

Zavod za **pokojninsko in invalidsko**
zavarovanje Slovenije

LETNO POROČILO 2020

LJUBLJANA, FEBRUAR 2021

Gradivo so pripravili:

dr. Darija Abramič, Simona Bajalo Podjed, Marjan Brus, Janja Burja Cerjanec, mag. Darko Butina, Eva Cotič, Eva Geč, Polona Čížman Žagar, mag. Domen Dolar, mag. Tanja Frank, Vanja Iršič, mag. Ajša Hajzeri, Darka Hribar, Elizabeta Hriberšek-Balkovec, mag. David Klarič, Igor Majetič, Mirko Maher, Tatjana Mlinarič, Marjetka Medved Mrvar, Aleš Miko, Nataša Mrzlikar, mag. Edmond Pajk, Barbara Perčič, mag. Andreja Podjed, mag. Mateja Posavec, mag. Dean Premik, Urška Pušnik, dr. Andraž Rangus, dr. Barbara Rodica, dr. Ines Sarazin Loyrečič, Daša Selan, mag. Tatjana Strmljan, Peter Šalej, Blanka Špoljarič, Lidija Šubelj, Alenka Triller, Peter Trdan, Marica Troha-Škerjanec, Vesna Veljović, dr. med., mag. Elizabeta Vogel, Taja Žaberl, Bojan Žibrat, dr. med.

Pri pripravi podatkov so sodelovali tudi številni drugi sodelavci.

Naslov:

Letno poročilo 2020

Izdal in založil:

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Kolodvorska 15,
Ljubljana

Odgovorna oseba:

Generalni direktor Marijan Papež

Leto izdelave:

2021

© *Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira.*

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

ISSN: 1318-0924

Februar 2021

POMEN KRATIC

ARSKTRP - Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja

BDP - Bruto domači proizvod

BiZPIZ – Poslovnim subjektom namenjene e-storitve na zavodovem portalu

CEUVIZ – Centralna evidenca udeležencev vzgoje in izobraževanja

CRP - Centralni register prebivalstva

CSD - Center za socialno delo

DPP - Dodatek za pomoč in postrežbo

DSSLJ - Delovno in socialno sodišče v Ljubljani

EKC - Enotni kontaktni center

EKN - Enotni kontni načrt

ESDU – enkratni solidarnostni dodatek za upokoјence

EU - Evropska unija

e-VEM - vse na enem mestu - Državni portal za poslovne subjekte in samostojne podjetnike

e-VŠ – Evidenčni in analitski informacijski sistem visokega šolstva v Republiki Sloveniji

e-ZPIZ – Elektronskim storitvam namenjen del spletnega portala Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije

FN 2020 - Finančni načrt zavoda za leto 2020

FURS - Finančna uprava Republike Slovenije

GZS - Gospodarska zbornica Slovenije

IK - Invalidska komisija

IKT - Informacijsko - komunikacijske tehnologije; izraz IKT se nanaša na izdelke in prakse, ki se uporabljajo za shranjevanje, zapisovanje in druge vrste obdelav informacij

IT - Informacijske tehnologije

KAD - Kapitalska družba, d. d.

MDDSZ - Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

MEZ - Matična evidenca zavarovancev

MF - Ministrstvo za finance

MIZŠ - Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

MJU - Ministrstvo za javno upravo

MKB 10 - Mednarodna klasifikacija bolezni številka 10

OdPSD20-22-A – Odlok o spremembah Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje 2020 do 2022

OE - območna enota

OECD – Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj

OR - Obveznosti Republike

OZS - Obrtna zbornica Slovenije

PIZ - Pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Rb2020 – Rebalans proračuna

Republike Slovenije za leto 2020

REK obrazec (REK-1, REK-2) -

Obrazec za obračun davčnega odtegljaja

RS - Republika Slovenija

SEPA - Single Euro Payments Area - enotno območje plačil v evrih - evroobmočje

SI-SDG - cilji trajnostnega razvoja

SRDAP - Statistični register delovno aktivnega prebivalstva

SURS - Statistični urad Republike Slovenije

UDG - Upravljanje dokumentarnega gradiva

UJP - Uprava Republike Slovenije za javna plačila

UMAR - Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj

US RS – Ustavno sodišče Republike Slovenije

VDSS - Višje delovno in socialno sodišče

VRH RS – Vrhovno sodišče Republike Slovenije

Zakon o SZK - Zakon o starostnem zavarovanju kmetov

Zavod - Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije

ZDavP-2 - Zakon o davčnem postopku

ZDPIDŠ - Zakon o dodatku k pokojnini za delo in izjemne dosežke na področju športa

ZDSMA - Zakon o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij

ZDSS-1 - Zakon o delovnih in socialnih sodiščih

ZDOdv - Zakon o državnem odvetništvu

ZDVDT - Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb

ZFisP – Zakon o fiskalnem pravilu

ZIPRS1819 - Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019

ZIPRS2021 – Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021

ZIUJP – Zakon o interventnih ukrepih na javnofinančnem področju

ZIUPPP – Zakon o interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov

ZIUZEOP – Zakon o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitve njenih posledic na državljane in gospodarstvo

ZIZ – Zakon o izvršbi in zavarovanju

ZJN-3 - Zakon o javnem naročanju, veljaven od 1. 4. 2016

ZMEPIZ-1 - Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, veljaven od 1. 1. 2014

ZOZP - Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu

ZPFOPIZ-1- Zakon o poračunavanju finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja

ZPIZ - Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, veljaven do 31. 12. 1999

ZPIZ-1 - Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, veljaven od 1. 1. 2000 do 31. 12. 2012

ZPIZ-2 - Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, veljaven od 1. 1. 2013

ZPIZ-2C - Zakon o spremembi in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, veljaven od 1. 10. 2017

ZPIZ-2G - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

ZPIZVZ - Zakon o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja bivših vojaških zavarovancev

ZPIZVZ-B - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja bivših vojaških zavarovancev

ZPPP - Zakon o prenosu pokojninskih pravic

ZPVK - Zakon o preživitvenem varstvu kmetov

ZRSZ - Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

ZSV - Zakon o socialnem varstvu

ZSVarPre - Zakon o socialno varstvenih prejemkih

ZSVI - Zakon o socialnem vključevanju invalidov

ZUPPJS2021-A - Zakon o spremembi zakona o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju

za leti 2020 in 2021 ter izredni uskladitvi pokojni

ZUVIZK - Zakon o ureditvi določenih vprašanj v primeru izstopa Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske iz Evropske unije brez sporazuma o izstopu

ZZSV - Zakon o zagotavljanju socialne varnosti slovenskim državljanom, ki so upravičeni do pokojnin iz republik nekdanje SFRJ

ZZUSUDJZ – Zakon o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19)

ZZZS - Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

KAZALO

POVZETEK	6
STATISTIČNI PODATKI O ZAVAROVANCIH IN UŽIVALCIH PRAVIC TER GMOTNI POLOŽAJ UŽIVALCEV PRAVIC IN DELOVNIH INVALIDOV	13
II.1 STATISTIČNI PODATKI O ZAVAROVANCIH IN UŽIVALCIH PRAVIC	13
II.1.1 Zavarovanci	13
II.1.1.1 Povprečna pokojninska doba in starost zavarovancev	15
II.1.2 Uživalci pravic	17
II.1.2.1 Uživalci pravic iz sistema obveznega zavarovanja	18
II.1.2.2 Uživalci drugih pravic zunaj sistema obveznega zavarovanja oziroma po posebnih zakonih in predpisih	29
II.2 GMOTNI POLOŽAJ UŽIVALCEV POKOJNIN IN DELOVNIH INVALIDOV	33
II.2.1 Usklajevanje pokojnin in drugih prejemkov	33
II.2.2 Raven pokojnin ter razmerja med pokojninami in plačami	34
II.2.3 Vpliv drugih pravic na raven pokojnin	37
II.2.3.1 Najnižja pokojninska osnova	38
II.2.3.2 Najvišja pokojninska osnova	41
II.2.4 Raven drugih pravic iz obveznega zavarovanja	42
II.2.4.1 Nadomestila iz invalidskega zavarovanja	42
II.2.4.2 Dodatek za pomoč in postrežbo	43
II.2.4.3 Invalidnine za telesno okvaro	43
II.2.4.4 Letni dodatek	43
II.2.5 Prejemki, določeni z drugimi predpisi	44
II.2.5.1 Starostna in družinska pokojnina po zakonu o SZK	44
II.2.5.2 Vojaška pokojnina	44
II.2.5.3 Dodatek k pokojnini	44
RAČUNOVODSKO POROČILO	46
III.1 FINANČNI NAČRT ZAVODA ZA LETO 2020	46
III.2 UDELEŽBA POSAMEZNIH POSTAVK V BDP	46
III.3 LIKVIDNOST ZAVODA	48
III.4 BILANCA STANJA	49
III.4.1 Sredstva	50
III.4.1.1 Dolgoročna sredstva	51
III.4.1.2 Kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve	52
III.4.1.3 Zaloge	54
III.4.2 Obveznosti do virov sredstev	55
III.4.2.1 Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve	55
III.4.2.2 Lastni viri in dolgoročne obveznosti	56
III.4.3 Izvenbilančna evidenca	56
III.5 IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV S POJASNILI	57
III.5.1 Prihodki	60
III.5.1.1 Davčni prihodki (prispevki za socialno varnost ter drugi davki in prispevki)	62
III.5.1.2 Transforni prihodki	68
III.5.1.3 Drugi prihodki (nedavčni prihodki, kapitalski prihodki ter prejeta sredstva iz EU in iz drugih držav)	70

III.5.2 Odhodki	71
III.5.2.1 Odhodki za pokojnine.....	73
III.5.2.2 Tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja.....	74
III.5.2.3 Transferi za zagotavljanje socialne varnosti.....	74
III.5.2.4 Nadomestila plač (nadomestila iz invalidskega zavarovanja).....	75
III.5.2.5 Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam.....	75
III.5.2.6 Tekoči transferi v tuji no	76
III.5.2.7 Stroški delovanja zavoda.....	76
III.6 IZKAZ RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	79
III.7 IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA.....	79
POSLOVNO POROČILO	80
IV.1 SVET ZAVODA	80
IV.2 IZVAJANJE OBVEZNEGA POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA..	81
IV.2.1 Matična evidenca	81
IV.2.1.1 Pregled del po vrsti obrazca	82
IV.2.1.2 Urejanje podatkov zavarovanca in ostala dela.....	84
IV.2.1.3 Prekrškovni organ	87
IV.2.2 Reševanje zahtevkov in opravljanje drugih storitev	88
IV.2.2.1 Uveljavljanje pravic iz PIZ na I. stopnji.....	90
IV.2.2.2 Uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja na I. stopnji.....	93
IV.2.2.3 Pritožbe zoper odločbe I. stopnje.....	94
IV.2.2.4 Ostali zahtevki in storitve.....	96
IV.2.2.5 Trajanje postopkov za priznanje pravic.....	98
IV.2.2.6 Revizija	99
IV.2.2.7 Zastopanje v zadevah PIZ	101
IV.2.2.8 Komisija za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi	102
IV.2.3 Izvedenstvo.....	102
IV.2.3.1 Invalidske komisije I. stopnje	103
IV.2.3.2 Invalidska komisija II. stopnje.....	104
IV.2.4. Nakazovanje pokojnin in drugih prejemkov.....	107
IV.2.4.1 Izvedene aktivnosti v letu 2020	108
IV.2.4.2 Aktivnosti za izvedbo obračuna pokojninskih in drugih prejemkov	109
IV.2.5. Ostale aktivnosti in statistika	111
IV.2.5.1. Ostale aktivnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja	111
IV.2.5.2. Statistika.....	114
IV.3 INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE	114
IV.3.1 Razvoj informacijskega sistema zavoda	114
IV.3.1.1 Projektno delo in informacijska izvedba projektov zavoda	116
IV.3.1.2 E-poslovanje in digitalizacija	119
IV.3.1.3 Ostale aktivnosti	120
IV.3.1.4 Kazalniki razvoja informacijskih rešitev v novem tehnološkem okolju	120
IV.3.2 Razvoj in upravljanje infrastrukture IKT	121
IV.3.2.1 Upravljanje systemske programske in strojne opreme.....	121
IV.3.2.2 Upravljanje strežniških okolij.....	122
IV.3.2.3 Upravljanje računalniških komunikacij, IP telefonije in mobilnih storitev	122
IV.3.2.4 Upravljanje računalniške opreme.....	123
IV.3.2.5 Nadzor delovanja informacijskega sistema	123
IV.3.3 Podpora uporabnikom in računalniška operativa	123
IV.3.3.1 Izvajanje obdelav in prenosi	123
IV.3.3.2 Zagotavljanje pomoči uporabnikom	123
IV.3.4 Reševanje zahtevkov uporabnikov	124

IV.3.5	Razvoj delovnih postopkov	124
IV.3.6	Upravljanje informacijske varnosti	124
IV.3.7	Glavni kazalniki uporabe informacijskega sistema	125
IV.3.7.1	<i>Spletna stran zavoda .....</i>	125
IV.3.7.2	<i>E-storitve za državljane (e-ZPIZ) .....</i>	125
IV.3.7.3	<i>E-poslovanje z organizacijami (BiZPIZ).....</i>	127
IV.3.7.4	<i>Digitalizacija poslovanja.....</i>	130
IV.4	OSTALE DEJAVNOSTI	133
IV.4.1	Pravna dejavnost.....	133
IV.4.2	Organizacijska in kadrovska dejavnost.....	134
IV.4.3	Splošna dejavnost	137
IV.4.3.1	<i>Izvedbene aktivnosti zavoda v zvezi s pojavom epidemije SARS-CoV-2 (COVID-19) .....</i>	137
IV.4.3.2	<i>Upravljanje z dokumentarnim gradivom .....</i>	137
IV.4.3.3	<i>Gospodarsko tehnična dejavnost.....</i>	138
IV.4.3.4	<i>Javna naročila .....</i>	138
IV.4.4	Notranja revizija.....	138
IV.5	POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH TER IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	139
ZAKLJUČEK		154

I

POVZETEK

Zavod si kot nosilec in izvajalec sistema obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja v RS v finančnem načrtu in programu dela ter kadrovskem načrtu vsako leto začrta konkretne cilje in naloge. Leto 2020 je minilo v znamenju učinkovitega odziva na epidemijo nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) in prilagojenim poslovanjem zavoda. Letno poročilo 2020 kaže, da so bili kljub epidemiji COVID-19 zastavljeni cilji v veliki meri uspešno uresničeni ali celo preseženi in večina nalog doseženih. Letno poročilo je pripravljeno na podlagi veljavnih predpisov ter v obliki in po metodologiji, kakršno so svet zavoda, Državni zbor RS in Državni svet RS vse doslej ocenjevali pozitivno. Prikazane so vse z zakonom in drugimi predpisi določene vsebine ter tudi številni drugi podatki za preteklo leto in, kjer je to potrebno, tudi z daljšimi časovnimi primerjalnimi serijami. Vse to omogoča podroben vpogled v delo zavoda v preteklem letu ter v izvajanje sistema obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja za daljše obdobje.

Zavarovanci in uživalci pravic

Skupno povprečno število zavarovancev je v letu 2020 znašalo 958.148. Kljub večjemu številu zavarovancev v primerjavi s primerljivimi podatki za leto 2019 je struktura le teh spremenjena in bolj neugodna, saj je zaradi bolezni COVID-19 več brezposelnih oseb ter veliko oseb na čakanju na delo od doma. Stopnja rasti je v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 (na primerljivih podatkih po novi metodologiji za leto 2019) znašala 0,5 odstotka, na kar je vplivalo predvsem višje število zaposlenih pri pravnih osebah za 0,6 odstotka ter višje število brezposelnih za 30,6 odstotka. Za 3,0 odstotka se je povečalo število zasebnikov in za 4,1 odstotka število prostovoljnih zavarovancev. Število ostalih kategorij zavarovancev, zaposlenih pri zasebnikih, zavarovanih staršev in kmetov se je v primerjavi z letom 2019 zmanjšalo za 13,7 odstotka, 4 odstotke, 3,2 odstotka oziroma 1 odstotek. Tudi število zavarovanih oseb po 18. členu ZPIZ-2 se je v primerjavi z letom 2019 zmanjšalo, in sicer za 25 odstotkov, predvsem kot posledica bolezni COVID-19.

V letu 2020 je bilo povprečno 624.735 uživalcev starostne, predčasne, delne, invalidske, družinske in vdovske pokojnine iz obveznega zavarovanja, kar je 4276 uživalcev oziroma 0,7 odstotka več kot v letu 2019. Porast je med najnižjimi rastmi v zadnjih 30 letih (nižje so bile v letih od 2015 do 2019, od 0,2 do 0,5 odstotka in v letu 1994 0,6 odstotka).

Decembra 2020 je bilo teh uživalcev 623.859, kar je 1060 uživalcev oziroma 0,2 odstotka več kot v enakem mesecu predhodnega leta. To je najnižja stopnja rasti (enaka je bila v letu 2017) v zadnjih 30 letih. Razmerje med številom zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega zavarovanja je znašalo 1,53 in se je zmanjšalo v primerjavi z letom 2019, ko je znašalo 1,55.

Povprečno število uživalcev starostne pokojnine se je v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 povečalo za 7266 uživalcev oziroma 1,6 odstotka, kar je višja rast kot v zadnjih petih letih, vendar še vedno nižja od stopenj rasti od leta 1997 naprej, ko so znašale od 1,7 do 4,8 odstotka. To kaže na učinke ZPIZ-2 pri prilivu novih uživalcev starostne pokojnine zaradi strožjih pogojev za pridobitev te pravice. Nadaljuje se trend upadanja števila uživalcev invalidskih pokojnin. Povprečno število uživalcev invalidske pokojnine se je v letu 2020 zmanjšalo za 1651 oseb oziroma za 2,1 odstotka. Prav tako se je v letu 2020 zmanjšalo povprečno skupno število uživalcev družinske in vdovske pokojnine, in sicer za 1783 oseb oziroma za 2 odstotka.

Povprečno število uživalcev vseh vrst nadomestil iz invalidskega zavarovanja se je od skupno 44.718 v letu 2019 povečalo na 44.838 v letu 2020 oziroma za 0,4 odstotka. V letu 2020 je bilo v povprečju 34.679 uživalcev DPP (0,2 odstotka več kot v letu 2019), 39.864 uživalcev invalidnine za telesno okvaro (4,7 odstotka manj kot v letu 2019). Prejemnikov letnega

dotatka je bilo 653.401. Letni dodatek je v letu 2020 prejelo 0,8 odstotka oziroma 5.085 oseb več kot v letu 2019. Tako kot v letu 2019 je bil izplačan v petih različnih zneskih.

Finančno in računovodsko poslovanje

Zavod je glede na nepredvidljive okoliščine, povezane z interventno zakonodajo zaradi razglasitve epidemije ter slabšanja gospodarske aktivnosti in posledično oprostitvami plačila prispevkov, uspešno zagotavljal likvidnost in upravljal prosta denarna sredstva ter tekoče mesečno izpolnjeval finančne obveznosti iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter vse ostale obveznosti brez zadolževanja. V poslovnem letu je imel zakonsko zahtevane izravnane prihodke in odhodke.

Skupni prihodki zavoda so bili realizirani v višini 5.899.059.128 evrov in so bili za 1,2 odstotka višji od načrtovanih. V primerjavi z letom 2019 so bili nominalno višji za 7,1 odstotka oziroma realno za 7,2 odstotka (povprečna letna inflacija je znašala -0,1 odstotka).

V strukturi prihodkov predstavljajo davčni prihodki - prispevki za socialno varnost in drugi davki 78,5 (81,0 odstotka v letu 2019), transferni prihodki 21,3 odstotka (18,5 odstotka v letu 2019) in drugi prihodki 0,1 odstotka (0,5 odstotka v letu 2019). V strukturi prihodkov zavoda se je v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 za 2,5-odstotne točke znižal delež davčnih prihodkov, posledično se je povečal delež transfernih prihodkov. Realizirana je bila višja rast transfernih prihodkov v primerjavi z rastjo davčnih prihodkov. Delež transfernih prihodkov, ki predstavlja predvsem tekočo in dodatno obveznost državnega proračuna ter v letu 2020 v skladu z določbami ZIUZEOP druga prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo COVID-19, se je povečal za 2,9-odstotne točke. Delež drugih prihodkov se je znižal za 0,4-odstotne točke, predvsem zaradi tega, ker zavod ni prejel dividend Zavarovalnice Triglav, d. d. V strukturi skupnih prihodkov zavoda predstavljajo davčni in transferni prihodki 99,9 odstotka (99,5 odstotka v letu 2019).

Skupni odhodki zavoda so znašali 5.899.059.128 evrov in so bili za 1,2 odstotka višji od načrtovanih. Višje realizirani sta bili postavki transferi za zagotavljanje socialne varnosti ter odhodki za pokojnine, medtem ko so bile vse ostale glavne postavke odhodkov nižje.

V primerjavi z letom 2019 so bili skupni odhodki zavoda nominalno višji za 7,1 odstotka. Med njimi so bili po absolutni vrednosti višji predvsem odhodki za pokojnine in posledično plačilo prispevka za zdravstveno zavarovanje upokojencev in uživalcev nadomestil iz invalidskega zavarovanja, transferi za zagotavljanje socialne varnosti ter nadomestila iz invalidskega zavarovanja.

V strukturi odhodkov zavoda, razvrščenih po namenih, predstavljajo pokojnine 83,6 odstotka (84,2 odstotka v letu 2019), prispevki za zdravstveno zavarovanje uživalcev pravic 7,4 odstotka (7,5 odstotka v letu 2019), transferi za zagotavljanje socialne varnosti 5,5 odstotka (4,7 odstotka v letu 2019), nadomestila iz invalidskega zavarovanja 2,7 odstotka (2,8 odstotka v letu 2019), stroški delovanja zavoda (tj. plače in drugi izdatki zaposlenim, prispevki delodajalcev za socialno varnost, izdatki za blago in storitve ter investicije) 0,7 odstotka (0,8 odstotka v letu 2019), tekoči transferi v tujino 0,02 odstotka (enako kot v letu 2019) in transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam 0,01 odstotka (enako kot v letu 2019).

V strukturi vseh odhodkov zavoda v letu 2020 predstavljajo pokojnine, prispevki za zdravstveno zavarovanje uživalcev pravic, transferi za zagotavljanje socialne varnosti ter nadomestila iz invalidskega zavarovanja 99,3 odstotka (99,2 odstotka v letu 2019).

Gmotni položaj

Skladno z določbami ZPIZ-2 je bila opravljena februarska uskladitev v višini 3,2 odstotka z veljavnostjo od 1. januarja 2020. Na podlagi ZUPPJS2021-A so se s 1. decembrom pokojnine in določeni drugi prejemki, razen letnega dodatka in dodatka za pomoč in postrežbo, izredno

uskladile za 2,0 odstotka. S 1. januarjem 2020 so se za 3,2 odstotka in s 1. decembrom 2020 za 2,0 odstotka uskladile tudi druge osnove, ki vplivajo na raven pokojnin.

Glede na vrsto izplačane pokojnine je bila povprečna mesečna bruto starostna pokojnina, izplačana v obdobju januar-december 2020, od primerljive v enakem obdobju leta 2019 višja za 4,6 odstotka in je znašala 693,47 evra, invalidska pokojnina za 4,4 odstotka in je znašala 533,13 evra, vdovska in družinska pokojnina pa za 4,2 odstotka in je znašala 429,90 evra. V letu 2020 je bila ugotovljena povprečna letna 0,1-odstotna deflacija, kar glede na zgoraj navedeno rast pomeni višjo realno rast povprečne starostne, invalidske ter vdovske in družinske pokojnine. Realna rast povprečne starostne pokojnine je v letu 2020 v primerjavi s predhodnim letom znašala 4,7 odstotka.

Povprečna bruto starostna pokojnina brez uživalcev sorazmernega dela pokojnine in uživalcev delne pokojnine je v letu 2020 znašala 781,84 evra, kar je za 4,8 odstotka več v primerjavi z letom 2019. Povprečna bruto starostna pokojnina z dopolnjenimi 40 ali več leti pokojninske dobe (brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin) je v letu 2020 znašala 880,48 evra in je bila v primerjavi s predhodnim koledarskim letom za 3,6 odstotka višja.

Razmerje med povprečno starostno pokojnino brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin ter povprečno neto plačo je v letu 2020 znašalo 64,2 odstotka (65,3 odstotka v letu 2019), razmerje med povprečno starostno pokojnino brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin z dopolnjenimi 40 ali več leti pokojninske dobe in povprečno neto plačo pa 72,2 odstotka (74,1 odstotka v letu 2019). Razmerje med povprečno neto starostno pokojnino in povprečno neto plačo se je v letu 2020 znižalo na 57,0 odstotka (v letu 2019 58,0 odstotka).

Izvajanje zavarovanja

Zavod je v letu 2020 v sodelovanju z MDDSZ razreševal sistemske nejasnosti in odprta vprašanja glede izvajanja ZPIZ-2. Aktivno je sodeloval s pripravo podatkov, predlogi in pripombami pri sprejemanju novih zakonov, ki vplivajo na pravice iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter izvajal široko informativno dejavnost. Zavod je v letu 2020 v sodelovanju s FURS, MDDSZ in ZZSZ še nadalje izvajal aktivnosti v zvezi s spremenjenim poročanjem podatkov o osnovah, ki se uporabljajo za določitev pokojninske osnove za zaposlene ter evidentiranje obdobja in podatka o osnovi za zavarovance iz 18. člena ZPIZ-2, z namenom optimizacije nemotenega prejemanja čim bolj natančnih in pravih podatkov za oblikovanje osnove na obrazcu M-4.

V zbirki podatkov zavarovancev PIZ je v letu 2020 zavod vodil podatke o vključenosti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (obrazci M-1, M-2, M-3 ter obrazec M-7) za 984.183 zavarovancev, ki so jih posredovali zavezanca za vlaganje prijav. V primerjavi z letom 2019 (1.007.250 zavarovancev) je to za 2,2 odstotka zavarovancev manj. Če zavarovancem, za katere se podatki o zavarovanju zbirajo tekoče, prištejemo še zavarovance iz 18. člena ZPIZ-2, je zavod v letu 2020 v zbirki podatkov vodil podatke o vključenosti v zavarovanje za 1.124.600 zavarovancev, kar pomeni za 1,9 odstotka manj v primerjavi z letom 2019 (1.147.309 zavarovancev). Zavod je v letu 2020, v primerjavi z letom 2019 prejel oziroma oblikoval večje število M obrazcev, in sicer 5.230.749, kar je za 5,3 odstotka več kot v letu 2019 (4.969.509), dotok M obrazcev v letu 2020 pa je bil za 15,9 odstotka večji od načrtovanega. Zavod je v letu 2020 prejel skupaj tudi 28.724.650 obrazcev obračuna davčnih odtegljajev (REK-1, REK-2 obrazci), kar je 12,8 odstotka več od načrtovanega dotoka in 15,8 odstotka več kot v letu 2019.

V letu 2020 se je v bazi MEZ uredilo oziroma dopolnilo 307.041 podatkov o obdobjih zavarovanja in podatkov o osnovah, kar je za 5,9 odstotka manj od načrtovanega in 20,5 odstotka manj kot v letu 2019. Tudi v letu 2020 je zaznati trend zmanjševanja opravi urejanja in dopolnjevanja podatkov o obdobjih zavarovanja ter podatkov o osnovah, kar je v pretežni meri posledica vedno večje urejenosti podatkov MEZ. Zavod že vrsto let sistemsko pristopa k urejanju podatkov MEZ tako na nivoju posameznega zavarovanca kot tudi na nivoju zavezanca

oziroma delodajalca. Zavod tako z institutom nadzora in revizije nadzoruje pravilnost oziroma popolnost tekočih podatkov, ki jih dnevno prejme v MEZ, kot tudi preteklih podatkov.

V letu 2020 je zavod tako dosegel 98,9 odstotni delež (v letu 2019 98,7-odstotni delež) popolnosti podatkov MEZ za aktivne zavarovance, to je zavarovance, ki bodo v prihodnosti lahko uveljavili katero izmed pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Cilji zavoda v letu 2020 so bili usmerjeni v povečanje strokovnosti na področju priznavanja in varstva pravic ter matične evidence, zmanjšanja števila nerešenih zahtevkov, skrajševanja časa reševanja ter povečanja števila rešenih zadev v zakonitem roku. Na delo zavoda v letu 2020 je vplivala novela ZPIZ-2G. Odrasila se je v povečanem obsegu dela in znatno večjih zahtevah zavarovancev v zvezi z njegovim izvajanjem in uresničevanjem. Velik vpliv na gibanje in reševanje zahtevkov je imela in še ima tudi epidemija nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19). Zavod je kljub situacijam, ki so na določenih področjih negativno vplivale na realizacijo zastavljenih ciljev, rešil oziroma opravil 442.425 zahtevkov in storitev (kar je največ v zadnjih 10-ih letih), vendar kljub temu ni dosegel načrtovanega števila rešenih zahtevkov v višini 478.500. Število rešenih zahtevkov pa je bilo kljub temu za 0,5 odstotka višje kot v letu 2019. Zavod je leto zaključil z najnižjim številom nerešenih zahtevkov v zadnjem desetletju in tudi za kar 44,4 odstotka nižje od načrtovanega za leto 2020.

Pri uveljavljanju pravic iz PIZ na I. stopnji je dotok zahtevkov v letu 2020 znašal 122.110, kar je za 3,1 odstotka manj od načrtovanega in za 9,4 odstotka več kot v predhodnem letu. Zavod je v letu 2020 rešil 122.977 zahtevkov. Letni načrt rešenih zahtevkov v višini 124.000 s tem ni bil dosežen, je bilo pa rešenih za 10,9 odstotka več zahtevkov kot v predhodnem letu.

Povprečni čas reševanja zahtevkov za uveljavljanje pravic na I. stopnji je v letu 2020 znašal 60 dni in je za 4 dni krajši kot leta 2019 in 15 dni krajši od načrtovanega. V zakonskem roku dveh oziroma štirih mesecev je bilo v letu 2020 na zavodu skupaj rešenih 76,2 odstotka zahtevkov za uveljavljanje pravic na I. stopnji, kar je za 0,8-odstotne točke več kot leta 2019 in 6,3-odstotne točke več kot je bilo načrtovano.

Pri reševanju pritožbenih zahtevkov iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja se je povprečni čas v primerjavi z letom 2019 podaljšal iz 146 dni na 158 dni v letu 2020. Pri reševanju pritožb iz mednarodnega zavarovanja se je povprečni čas v primerjavi z letom 2019 skrajšal iz 110 dni na 104 dni v letu 2020.

V letu 2020 je zavod skupaj opravil 20.231 revizij izdanih pozitivnih odločb, od teh 17.096 iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja in 3135 revizij s področja mednarodnega zavarovanja. Delež opravljenih revizij prvostopenjskih odločb znaša 21,4 odstotka, s čimer je bil načrt za 1,4 odstotne točke izveden nad planiranim v višini 20 odstotkov. Glede na to znaša delež opravljenih revizij na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja 20,8 odstotka, medtem ko na področju mednarodnega zavarovanja znaša 25 odstotkov.

V letu 2020 so izvedenski organi obravnavali 35.499 zadev, kar je 17,4 odstotka manj kot v letu 2019 in podali 38.675 izvedenskih mnenj, kar je 18,0 odstotka manj kot v letu 2019, kar je predvsem posledica omejenega delovanja invalidskih komisij v času epidemije COVID-19. Večje število izvedenskih mnenj kot obravnav je posledica dejstva, da se v eni obravnavi lahko izda več izvedenskih mnenj.

Zavod je izvedel 9.191.344 posamičnih nakazil, kar predstavlja 0,3 odstotni porast glede na leto 2019. Uživalcem je bilo skupno nakazanih 10.719.399 pokojnin in drugih denarnih prejemkov (10.705.138 v letu 2019), kar je 0,1 odstotka več kot preteklo leto. Pri tem si je prizadeval zniževati odhodke na način spodbujanja izplačil na bančne račune. Število gotovinskih izplačil se je v obdobju zadnjega leta znižalo za 16,8 odstotka (po stanju december 2020/2019), kar je najmanj v zadnjih petih letih.

Povprečni čas od izdaje odločbe do priprave podatkov za obračun nakazila se je v primerjavi z letom 2019 skrajšal za 6,9 dneva in v letu 2020 znaša 9,3 dneva, kar predstavlja najboljši rezultat v vseh letih, od kar zavod zasleduje ta cilj. To je posledica popolne avtomatizacije

prenosa izdanih odločb v realizacijo in prehoda realizacije vseh odločb v brezpapirno poslovanje.

Upoštevajoč ZIUZEOP je zavod v rokih izplačeval enkratni solidarnostni dodatek na treh različnih pravnih podlagah in izvedel več izmenjav podatkov z MDDSZ in MKGP, da upravičenci do enkratnega solidarnostnega dodatka tega ne bi prejeli iz več naslovov.

Informacijske tehnologije

Že v februarju 2020 je zavod sprožil dejavnosti za zaščito poslovanja zavoda in kritičnih storitev IT. Do začetka aprila je več kot 560 zaposlenih delalo od doma. Upošteva zaposlene, ki so delali (od doma ali v poslovnih prostorih) je celoten april od doma delalo 80 do 85 odstotkov zaposlenih. Zagotovitev možnosti dela od doma tako velikemu deležu zaposlenih v tako kratkem času ni samoumevna. Za ta dosežek je bil ključen dolgoleten strateški in sistematičen razvoj IKT za podporo digitalizacije poslovanja, ki med drugim pomeni tudi to, da lahko zaposleni svoje postopke izvajajo kjerkoli, z vsem kar pri delu potrebujejo, vključno z dokumenti v digitalni obliki, varnostjo in vsemi ostalimi prvinami. Za potrebe dela na domu je zavod kupil, pripravil in razdelil 540 prenosnikov, v izjemno kratkem času in v težavnih okoliščinah, ko je bilo takšno opremo na trgu težko dobiti, kljub temu pa je bila oprema pridobljena po cenah, ki niso odstopale od običajnih.

Po nastopu epidemije in ob začetku veljavnosti ZZUSUDJZ je zavod takoj pristopil k zasnovi in razvoju digitalnih storitev, ki bi pomagale pri varovanju zdravja strank in zaposlenih ter hkrati poglobljale digitalno poslovanje. Te storitve so: eVloge za VSE, avtentikacija strank in digitalni prevzem dokumentov (SMS odprema). Storitve in povezane procese je zelo hitro uskladal in učinkovito razvil. Prvo storitev (eVloge za VSE) je od zasnove do produkcije implementiral v treh tednih, ostali dve pa v naslednjih dveh tednih. Z uporabo novih digitalnih storitev je zavod poglobil digitalno poslovanje in vanj vključil tudi stranke, ki zaradi digitalne ločnice sicer le v manjšem deležu ali sploh ne uporabljajo digitalnih storitev. Seveda pa nove digitalne storitve nikakor niso bile razvite samo za namen epidemije, ampak gre za logično zaokrožitev in poglobitev digitalnega poslovanja zavoda v skladu s strateškimi usmeritvami. Nove digitalne storitve so bile pri strankah odlično sprejete, saj so z novo storitvijo eVloge za VSE v preteklem letu pripravile in oddale skoraj 30 tisoč vlog.

Zavod je v letu 2020 poglobil tudi druge vidike digitalnega poslovanja. Indeks digitalne preobrazbe je presegel 98 odstotkov, zaradi razvoja novih storitev in povečane uporabe obstoječih je močno je narastla uporaba digitalnih storitev za zavarovance in upokojene (eZPIZ) – 34 odstotkov in za organizacije (BiZPIZ) – 12 odstotkov. Obseg zavodovega elektronskega dokumentnega sistema se je z 41 milijoni dodatnih dokumentov v letu 2020 približal 300 milijonom dokumentov. V letu 2020 je zavod elektronsko odpremil več kot 861 tisoč pošiljk (729 tisoč v letu 2019), v katerih je bilo skoraj 1,5 milijona dokumentov. Zavod je samo zaradi doseženega obsega elektronske odpreme v letu 2020 natisnil ocenjeno več kot 10 milijonov manj listov oziroma 50 ton manj papirja, s čimer je ob pomembnih neposrednih organizacijskih, ekonomskih in okoljskih učinkih digitalne preobrazbe dosegel tudi velike prihranke arhivskega prostora.

V letu 2020 je zavod povečal dostopnost vsebin spletišča za ranljive skupine uporabnikov in uvedel novo storitev Digitalni pomočnik, ki strankam v obliki klepetalnega robota (Chatbot) pomaga pri iskanju vsebin in odgovorov na vprašanja na spletni strani.

V preteklem letu je zavod izvedel številne pomembne naloge pri razvoju programske opreme. V okviru prenove upokojitvenih postopkov so bili tako v produkcijsko delovanje predani ključni postopki za odmero starostne, predčasne, delne in dela pokojnine, razvite pa so bile tudi mnoge druge rešitve in storitve.

Pri razvoju IKT infrastrukture so bile najpomembnejše naloge, poleg zagotovitve dodatne potrebne opreme za nemoteno delo zaposlenih od doma, zaključek projekta prenove

komunikacijskega omrežja, vzpostavitev okolja za upravljanje vsebnikov in aplikacij, posodobitev varnostnih sistemov ter posodobitev klimatizacije glavnega računalniškega centra.

Zaradi slabših epidemioloških razmer in z namenom zmanjšanja tveganja širjenja okužb s koronavirusom strank in zaposlenih, je zavod spremenil način poslovanja s strankami od 13. 3. 2020 do 31. 5. 2020 in od 16. 10. 2020 dalje. Zavod v tem obdobju ni in še nadalje ne daje informacij osebno v prostorih območnih enot in izpostav, niti sprejema zahtevke na vložišču. Zavod dovoljuje fizične obiske strank v prostorih zavoda, le v primerih, ko je to zaradi vodenja postopkov in uveljavljanja pravic stranke, nujno potrebno.

Nov avtomatski telefonski odzivnik (ATOZPIZ) in EKC za podajanje telefonskih informacij delujeta od 20. junija 2019. Avtomatski odzivnik daje predvsem bolj splošne informacije, na klice o konkretnih zadevah pa odgovarjajo informatorji EKC. V letu 2020, ki je prvo polno leto delovanja, je bilo v ATOZPIZ zabeleženo več kot 533 tisoč klicev strank, v EKC pa so zavodovi strokovni delavci telefonsko svetovali več kot 325 tisoč uporabnikom. Glede na lani se je uporaba ATOZPIZ povečala za 234 odstotkov, EKC pa za 245 odstotkov. Razmerje med odgovorjenimi in prejetimi klici je bilo 95,6 odstotka.

Kadrovsko področje

Zavod vodi dolgoročno naravnano kadrovsko politiko, sklepa delovna razmerja in upravlja kadrovske vire v skladu s sprejetim kadrovskim načrtom in interventnimi ukrepi države. Zavod je ob koncu leta 2020 imel 799 zaposlenih, kar predstavlja enako število kot v letu 2019. Kadrovski načrt v dovoljenem številu zaposlenih je bil realiziran v celoti.

Z izvajanjem notranjih kontrol, revizij in internih izobraževanj zaposlenih je zavod izboljševal kakovost dela. Prav tako je skrbel za izboljševanje delovnih razmer zaposlenih z dobro, racionalno in gospodarno opremljenostjo delovnih mest, s sodobno informacijsko tehnologijo in s tem ustvarjal prijaznejše okolje tako za stranke kot zaposlene.

Zavod ima že vrsto let težave pri pridobivanju strokovnjakov deficitarnih poklicev s področja informacijskih tehnologij in zdravnikov izvedencev. Za nekatera razpisana delovna mesta s teh področij v letu 2020 ni bilo prijav oziroma ustreznih kandidatov. Zavod je zato razpise, podobno kot v preteklih letih, večkrat ponavljal. Navedeno predstavlja kadrovsko tveganje glede zagotavljanja izvajanja nalog na področju IT in medicinskega izvedenstva.

Fluktuacija v letu 2020 je bila 6,4-odstotna in je za 0,4-odstotne točke višja kot v letu 2019. V letu 2018 je bila 6,6-odstotna, v letu 2017 4,6-odstotna, v letu 2016 4,5-odstotna in v letu 2015 3,4-odstotna. V letu 2020 je prenehalo delovno razmerje 53 zaposlenim, med temi 16 zaposlenim predvsem iz razloga sporazumnega prenehanja oziroma dogovora, 18 zaposlenim zaradi upokojitve, 14 zaposlenim zaradi poteka pogodbe za določen čas in 5 zaposlenim iz drugih razlogov.

V letu 2020 je bila prisotnost na delu 89,4 odstotna (v navedenem odstotku je upoštevana efektivna prisotnost zaposlenih na delu, z urami letnega dopusta in praznikov, študijskega dopusta in strokovnega izobraževanja) in je za 0,4 odstotne točke nižja kot v letu 2019 (89,8 odstotna). Odsotnost zaradi bolezni je bila 5,5 odstotna in je za 0,8 odstotne točke nižja kot leta 2019 (6,3 odstotna). Odsotnost zaradi nege je bila 0,7 odstotna in je za 0,2 odstotni točki nižja kot v letu 2019 (0,9 odstotna). Se pa kot posledica epidemije na zavodu zabeležena odsotnost zaposlenih (višja sila, napotitev čakanja na delo, karantena, izolacija) izkazuje v višini 1,9 odstotka. Zavod zadnja leta še s posebno pozornostjo spremlja bolniško odsotnost, analizira vzroke in sprejema potrebne ukrepe s ciljem zmanjšanja le-te.

Da bi zaposlenim omogočili lažje usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter s tem še povečali zadovoljstvo zaposlenih se je zavod odločil, da je v prvem valu epidemije in še posebej od julija 2020 dalje omogočil delo od doma in skladno z določili ZDR-1 pripravil pravilnik, v katerem so določeni pogoji za uresničevanje pravic in izvrševanje obveznosti zaposlenih, ki bodo opravljali delo na domu. Hkrati s pravilnikom so bila izdana tudi

podrobnejša navodila in napotki zaposlenim, kako opravljati delo od doma oziroma kako si leto organizirati. Za zagotavljanje varnega in zdravega dela na domu je bil izdan tudi dokument Zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na domu. Na podlagi sprejetega pravilnika se je za delo od doma odločilo oziroma je bilo omogočeno 683 zaposlenim. Je pa treba navesti, da je bilo opaziti, da se je z omogočanjem dela od doma, nižal tudi odstotek bolniške odsotnosti zaposlenih.

Izvedena je bila tudi vsakoletna anketa o zadovoljstvu zaposlenih z delom in pogoji dela. Splošna ocena zadovoljstva je znašala 4 in je za 0,3-odstotne točke višja kot v letu 2019 in za 0,5-odstotne točke višja, kot je bilo načrtovano ter tudi najvišja do sedaj.

Svet zavoda

Svet se je v letu 2020 sestal na petih rednih sejah. Izpeljana je bila tudi korespondenčna seja. Posebno pozornost je posvetil ključnim vprašanjem s področja poslovanja zavoda in sprejel potrebne akte za izvajanje PIZ: Letno poročilo 2019, Sklep o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja, Polletno poročilo 2020, Finančni načrt zavoda za leto 2021, Program dela in kadrovske načrt za leto 2021 ter Načrt investicijskih odhodkov za leto 2021.

Celovit prikaz poslovanja po posameznih področjih in dejavnostih zavoda v letu 2020 je razviden iz vsebine tega letnega poročila.

II

STATISTIČNI PODATKI O ZAVAROVANCIH IN UŽIVALCIH PRAVIC TER GMOTNI POLOŽAJ UŽIVALCEV PRAVIC IN DELOVNIH INVALIDOV

II.1 STATISTIČNI PODATKI O ZAVAROVANCIH IN UŽIVALCIH PRAVIC

II.1.1 Zavarovanci

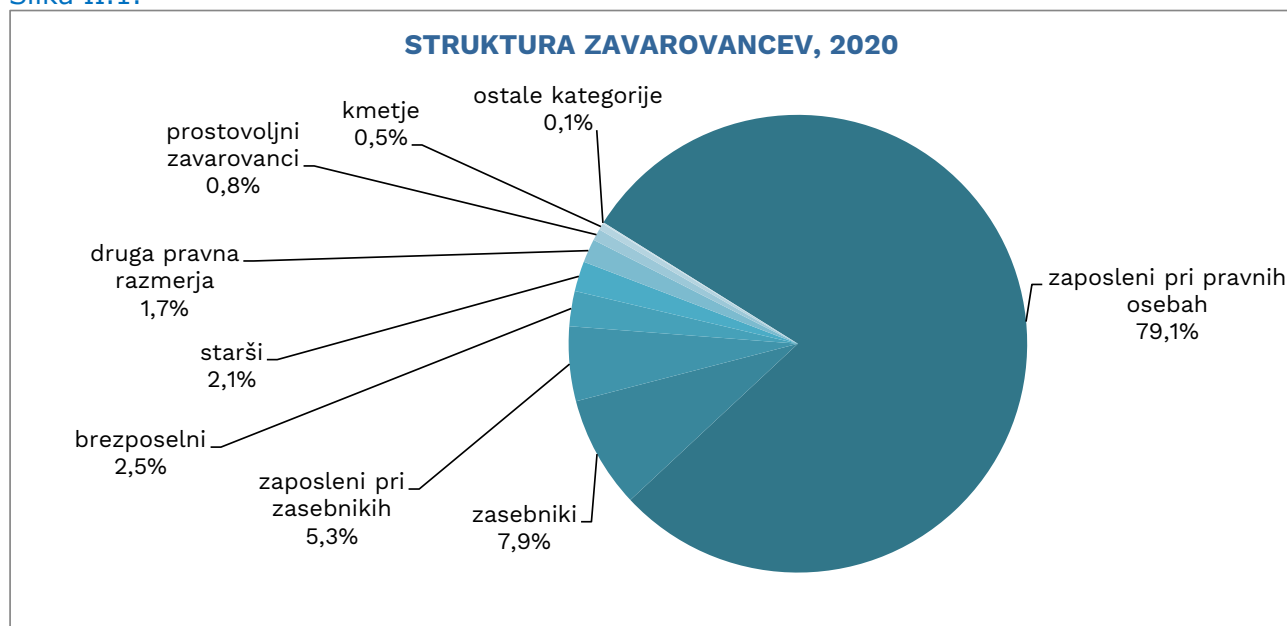
Obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v RS je za razliko od številnih obveznih zavarovanj v drugih državah enotno. V njem so pri istem nosilcu zavarovanja in v načelu enakosti obvezno zavarovani vsi delavci v delovnem razmerju (med njimi zaposleni v tujini), samozaposlene osebe, ki opravljajo samostojno dejavnost, brezposelne osebe, ki so prejemniki denarnega nadomestila pri ZRSZ ali jim ZRSZ plačuje prispevek za PIZ, zavarovani starši, osebe, ki so se prostovoljno vključile v obvezno zavarovanje, osebe, zavarovane po 18. členu ZPIZ-2 (druga pravna razmerja - med njimi študentje in dijaki) in ostale kategorije zavarovancev.

Zaradi spremenjene metodologije zajemanja podatkov o zavarovancih (evidence zavoda, baza MEZ) ter epidemije bolezni COVID-19 so se v letu 2020 spremenili število, stopnje rasti ter struktura zavarovancev. Spremenjena metodologija ima največji vpliv na naslednji dve kategoriji zavarovancev: na število zaposlenih pri pravnih osebah in na ostale kategorije. Po spremenjeni metodologiji osebe, ki delajo v tujini ali ki delajo pri delodajalcu s sedežem v tujini ali ki so v tujini vpisane v ustreznih register za opravljanje samostojne dejavnosti ali ki delajo v tujini in so prostovoljno vključene v pokojninsko in invalidsko zavarovanje so razvrščene pod vrsto zavarovanca, kamor vsebinsko spadajo in ne več pod ostale kategorije zavarovancev. Pod ostale kategorije so po novem razvrščeni rejniki (prej pod zasebniki). Po novem so med zasebnike šteti družbeniki, ki so poslovodne osebe (prej med zaposlenimi pri pravnih osebah) in osebe, ki na območju RS opravljajo pridobitno ali poklicno dejavnost po nastanku I. kategorije invalidnosti in družbeniki zasebnih družb in zavodov, ki so poslovodne osebe po nastanku I. kategorije invalidnosti (prej med ostalimi kategorijami).

Zaposleni pri pravnih osebah so v letu 2020 še vedno predstavljali večji del vseh zavarovancev, in sicer 79,1 odstotka (79,0 odstotka v letu 2019). Sledili so zasebniki s 7,9 odstotka (7,7 odstotka v letu 2019) in zaposleni pri zasebnikih s 5,3 odstotka (5,5 odstotka v letu 2019). Kot posledica epidemije bolezni COVID-19 se je povečal delež brezposelnih, in sicer iz 1,9 v letu 2019 na 2,5 v letu 2020. Najmanjši delež v strukturi zavarovancev so predstavljale ostale kategorije, in sicer 0,1 odstotka zaradi spremenjene metodologije (0,1 v letu 2019).

Slika II.1.

Iz preglednic II.1 in II.2 je razvidno gibanje povprečnega števila zavarovancev po letih. Skupno povprečno število zavarovancev je v letu 2020 znašalo 958.148. Poudariti je treba, da je kljub večjemu številu zavarovancev, struktura le teh spremenjena in bolj neugodna, saj je več brezposelnih oseb zaradi bolezni COVID-19 ter veliko oseb na čakanju na delo od doma. Stopnja rasti je v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 (na primerljivih podatkih po novi metodologiji za leto 2019) znašala 0,5 odstotka, na kar je vplivalo predvsem višje število pri največji kategoriji zavarovancev, zaposleni pri pravnih osebah. Število teh se je povečalo za 0,6 odstotka (4651 oseb). Za 30,6 odstotka (5563 oseb) se je povečalo število brezposelnih, za 3,0 odstotka število zasebnikov ter za 4,1 odstotka število prostovoljnih zavarovancev. Število prostovoljnih zavarovancev se je v zadnjih letih zmanjševalo zaradi zvišanja osnove, od katere so ti zavarovanci plačevali prispevke, ter zaradi tega, ker se obdobje prostovoljnega zavarovanja po 1. januarju 2013 ni štelo v pokojninsko dobo brez dokupa. Z letom 2020 se je to spremenilo. Na drugi strani pa se je število ostalih kategorij zavarovancev, zaposlenih pri zasebnikih, zavarovanih staršev in kmetov v primerjavi z letom 2019 zmanjšalo za 13,7 odstotka, 4 odstotke, 3,2 odstotka oziroma 1 odstotek. Tudi število zavarovanih oseb po 18. členu ZPIZ-2 se je v primerjavi z letom 2019 zmanjšalo, in sicer za 25 odstotkov, predvsem kot posledica bolezni COVID-19.

Preglednica II.1

POVPREČNO ŠTEVILO ZAVAROVANCEV po letih											
LETO	ZAPOSLENI PRI PRAVNIH OSEBAH	ZAPOS- LENI PRI ZASEB- NIKIH	ZASEB- NIKI	KMETJE	PROSTO- VOLJNI ZAVAROV ANCI	BREZPO- SELNI	STARŠI	DRUGA PRAVNA RAZMERJA		OSTALE KATEGO- RIJE	SKUPAJ
								SKUPAJ	OD TEGA DIJAKI IN ŠTUDENTI		
2011	671.812	57.238	61.258	7.371	21.303	33.200	16.862			825	869.869
2012	662.552	54.491	60.823	6.760	23.223	30.017	16.858			818	855.542
2013	647.585	51.139	61.395	6.231	17.191	28.887	19.692			1.001	833.121
2014	652.557	50.483	64.351	5.942	13.568	23.192	20.732	3.212	-	9.521	843.558
2015	662.316	50.761	66.845	5.633	11.656	20.328	21.998	26.007	23.206	9.870	875.414
2016	680.214	50.312	68.654	5.387	10.043	19.942	22.232	24.082	22.474	10.136	891.002
2017	704.318	50.973	70.198	5.100	8.779	19.009	22.068	23.248	22.481	10.620	914.313
2018	729.257	50.946	71.443	4.890	8.249	17.566	21.548	21.428	20.921	13.822	939.149
2019	749.191	52.719	72.712	4.645	7.998	16.745	20.935	21.312	20.841	14.498	960.755
2020*	758.364	50.455	75.842	4.448	7.911	23.768	20.391	15.976	15.645	993	958.148

*Sprememba metodologije.

Vir: do 2019 SURS (SRDAP), ZZZS, FURS, od leta 2020 evidence zavoda (baza MEZ) in FURS.

Opomba: Po spremenjeni metodologiji bi bilo v letu 2019 skupaj 953.770 zavarovancev, in sicer 753.713 zaposlenih pri pravni osebi, 52.581 zaposlenih pri zasebnikih, 73.655 zasebnikov, 4493 kmetov, 7598 prostovoljno zavarovanih, 18.205 brezposelnih, 21.062 staršev, 21.312 drugih pravnih razmerij (med njimi 20.841 dijakov in študentov) ter 1151 ostalih kategorij. Od leta 2014 naprej so dodatno zajeti zavarovanci iz 18. člena ZPIZ-2 (druga pravna razmerja) in zaposleni v tujini.

Preglednica II.2

STOPNJE RASTI POVPREČNEGA ŠTEVILA ZAVAROVANCEV po letih, v %											
LETO	ZAPOSLENI PRI PRAVNIH OSEBAH	ZAPOS- LENI PRI ZASEB- NIKIH	ZASEB- NIKI	KMETJE	PROSTO- VOLJNI ZAVAROV ANCI	BREZPO- SELNI	STARŠI	DRUGA PRAVNA RAZMERJA		OSTALE KATEGO- RIJE	SKUPAJ
								SKUPAJ	OD TEGA DIJAKI IN ŠTUDENTI		
2011	-2,0	-6,9	2,4	-9,3	0,0	17,4	3,0			-7,3	-1,4
2012	-1,4	-4,8	-0,7	-8,3	9,0	-9,6	0,0			-0,8	-1,6
2013	-2,3	-6,2	0,9	-7,8	-26,0	-3,8	16,8			22,4	-2,6
2014	0,8	-1,3	4,8	-4,6	-21,1	-19,7	5,3			851,1	1,3
2015	1,5	0,6	3,9	-5,2	-14,1	-12,3	6,1	709,7	-	3,7	3,8
2016	2,7	-0,9	2,7	-4,4	-13,8	-1,9	1,1	-7,4	-3,2	2,7	1,8
2017	3,5	1,3	2,2	-5,3	-12,6	-4,7	-0,7	-3,5	0,0	4,8	2,6
2018	3,5	-0,1	1,8	-4,1	-6,0	-7,6	-2,4	-7,8	-6,9	30,2	2,7
2019	2,7	3,5	1,8	-5,0	-3,0	-4,7	-2,8	-0,5	-0,4	4,9	2,3
2020*	0,6	-4,0	3,0	-1,0	4,1	30,6	-3,2	-25,0	-24,9	-13,7	0,5

Opomba: stopnja rasti je izračunana z upoštevanjem dodatno zajetih zavarovancev od leta 2014 naprej (druga pravna razmerja in zaposleni v tujini).

*Zaradi spremenjene metodologije v letu 2020 so indeksi v primerjavi z letom 2019 izračunani na osnovi primerljivih podatkov.

II.1.1.1 Povprečna pokojninska doba in starost zavarovancev

Iz preglednice II.3 je razvidno, da se je pri ženskah povprečna pokojninska doba v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 povišala za 3 mesece in je znašala 19 let in 4 mesece, pri moških pa prav tako za 3 mesece in je znašala 18 let.

Primerjava med letoma 2019 in 2020 po starostnih razredih kaže, da se je pri zavarovankah povprečna pokojninska doba v starostnih razredih od 20 do 29 let in od 35 do 59 let skrajšala, v starostnih razredih od 30 do 34 let, 60 do 64 let ter 65 let in več podaljšala, v starostnem razredu od 15 do 19 let pa je ostala enaka. Pri zavarovancih se je pokojninska doba v starostnih razredih od 45 do 59 let skrajšala, v starostnih razredih od 20 do 39 let, od 60 do 64 let in 65 let in več se je podaljšala, v starostnih razredih od 15 do 19 let in od 40 do 44 let pa ostala enaka. Največje skrajšanje pokojninske dobe je bilo za 4 mesece, pri zavarovankah v starostnih razredih od 40 do 54 let in pri zavarovancih v starostnem razredu od 50 do 54 let. Največje povečanje pa je bilo v starostnem razredu od 65 let in več, in sicer pri zavarovankah za 1 leto in 5 mesecev, pri zavarovancih pa za 2 meseca.

Preglednica II.3

POVPREČNA POKOJNINSKA DOBA ZAVAROVANCEV PO STAROSTI IN SPOLU, 2019-2020								
DOPOLNJENA STAROST V LETIH	2019				2020			
	ŽENSKÉ		MOŠKI		ŽENSKÉ		MOŠKI	
	POVPREČNA POKOJNINSKA DOBA				POVPREČNA POKOJNINSKA DOBA			
	LET	MESECEV	LET	MESECEV	LET	MESECEV	LET	MESECEV
15-19	0	7	0	9	0	7	0	9
20-24	2	1	2	2	1	10	2	3
25-29	3	7	4	0	3	4	4	1
30-34	6	8	7	6	6	9	7	7
35-39	11	7	11	10	11	6	11	11
40-44	17	6	16	10	17	2	16	10
45-49	23	11	22	7	23	7	22	5
50-54	30	6	28	5	30	2	28	1
55-59, od tega	35	2	33	0	35	1	32	11
55	33	11	31	7	33	7	31	2
56	34	9	32	6	34	8	32	4
57	35	5	33	5	35	4	33	3
58	36	1	33	10	36	0	33	10
59	36	3	34	2	36	5	34	5
60-64, od tega	36	1	34	6	36	4	34	7
60	36	2	34	2	36	5	34	1
61	36	3	34	4	36	4	34	4
62	35	12	34	6	36	7	34	9
63	35	11	35	2	36	2	34	11
64	35	7	35	1	35	11	35	4
65+	36	2	36	10	37	7	37	0
SKUPAJ	19	1	17	9	19	4	18	0
Skupaj - od 55 in več	35	5	33	7	35	5	33	7

Opomba: upoštevani niso starejši zavarovanci, ki glede na starost pri zavodu niso uveljavili pravice in za katere od CRP zavod ni prejel podatka o smrti, ker obstaja velika verjetnost, da v obvezno zavarovanje niso več vključeni.

Število mladih zavarovancev, tj. starih od 15 do 34 let, se je od leta 2016 do leta 2019 povečevalo, povprečna pokojninska doba pa zmanjševala. V letu 2020 pa se je število mladih zavarovancev v primerjavi z letom 2019 zmanjšalo za 3,2 odstotka oziroma 7941 oseb, povprečna pokojninska doba pa se je podaljšala za 1 mesec (preglednica II.4). Od leta 2002 do 2020 se je število zavarovancev v starosti od 15 do 29 let zmanjšalo za 25 odstotkov. Povprečna pokojninska doba se je skrajšala v vseh starostnih razredih, najbolj v starostnem razredu od 30 do 34 let, kjer se je skrajšala za 3 leta in 11 mesecev.

V preglednicah II.3 in II.4 niso zajeta druga pravna razmerja (med njimi študentje in dijaki), ker je izračun pokojninske dobe drugačen.

Preglednica II.4

ŠTEVILO IN POVPREČNA POKOJNINSKA DOBA MLADIH ZAVAROVANCEV PO STAROSTI, 2002, 2019 IN 2020												
DOPOL- NJENA STAROST V LETIH	2002			2019			2020			RAZLIKA MED 2020 IN 2002		
	ZAVARO- VANCI	POKOJNINSKA DOBA		ZAVARO- VANCI	POKOJNINSKA DOBA		ZAVARO- VANCI	POKOJNINSKA DOBA		ZAVARO- VANCI	POKOJNINSKA DOBA	
	ŠTEVILO	LET	MES.	ŠTEVILO	LET	MES.	ŠTEVILO	LET	MES.	ŠTEVILO	LET	MES.
15-19	6.307	0	9	3.539	0	8	2.828	0	8	-3.479	0	-1
20-24	53.923	2	8	42.210	2	2	39.569	2	1	-14.354	0	-7
25-29	112.193	5	11	88.778	3	10	86.635	3	9	-25.558	-2	-2
30-34	121.961	11	1	115.489	7	2	113.043	7	2	-8.918	-3	-11
SKUPAJ	294.384	7	4	250.016	5	0	242.075	5	1	-52.309	-2	-3

Od 1. februarja 2015 so študentje in dijaki, ki delajo preko pooblaščenih organizacij, vključeni v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za kar pridobijo pokojninsko dobo. Po podatkih FURS je bilo za leto 2020 v okviru tega dela plačanih prispevkov za 81.404 oseb, ki so v povprečju pridobile 2 meseca in 9 dni pokojninske dobe. Med njimi je bilo 54,2 odstotka starih od 20 do 24 let, 31,5 odstotka starih od 15 do 19 let in 13,7 odstotka starih od 25 do 29 let. Več kot 56 odstotkov je bilo moških. V letu 2019 je 97.493 oseb v povprečju pridobilo 2 meseca in 16 dni pokojninske dobe. V obdobju od leta 2015 do leta 2019 se število oseb in povprečna pokojninska doba nista bistveno spremenila, v letu 2020 pa sta se tako število kot tudi povprečna pokojninska doba znižala, zaradi posledic bolezni COVID-19.

II.1.2 Uživalci pravic

Zavod je v letu 2020 zagotavljal in izplačeval prejemke na podlagi:

A. pravic iz sistema obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, določenih v 26. členu ZPIZ-2, in sicer do:

- **pokojnine** (starostna, predčasna, delna, invalidska, družinska, vdovska, del vdovske);
- **nadomestila na podlagi preostale delovne zmožnosti** (delna invalidska pokojnina/delno nadomestilo, nadomestilo za čas poklicne rehabilitacije, začasno nadomestilo, nadomestilo za invalidnost, zaradi dela s skrajšanim delovnim časom, za čas čakanja na drugo ustrezno zaposlitev, zaradi manjše plače na drugem ustreznem delu);
- **letnega dodatka in dodatka za pomoč in postrežbo** ter
- **invalidnine** (po prehodnih določbah ZPIZ-2).

B. drugih pravic zunaj sistema obveznega zavarovanja, določenih v posebnih zakonih in predpisih (enkratni solidarnostni dodatek po ZIUZEOP, pokojnine po zakonu o SZK, vojaške pokojnine po ZPIZVZ, del vdovske pokojnine po ZPIZVZ-B, dodatek k pokojnini po ZZSV, preživnine po ZPVK ter druge pokojnine in pravice, ki se financirajo iz državnega proračuna).

II.1.2.1 Uživanci pravic iz sistema obveznega zavarovanja

II.1.2.1.1 Uživanci starostne, predčasne, delne, invalidske, družinske, vdovske, dela vdovske pokojnine

V letu 2020 je bilo povprečno 624.735 užitelcev starostne, predčasne, delne, invalidske, družinske in vdovske pokojnine iz obveznega zavarovanja (preglednica II.5), kar je 4276 užitelcev oziroma 0,7 odstotka več kot v letu 2019. Porast je med najnižjimi rastmi v zadnjih 30 letih (nižje so bile v letih od 2015 do 2019, od 0,2 do 0,5 odstotka in v letu 1994 0,6 odstotka, za zadnjih deset let pa so podatki v preglednici II.6).

Decembra 2020 je bilo užitelcev teh pokojnin 623.859 (preglednica II.7), kar je 1060 užitelcev oziroma 0,2 odstotka več kot v decembru predhodnega leta. To je najnižja stopnja rasti (enaka je bila v letu 2017) v zadnjih 30 letih. Razlog za nizko stopnjo rasti je povečano število smrti ob koncu leta zaradi bolezni COVID-19.

V primerjavi z letom 2019 se je povečalo število užitelcev starostne, delne in vdovske pokojnine, zmanjšalo pa število užitelcev invalidske in družinske pokojnine. Skupno število užitelcev družinske in vdovske pokojnine se je zmanjšalo.

Povprečno število užitelcev **starostne** pokojnine se je v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 povečalo za 7266 užitelcev oziroma 1,6 odstotka, kar je višja rast kot v zadnjih petih letih, vendar še vedno nižja od stopenj rasti od leta 1997 naprej, ko so znašale od 1,7 do 4,8 odstotka. To kaže na učinke ZPIZ-2 pri prilivu novih užitelcev starostne pokojnine zaradi strožjih pogojev za pridobitev te pravice. Decembra 2020 je bilo užitelcev starostne pokojnine 5433 ali 1,2 odstotka več kot v istem mesecu predhodnega leta. Novembra in decembra 2020 se je število užitelcev starostne pokojnine za razliko od prejšnjih let zmanjšalo.

Povprečno število užitelcev **delne** pokojnine (40. in 116. člen ZPIZ-2, delna pokojnina in ponovni vstop v zavarovanje) se je v letu 2020 povečalo za 444 oseb oziroma 14,1 odstotka. Konec decembra jih je bilo 3741, med njimi je bilo 71,9 odstotka samozaposlenih, 25,6 odstotka zaposlenih, ostali pa so bili družbeniki, ki so poslovodne osebe, kmetje, druge kategorije zavarovancev ali so imeli kombinacijo različnih statusov. Iz zasebnega sektorja jih je bilo 98,1 odstotka.

Povprečno število užitelcev **invalidske** pokojnine se je v letu 2020 zmanjšalo za 1651 oseb oziroma 2,1 odstotka in se od leta 2001 vseskozi zmanjšuje (z izjemo leta 2005, ko se je povečalo za 0,1 odstotka). Dosežene stopnje rasti v tem obdobju so deloma posledica spremenjene zakonodaje in večje enotnosti dela izvedenskih organov, deloma pa drugih razlogov, kot so: velikost in gibanje populacije zaposlenih delavcev, stopnja organiziranosti in razvitosti zdravstva, varstva pri delu v najširšem smislu ter vrste in število bolezni in poškodb. Vzroki nastanka invalidnosti so predvsem bolezni in poškodbe zunaj dela, poškodbe pri delu in poklicne bolezni pa imajo na invalidsko upokojevanje manjši vpliv.

V letu 2020 se je povprečno skupno število užitelcev **družinske** in **vdovske** pokojnine zmanjšalo za 1783 oseb oziroma 2,0 odstotka. Znotraj tega se je število užitelcev družinske pokojnine zmanjšalo za 2394 oseb oziroma 7,1 odstotka, povečalo pa se je število užitelcev vdovske pokojnine za 611 oseb oziroma 1,1 odstotka. Povprečno število užitelcev družinske pokojnine se zmanjšuje, predvsem zaradi z ZPIZ-1 uveljavljene delitve dotodanje pravice do družinske pokojnine na dve pravici, na družinsko in vdovsko pokojnino. V zadnjih desetih letih je bila skupna stopnja rasti od leta 2011 do 2013 pozitivna, v letih od 2014 do 2020 pa negativna, predvsem zaradi strožjih pogojev upokojevanja po ZPIZ-2 ter odločitve vdov in vdovcev, da poleg svoje starostne, predčasne ali invalidske pokojnine prejemajo del vdovske pokojnine.

V strukturi vseh užitelcev pokojnin iz obveznega zavarovanja glede na vrsto pokojnine so v letu 2020 največji delež predstavljali užitelci starostne pokojnine (73,4 odstotka), sledili so užitelci invalidske pokojnine (12,2 odstotka), vdovske pokojnine (8,7 odstotka), družinske

pokojnine (5,0 odstotka) in delne pokojnine (0,6 odstotka). Med uživalci starostne pokojnine je bilo 49,6 odstotka žensk in 50,4 odstotka moških, med invalidskimi 40,7 odstotka žensk in 59,3 odstotka moških, med vdovskimi 96,2 odstotka žensk in 3,8 odstotka moških, med družinskimi 79,7 odstotka žensk in 20,3 odstotka moških, med delnimi pa 27,5 odstotka žensk in 72,5 odstotka moških.

V povprečju so bili ob koncu leta 2020 uživalci starostne pokojnine stari 72 let in 1 mesec, med njimi ženske 72 let in 3 mesece, moški pa 71 let in 11 mesecev.

Med uživalci starostne pokojnine je bilo ob koncu leta 2020 pri ženskah 66,7 odstotka takih, ki so imele pokojninsko dobo v višini za pridobitev pravice do starostne pokojnine pri najnižji starosti, pri moških pa je bilo takih 62,5 odstotka. Pri moških je višina te pokojninske dobe 40 let, pri ženskah se je z leti spreminjala. Žensk, ki so imele 40 let ali več pokojninske dobe, je bilo 13,6 odstotka.

Preglednica II.5

POVPREČNO ŠTEVILO UŽIVALCEV POKOJNIN IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA 2011-2020							
LETO	STAROSTNI	DELNI	INVALIDSKI	DRUŽINSKI IN VDOVSKI SKUPAJ			SKUPAJ
				SKUPAJ	DRUŽINSKI	VDOVSKI	
1	2	3	4	5=6+7	6	7	8 = 2+3+4+5
2011	386.263	352	90.219	93.117	54.409	38.708	569.951
2012	401.642	398	89.384	93.984	52.069	41.915	585.408
2013	417.916	492	88.361	95.542	51.870	43.672	602.311
2014	426.083	674	87.250	94.878	48.781	46.097	608.885
2015	431.745	800	85.749	93.724	44.904	48.820	612.018
2016	435.339	1.789	84.045	92.510	42.098	50.412	613.683
2017	440.247	2.257	81.995	91.182	39.139	52.043	615.681
2018	445.236	2.628	79.982	89.453	36.360	53.093	617.299
2019	451.499	3.158	78.131	87.671	33.814	53.857	620.459
2020	458.765	3.602	76.480	85.888	31.420	54.468	624.735

Opomba: Med uživalci starostne pokojnine so zajeti tudi uživalci predčasne pokojnine. V letu 2020 jih je bilo 3472, 8,8 odstotka več kot v letu 2019.

Od leta 2017 so med uživalci starostne, delne, invalidske, družinske in vdovske pokojnine zajeti uživalci, ki so v tekočem mesecu prejeli redno ali izredno nakazilo pokojnine (do leta 2016 so bili zajeti uživalci, ki so v tekočem mesecu prejeli redno nakazilo pokojnine). Velja tudi za preglednice II.6, II.7 in II.8. Stopnje rasti za leto 2017 so izračunane na podlagi primerljivih podatkov za leto 2016.

Preglednica II.6

STOPNJE RASTI POVPREČNEGA ŠTEVILA UŽIVALCEV POKOJNIN IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA (V %), 2011-2020							
LETO	STAROSTNI	DELNI	INVALIDSKI	DRUŽINSKI IN VDOVSKI SKUPAJ			SKUPAJ
				SKUPAJ	DRUŽINSKI	VDOVSKI	
1	2	3	4	5=6+7	6	7	8 = 2+3+4+5
2011	4,8	31,8	-0,9	0,5	-4,7	8,9	3,1
2012	4,0	13,1	-0,9	0,9	-4,3	8,3	2,7
2013	4,1	23,6	-1,1	1,7	-0,4	4,2	2,9
2014	2,0	37,0	-1,3	-0,7	-6,0	5,6	1,1
2015	1,3	18,7	-1,7	-1,2	-7,9	5,9	0,5
2016	0,8	123,6	-2,0	-1,3	-6,2	3,3	0,3
2017	1,0	26,2	-2,4	-1,6	-7,1	3,0	0,2
2018	1,1	16,4	-2,5	-1,9	-7,1	2,0	0,3
2019	1,4	20,2	-2,3	-2,0	-7,0	1,4	0,5
2020	1,6	14,1	-2,1	-2,0	-7,1	1,1	0,7

Preglednica II.7

ŠTEVILO UŽIVALCEV POKOJNIN IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA, DECEMBER 2011-2020							
LETO	STAROSTNI	DELNI	INVALIDSKI	DRUŽINSKI IN VDOVSKI SKUPAJ			SKUPAJ
				SKUPAJ	DRUŽINSKI	VDOVSKI	
1	2	3	4	5=6+7	6	7	8 = 2+3+4+5
2011	392.876	364	89.954	93.536	53.232	40.304	576.730
2012	411.290	433	89.016	95.825	52.643	43.182	596.564
2013	422.503	547	88.006	95.603	51.926	43.677	606.659
2014	429.509	738	86.699	94.229	46.359	47.870	611.175
2015	434.498	841	85.057	93.162	43.562	49.600	613.558
2016	437.728	2.033	83.364	92.026	40.797	51.229	615.151
2017	443.183	2.431	81.145	90.441	37.771	52.670	617.200
2018	448.773	2.811	79.187	88.585	35.027	53.558	619.356
2019	454.937	3.416	77.560	86.886	32.714	54.172	622.799
2020	460.370	3.741	75.149	84.599	30.109	54.490	623.859

Opomba: Med uživalci starostne pokojnine so zajeti tudi uživalci predčasne pokojnine. V decembru 2020 jih je bilo 3554, 6,8 odstotka več kot v decembru 2019.

Preglednica II.8

STOPNJE RASTI ŠTEVILA UŽIVALCEV POKOJNIN IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA (v %), DECEMBER 2011-2020							
LETO	STAROSTNI	DELNI	INVALIDSKI	DRUŽINSKI IN VDOVSKI SKUPAJ			SKUPAJ
				SKUPAJ	DRUŽINSKI	VDOVSKI	
1	2	3	4	5=6+7	6	7	8 = 2+3+4+5
2011	4,4	25,1	-0,8	0,7	-4,8	8,8	2,9
2012	4,7	19,0	-1,0	2,4	-1,1	7,1	3,4
2013	2,7	26,3	-1,1	-0,2	-1,4	1,1	1,7
2014	1,7	34,9	-1,5	-1,4	-10,7	9,6	0,7
2015	1,2	14,0	-1,9	-1,1	-6,0	3,6	0,4
2016	0,7	141,7	-2,0	-1,2	-6,3	3,3	0,3
2017	1,1	19,6	-2,6	-1,8	-7,4	2,7	0,2
2018	1,3	15,6	-2,4	-2,1	-7,3	1,7	0,3
2019	1,4	21,5	-2,1	-1,9	-6,6	1,1	0,6
2020	1,2	9,5	-3,1	-2,6	-8,0	0,6	0,2

Povprečno število uživalcev **dela vdovske pokojnine** se je v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 povečalo za 3,0 odstotka, na 66.419 uživalcev. Med njimi je bilo 80,7 odstotka žensk in 19,3 odstotka moških.

Preglednica II.9

POVPREČNO ŠTEVILO IN STOPNJE RASTI POVPREČNEGA ŠTEVILA UŽIVALCEV DELA VDOVSKE POKOJNINE (V %), 2011-2020										
VRSTA PREJEMKA	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
DEL VDOVSKE POKOJNINE										
Število	45.628	47.735	49.929	52.910	55.535	57.710	60.096	62.288	64.509	66.419
Stopnja rasti (%)	5,8	4,6	4,6	6,0	5,0	3,9	4,0	3,6	3,6	3,0

Opomba: Od leta 2017 so med uživalci dela vdovske pokojnine zajeti uživalci, ki so v tekočem mesecu prejeli redno ali izredno nakazilo pokojnine (do leta 2016 so bili zajeti uživalci, ki so v tekočem mesecu prejeli redno nakazilo pokojnine). Stopnja rasti za leto 2017 je izračunana na podlagi primerljivega podatka za leto 2016.

Po ZPIZ-2 je zavod do 31. decembra 2019 zavarovancu, ki je bil vključen v obvezno zavarovanje s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom in je izpolnil pogoje za pridobitev pravice do predčasne ali starostne pokojnine, izplačeval **20 % predčasne ali starostne pokojnine**, do katere bi bil upravičen na dan njene uveljavitve. Z letom 2020 je bila po zakonu ZPIZ-2G ta vrsta pravice nadomeščena z vrstama pravice **40 % starostne pokojnine** in **20 % predčasne pokojnine**. Pravica do 40 % starostne pokojnine upravičencu pripada

največ tri leta nadaljnje vključenosti v obvezno zavarovanje za polni delovni ali zavarovalni čas, nato pa je upravičen do 20 % starostne pokojnine vse do prenehanja obveznega zavarovanja s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom. Uživalci 20 % predčasne pokojnine so obdržali izplačilo tega dela pokojnine tudi po uveljavitvi ZPIZ-2G, razen če so izpolnili pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine in so uveljavili izplačilo 40 % starostne pokojnine.

Povprečno število uživalcev **dela starostne ali predčasne pokojnine** se je v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 povečalo za 26,3 odstotka, na 12.299 uživalcev. Med njimi je bilo 38,2 odstotka žensk in 61,8 odstotka moških.

Preglednica II.10

POVPREČNO ŠTEVILO IN STOPNJE RASTI POVPREČNEGA ŠTEVILA UŽIVALCEV DELA STAROSTNE ALI PREDČASNE POKOJNINE (V %), 2013-2020					
LETO	VRSTA PREJEMKA				
	20 % PREDČASNE ALI STAROSTNE	20 % PREDČASNE	40 % STAROSTNE	DEL STAROSTNE ALI PREDČASNE	
	ŠTEVILO			ŠTEVILO	STOPNJA RASTI (V %)
2013	11	-	-	11	-
2014	1.023	-	-	1.023	9.200,0
2015	2.303	-	-	2.303	125,1
2016	4.386	-	-	4.386	90,4
2017	6.460	-	-	6.460	47,3
2018	7.543	-	-	7.543	16,8
2019	9.739	-	-	9.739	29,1
2020	-	324	11.975	12.299	26,3

Opomba: z letom 2020 je bila po zakonu ZPIZ-2G vrsta pravice 20 % predčasne ali starostne pokojnine nadomeščena z vrstama pravice 40 % starostne in 20 % predčasne pokojnine.

Konec decembra 2020 je bilo 14.068 uživalcev dela starostne ali predčasne pokojnine (5391 žensk in 8677 moških). Zaposlenih je bilo 92,4 odstotka, samozaposlenih 7,1 odstotka, ostali pa so bili družbeniki, ki so poslovodne osebe, kmetje, druge kategorije zavarovancev ali so imeli kombinacijo različnih statusov. Iz zasebnega sektorja jih je bilo 64,8 odstotka, iz javnega 35,1 odstotka, ostali so imeli kombinacijo zasebnega in javnega sektorja.

Razmerje med zavarovanci in uživalci pokojnin iz obveznega zavarovanja

Razmerje med številom zavarovancev in uživalcev pokojnin iz obveznega zavarovanja je v letu 2020 znašalo 1,53 in se je v primerjavi z letom 2019 zmanjšalo.

Preglednica II.11

POVPREČNO ŠTEVILO ZAVAROVANCEV IN UŽIVALCEV POKOJNIN IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA TER RAZMERJE, 2011-2020

LETO	ZAVAROVANCI	UŽIVALCI POKOJNIN - OBVEZNO ZAVAROVANJE	ŠTEVILO ZAVAROVANCEV NA ENEGA UŽIVALCA POKOJNINE
1	2	3	4=2:3
2011	869.869	569.951	1,53
2012	855.542	585.408	1,46
2013	833.121	602.311	1,38
2014	843.558	608.885	1,39
2015	875.414	612.018	1,43
2016	891.002	613.683	1,45
2017	914.313	615.681	1,49
2018	939.149	617.299	1,52
2019	960.755	620.459	1,55
2020	958.148	624.735	1,53

Opomba: Od leta 2014 so dodatno zajeti zavarovanci iz 18. člena ZPIZ-2 (druga pravna razmerja) in zaposleni v tujini.

Delež uživalcev pokojnin iz obveznega zavarovanja v številu prebivalcev RS

Po podatkih SURS je bilo konec septembra 2020 v RS 2.111.461 prebivalcev, po podatkih zavoda pa je bilo konec istega meseca 625.463 uživalcev pokojnin iz obveznega zavarovanja. Delež teh uživalcev je v številu prebivalcev znašal 29,6 odstotka, kar je enak odstotek kot konec septembra 2019.

II.1.2.1.2 Novi uživalci pokojnin

Podatki o novih uživalcih pokojnin so za leto 2020 začasni, končni bodo objavljeni junija v Mesečnem statističnem pregledu za maj 2021 in v Letnem poročilu 2021. Pri izračunu povprečne starosti in pokojninske dobe so zajeti novi uživalci pokojnin iz obveznega zavarovanja brez uživalcev predčasne pokojnine in uživalcev z zavarovalno dobo s povečanjem.

Vpliv metodologije z začasnimi in končnimi podatki ni zanemarljiv. Število novih uživalcev, zajetih pri začasnih in končnih podatkih, je prikazan v preglednicah II.12 in II.13.

Preglednica II.12

UŽIVALCI POKOJNINE, KI SO UVELJAVILI PRAVICO V LETIH 2019 IN 2020, PO VRSTI POKOJNINE						
VRSTA	2019 (ZAČASNI)		2019 (KONČNI)		2020 (ZAČASNI)	
	VSI	BREZ PREDČASNIH IN Z ZAVAROVALNO DOBO S POVEČANJEM	VSI	BREZ PREDČASNIH IN Z ZAVAROVALNO DOBO S POVEČANJEM	VSI	BREZ PREDČASNIH IN Z ZAVAROVALNO DOBO S POVEČANJEM
Starostna (z delnimi)	16.262	14.217	19.322	16.757	17.967	15.687
ženske	7.248	6.896	8.495	8.050	7.611	7.241
moški	9.014	7.321	10.827	8.707	10.356	8.446
Invalidska	1.358	1.242	1.826	1.673	1.185	1.089
ženske	598	576	776	750	513	496
moški	760	666	1.050	923	672	593
Družinska oz. vdovska	3.586	-	4.834	-	3.781	-
ženske	2.848	-	3.836	-	3.074	-
moški	738	-	998	-	707	-
Del vdovske	4.523	-	4.967	-	4.657	-
ženske	3.279	-	3.606	-	3.465	-
moški	1.244	-	1.361	-	1.192	-

Preglednica II.13

UŽIVALCI STAROSTNE POKOJNINE, KI SO UVELJAVILI PRAVICO V LETIH 2019 IN 2020, BREZ PREDČASNIH IN Z ZAVAROVALNO DOBO S POVEČANJEM, PO ZAKONU UVELJAVITVE POKOJNINE									
VRSTA	BREZ PREDČASNIH IN Z ZAVAROVALNO DOBO S POVEČANJEM								
	2019 (ZAČASNI)			2019 (KONČNI)			2020 (ZAČASNI)		
	ZPIZ-1	ZPIZ-2	ZPIZ-1 IN ZPIZ-2	ZPIZ-1	ZPIZ-2	ZPIZ-1 IN ZPIZ-2	ZPIZ-1	ZPIZ-2	ZPIZ-1 IN ZPIZ-2
	Število								
Starostna (z delnimi)	309	13.908	14.217	385	16.372	16.757	220	15.467	15.687
ženske	175	6.721	6.896	231	7.819	8.050	89	7.152	7.241
moški	134	7.187	7.321	154	8.553	8.707	131	8.315	8.446
	Delež (v %)								
Starostna (z delnimi)	2,2	97,8	100,0	2,3	97,7	100,0	1,4	98,6	100,0
ženske	2,5	97,5	100,0	2,9	97,1	100,0	1,2	98,8	100,0
moški	1,8	98,2	100,0	1,8	98,2	100,0	1,6	98,4	100,0

Dosežena starost ob upokojitvi

Povprečna dosežena starost novih uživalcev starostne pokojnine iz posameznega koledarskega leta je pretežno odvisna od njihove strukture. Če je bilo več starostnih pokojnin uveljavljenih pri najnižji starosti z enako ali daljšo pokojninsko dobo, kot se zahteva za upokojitev pri tej starosti, je povprečna starost nižja, če pa se viša delež upokojenih pri višjih starostih s krajšo pokojninsko dobo, pa se povprečna starost viša.

Preglednica II.14

POVPREČNA STAROST NOVIH UŽIVALCEV POKOJNIN IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA (brez uživalcev predčasne pokojnine in uživalcev z zavarovalno dobo s povečanjem) po letih

LETO	STAROSTNI (Z DELNIMI)				INVALIDSKI			
	ŽENSKÉ		MOŠKI		ŽENSKÉ		MOŠKI	
	LET	MES	LET	MES	LET	MES	LET	MES
2011	58	8	61	9	52	2	54	11
2012	58	2	61	3	50	11	54	2
2013	58	6	60	11	51	5	53	9
2014	59	0	61	2	51	3	54	5
2015	59	2	61	4	52	0	54	5
2016	60	0	61	9	52	4	55	0
2017	60	4	62	3	53	7	55	4
2018	60	6	62	4	54	6	55	9
2019	60	8	62	6	54	10	55	7
2020*	60	10	62	6	55	0	55	6

*Začasni podatki.

Opomba: za leta od 2012 naprej je uporabljena spremenjena metodologija. Po priporočilu Računskega sodišča RS je upoštevan drugačen zajem uživalcev pokojnin. Zajeti so vsi z datumom priznanja pravice v letu, ne glede na to, da so odločbo o tem lahko prejeli pozneje. Poleg tega se po spremembi povprečna starost izračunava ob upoštevanju let, mesecev in dni.

Predpisana starost za pridobitev pravice do starostne pokojnine se je za **ženske** od uveljavitve ZPIZ-1 začela postopno višati vsako leto za 4 mesece. Na začetku je pri 35 letih pokojninske dobe predpisana starost znašala 53 let, pri 20 letih pokojninske dobe 58 let in pri 15 letih zavarovalne dobe 60 let. Tudi po ZPIZ-2 se je zviševanje predpisane starosti nadaljevalo. Najnižja možna starost je bila v letu 2020 60 let, enako kot v letu 2019, ko je bilo konec prehodnega obdobja, sočasno z zahtevano pokojninsko dobo brez dokupa, ki je znašala enako kot v letu 2019 40 let. V letu 2020 upokojitev s pokojninsko dobo najmanj 20 let ni bila več mogoča. Pri 15 letih zavarovalne dobe je tako kot v preteklem letu predpisana starost znašala 65 let.

Dejanske povprečne upokojitvene starosti žensk ne sledijo v celoti dinamiki predpisanega zviševanja zahtevane starosti za pridobitev pravice do starostne pokojnine. Tako se je v obdobju 2011-2020 povprečna upokojitvena starost zvišala od 58 let in 8 mesecev na 60 let in 10 mesecev. Povprečna upokojitvena starost se je v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 povečala za 2 meseca. V letu 2020 je bilo od 7241 novih uživalk starostne in delne pokojnine 7152 oziroma 98,8 odstotka upokojenih po pogojih ZPIZ-2, ostale (89 oziroma 1,2 odstotka) pa po prehodnih določbah ZPIZ-2, ki omogočajo upokojitev po ZPIZ-1.

Predpisane starosti in dolžine pokojninske oziroma zavarovalne dobe za pridobitev pravice do starostne pokojnine za **moške** se v obdobju veljavnosti ZPIZ-1 niso spreminjale. Z ZPIZ-2 pa se je postopno povečevala minimalna starost, ki je v letu 2020 ostala enaka kot v letu 2019 60 let ob 40 letih pokojninske dobe brez dokupa. Pri 15 letih zavarovalne dobe je tako kot v letih od 2016 do 2019 potrebna starost znašala 65 let. Po ZPIZ-2 je bila postopno ukinjena možnost starostne upokojitve pri 63 letih starosti in 20 letih dopolnjene pokojninske dobe.

Do leta 2013 se je dejanska povprečna upokojitvena starost zmanjševala, v letih od 2014 do 2019 se je povečevala, nato pa v letu 2020 ostala enaka kot v 2019. V letu 2011 je znašala 61 let in 9 mesecev, v letu 2020 pa 62 let in 6 mesecev. V letih od 2015 do 2020 prevladujejo upokojeni po ZPIZ-2. Od 8446 upokojenih v letu 2020 je bilo 8315 oziroma 98,4 odstotka upokojenih po ZPIZ-2, po prehodnih določbah ZPIZ-2, ki omogočajo pridobitev pravice po pogojih ZPIZ-1, pa 131 oziroma 1,6 odstotka.

Povprečna starost prejemnikov invalidske pokojnine je v manjši meri pogojena s predpisi, ki omogočajo pridobitev te pravice. Nanjo lahko vpliva le starost, do katere so zavarovancem s preostalo delovno zmožnostjo zagotovljene pravice na tej podlagi. Ta pa se je tako z ZPIZ-1

kakor tudi z ZPIZ-2 zvišala. Povprečna starost žensk, ki so pridobile pravico do invalidske pokojnine, je v letu 2020 znašala 55 let, moških pa 55 let in 6 mesecev. V obeh primerih povprečne upokojitvene starosti, dosežene v posameznih koledarskih letih, nihajo, trend je pozitiven.

V letu 2020 je bilo 8438 novih uživalcev družinske, vdovske in dela vdovske pokojnine, od tega je bilo 4657 uživalcev dela vdovske pokojnine. V letu 2019 je bil po končnih podatkih 9801 novi uživalec družinske, vdovske in dela vdovske pokojnine, od tega je bilo 4967 uživalcev dela vdovske pokojnine (po začasni podatkih 8109 novih uživalcev družinske, vdovske in dela vdovske pokojnine, od tega 4523 uživalcev dela vdovske pokojnine).

Na dejansko upokojitveno starost uživalcev starostne pokojnine vplivajo v zakonu določeni bonusi in malusi. Bonusi jo zvišujejo, saj jih upravičenec pridobi, če odloži upokožitev na čas po izpolnitvi pogojev. V letu 2020 je bilo do povečanja starostne pokojnine upravičenih 1259 žensk in 2612 moških (po začasni podatkih za leto 2019 1481 žensk in 2396 moških). Malusi se odražajo v trajnem zmanjšanju starostne pokojnine, ker je bila ta po ZPIZ-1 uveljavljena pred dopolnitvijo polne starosti z doseženo pokojninsko dobo in ne delovno dobo, po ZPIZ-2 pa v trajnem zmanjšanju predčasne pokojnine. V letu 2020 je starostno pokojnino s trajnim znižanjem ter predčasno pokojnino uveljavilo 144 žensk in 98 moških (po začasni podatkih za leto 2019 160 žensk in 120 moških).

Preglednica II.15

ŠTEVILO STAROSTNIH POKOJNIN, UVELJAVLJENIH S POVEČANJEM OZIROMA TRAJNIM ZMANJŠANJEM (BONUSI, MALUSI), PO SPOLU, 2013-2020

LETO	POVEČANJE (BONUSI)			ZMANJŠANJE (MALUSI)		
	ŽENSKES	MOŠKI	SKUPAJ	ŽENSKES	MOŠKI	SKUPAJ
2013	566	1.360	1.926	68	283	351
2014	815	1.938	2.753	184	247	431
2015	1.111	2.213	3.324	302	303	605
2016	1.360	2.256	3.616	376	267	643
2017	1.501	2.347	3.848	302	197	499
2018	1.756	2.809	4.565	193	143	336
2019	1.918	2.702	4.620	213	142	355
2020*	1.259	2.612	3.871	144	98	242

*Začasni podatki.

Pri novih uživalcih starostne pokojnine z zavarovalno dobo s povečanjem je v letu 2020 znašala dejansko dosežena povprečna starost žensk 58 let in 11 mesecev (59 let in 5 mesecev v letu 2019) ter moških 60 let in 6 mesecev (60 let in 8 mesecev v letu 2019). V letu 2020 je starostno pokojnino z zavarovalno dobo s povečanjem uveljavilo 238 žensk in 1823 moških (v letu 2019 240 žensk in 2003 moški).

Dopolnjena pokojninska doba ob upokožitvi

Povprečna dopolnjena pokojninska doba novih uživalcev starostne pokojnine iz posameznega koledarskega leta je odvisna pretežno od njihove strukture. Če je bilo več starostnih pokojnin uveljavljenih z enako ali daljšo pokojninsko dobo, kot se zahteva za upokožitev pri najnižji starosti, je povprečna pokojninska doba višja, če pa se viša delež upokojenih pri višjih starostih s krajšo pokojninsko dobo, v katero je bila šteta tudi dodana doba, pa se povprečna dopolnjena pokojninska doba niža.

Preglednica II.16

POVPREČNA DOPOLNJENA POKOJNINSKA DOBA NOVIH UŽIVALCEV POKOJNIN IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA (brez uživalcev predčasne pokojnine in uživalcev z zavarovalno dobo s povečanjem) po letih

LETO	STAROSTNI				INVALIDSKI			
	ŽENSKÉ		MOŠKI		ŽENSKÉ		MOŠKI	
	LET	MES	LET	MES	LET	MES	LET	MES
2011	34	11	37	9	27	4	28	1
2012	35	4	37	3	26	1	26	7
2013	36	1	37	11	27	10	27	8
2014	36	2	37	9	26	10	27	6
2015	36	11	37	9	27	6	27	3
2016	37	2	37	6	27	6	27	9
2017	37	3	36	7	29	3	27	6
2018	38	9	37	1	28	11	27	7
2019	39	0	36	10	28	11	27	8
2020*	39	1	37	4	29	3	27	8
% STAROSTNIH POKOJNIN Z DOPOLNJENIMI 40 ALI VEČ LETI POKOJNINSKE DOBE V LETU 2020*					ženske: 86,9		moški: 71,4	

*Začasni podatki.

Opomba: za leta od 2012 naprej je uporabljena spremenjena metodologija. Po priporočilu Računskega sodišča RS je upoštevan drugačen zajem uživalcev pokojnin. Zajeti so vsi z datumom priznanja pravice v letu, ne glede na to, da so odločbo o tem lahko prejeli pozneje. Poleg tega se po spremembi povprečna starost izračunava ob upoštevanju let, mesecev in dni.

V letu 2020 so ženske uveljavile starostno pokojnino (vključno z delnimi) v povprečju z 39 leti in 1 mesecem, moški pa s 37 leti in 4 meseci pokojninske dobe, kar predstavlja v primerjavi z letom 2019 pri ženskah povečanje za 1 mesec, pri moških pa za 6 mesecev. Z dopolnjenimi 40 ali več leti pokojninske dobe je uveljavilo pokojnino 86,9 odstotka žensk (85 odstotkov v letu 2019) in 71,4 odstotka moških (68,4 odstotka v letu 2019).

Povprečna dopolnjena pokojninska doba novih uživalcev invalidske pokojnine iz leta v leto niha, saj je odvisna od strukture prejemnikov. V letu 2020 so ženske, ki so uveljavile pravico do invalidske pokojnine, dopolnile v povprečju 29 let in 3 mesece, moški pa 27 let in 8 mesecev pokojninske dobe.

Pri novih uživalcih starostne pokojnine z zavarovalno dobo s povečanjem je v letu 2020 znašala povprečna dosežena pokojninska doba pri ženskah 39 let in 2 meseca, pri moških pa 37 let in 11 mesecev (v letu 2019 pri ženskah 37 let in 8 mesecev, pri moških pa 37 let in 1 mesec).

II.1.2.1.3 Trajanje prejemanja pokojnine

Na povprečno dobo prejemanja pokojnine vplivajo zakonski razlogi (milejši pogoji upokojitve v preteklosti) in daljšanje življenjske dobe uživalcev. Pri uživalcih starostne pokojnine se je v obdobju 2011-2020 doba prejemanja pokojnine podaljšala, pri ženskah od 21 let in 8 mesecev na 25 let in 6 mesecev, pri moških pa od 16 let in 4 mesece na 18 let in 2 meseca.

Povprečna doba prejemanja invalidske pokojnine se je tudi podaljševala, in sicer pri ženskah od 23 let in 2 meseca v letu 2011 na 27 let in 11 mesecev v letu 2020, pri moških pa od 17 let in 11 mesecev v letu 2011 na 21 let in 9 mesecev v letu 2020.

Pri družinskih in vdovskih pokojninah se je povprečna doba prejemanja pokojnine podaljšala od 12 let in 2 meseca v letu 2011 na 14 let v letu 2020.

Preglednica II.17

POVPREČNA DOBA PREJEMANJA POKOJNINE UŽIVALCEV, KI JIM JE PRENEHALA PRAVICA DO POKOJNINE po letih, stanje december										
LETO	STAROSTNI (Z DELNIMI)				INVALIDSKI				DRUŽINSKI/VDOVSKI	
	ŽENSKE		MOŠKI		ŽENSKE		MOŠKI		SKUPAJ	
	LET	MES	LET	MES	LET	MES	LET	MES	LET	MES
2011	21	8	16	4	23	2	17	11	12	2
2012	22	4	16	8	23	8	18	4	11	7
2013	22	8	16	8	24	6	18	8	12	6
2014	23	1	16	11	24	8	18	9	12	6
2015	23	6	17	0	25	4	19	5	12	10
2016	24	1	17	7	26	0	19	11	13	0
2017	24	5	17	8	26	2	20	8	13	2
2018	24	9	18	0	26	10	20	10	13	3
2019	24	11	17	7	27	1	21	3	13	8
2020	25	6	18	2	27	11	21	9	14	0

V letu 2020 je prenehala pravica do pokojnine 15.556 uživalcem starostne in delne pokojnine, kar je 15,4 odstotka več kot v letu 2019. Na večje število prenehanj je vplivalo večje število smrti ob koncu leta zaradi bolezni COVID-19. Pravica do invalidske pokojnine je prenehala 3959 uživalcem, kar je 9,3 odstotka več kot v letu 2019. Od leta 2011 do 2020 se je število uživalcev starostne in delne pokojnine, ki jim je prenehala pravica do pokojnine, povečalo od 10.567 na 15.556. Uživalcev invalidske pokojnine, ki jim je prenehala pravica do pokojnine, je bilo 3819 leta 2011, leta 2020 pa 3959.

Povprečna doba prejemanja starostne in delne pokojnine vseh uživalcev je konec leta 2020 znašala pri ženskah 15 let in 10 mesecev, pri moških pa 11 let in 9 mesecev (konec leta 2019 15 let in 10 mesecev pri ženskah ter 11 let in 10 mesecev pri moških). Povprečna doba prejemanja invalidske pokojnine je konec leta 2020 pri ženskah znašala 21 let in 3 mesece ter pri moških 17 let in 9 mesecev (konec leta 2019 21 let in 1 mesec pri ženskah ter 17 let in 6 mesecev pri moških). Pri uživalcih družinske in vdovske pokojnine je konec leta 2020 povprečna doba prejemanja znašala 12 let in 10 mesecev (13 let in 9 mesecev konec leta 2019).

II.1.2.1.4 Uživalci nadomestil iz invalidskega zavarovanja

ZPIZ-1 ni določil prevedbe pravic zavarovancev s preostalo delovno zmožnostjo, pridobljenih po prejšnjih predpisih, zato so statistični podatki o uživalcih nadomestil ločeni na priznane po ZPIZ ter ZPIZ-1 in ZPIZ-2. Sistem odmere nadomestil po ZPIZ-1, ki je začel veljati 1. januarja 2003, se bistveno razlikuje od prej veljavnega, medtem ko v ZPIZ-2 ni bilo večjih sprememb.

Preglednica II.18 prikazuje povprečno število uživalcev nadomestil po ZPIZ, ZPIZ-1 in ZPIZ-2. Razvidno je, da se število uživalcev po ZPIZ iz leta v leto zmanjšuje, po ZPIZ-1 in ZPIZ-2 pa narašča. Povprečno število uživalcev vseh vrst nadomestil iz invalidskega zavarovanja je bilo v letu 2020 44.838. V primerjavi z letom 2019 jih je bilo 0,4 odstotka več, predvsem zaradi večjega števila zaposlenih delovnih invalidov. Po letu 2008 in do leta 2018 se je število uživalcev nadomestil zmanjševalo, zadnji dve leti se povečuje.

Razloga za zmanjšanje števila uživalcev nadomestil po ZPIZ sta prenehanje pravice zaradi smrti ali pridobitev pravice do pokojnine oziroma sprememba v stanju invalidnosti, zaradi česar so pridobili nove pravice po ZPIZ-1 ali ZPIZ-2.

Preglednica II.18

POVPREČNO ŠTEVILO UŽIVALCEV NADOMESTIL, 2011-2020									
LETO	PO ZPIZ (DO 31. 12. 2002)				PO ZPIZ-1 IN ZPIZ-2 (OD 1. 1. 2003)				SKUPAJ
	ZA ČAS ČAKANJA IN ČAS POKLICNE REHABILITACIJE	ZA ČAS ČAKANJA NA DRUGO USTREZNO ZAPOSILITEV	ZARADI DELA S SKRAJŠANIM DELOVNIM ČASOM	ZARADI MANJŠE PLAČE NA DRUGEM USTREZNEM DELU	DELNA INVALIDSKA POKOJNINA / DELNO NADOMESTILO*	ZA ČAS POKLICNE REHABILITACIJE	ZAČASNO NADOMESTILO	NADOMESTILO ZA INVALIDNOST	
2011	3	13.133	4.643	6.126	10.764	333	322	13.252	48.576
2012	2	11.996	4.266	5.310	11.836	360	398	14.316	48.484
2013	1	10.860	3.289	4.567	12.444	350	473	14.968	46.952
2014	0	9.634	2.275	4.085	13.291	334	539	15.748	45.906
2015	0	8.664	1.990	3.634	13.781	312	609	16.200	45.190
2016	0	7.655	1.772	3.295	14.330	292	657	16.653	44.654
2017	0	6.681	1.652	3.081	14.730	250	674	17.228	44.296
2018	0	6.087	1.530	2.864	14.906	207	653	17.886	44.133
2019	0	5.842	1.392	2.615	15.307	195	644	18.723	44.718
2020	0	5.477	1.243	2.338	15.813	201	629	19.137	44.838

*Od leta 2013.

Opomba: Od leta 2020 so dodatno zajeti uživalci, ki še niso imeli rednega nakazila.

Preglednica II.19

STOPNJE RASTI POVPREČNEGA ŠTEVILO UŽIVALCEV NADOMESTIL (V %), 2011-2020									
LETO	PO ZPIZ (DO 31. 12. 2002)				PO ZPIZ-1 IN ZPIZ-2 (OD 1. 1. 2003)				SKUPAJ
	ZA ČAS ČAKANJA IN ČAS POKLICNE REHABILITACIJE	ZA ČAS ČAKANJA NA DRUGO USTREZNO ZAPOSILITEV	ZARADI DELA S SKRAJŠANIM DELOVNIM ČASOM	ZARADI MANJŠE PLAČE NA DRUGEM USTREZNEM DELU	DELNA INVALIDSKA POKOJNINA / DELNO NADOMESTILO*	ZA ČAS POKLICNE REHABILITACIJE	ZAČASNO NADOMESTILO	NADOMESTILO ZA INVALIDNOST	
2011	-25,0	-7,5	-11,3	-17,6	6,8	10,6	27,3	6,9	-2,7
2012	-33,3	-8,7	-8,1	-13,3	10,0	8,1	23,6	8,0	-0,2
2013	-50,0	-9,5	-22,9	-14,0	5,1	-2,8	18,8	4,6	-3,2
2014	-100,0	-11,3	-30,8	-10,6	6,8	-4,6	14,0	5,2	-2,2
2015	-	-10,1	-12,5	-11,0	3,7	-6,6	13,0	2,9	-1,6
2016	-	-11,6	-11,0	-9,3	4,0	-6,4	7,9	2,8	-1,2
2017	-	-12,7	-6,8	-6,5	2,8	-14,4	2,6	3,5	-0,8
2018	-	-8,9	-7,4	-7,0	1,2	-17,2	-3,1	3,8	-0,4
2019	-	-4,0	-9,0	-8,7	2,7	-5,8	-1,4	4,7	1,3
2020	-	-6,0	-10,4	-9,9	3,4	0,0	-2,2	2,2	0,4

*Od leta 2013.

Opomba: Od leta 2020 so dodatno zajeti uživalci, ki še niso imeli rednega nakazila. Stopnje rasti za leto 2020 so izračunane na podlagi primerljivih podatkov za leto 2019.

II.1.2.1.5 Prejemniki letnega dodatka ter uživalci dodatka za pomoč in postrežbo

Letni dodatek je bil v letu 2020 izplačan 653.401 prejemniku, od tega 80,2 odstotka v petih različnih zneskih in 19,8 odstotka v sorazmernem delu. Letni dodatek v višini 130 evrov je prejelo 139.132, v višini 190 evrov 86.668, v višini 240 evrov 104.972, v višini 300 evrov 105.718, v višini 440 evrov 87.429 prejemnikov ter sorazmerni del dodatka 129.482

prejemnikov. Letni dodatek je v letu 2020 prejelo 0,8 odstotka oziroma 5085 oseb več kot v letu 2019.

Povprečno število uživalcev **DPP** se je v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 povečalo za 0,2 odstotka, na 34.679 uživalcev. Nižja stopnja rasti je posledica bolezni COVID-19, večjega števila smrti uživalcev in omejitev pri delovanju invalidskih komisij. V letu 2020 je nižji znesek DPP v povprečju prejelo 22.087 uživalcev (63,7 odstotka), višji znesek 10.710 uživalcev (30,2 odstotka), DPP za najtežje prizadete 866 uživalcev (2,5 odstotka), 1016 uživalcev (2,9 odstotka) pa v sorazmernem delu.

Preglednica II.20

POVPREČNO ŠTEVILO IN STOPNJE RASTI PREJEMNIKOV LETNEGA DODATKA IN UŽIVALCEV DODATKA ZA POMOČ IN POSTREŽBO, 2011-2020										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
LETNI DODATEK										
Število	599.942	398.400	407.529	405.840	502.283	501.654	643.129	645.492	648.316	653.401
Stopnja rasti (%)	3,5	-33,6	2,3	-0,4	23,8	-0,1	28,2	0,4	0,4	0,8
DODATEK ZA POMOČ IN POSTREŽBO										
Število	30.731	30.069	29.840	30.343	30.852	31.622	32.281	33.272	34.607	34.679
Stopnja rasti (%)	0,8	-2,2	-0,8	1,7	1,7	2,5	2,1	3,1	4,0	0,2

Opomba: Od leta 2019 so pri uživalcih dodatka za pomoč in postrežbo dodatno zajeti uživalci vojaške pokojnine, dodatka k pokojnin in tisti, ki še niso imeli rednega nakazila.

II.1.2.1.6 Uživalci invalidnine

Povprečno število uživalcev **invalidnine** za telesno okvaro se je v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 zmanjšalo za 4,7 odstotka.

Preglednica II.21

POVPREČNO ŠTEVILO UŽIVALCEV INVALIDNINE, 2011-2020										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število	56.493	56.241	55.441	53.111	50.666	48.352	46.020	43.913	41.869	39.864
Stopnja rasti (%)	0,3	-0,4	-1,4	-4,2	-4,6	-4,6	-4,8	-4,6	-4,7	-4,7

Opomba: Od leta 2020 so dodatno zajeti uživalci vojaške pokojnine, dodatka k pokojnin in tisti, ki še niso imeli rednega nakazila. Stopnja rasti za leto 2020 je izračunana na podlagi primerljivega podatka za leto 2019.

II.1.2.2 Uživalci drugih pravic zunaj sistema obveznega zavarovanja oziroma po posebnih zakonih in predpisih

II.1.2.2.1 Enkratni solidarnostni dodatek po ZIUZEOP

Enkratni solidarnostni dodatek je bil v letu 2020 izplačan uživalcem pokojnin, brezposelnim prejemnikom nadomestil iz invalidskega zavarovanja ter prejemnikom nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki delajo krajši delovni čas in so na začasnem čakanju na delo oziroma odsotni z dela zaradi višje sile, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Izplačan je bil 305.752 prejemnikom v treh različnih zneskih, nekateri pa so prejeli sorazmerni del tega dodatka. Enkratni solidarnostni dodatek v višini 130 evrov je prejelo 83.309, v višini 230 evrov 106.384, v višini 300 evrov 95.448 prejemnikov ter sorazmerni del dodatka 20.611 prejemnikov.

II.1.2.2.2 Uživanci vojaške pokojnine, pokojnine po zakonu o SZK, dodatka k pokojnini, akontacije pokojnine in dela vdovske pokojnine po ZPIZVZ-B

Preglednica II.22

POVPREČNO ŠTEVILO UŽIVALCEV PO POSEBNIH ZAKONIH IN PREDPISIH, 2011-2020					
LETO	VOJAŠKE POKOJNINE	POKOJNINE PO SZK	DODATKI K POKOJNINI	AKONTACIJE POKOJNINE	SKUPAJ
1	2	3	4	5	6=2 do 5
2011	3.248	1.350	1.404	11	6.013
2012	3.082	1.067	1.311	5	5.465
2013	2.911	821	1.224	5	4.961
2014	2.750	620	1.112	3	4.485
2015	2.588	447	1.026	3	4.064
2016	2.422	317	943	3	3.685
2017	2.253	218	865	0	3.336
2018	2.088	152	794	0	3.034
2019	1.937	102	727	1	2.767
2020	1.745	63	660	1	2.468

Opomba: Od leta 2020 so dodatno zajeti uživalci, ki še niso imeli rednega nakazila.

Leta 2020 je bilo uživancev **dela vdovske pokojnine po ZPIZVZ-B** v povprečju 306, kar je 6,4 odstotka manj kot leto prej.

II.1.2.2.3 Preživninsko varstvo kmetov

Od uveljavitve ZPVK (leta 1979) do konca leta 1997, ko je bila sklenjena zadnja pogodba, sta bili sklenjeni 202 pogodbi. Decembra 2020 je **preživnino** prejelo 5 uživancev.

II.1.2.2.4 Pokojnine in drugi prejemki, ki se kot obveznost RS financirajo iz državnega proračuna

Del sredstev za izplačilo pokojnin in drugih prejemkov, ki nastanejo zaradi priznavanja ali odmere pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja pod posebnimi pogoji oziroma zaradi izpada prispevkov, se zagotavlja kot obveznost iz državnega proračuna.

V preglednici II.23 so prikazani podatki za leto 2019. Obveznost države za leto 2020 bo ugotovljena na podlagi letnega obračuna obveznosti, ki ga zavod po ZPFOPIZ-1 predloži MDDSZ in MF v 60 dneh po sprejetju letnega poročila.

UPRAVIČENCI DO POKOJNIN in DRUGIH PREJEMKOV PIZ TER DO POVRAČIL PRISPEVKOV IZ PIZ, 2019		
VRSTA UPRAVIČENCA PO ZPIZ-1 (232. ČLEN), ZPIZ-2 (161. ČLEN) TER DRUGIH POSEBNIH ZAKONIH	SKUPAJ	
	ŠTEVILO	ZNESEK
1 Udeleženci NOB, narodni heroji, nosilci Partizanske spomenice 41	7.953	11.996.193
2 Upokojenci - kmetje borci	24	70.396
3 Vojni veterani TO RS	3.597	1.501.427
4 Vojni veterani, mlajši od 15 let	259	63.945
5 Prisilno mobilizirani	604	133.676
6 Zaporniki v koncentracijskih taboriščih	218	83.642
7 Zaporniki v koncentracijskih taboriščih po 15. 5. 1945	46	17.954
8 Interniranci, begunci, delovni deportiranci itd.	8.169	3.545.815
9 Vdove žrtev dachauskih procesov	1	4.350
10 Upravičenci do višjega zneska po Zakonu o popravni krivic	2.954	2.395.643
11 Uživanci izjemnih pok. po Zakonu o izjemnem priznanju in odmeri starostne pok. osebam, ki imajo posebne zasluge	174	799.587
12 Uživanci administrativnih pokojnin po predpisih nekdanje SFRJ	54	75.717
13 Delavci ONZ in zavodov za prestajanje kazni zapora	1.303	3.777.564
14 Upokojeni po zakonu o poslancih	46	113.106
15 Upokojeni po Zakonu o vladi	3	9.677
16 Upokojeni po Zakonu o sodniški službi	23	27.645
17 Upokojeni po Zakonu o prekrških	7	12.925
18 Upokojeni po Zakonu o kazenskem postopku	9	14.266
19 Administrativno upokojeni po Zakonu o notranjih zadevah	378	1.991.644
20 Upokojeni po Zakonu o policiji	412	2.428.974
21 Upokojeni po Zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij	66	230.526
22 Upokojeni po Zakonu o obrambi	118	539.111
23 Upokojeni po Zakonu o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja bivših vojaških zavarovancev	2.569	22.298.535
24 Upokojeni po Zakonu o uvedbi pravice do izjemne pridobitve pokojnine za delavce v premožgovnikih	1	7.477
25 Upokojeni po Zakonu o prepovedi proizvodnje in prometa z azbestnimi izdelki	71	363.645
26 Uživanci preživnin bivšim zasebnim dimnikarskim obrtnikom	2	1.665
27 Uživanci akontacij pokojnin iz republik nekdanje SFRJ	1	1.402
28 Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja aktivne vojaške službe v nekdanji JLA	2.079	6.691.617
29 Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja do 31. 3. 1992 pri drugih nosilcih zavarovanja v nekdanji SFRJ	18.872	17.427.567
30 Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja v invalidskih podjetjih	6.596	5.793.651
31 Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja prvega leta otrokovega življenja iz 1. alinee 189. člena ZPIZ-1	29.137	5.263.766
32 Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja poklicne rehabilitacije zavarovanca s preostalo delovno zmožnostjo	154	130.367
33 Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja poklicne rehabilitacije iz 2. alinee 131. člena ZPIZ-2	90	73.869
34 Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja iz 3. alinee 131. člena ZPIZ-2	23	5.817

UPRAVIČENCI DO POKOJNIN in DRUGIH PREJEMKOV PIZ TER DO POVRAČIL PRISPEVKOV IZ PIZ, 2019

VRSTA UPRAVIČENCA PO ZPIZ-1 (232. ČLEN), ZPIZ-2 (161. ČLEN) TER DRUGIH POSEBNIH ZAKONIH		SKUPAJ	
		ŠTEVILO	ZNESEK
35	Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje obdobja iz 4. alinee 131. člena ZPIZ-2	471	329.582
36	Upravičenci do dela pokojnine za upoštevanje prištete dobe na podlagi osebnih okoliščin	3.914	1.295.237
37	Upravičenci do dela pokojnine, izplačanega do zneska najnižje pokojnine	3.522	3.635.680
38	Upoštevanje dodane dobe iz 2. odstavka 202. člena ZPIZ-2	1.290	11.092.138
39	Uživalci zagotovljene pokojnine (ZPIZ-2C)	56.294	20.041.490
40	Upravičenci po ZOPRZUJF	3	1.417
41	SKUPAJ OBVEZNOST ZA POKOJNINE IN DRUGE PREJEMKE (1 do 40)	151.507	124.588.704
42	Sorazmerni del stroškov delovanja zavoda za pokojnine in druge prejemke (0,91%)		1.133.757
43	Sorazmerni del prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje za pokojnine in druge prejemke (8,78%)		10.938.888
44	Uživalci dodatkov k pokojninam iz republik nekdanje SFRJ	708	1.515.698
45	Uživalci invalidnin in DPP, katerih pokojnina v celoti bremeni proračun (10. čl. ZPFOPIZ-1)	610	1.005.230
46	Prejemniki letnega dodatka	5.378	926.055
47	Prejemniki dela pokojnine (7. člen ZPFOPIZ-1)	32	87.423
48	Upravičenci do dodatka k pokojnini po ZDPIDŠ	57	661.271
49	SKUPAJ OBVEZNOST ZA OSTALE PREJEMKE (44 do 48)	6.785	4.195.677
50	Sorazmerni del stroškov delovanja zavoda za ostale prejemke (0,91%)		38.181
51	SKUPAJ OBVEZNOST ZA POKOJNINE IN DRUGE TER OSTALE PREJEMKE (41+42+43+49+50)	158.292	140.895.207
52	Prispevek zavarovanca in delodajalca za zaposlene v invalidskih podjetjih in zaposlitvenih centrih	14.345	48.950.950
53	Obračunani neplačani prispevki po 3. odstavku 74. člena ZZRZI	7.768	18.942.246
54	Obračunani neplačani prispevki po 4. odstavku 74. člena ZZRZI	22.812	4.397.981
55	Prispevek delodajalca za kmete in člane kmečkih gospodarstev (17. in 25. člen ZPIZ-2)	23.513	18.173.134
56	Kmetje po Zakonu o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (prispevek zavarovanca in delodajalca)	6	6.665
57	Upravičenci do starševskega dodatka iz 19. člena ZPIZ-2	2.683	1.812.009
58	Del prispevka zavarovanca in delodajalca iz 15. člena ZPIZ-2 (145. člen ZPIZ-2)	23.328	13.088.928
59	Del prispevka delodajalca za prvo zaposlitev (157. člen ZPIZ-2)	930	1.023.011
60	Zakon o interventnih ukrepih na področju trga dela (ZIUPTD)		1.359.751
61	SKUPAJ ZNESEK PRISPEVKOV (52 do 60)	95.385	107.754.674
62	SKUPAJ OBVEZNOST (51+61)	253.677	248.649.881
63	Vračila, odtegljaji		3.052.278
64	LETNA OBVEZNOST PO TEM OBRAČUNU		245.597.603

II.2 GMOTNI POLOŽAJ UŽIVALCEV POKOJNIN IN DELOVNIH INVALIDOV

Višina pokojnin in drugih prejemkov, ki jih izplačuje zavod, pomembno vpliva na gmotni položaj uživalcev pokojnin in delovnih invalidov.

II.2.1 Usklajevanje pokojnin in drugih prejemkov

Višina pokojnine je praviloma odvisna od zakonsko določenega načina njene odmere ter poznejšega usklajevanja, namenjenega ohranjanju njene vrednosti. Višina njenega izplačila pa je odvisna tudi od višine obračunane akontacije dohodnine.

ZPIZ-2 določa, da se uskladitev pokojnin izvede enkrat letno. Osnova za uskladitev je pokojnina, ki upravičencu pripada za mesec pred mesecem, v katerem se izvede uskladitev oziroma ob odmeri, če je odmerjena v mesecu njene izvedbe ali pozneje v posameznem koledarskem letu. Uskladitev velja od 1. januarja leta, v katerem se opravi. Uskladitev pokojnin se izvede pri izplačilu pokojnin za mesec februar. Pokojnine se uskladijo za 60 odstotkov rasti povprečne bruto plače, izplačane za obdobje januar-december preteklega leta, v primerjavi s povprečno bruto plačo, izplačano za enako obdobje leto pred tem, in za 40 odstotkov povprečne rasti cen življenjskih potrebščin v obdobju januar-december preteklega leta v primerjavi z enakim obdobjem leto pred tem. Uskladitev pokojnin je izražena v odstotku in je seštevek obeh ugotovljenih delnih rasti. Uskladitev pokojnin ne more biti nižja od ugotovljene polovične rasti cen življenjskih potrebščin. Odstotek uskladitve za posamezno leto ugotovi in objavi svet zavoda.

Pokojnine in drugi prejemki, priznani na podlagi pravic iz prvega odstavka 3. člena, prejemki iz 389., četrtega odstavka 392., iz 404. in 405. člena ZPIZ-2, razen letnega dodatka in dodatka za pomoč in postrežbo, so se na podlagi 105., 106. in 107. člena ZPIZ-2 s 1. januarjem 2020 uskladili za 3,2 odstotka. S 1. decembrom 2020 pa so se pokojnine in zgoraj navedeni prejemki, razen letnega dodatka in dodatka za pomoč in postrežbo, na podlagi ZUPPJS2021 izredno uskladili še za 2 odstotka. Tudi druge osnove, ki vplivajo na raven pokojnin, so se uskladile, in sicer s 1. januarjem 2020 za 3,2 odstotka in s 1. decembrom 2020 za 2 odstotka.

Gmotni položaj uživalcev pokojnin se je v obdobju od leta 2010 do 2015 zaradi interventnih zakonov, ki so usklajevanje pokojnin omejevali oziroma onemogočali, poslabšal, saj se je realna vrednost pokojnin v tem obdobju znižala. V letih od 2016 do 2020 pa je bila uskladitev pokojnin višja od predpisane v ZPIZ-2, kar je zmanjšalo negativne učinke na gmotni položaj upokojenecev zaradi interventnega neusklajevanja oziroma prenizkega usklajevanja pokojnin v predhodnem obdobju. V letu 2020 se je gmotni položaj zaradi uskladitev pokojnin dodatno izboljšal, vendar so še ostale razlike med uživalci predvsem zaradi leta njihove upokojitve. Tisti, ki so se upokojili do leta 2011, so v primerjavi s tistimi, ki so se upokojili v letu 2012 in pozneje, v relativno slabšem položaju. Primerjava med odstotki uskladitev pokojnin, ki bi morale biti opravljene po vsakokratnem veljavnem zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju od leta 2010 dalje in dejansko izvedenimi uskladitvami pokojnin po tem zakonu oziroma po interventnih zakonih, ki so omejevali ali preprečevali uskladitev po področnem zakonu, pokaže, da je ob upoštevanju izredne uskladitve za 2 odstotka s 1. decembrom 2020 razlika med odstotki uskladitev v primeru pokojnin, uveljavljenih v letu 2011, še primanjkljaj v višini 1,7 odstotka, pri usklajevanju pokojnin, uveljavljenih v letu 2010 oziroma prej, pa primanjkljaj v višini 3,5 odstotka. Uživalci pokojnin, uveljavljenih od leta 2012 dalje, pa so po dejansko izvedenih uskladitvah v ugodnejšem položaju, kot bi bili v primeru usklajevanja pokojnin po področnem zakonu. Upokojeni v letu 2012 za 1,1 odstotka, v letu 2013 za 2,5, v letu 2014 za 3,6, v letu 2015 za 4,5, v letu 2016 za 5,2, v letu 2017 za 4,5, v letu 2018 za 4,5, v letu 2019 za 3,4 in v letu 2020 za 2 odstotka.

II.2.2 Raven pokojnin ter razmerja med pokojninami in plačami

Glede na vrsto izplačane pokojnine je bila povprečna mesečna bruto starostna pokojnina, izplačana v obdobju januar-december 2020, od primerljive v enakem obdobju leta 2019 višja za 4,6 odstotka in je znašala 693,47 evra, invalidska pokojnina za 4,4 odstotka in je znašala 533,13 evra, vdovska in družinska pokojnina pa za 4,2 odstotka in je znašala 429,90 evra.

V letu 2020 je bila ugotovljena povprečna letna 0,1-odstotna deflacija, kar glede na zgoraj navedeno rast pomeni višjo realno rast povprečne starostne, invalidske ter vdovske in družinske pokojnine. Realna rast povprečne starostne pokojnine je v letu 2020 v primerjavi s predhodnim letom znašala 4,7 odstotka.

Povprečno število in struktura uživalcev pokojnin brez uživalcev sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin, po višini bruto pokojnine v decembru 2020, sta razvidna iz preglednice II.24.

Preglednica II.24

RAZPOREDITEV POKOJNIN brez uživalcev sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin, 12/2020									
INTERVALI ZNESKOV POKOJNIN V EUR	STAROSTNE POKOJNINE						STAROSTNE, INVALIDSKE, DRUŽINSKE IN VDOVSKE POKOJNINE		
	ŠTEVILO			STR. V %	ŠTEVILO (ŠIRŠI RAZREDI)	POVPREČNA POK. DOBA		ŠTEVILO	STR. V %
	ŽENSKES	MOŠKI	SKUPAJ			LET	MES		
do 200,00	0	0	0	0,0		-	-	4.258	0,8
200,01 - 300,00	3.780	3.595	7.375	1,9		19	8	22.962	4,4
300,01 - 400,00	6.626	5.469	12.095	3,1		23	1	31.892	6,1
400,01 - 500,00	15.701	8.763	24.464	6,4	43.934	30	10	46.317	8,9
500,01 - 600,00	53.633	28.715	82.348	21,4		37	2	112.107	21,5
600,01 - 700,00	35.474	28.591	64.065	16,6		37	9	78.626	15,1
700,01 - 800,00	25.290	27.099	52.389	13,6		37	10	62.308	12,0
800,01 - 900,00	18.693	20.860	39.553	10,3		38	0	46.422	8,9
900,01 - 1.000,00	14.649	14.697	29.346	7,6	267.701	38	0	33.557	6,4
1.000,01 - 1.100,00	9.908	10.034	19.942	5,2		38	2	22.588	4,3
1.100,01 - 1.200,00	6.221	7.112	13.333	3,5		38	4	15.221	2,9
1.200,01 - 1.300,00	3.896	5.191	9.087	2,4		38	4	10.375	2,0
1.300,01 - 1.400,00	2.669	3.806	6.475	1,7		38	5	7.422	1,4
1.400,01 - 1.500,00	1.930	2.864	4.794	1,2	53.631	38	5	5.885	1,1
1.500,01 - 1.600,00	1.406	2.053	3.459	0,9		38	6	3.779	0,7
1.600,01 - 1.700,00	1.068	1.696	2.764	0,7		38	7	2.955	0,6
1.700,01 - 1.800,00	827	1.445	2.272	0,6		38	5	2.401	0,5
1.800,01 - 1.900,00	732	1.442	2.174	0,6		38	5	2.287	0,4
1.900,01 - 2.000,00	754	1.417	2.171	0,6	12.840	38	7	2.273	0,4
od 2.000,01	2.626	4.438	7.064	1,8	7.064	40	7	7.190	1,4
SKUPAJ	205.883	179.287	385.170	100,0	385.170	36	7	520.825	100,0

Pokojnine, odmerjene po določbah mednarodnih sporazumov v sorazmernem delu, so iz razpredelnice izločene, ker ne odražajo objektivne slike o gmotnem položaju uživalcev pokojnin in nižajo raven predvsem najnižjih pokojnin. Dejstvo je, da so te pokojnine, ki praviloma temeljijo na kratki pokojninski dobi, prebiti v zavarovanju pri zavodu, zelo nizke in predstavljajo samo del pokojnine posameznika. Pri večini uživalcev je pokojninska doba tako kratka, da onemogoča pridobitev pravice do samostojne slovenske pokojnine. Vendar pa materialno varnost oziroma gmotni položaj upravičencev do sorazmernega dela pokojnine izboljšuje tuja pokojnina, ki so jo mnogi med njimi že ali pa jo še bodo pridobili po izpolnitvi pogojev v drugih državah, v katerih so bili pokojninsko in invalidsko zavarovani. Delne pokojnine so iz zgornje razpredelnice izločene, ker se izplačujejo zavarovancem, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev pravice do predčasne ali starostne pokojnine in delajo s krajšim delovnim oziroma zavarovalnim časom od polnega, zato se jim pokojnine izplačujejo v sorazmernem

delu. Povprečna bruto starostna pokojnina brez užitcev sorazmernega dela pokojnine in užitcev delne pokojnine je v letu 2020 znašala 781,84 evra in je bila za 4,8 odstotka višja v primerjavi s preteklim letom.

Povprečna starostna pokojnina z dopolnjenimi 40 ali več leti pokojninske dobe (brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin) je v letu 2020 znašala 880,48 evra in je bila v primerjavi s predhodnim koledarskim letom za 3,6 odstotka višja.

Po podatkih SURS je povprečna bruto plača, izplačana za obdobje januar-december 2020, znašala 1.856,20 evra. Od povprečja, izplačanega za koledarsko leto pred tem, je bila višja za 5,8 odstotka. Povprečna mesečna neto plača izplačana za isto obdobje, pa je znašala 1.208,65 evra in je bila višja od povprečja, izplačanega leto pred tem, za 6,6 odstotka.

Mesečna izplačila povprečnih neto plač in povprečnih neto pokojnin po posameznih vrstah od leta 2011 do 2020 so razvidna iz preglednice II.25.

Preglednica II.25

POVPREČNI ZNESKI NETO PLAČ IN POKOJNIN (V EUR) IN VERIŽNI INDEKSI RASTI, 2011-2020												
LETO	PLAČA	VERIŽNI INDEKS	STAROSTNA POKOJNINA	VERIŽNI INDEKS	INVALIDSKA POKOJNINA	VERIŽNI INDEKS	VDOVSKA/DRUŽINSKA POKOJNINA	VERIŽNI INDEKS	DEL VDOVSKE POKOJNINE	VERIŽNI INDEKS	20% PREDČASNE ALI STAROSTNE POKOJNINE	VERIŽNI INDEKS
2011	987,39	102,1	625,56	100,1	499,74	99,8	428,21	99,6	62,98	100,2	-	-
2012	991,44	100,4	615,22	98,9	480,58	98,8	399,47	98,0	62,85	99,8	-	-
2013	997,01	100,6	615,64	100,1	477,84	99,4	389,41	97,5	62,62	99,6	-	-
2014	1.008,85	100,8	613,13	99,6	475,14	99,4	388,96	99,9	62,37	99,6	153,51	-
2015	1.013,23	100,4	609,50	99,4	472,21	99,4	385,85	99,2	62,18	99,7	146,05	95,1
2016	1.030,16	101,7	612,64	100,5	474,07	100,4	387,12	100,3	62,50	100,5	164,11	112,4
2017	1.062,00	103,1	620,25	101,2	479,93	101,2	391,11	101,0	63,23	101,2	167,40	102,0
2018	1.092,74	102,9	639,00	103,0	495,83	103,3	401,11	102,6	65,02	102,8	165,61	98,9
2019	1.133,50	103,7	657,99	103,0	509,75	102,8	411,96	102,7	66,96	103,0	165,69	100,0
2020	1.208,65	106,6	688,84	104,7	532,16	104,4	429,20	104,2	70,02	104,6	179,47	-

Opomba: Od novembra 2015 je SURS spremenil vir podatkov o izplačanih plačah za zaposlene osebe v javnem sektorju (ISPAP), kar vpliva na višino povprečne plače. Razmerja med posamezno vrsto pokojnine in plačo za leto 2014 so izračunana na podlagi primerljivega podatka o plači za leto 2014, ki ga je objavil SURS; do leta 2011 je prikazano razmerje med povprečno neto plačo in povprečno neto pokojnino z varstvenim dodatkom, od leta 2012 naprej pa brez varstvenega dodatka.

Povprečni neto znesek izplačila 40 odstotkov starostne pokojnine je v letu 2020 znašal 329,74 evra.

V odstotkih izražena razmerja med povprečnimi mesečnimi pokojninami in plačami so razvidna iz preglednice II.26.

RAZMERJE - NETO POKOJNINE : NETO PLAČE po letih

LETO	POVPREČNE STAROSTNE POKOJNINE BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN V %	DELEŽ UŽIVALCEV STAROSTNE POKOJNINE BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN MED UŽIVALCI STAROSTNE IN DELNE POKOJNINE V %	POVPREČNE STAROSTNE POKOJNINE BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN Z DOPOLNJENIMI 40 ALI VEČ LETI POKOJNINSKE DOBE V %	DELEŽ UŽIVALCEV STAROSTNE POKOJNINE BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN Z DOPOLNJENIMI 40 ALI VEČ LETI POKOJNINSKE DOBE MED UŽIVALCI STAROSTNE POKOJNINE BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN V %	POVPREČNE STAROSTNE POKOJNINE V %	POVPREČNE INVALIDSKE POKOJNINE V %	POVPREČNE DRUŽINSKE/ VDOVSKE POKOJNINE V %
2011					63,4	50,6	43,4
2012					62,1	48,5	40,3
2013					61,7	47,9	39,1
2014					60,8	47,1	38,6
2015	67,0	84,9	79,7	26,8	60,2	46,6	38,1
2016	66,5	84,5	78,2	27,8	59,5	46,0	37,6
2017	65,4	84,1	76,2	29,0	58,4	45,2	36,8
2018	65,7	83,8	75,6	30,7	58,5	45,4	36,7
2019	65,3	83,6	74,1	33,0	58,0	45,0	36,3
2020	64,2	83,3	72,2	35,4	57,0	44,0	35,5

Opomba: Od novembra 2015 je SURS spremenil vir podatkov o izplačanih plačah za zaposlene osebe v javnem sektorju (ISPAP), kar vpliva na višino povprečne plače. Razmerja med posamezno vrsto pokojnine in plačo za leto 2014 so izračunana na podlagi primerljivega podatka o plači za leto 2014, ki ga je objavil SURS; do leta 2011 je prikazano razmerje med povprečno neto plačo in povprečno neto pokojnino z varstvenim dodatkom, od leta 2012 naprej pa brez varstvenega dodatka.

Na gmotni položaj posameznika ima pomemben vpliv tudi del vdovske pokojnine, kar je razvidno iz preglednice II.27, ki prikazuje višino povprečne pokojnine z delom vdovske pokojnine v decembru 2020.

Preglednica II.27

POVPREČNA POKOJNINA Z DELOM VDOVSKE POKOJNINE, 12/2020				
VRSTA	ZNESKI V EUR		INDEKSI	
	12/2020	1-12/2020	<u>12/20</u> 12/19	<u>1-12/20</u> 1-12/19
VSE POKOJNINE				
POVPREČNA BRUTO POKOJNINA				
starostna	714,63	702,57	105,1	104,6
moški	707,26	697,54	104,4	103,9
ženske	722,18	707,71	105,9	105,4
invalidska	548,25	539,31	105,0	104,4
moški	534,66	526,63	104,7	104,1
ženske	567,83	557,76	105,3	104,8
POVPREČNA NETO POKOJNINA				
starostna	709,63	697,94	105,2	104,7
moški	701,24	691,92	104,5	104,0
ženske	718,24	704,10	105,9	105,4
invalidska	547,19	538,34	105,0	104,4
moški	533,40	525,47	104,7	104,1
ženske	567,05	557,06	105,3	104,8
BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN				
POVPREČNA BRUTO POKOJNINA				
starostna	807,12	792,49	105,3	104,9
moški	848,85	835,66	104,8	104,3
ženske	770,79	754,90	105,9	105,4
invalidska	602,97	592,77	105,0	104,5
moški	613,41	603,63	104,8	104,3
ženske	589,61	578,71	105,4	104,8
POVPREČNA NETO POKOJNINA				
starostna	801,39	787,19	105,4	104,9
moški	841,36	828,68	104,9	104,4
ženske	766,58	751,07	106,0	105,5
invalidska	601,82	591,71	105,0	104,5
moški	611,96	602,31	104,8	104,3
ženske	588,83	578,00	105,4	104,8

II.2.3 Vpliv drugih pravic na raven pokojnin

Gmotni položaj uživalcev pokojnin in drugih prejemkov, ki jih izplačuje zavod, je odvisen tudi od višine drugih pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Pravice iz obveznega zavarovanja, ki so izrazito socialne narave in pomembno vplivajo na gmotni položaj uživalcev najnižjih pokojnin, so odmera pokojnine od najnižje pokojninske osnove, najnižja starostna, predčasna ali invalidska pokojnina - v letu 2020 v višini 27

odstotkov najnižje pokojninske osnove in zagotovljena pokojnina. V funkciji zagotavljanja solidarnosti v sistemu je tudi odmera pokojnine od najvišje pokojninske osnove, pri čemer pa je njen vpliv bistveno manjši od vpliva odmere pokojnine od najnižje pokojninske osnove.

II.2.3.1 Najnižja pokojninska osnova

Po načelu solidarnosti odmera pokojnine od najnižje pokojninske osnove zagotavlja upravičencu višjo pokojnino, kot bi jo prejemal, če bi se mu izplačevala pokojnina, odmerjena od dejanske pokojninske osnove. Po ZPIZ-2 se zavarovancu pokojnina odmeri od najnižje pokojninske osnove, če pokojnina, odmerjena od njegove dejanske pokojninske osnove, izračunane na podlagi osnov zavarovanca, s pripadajočimi uskladitvami, ne dosega zneska pokojnine, odmerjene od najnižje pokojninske osnove, veljavne ob uveljavitvi pravice (če je zavarovanec do takšne odmere upravičen).

Najnižja pokojninska osnova se po ZPIZ-2 vsako leto določi na novo v višini 76,5 odstotka povprečne mesečne plače, izplačane v RS v preteklem koledarskem letu, zmanjšane za davke in prispevke, ki se plačujejo od plače po povprečni stopnji v Republiki Sloveniji in se poveča za odstotek, s katerim so usklajene pokojnine od 1. januarja tekočega koledarskega leta. Višina najnižje pokojninske osnove se nato spreminja v višini in v rokih, v katerih se izvajajo uskladitve pokojnin v tekočem koledarskem letu.

Najnižja pokojninska osnova, veljavna od 1. januarja 2020, je znašala 894,88 evra, od 1. decembra 2020 pa 912,78 evra. Za pokojnine, uveljavljene po ZPIZ-1, je skladno s prehodnimi določbami ZPIZ-2 (preračun s faktorjem 0,732) najnižja pokojninska osnova od 1. januarja 2020 znašala 655,05 evra, od 1. decembra 2020 pa 668,15 evra. Različni višini osnov sta določeni zaradi drugačnega vrednotenja pokojninske dobe oziroma višine odstotkov za odmero pokojnine od pokojninske osnove. Najnižja pokojninska osnova je bila v letu 2020 v obeh primerih povprečno mesečno za 4,3 odstotka višja kot v predhodnem letu.

Preglednica II.28

ŠTEVILO STAROSTNIH IN INVALIDSKIH POKOJNIN, KI SO BILE V LETU 2020 ODMERJENE PO ZPIZ-1 OZIROMA PO ZPIZ-2, PO SPOLU, IN DELEŽI ODMER OD NAJNIŽJE IN NAJVIŠJE POKOJNINSKE OSNOVE*

	ŠTEVILO STAROSTNIH POKOJNIN (Z DELNIMI)						ŠTEVILO INVALIDSKIH POKOJNIN	
	ZPIZ-1		ZPIZ-2		ZPIZ-1 IN ZPIZ-2 SKUPAJ		ZPIZ-1 IN ZPIZ-2 SKUPAJ	
	ŠTEVILO	DELEŽ (%)	ŠTEVILO	DELEŽ (%)	ŠTEVILO	DELEŽ (%)	ŠTEVILO	DELEŽ (%)
Število novih uživalcev	269		17.698		17.967		1.185	
moški	177		10.179		10.356		672	
ženske	92		7.519		7.611		513	
Odmera od najnižje pokojninske osnove	42	15,6	6.033	34,1	6.075	33,8	824	69,5
moški	23	13,0	2.938	28,9	2.961	28,6	458	68,2
ženske	19	20,7	3.095	41,2	3.114	40,9	366	71,3
Odmera od najvišje pokojninske osnove	9	3,3	273	1,5	282	1,6	2	0,2
moški	3	1,7	210	2,1	213	2,1	1	0,1
ženske	6	6,5	63	0,8	69	0,9	1	0,2

*Začasni podatki.

Med novimi uživalci starostne pokojnine (17.967), ki jim je zavod v letu 2020 priznal pravico do pokojnine, prevladuje priznanje pravic in odmera po ZPIZ-2 (17.698), kar pomeni 98,5 odstotka.

Delež starostnih pokojnin, odmerjenih od najnižje pokojninske osnove po ZPIZ-1, v letu 2020 znaša 15,6 odstotka (13,1 odstotka v letu 2019), po ZPIZ-2 34,1 odstotka (32,3 odstotka v letu 2019), po ZPIZ-1 in ZPIZ-2 skupaj pa 33,8 odstotka (31,9 odstotka v letu 2019). Delež moških, ki imajo starostno pokojnino odmerjeno od najnižje pokojninske osnove, znaša po ZPIZ-1 13 odstotkov, po ZPIZ-2 28,9 odstotka, skupaj pa 28,6 odstotka. Delež žensk, ki imajo starostno pokojnino odmerjeno od najnižje pokojninske osnove, znaša po ZPIZ-1 20,7 odstotka, po ZPIZ-2 41,2 odstotka, skupaj pa 40,9 odstotka. Delež starostnih pokojnin, odmerjenih po ZPIZ-1 in ZPIZ-2 skupaj od najvišje pokojninske osnove, znaša 1,6 odstotka.

Od 1.185 novih uživalcev invalidske pokojnine, ki jim je zavod v letu 2020 priznal to pravico, je bil delež tistih, ki jim je bila pokojnina odmerjena od najnižje pokojninske osnove, 69,5-odstoten, od najvišje pokojninske osnove pa je bilo odmerjenih 0,2 odstotka invalidskih pokojnin.

Višina pokojnine je odvisna od višine pokojninske osnove in dolžine dopolnjene pokojninske dobe. Starostna pokojnina moškega, odmerjena za 40 let pokojninske dobe v višini 58,5 odstotka od najnižje pokojninske osnove, je po ZPIZ-2 od 1. januarja 2020 znašala 523,50 evra, od 1. decembra 2020 pa 533,98 evra. Pokojnina, odmerjena za enako pokojninsko dobo v višini 74,5 odstotka od najnižje pokojninske osnove po ZPIZ-1, je od 1. januarja 2020 znašala 488,01 evra, od 1. decembra 2020 pa 497,77 evra. Starostna pokojnina ženske, odmerjena za 40 let pokojninske dobe v višini 63,5 odstotka od najnižje pokojninske osnove, je po ZPIZ-2 od 1. januarja 2020 znašala 568,25 evra, od 1. decembra 2020 pa 579,61 evra. Pokojnina, odmerjena za enako pokojninsko dobo v višini 84,25 odstotka od najnižje pokojninske osnove po ZPIZ-1, je od 1. januarja 2020 znašala 551,88 evra, od 1. decembra 2020 pa 562,92 evra.

Zavarovancu, ki je pridobil pravico do predčasne, starostne ali invalidske pokojnine po ZPIZ-2, je bila v letu 2020 zagotovljena najnižja pokojnina v višini 27 odstotkov najnižje pokojninske osnove, ki je od 1. januarja 2020 znašala 241,62 evra, od 1. decembra 2020 pa 246,45 evra.

Najnižja starostna oziroma invalidska pokojnina uživalca, ki je dopolnil pokojninsko dobo, predpisano za pridobitev pravice do starostne pokojnine pri najnižji starosti, to je zagotovljena pokojnina, (ki je ob uveljavitvi novele ZPIZ-2C 1. oktobra 2017 znašala 500 evrov), je od 1. januarja 2020 znašala 555,76 evra, od 1. decembra 2020 pa 566,88 evra. Do zagotovljene pokojnine je bilo v tem mesecu upravičenih 55.737 uživalcev starostne in invalidske pokojnine, od tega 48.155 uživalcev starostne pokojnine (27.333 žensk in 20.822 moških) in 7.582 uživalcev invalidske pokojnine (4.780 žensk in 2.802 moških). V letu 2020 izplačilo zagotovljene pokojnine ni prišlo v poštev za ženske, ki so imele najmanj 40 let pokojninske dobe in so se upokojile po ZPIZ-2, ker je bila njihova pokojnina višja, če je bila odmerjena od najnižje pokojninske osnove.

Preglednica II.29

ŠTEVILO, POVPREČNI ZNESEK POKOJNINE IN DEJANSKA POKOJNINSKA OSNOVA PRI STAROSTNIH POKOJNINAH BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN, KI SO BILE V LETIH 2019 IN 2020* ODMERJENE PO ZPIZ-2, PO SPOLU IN ODMERI POKOJNINE

	2019				2020*			
	ŠTEVILO	POVPREČNA DEJANSKA POKOJNINSKA OSNOVA (EUR)	POVPREČNA POKOJNINA (EUR)		ŠTEVILO	POVPREČNA DEJANSKA POKOJNINSKA OSNOVA (EUR)	POVPREČNA POKOJNINA (EUR)	
			BRUTO	NETO			BRUTO	NETO
Število novih uživalcev	15.169	1.151,00	718,84	713,71	14.971	1.194,88	750,65	745,36
moški	7.628	1.206,25	698,67	692,82	8.054	1.257,41	736,33	730,59
ženske	7.541	1.095,12	739,22	734,81	6.917	1.122,06	767,32	762,54
Odmera od najnižje pokojninske osnove	4.720	703,39	499,94	499,93	4.787	728,91	519,70	519,59
moški	1.888	706,36	464,14	464,11	2.021	738,36	483,15	483,01
ženske	2.832	701,41	523,78	523,78	2.766	722,00	546,37	546,26
Odmera od najvišje pokojninske osnove	239	4.573,31	2.039,16	1.907,78	241	4.784,94	2.142,50	2.019,04
moški	177	4.703,70	2.001,08	1.875,82	183	4.904,50	2.090,27	1.973,47
ženske	62	4.201,05	2.147,26	1.998,50	58	4.407,70	2.310,19	2.165,37
Ostali	10.210	1.277,82	789,25	784,69	9.943	1.332,20	828,21	823,28
moški	5.563	1.264,62	737,00	732,95	5.850	1.322,63	781,33	777,13
ženske	4.647	1.293,61	851,71	846,53	4.093	1.345,86	895,17	889,17

*Začasni podatki.

Opomba: pri izračunu povprečne pokojnine je upoštevano prvo redno nakazilo pokojnine po priznanju pravice, če je izvedeno.

Povprečna neto starostna pokojnina novih upokojencev, odmerjena po ZPIZ-2, brez sorazmernih delov in delnih pokojnin, je pri moških v letu 2020 znašala 730,59 evra (oziroma 692,82 evra v letu 2019), pri ženskah pa 762,54 evra (oziroma 734,81 evra v letu 2019), kar v preteklem letu pomeni za 4,4 odstotka višji znesek kot pri moških. Od najnižje pokojninske osnove je bilo odmerjenih 32 odstotkov starostnih pokojnin (31,1 odstotka v letu 2019), od tega 57,8 odstotka ženskam (60 odstotkov v letu 2019) in 42,2 odstotka moškim (40 odstotkov v letu 2019).

Preglednica II.30

ŠTEVILO IN POVPREČNI ZNESEK STAROSTNIH IN INVALIDSKIH POKOJNIN BREZ SORAZMERNIH DELOV POKOJNIN IN DELNIH POKOJNIN, PO SPOLU IN ODMERI POKOJNINE, DECEMBER 2020

	STAROSTNE			INVALIDSKE		
	ŠTEVILO	POVPREČNA POKOJNINA (EUR)		ŠTEVILO	POVPREČNA POKOJNINA (EUR)	
		BRUTO	NETO		BRUTO	NETO
Število uživalcev		796,21	790,48	66.888	595,87	594,72
moški	179.287	845,09	837,60	37.551	610,52	609,08
ženske	205.883	753,65	749,44	29.337	577,13	576,34
Odmera od najnižje pokojninske osnove	61.748	496,17	496,11	22.249	431,10	431,05
moški	18.035	476,22	476,12	10.169	403,20	403,14
ženske	43.713	504,40	504,36	12.080	454,59	454,54
Odmera od najvišje pokojninske osnove	7.001	2.111,42	1.993,93	243	1.877,50	1.794,47
moški	4.900	2.081,74	1.968,71	190	1.860,69	1.780,58
ženske	2.101	2.180,63	2.052,75	53	1.937,76	1.844,30
Ostali	316.421	825,67	821,30	44.396	671,43	670,18
moški	156.352	848,88	843,85	27.192	679,32	677,91
ženske	160.069	802,99	799,27	17.204	658,97	657,96

Povprečna neto starostna pokojnina vseh uživalcev, vendar brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin, je v decembru 2020 znašala 790,48 evra. Na letnem nivoju je znašala 776,54 evra in je bila v primerjavi z višino neto starostne pokojnine novih uživalcev (ki jim je bila v letu 2020 pokojnina, odmerjena po ZPIZ-2) brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin, ki je znašala 747,49 evra, višja za 3,9 odstotka.

Povprečna neto starostna pokojnina vseh uživalcev brez sorazmernih delov in delnih pokojnin je pri moških v decembru 2020 znašala 837,60 evra oziroma na letnem nivoju 825 evrov in je bila za 12,3 odstotka višja kot pri ženskah, ki je znašala 749,44 evra oziroma na letnem nivoju 734,36 evra.

V zadnjih letih je povprečna starostna pokojnina brez sorazmernih delov in delnih pokojnin po ZPIZ-2 pri novih uživalciah višja kot pri novih uživalcih. Pri uživalcih starostne pokojnine v vseh letih skupaj pa imajo moški v povprečju višjo pokojnino kot ženske.

Povprečna neto invalidska pokojnina brez sorazmernih delov pokojnin je v decembru 2020 znašala 594,72 evra oziroma 584,81 evra na letnem nivoju. Pri moških je znašala 609,08 evra oziroma na letnem nivoju 599,50 evra in je bila za 6,2 odstotka višja kot pri ženskah, ki je znašala 576,34 evra oziroma na letnem nivoju 565,81 evra.

II.2.3.2 Najvišja pokojninska osnova

Pokojnina se odmeri od najvišje pokojninske osnove, če pokojnina, odmerjena od dejanske pokojninske osnove, izračunane na podlagi osnov zavarovanja, s pripadajočimi uskladitvami, presega znesek pokojnine, odmerjene od najvišje pokojninske osnove, veljavne ob uveljavitvi pravice, kar pa ne velja tudi za pokojnine, uveljavljene v letu pred tem. V takšnem primeru se upravičencu izplačuje nižji znesek pokojnine od zneska pokojnine, odmerjene od njegove dejanske pokojninske osnove. Najvišja pokojninska osnova je po zakonu enaka štirikratniku najnižje pokojninske osnove.

Najvišja pokojninska osnova, veljavna od 1. januarja 2020, je znašala 3.579,52 evra, od 1. decembra 2020 pa 3.651,12 evra. Za pokojnine, uveljavljene po ZPIZ-1, je najvišja pokojninska osnova skladno s prehodnimi določbami ZPIZ-2 od 1. januarja 2020 znašala 2.620,21 evra, od 1. decembra 2020 pa 2.672,62 evra. Najvišja pokojninska osnova je bila v obeh primerih povprečno za 4,3 odstotka višja kot v predhodnem koledarskem letu.

Starostna pokojnina moškega, odmerjena po ZPIZ-2 za 40 let pokojninske dobe v višini 58,5 odstotka od najvišje pokojninske osnove, je od 1. januarja 2020 znašala 2.094,02 evra, od 1. decembra 2020 pa 2.135,91 evra. Starostna pokojnina moškega, odmerjena v višini 74,5 odstotka od najvišje pokojninske osnove po ZPIZ-1, je od 1. januarja 2020 znašala 1.952,06 evra, od 1. decembra 2020 pa 1.991,10 evra. Starostna pokojnina ženske, odmerjena po ZPIZ-2 za 40 let pokojninske dobe v višini 63,5 odstotka od najvišje pokojninske osnove, je od 1. januarja 2020 znašala 2.272,99 evra, od 1. decembra 2020 pa 2.318,46 evra. Pokojnina, odmerjena po ZPIZ-1 za enako pokojninsko dobo v višini 84,25 odstotka od najvišje pokojninske osnove, je od 1. januarja 2020 znašala 2.207,53 evra, od 1. decembra 2020 pa 2.251,68 evra. Za daljšo pokojninsko dobo oziroma poznejšo uveljavitev pravice do starostne pokojnine po izpolnitvi pogojev je bila pokojnina odmerjena v višjem odstotku, njeno izplačilo pa je bilo višje. Višina odstotka za odmero pokojnine na podlagi dopolnjene pokojninske dobe navzgor ni omejena.

V decembru 2020 je najvišja izplačana neto starostna pokojnina znašala 3.078,89 evra. Tolikšno izplačilo je rezultat višine pokojninske osnove, dolžine dopolnjene pokojninske dobe in zakonskih spodbud za odlaganje upokojitve na čas po izpolnitvi pogojev za pridobitev te pravice.

II.2.4 Raven drugih pravic iz obveznega zavarovanja

II.2.4.1 Nadomestila iz invalidskega zavarovanja

Zavarovanci s preostalo delovno zmožnostjo so po ZPIZ-2 upravičeni do več vrst nadomestil, ki se usklajujejo tako kot pokojnine, in sicer do:

- nadomestila za čas poklicne rehabilitacije, ki je v letu 2020 znašalo v povprečju 639,68 evra, to je 8,6 odstotka več od povprečja predhodnega leta,
- začasnega nadomestila, ki je v letu 2020 znašalo povprečno 157,48 evra ali 4,2 odstotka več kot leto prej,
- nadomestila za invalidnost, ki je znašalo v povprečju 205,38 evra, kar je za 5,3 odstotka več kot v letu 2019,
- delnega nadomestila (delne invalidske pokojnine po ZPIZ-1) za delo s krajšim delovnim časom od polnega, najmanj štiri ure dnevno, ki je v letu 2020 znašalo v povprečju 318,28 evra ali 5,3 odstotka več od povprečja tega nadomestila v letu 2019.

Nastale spremembe v višini nadomestil so tudi posledica strukturnih sprememb med uživalci.

Nadomestila iz invalidskega zavarovanja za invalidnost, nastalo v letu 2020, so se v skladu s 87. členom ZPIZ-2 odmerila od osnove najmanj v višini 58,5 odstotka najnižje pokojninske osnove, kar je od 1. januarja 2020 znašalo 523,50 evra, od 1. decembra 2020 pa 533,98 evra. Osebam, ki niso vključene v obvezno zavarovanje, se nadomestila iz invalidskega zavarovanja odmerijo najmanj v višini najnižje pokojnine, ki je od 1. januarja 2020 znašala 241,62 evra, od 1. decembra 2020 pa 246,45 evra. Nadomestilo za čas poklicne rehabilitacije za invalidnost, nastalo v letu 2020, se je od 1. januarja 2020 odmerilo največ v višini 2.094,02 evra, od 1. decembra 2020 pa največ v višini 2.135,91 evra.

Preglednica II.31

POVPREČNI ZNESKI NADOMESTIL IZ INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA PO ZPIZ-1 IN ZPIZ-2, 2020	
VRSTA	POVPREČNI ZNESEK V EUR
Delna invalidska pokojnina/Delno nadomestilo	318,28
Za čas poklicne rehabilitacije	639,68
Začasno nadomestilo	157,48
Nadomestilo za invalidnost	205,38

Do konca leta 2002 so bili zavarovanci s preostalo delovno zmožnostjo upravičeni do pravic in na njih temelječih nadomestil pod pogoji in na način, določen s predpisi, veljavnimi do 31. decembra 1999. Zneski teh nadomestil se po določbah ZPIZ-2 od 1. januarja 2013 naprej usklajujejo enako kot pokojnine. Gre za nadomestilo za čas čakanja na ustrezno zaposlitev, ki je v letu 2020 znašalo v povprečju 476,24 evra, kar je za 4,6 odstotka več od povprečja predhodnega leta in za nadomestilo zaradi manjše plače na drugem ustreznem delu, ki je znašalo v povprečju 184,97 evra, to je za 3,6 odstotka več kot v predhodnem koledarskem letu. Tudi pri teh nadomestilih so spremembe v višini predvsem posledica strukturnih sprememb med prejemniki.

POVPREČNI ZNESKI NADOMESTIL IZ INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA PO ZPIZ, 2020

VRSTA	POVPREČNI ZNESEK V EUR
Zaradi manjše plače	184,97
Za čas čakanja na zaposlitev	476,24

II.2.4.2 Dodatek za pomoč in postrežbo

Uživalci pokojnin in zavarovanci, določeni v ZPIZ-2, pri katerih je izvedenski organ zavoda ugotovil, da jim je za opravljanje osnovnih življenjskih potreb nujna stalna pomoč in postrežba drugega, lahko pridobijo pravico do DPP v treh različnih zneskih. Zneski DPP se po določi drugega odstavka 107. člena ZPIZ-2 usklajujejo v skladu z zakonom, ki ureja usklajevanje transferjev posameznikom in gospodinjstvom v RS, vendar se le-ti do 31. decembra 2020 niso usklajevali, zato so po uskladitvi v skladu s 66.a členom ZIPRS1819 ostali enaki. Po tej uskladitvi od 1. januarja 2019 DPP za opravljanje vseh osnovnih življenjskih potreb znaša 300 evrov, za opravljanje večine osnovnih življenjskih potreb 150 evrov, za najtežje kategorije upravičencev pa 430,19 evra.

II.2.4.3 Invalidnine za telesno okvaro

ZPIZ-2 je omejil možnost pridobitve pravice do invalidnine za telesno okvaro. Po prehodnih določbah tega zakona namreč lahko zavarovanci do uveljavitve predpisov s področja varstva invalidov, ki bodo urejali postopke ugotavljanja vrste in stopnje telesnih okvar, pridobijo to pravico pod pogoji, določenimi v ZPIZ-1, vendar le tedaj, če je telesna okvara nastala zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni. Njen obstoj ugotavlja izvedenski organ zavoda. V letu 2020 se zneski teh prejemkov niso usklajevali, zato so od uskladitve po 66.a členu ZIPRS1819 ostali enaki. Mesečne invalidnine za telesne okvare, nastale zaradi posledic poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, po tej uskladitvi od 1. januarja 2019 znašajo od 42,58 do 102,17 evra, medtem ko mesečne invalidnine za telesne okvare, nastale zaradi bolezni ali poškodbe zunaj dela, priznane po ZPIZ-1 do 31. decembra 2012, znašajo od 29,80 do 71,52 evra.

II.2.4.4 Letni dodatek

ZPIZ-2 uživalcem pokojnin (razen tistim, ki so pridobili pravico kot zavarovanci za ožji obseg pravic in upravičencem do pokojnin po zakonu o SZK) ter nekaterih nadomestil iz invalidskega zavarovanja enkrat letno zagotavlja pravico do letnega dodatka. V skladu s 95. členom ZPIZ-2 se le-ta izplača v dveh različnih zneskih. Višji pripada uživalcem pokojnin, ki so enake ali nižje od zneska 55,63 odstotka najnižje pokojninske osnove, veljavne v mesecu njegovega izplačila, nižji znesek pa vsem ostalim upravičencem. Po določi četrtega odstavka 95. člena ZPIZ-2 se znesek določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna.

Ne glede na določbe prvega do tretjega odstavka 95. člena ZPIZ-2 je izplačilo letnega dodatka v letu 2020 določil 69. člen ZIPRS2021. V primerjavi z letom 2019 so se v letu 2020 spremenile višine in mejni zneski za izplačilo letnega dodatka.

Uživalcem pokojnin je bil glede na višino pokojnine (v znesek pokojnine se upoštevata tudi znesek dela vdovske pokojnine oziroma družinske pokojnine po drugem roditelju ter znesek pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja) izplačan letni dodatek v zneskih, razvidnih iz preglednice II.30.

Uživalcem pokojnin, katerim se po določbah mednarodnih pogodb pokojnina izplačuje v sorazmernem delu, uživalcem družinskih oziroma vdovskih pokojnin, katerim se družinska in vdovska pokojnina izplačujeta ločeno, uživalcem delnih pokojnin in uživalcem pokojnin, ki se jim po ponovnem vstopu v zavarovanje za krajši delovni oziroma zavarovalni čas od polnega

pokojnina izplačuje v sorazmernem delu, se je znesek letnega dodatka izplačal v sorazmernem delu od ustreznega v preglednici navedenega zneska.

Preglednica II.33

ZNESEK LETNEGA DODATKA V LETU 2020	
ZNESEK POKOJNINE V EUR	ZNESEK LETNEGA DODATKA V EUR
do 500,00	440,00
od 500,01 do 600,00	300,00
od 600,01 do 710,00	240,00
od 710,01 do 860,00	190,00
nad 860,00	130,00

Uživalcem nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki so bili upravičeni do letnega dodatka v skladu z drugim in tretjim odstavkom 95. člena ZPIZ-2 in katerih nadomestilo je v mesecu izplačila letnega dodatka znašalo do 710 evrov, je bil letni dodatek izplačan v višini 240 evrov; če je nadomestilo znašalo od 710,01 evra do 860 evrov, je bil letni dodatek izplačan v višini 190 evrov, če pa je nadomestilo znašalo več kot 860 evrov, je bil letni dodatek izplačan v višini 130 evrov. Uživalcem je bil letni dodatek obračunan in izplačan v sorazmernem delu, če imajo ti uživalci tudi pokojnino odmerjeno v sorazmernem delu.

II.2.5 Prejemki, določeni z drugimi predpisi

II.2.5.1 Starostna in družinska pokojnina po zakonu o SZK

Zavod izplačuje tudi starostne in družinske pokojnine, priznane in odmerjene po določbah zakona o SZK. V decembru 2020 je bilo teh uživalcev 46. Višina obeh vrst pokojnin (starostna oziroma družinska pokojnina, vključno s starostno oziroma družinsko pokojnino uživalcev s statusom borca NOV pred 9. septembrom 1943 oziroma do 13. oktobra 1943) je v letu 2020 povprečno znašala 341,03 evra. Starostna oziroma družinska pokojnina po zakonu o SZK je v decembru 2020 znašala 271,87 evra, starostna oziroma družinska pokojnina uživalcev s statusom borca NOV pred 9. septembrom 1943 oziroma do 13. oktobra 1943 pa 543,73 evra. Te pokojnine se usklajujejo na enak način, kot je po ZPIZ-2 določen za pokojnine.

II.2.5.2 Vojaška pokojnina

V skladu z ZPIZVZ, uveljavljenim leta 1998, zavod izplačuje tudi vojaške pokojnine. Po določbah navedenega zakona se usklajujejo v enakih rokih in višini kot pokojnine po splošnih predpisih.

Mesečna povprečja posameznih vrst teh bruto pokojnin so v letu 2020 znašala: starostnih pokojnin 1.190,46 evra ali 4,1 odstotka več, invalidskih pokojnin 1.025,15 evra ali 4,7 odstotka več, družinskih oziroma vdovskih pokojnin pa 862,64 evra ali 4,9 odstotka več kot v letu 2019. Povprečno zvišanje teh pokojnin v letu 2020 glede na leto 2019 je predvsem posledica uskladitev, deloma pa tudi strukturnih sprememb med prejemniki.

II.2.5.3 Dodatek k pokojnini

Državljanom RS, upravičenim do pokojnin iz republik nekdanje SFRJ, ki imajo stalno prebivališče v RS, zavod po določbah ZZSV izplačuje dodatek k pokojnini.

Višino dodatka pogojuje razlika med zneskom tuje pokojnine, pridobljene do vključno septembra leta 1991, usklajene tako kot pokojnine v RS od oktobra leta 1991 naprej, in zneskom pokojnine, ki jo izplačuje tuji nosilec zavarovanja. Pri pokojninah, pridobljenih po 1. oktobru leta 1991, je dodatek enak razliki med pokojnino, odmerjeno od najnižje pokojninske osnove, in tujo pokojnino. Po ZPIZ-2 se dodatki usklajujejo enako kot pokojnine.

V decembru 2020 je bilo vseh upravičencev do dodatka 628. Povprečni mesečni bruto dodatek k starostni pokojnini je v letu 2020 znašal 234,61 evra ali 5,5 odstotka več kot v predhodnem letu, k invalidski pokojnini 171,35 evra ali 7,4 odstotka več ter k družinski oziroma vdovski pokojnini 178,05 evra ali 7,3 odstotka več kot v predhodnem letu. Na spremembo višine dodatkov so vplivale tudi strukturne spremembe med uživalci.

III RAČUNOVODSKO POROČILO

III.1 FINANČNI NAČRT ZAVODA ZA LETO 2020

FN 2020 je bil sprejet na seji sveta zavoda 19. decembra 2019 in je temeljil predvsem na ZIPRS2021, ZUPPJS2021 ter ZPIZ-2. Za leto 2020 je bil načrtovan izravnani izkaz prihodkov in odhodkov. Vlada RS je na FN 2020 podala soglasje 27. februarja 2020.

UMAR je marca 2020 objavil Pomladansko napoved gospodarskih gibanj 2020. Zaradi bistveno spremenjenih okoliščin, kot posledica epidemije COVID-19, je v začetku maja 2020 izdal vmesno napoved gospodarskih gibanj, in sicer Scenarij COVID-19. Državni zbor RS je v maju 2020 na podlagi ZFisP sprejel OdPSD20-22-A, po katerem se je najvišji obseg izdatkov za pokojninsko blagajno za leto 2020 povišal iz 5.845 milijonov evrov na 5.930 milijonov evrov. UMAR je po koncu prvega vala epidemije, ob koncu junija 2020, na podlagi 3. odstavka 11. člena ZIUJP objavil še Poletno napoved gospodarskih gibanj 2020. Na podlagi slednje napovedi je bil pripravljen Rb2020.

Državni zbor RS je v septembru 2020 sprejel Rb2020, po katerem je znašala tekoča obveznost državnega proračuna do zavoda 270.597.603 evrov ter dodatna obveznost državnega proračuna 840.139.275 evrov. S predstavniki MF je bilo dogovorjeno, da zavodu ni potrebno pripraviti Rebalansa finančnega načrta zavoda za leto 2020, ker lahko, ob določeni novi višini tekoče in dodatne obveznosti državnega proračuna iz Rb2020, izpolni vse z zakonom določene obveznosti in zaključi poslovanje brez primanjkljaja.

V sodelovanju z zakladnico MF so bila tekoče zagotovljena na novo določena sredstva iz državnega proračuna za uravnoteženo finančno poslovanje zavoda. V letu 2020 je zavod izkazal izravnano med prihodki in odhodki ter brez zadolževanja izvajal izplačila vseh prejemkov in drugih obveznosti.

UMAR je septembra 2020 objavil Jesensko napoved gospodarskih gibanj 2020, ki je bila podlaga za izdelavo Finančnega načrta zavoda za leto 2021 ter ob koncu leta še vmesno napoved, in sicer Zimsko napoved gospodarskih gibanj 2020.

III.2 UDELEŽBA POSAMEZNIH POSTAVK V BDP

Iz preglednice III.1 je razvidno, da je delež obveznosti državnega proračuna v BDP v letu 2020 znašal 2,36 odstotka, medtem ko je v letu 2019 znašal 1,90 odstotka. Zvišanje je predvsem posledica višjih obveznosti državnega proračuna v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 in nižje ocene BDP.

Delež skupnih odhodkov v BDP se je v letih 2012 in 2013 povečeval zaradi hitrejše rasti skupnih odhodkov v primerjavi z rastjo BDP, medtem ko se je v letih 2014-2019 zniževal. V letih 2014-2019 je bila rast BDP višja od rasti skupnih odhodkov v posameznem letu. Delež skupnih odhodkov v BDP je v letu 2020 znašal 12,83 odstotka, medtem ko je v letu 2019 znašal 11,39 odstotka. V letu 2020 se je v primerjavi z letom 2019 delež zvišal zaradi višjih skupnih odhodkov ter nižje ocene BDP.

Delež odhodkov za pokojnine v BDP se je z 9,59 odstotka v letu 2019 zvišal na 10,72 odstotka v letu 2020 predvsem zaradi tega, ker so se v primerjavi z letom 2019 zvišali odhodki za pokojnine ter znižala ocena BDP za leto 2020.

Delež odhodkov za pokojnine iz obveznega zavarovanja v BDP se je v letih 2012 in 2013 povečeval. V letu 2014 se je zaradi višjega BDP znižal na 11,07 odstotka ter v letu 2015 ponovno znižal predvsem zaradi zvišane ocene BDP in ker v letu 2015 med pokojninami ni

letnega dodatka. Delež se je v letih 2015-2019 zniževal, ker je bila rast BDP višja od rasti odhodkov za pokojnine iz obveznega zavarovanja v posameznem letu. V letu 2019 se je ta delež znižal na 9,54 odstotka ter v letu 2020 povišal na 10,68 odstotka.

Delež odhodkov za transfere za zagotavljanje socialne varnosti v BDP se je v letih 2012-2014 zniževal predvsem zaradi tega, ker sta se skladu z zakonom pravici do varstvenega dodatka in državne pokojnine preoblikovali v novi pravici s področja socialnega varstva v pristojnosti centrov za socialno delo. Zaradi tega zavod od leta 2012 dalje tovrstnih izplačil ni izkazoval več med odhodki. Povečanje udeležbe v BDP v letu 2015, izkazano pri transfernih odhodkih za zagotavljanje socialne varnosti uživalcev pravic, je predvsem posledica prikazovanja letnega dodatka v okviru teh odhodkov v skladu s spremenjenim EKN od 1. januarja 2015 dalje. Ta delež se je v letu 2016 znižal na 0,54 odstotka ter v letu 2017 ostal v isti višini. V letu 2018 se je znižal na 0,52 odstotka, v letu 2019 se je zvišal na 0,53 odstotka, medtem ko se je v letu 2020 zvišal na 0,71 odstotka. Zvišanje slednjega je posledica višjih transferov za zagotavljanje socialne varnosti zaradi izplačila ESDU v skladu z ZIUZEOP, višjega izplačila letnega dodatka ter nižje ocene BDP v letu 2020 v primerjavi z letom 2019.

Preglednica III.1

UDELEŽBA POSAMEZNIH POSTAVK V BDP, 2011-2020										
ELEMENTI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 - OCENA
Bruto domači proizvod (BDP) - zneski v milijonih EUR	37.059	36.253	36.454	37.634	38.853	40.443	43.009	45.863	48.393	45.972
Delež obveznosti državnega proračuna v BDP v %¹	3,89	3,75	4,20	4,14	3,65	3,13	2,60	2,19	1,90	2,36
Delež skupnih odhodkov v BDP v %	13,33	13,38	13,58	13,23	12,83	12,45	11,90	11,55	11,39	12,83
Delež odhodkov za pokojnine v BDP v %²	11,17	11,44	11,67	11,39	10,80	10,50	10,03	9,75	9,59	10,72
Delež odhodkov za pokojnine iz obveznega zavarovanja v BDP v %³	10,68	11,10	11,33	11,07	10,73	10,43	9,97	9,70	9,54	10,68
Delež odhodkov za transfere za zagotavljanje socialne varnosti v BDP v %⁴	0,55	0,32	0,31	0,30	0,57	0,54	0,54	0,52	0,53	0,71

Opomba: Podatki o BDP so izračunani na podlagi standarda ESR 2010. SURS je 30. septembra 2020, po redni letni reviziji podatkov, objavil nove podatke o BDP za obdobje 2016-2018 ter prvo oceno BDP v letu 2019. Projekcija BDP za leto 2020 je povzeta iz Zimske napovedi gospodarskih gibanj UMAR 2020 (december 2020).

¹Obveznosti RS iz državnega proračuna predstavljata tekoča in dodatna obveznost državnega proračuna po 161. in 162. členu ZPIZ-2.

²Zajeti so odhodki za starostne (vključujejo tudi predčasne pokojnine, 20 % predčasne ali starostne pokojnine, 40 % starostne pokojnine ter delne pokojnine), invalidske, družinske, vdovske (vključujejo tudi del vdovske pokojnine), kmečke, vojaške ter druge pokojnine.

³Zajeti so odhodki za pokojnine iz obveznega zavarovanja, t. j. starostne (vključujejo tudi predčasne pokojnine, 20 % predčasne ali starostne pokojnine, 40 % starostne pokojnine ter delne pokojnine), invalidske, družinske in vdovske (vključujejo tudi del vdovske pokojnine).

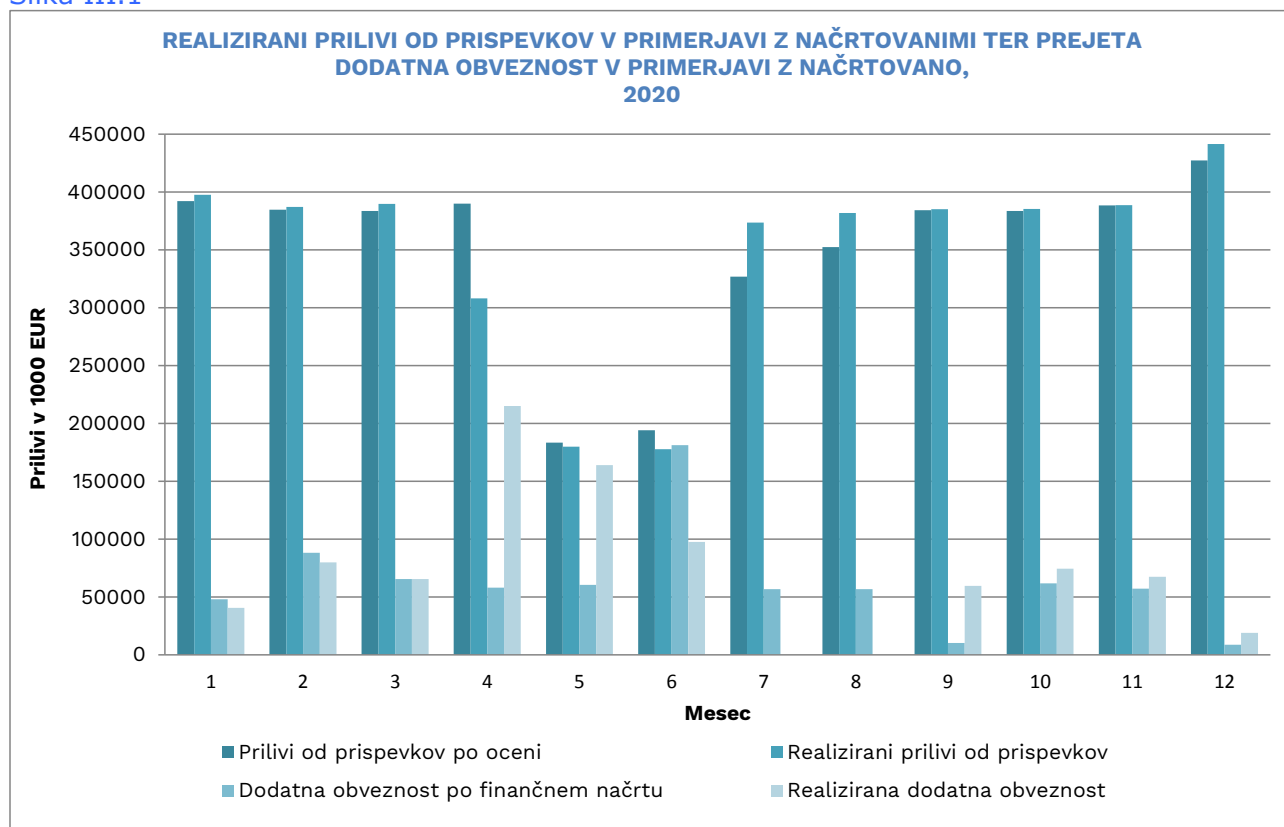
⁴Zajeti so odhodki za DPP, preživnine, invalidnine za telesno okvaro, dodatke k pokojninam, letni dodatek ter ESDU.

III.3 LIKVIDNOST ZAVODA

Zavod je v letu 2020 glede na nepredvidljive okoliščine, povezane z interventno zakonodajo zaradi razglasitve epidemije in posledično oprostitvami plačila prispevkov, uspešno zagotavljal likvidnost. Dosegel je načrtovane cilje na tem področju, to je zagotavljanje optimizacije denarnih tokov ob upoštevanju načela varnosti, likvidnosti in donosnosti z namenom, da zagotovi tekoče izpolnjevanje finančnih obveznosti iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter vse ostale obveznosti.

Začetno stanje denarnih sredstev na računu zavoda v letu 2020 je znašalo 1,7 milijona evrov. Realizirani prilivi na transakcijski račun zavoda (brez upoštevanja vplačil državnega proračuna) so bili višji od načrtovanih z oceno denarnih tokov za 5,5 milijona evrov. Najvišje pozitivno odstopanje je bilo v juliju in je znašalo 46,9 milijona evrov, najvišje negativno odstopanje je bilo v aprilu v višini 81,9 milijona evrov, predvsem zaradi izpada prispevkov zaradi uveljavitve ZIUZEOP. Zavod je v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 prejel za 335,0 milijona evrov oziroma 7,4 odstotka manj vplačil na transakcijski račun zavoda (brez upoštevanja vplačil državnega proračuna). Razlog je v oprostitvi plačila prispevkov po 28., 33. in 38. členu ZIUZEOP, ki pa jih je zavod prejel s strani proračuna Republike Slovenije na podlagi izdanih zahtevkov v višini 543,1 milijona evrov.

Slika III.1

Potrebna manjkajoča sredstva za pokrivanje odlivov je zavod uravnaval z načrtovanjem prilivov in odlivov ter v sodelovanju z MF zagotavljal sredstva v obliki dodatne obveznosti v skladu s 162. in 163. členom ZPIZ-2 ob upoštevanju nakazil oproščenih prispevkov na podlagi 39. člena ZIUZEOP. Zavod je v letu 2020 potreboval več dodatne obveznosti od načrtovane. Najvišje negativno odstopanje med prejeta in načrtovano višino dodatne obveznosti je bilo v aprilu in maju, predvsem zaradi nižje realiziranih prispevkov od načrtovanih zaradi oprostitve plačila prispevkov po ZIUZEOP ter hkrati izplačila enkratnega solidarnostnega dodatka za upokojeince v aprilu, pri čemer se je po izplačilu oblikovala posebna postavka za te namene. Najvišje pozitivno odstopanje je bilo v juliju in avgustu, ko zavod zaradi nakazil s strani proračuna Republike Slovenije po zahtevkih v skladu z 39. členom ZIUZEOP dodatne obveznosti ni potreboval.

Obrestna mera za prosta denarna sredstva na podračunih je skozi vse leto 2020 znašala 0 odstotkov, zato zavod iz tega naslova ni prejel sredstev. Prav tako je znašala obrestna mera za denarne vloge skozi vse leto 0 odstotkov, zato zavod v letu 2020 dnevnih presežkov sredstev ni deponiral.

III.4 BILANCA STANJA

Bilanca stanja je temeljni računovodski izkaz, v katerem je prikazano stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov na dan 31. december 2020. Glavna knjiga in pomožne knjige so usklajene z dejanskim stanjem sredstev in obveznostmi do virov sredstev, ugotovljenim z inventurnim popisom na dan 31. december 2020, katerega poročilo je sprejel svet zavoda.

Preglednica III.2

Zneski v EUR.

BILANCA STANJA NA DAN 31. 12. 2020					
NAZIV KONTA	2020		2019		INDEKS 20/19
	STANJE 31. 12.	Str. (%)	STANJE 31. 12.	Str. (%)	
A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	366.970.001	35,1	393.303.014	39,4	93,3
Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev	14.195.816		13.055.310		108,7
Popravek vrednosti neopredmetenih sredstev	10.871.994		9.437.950		115,2
Nepremičnine	39.906.556		39.812.108		100,2
Popravek vrednosti nepremičnin	18.436.308		18.039.177		102,2
Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva	23.887.809		24.349.532		98,1
Popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev	21.600.199		21.798.800		99,1
Dolgoročne finančne naložbe	339.811.502		365.234.869		93,0
Dolgoročno dana posojila in depoziti	4.589		4.589		100,0
Dolgoročne terjatve iz poslovanja	72.230		122.533		58,9
B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	679.933.198	64,9	605.516.530	60,6	112,3
Denarna sredstva v blagajni in takoj unovčljive vrednostnice	257		220		116,8
Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah	1.700.000		1.700.000		100,0
Kratkoročne terjatve do kupcev	20.434		199.748		10,2
Dani predujmi in varščine	1.549		1.549		100,0
Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	68.770.139		22.265		308.871,0
Kratkoročne finančne naložbe	0		0		0,0
Druge kratkoročne terjatve	596.067.125		589.949.489		101,0
Neplačani odhodki	13.211.338		13.500.321		97,9
Aktivne časovne razmejitev	162.356		142.938		113,6
C) ZALOGE	20.802	0,0	20.644	0,0	100,8
Zaloge materiala	20.802		20.644		100,8
I. AKTIVA SKUPAJ	1.046.924.001	100,0	998.840.188	100,0	104,8

BILANCA STANJA NA DAN 31. 12. 2020					
NAZIV KONTA	2020		2019		INDEKS 20/19
	STANJE 31. 12.	Str. (%)	STANJE 31. 12.	Str. (%)	
AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	26.475.375		9.492.215		278,9
D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	679.401.830	64,9	603.870.025	60,5	112,5
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	66.378		65.480		101,4
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	1.914.585		1.750.041		109,4
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	1.249.970		1.461.815		85,5
Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	9.888.100		10.121.970		97,7
Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	392.258		394.099		99,5
Neplačani prihodki	664.719.737		590.055.976		112,7
Pasivne časovne razmejitve	1.170.802		20.644		5.671,4
E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	367.522.171	35,1	394.970.163	39,5	93,1
Splošni sklad	367.348.260		394.785.497		93,1
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	123.911		134.666		92,0
Druge dolgoročne obveznosti	50.000		50.000		100,0
I. PASIVA SKUPAJ	1.046.924.001	100,0	998.840.188	100,0	104,8
PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	26.475.375		9.492.215		278,9

Bilančna vsota na dan 31. december 2020 znaša 1.046.924.001 evrov in je za 48,1 milijona evrov oziroma za 4,8 odstotka višja v primerjavi z 31. decembrom 2019. Razlogi za zvišanje so zlasti v izkazanih terjatvah do proračuna RS v višini 68,7 milijona evrov (68,0 milijona evrov za izplačilo SDU v januarju 2021 in 0,7 milijona za kritje izpada prispevkov PIZ zaradi oprostitev na podlagi 39. člena ZIUZEOP), za 5,7 milijona višje stanje terjatev za prispevke PIZ, za katere analitično evidenco po zavezancih vodi FURS ter za 25,9 milijona evrov nižja tržna vrednost delnic Zavarovalnice Triglav, d. d.

Najvišje postavke bilančne vsote, ki skupaj znašajo 88,9 odstotka, so:

- zapadle in nezapadle terjatve iz prispevkov PIZ v višini 591.394.596 evrov¹ (56,5 odstotka bilančne vsote) in
- tržna vrednost delnic Zavarovalnice Triglav, d. d. v višini 235.098.840 evrov (22,5 odstotka bilančne vsote)
- naložba v Nepremičninski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. o. o., ki znaša 103.950.410 evrov (9,9 odstotka bilančne vsote).

III.4.1 Sredstva

Sredstva (aktiva v bilanci stanja) so razdeljena na dolgoročna in kratkoročna sredstva ter zaloge. V strukturi aktive predstavljajo dolgoročna sredstva 35,1 odstotka, kratkoročna pa 64,9 odstotka vseh sredstev.

¹Podrobnejša vsebinska pojasnila terjatev iz naslova PIZ se nahajajo pod točko III.4.1.2, v odstavku, ki obravnava druge kratkoročne terjatve.

III.4.1.1 Dolgoročna sredstva

Dolgoročna sredstva zavoda sestavljajo neopredmetena sredstva, nepremičnine (vključno z danim predujmom za nepremičnino), oprema in druga opredmetena osnovna sredstva, dolgoročne finančne naložbe, dolgoročno dana posojila in depoziti ter dolgoročne terjatve iz poslovanja.

Preglednica III.3

Zneski v EUR.

STANJE IN SPREMEMBE VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV IN OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV V LETU 2020				
	NEOPREDMETENA SREDSTVA	NEPREMIČNINE	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA SREDSTVA	SKUPAJ
NABAVNA VREDNOST				
Stanje 31.12.2019	13.055.310	39.812.108	24.349.532	77.216.950
Povečanje	1.159.382	7.680	759.597	1.926.659
Zmanjšanje	-18.877	-1.063.232	-1.221.320	-2.303.429
Stanje 31.12.2020	14.195.815	38.756.556	23.887.809	76.840.180
POPRAVEK VREDNOSTI				
Stanje 31.12.2019	9.437.950	18.039.177	21.798.800	49.275.927
Povečanje	0	306.458	24.224	330.682
Zmanjšanje	-18.877	-1.057.804	-1.192.927	-2.269.608
Amortizacija	1.452.920	1.148.478	970.102	3.571.500
Stanje 31.12.2020	10.871.993	18.436.309	21.600.199	50.908.501
NEODPISANA VREDNOST				
Stanje 31.12.2019	3.617.360	21.772.931	2.550.732	27.941.023
Stanje 31.12.2020	3.323.822	20.320.247	2.287.610	25.931.679
Predujmi	0	1.150.000	0	1.150.000
Stanje 31.12.2020 s predujmi	3.323.822	21.470.247	2.287.610	27.081.679

Neopredmetena sredstva zavoda so predvsem nematerialne pravice za uporabo računalniških programov. Neodpisana vrednost teh sredstev se je glede na preteklo leto znižala za 8,1 odstotka in znaša 3.323.822 evrov.

Bistvena vlaganja v neopredmetena sredstva v letu 2020 predstavljajo:

- nakup licenc programske opreme Oracle v višini 609.667 evrov;
- investicije v nadgradnjo in razvoj aplikacijskih modulov 329.110 evrov;
- razvoj informacijske rešitve za podatkovno skladišče, spletni kalkulator, simulator pogojev upokojitve in zneska pokojnine (EU projekt My Work My Pension) v višini 70.274 evrov;
- investicijo v informacijsko rešitev kadrovskega informacijskega sistema v znesku 62.464 evrov;
- nakup licenc za VPN dostop v višini 48.382 evrov;
- investicijo v sistem protivirusne zaščite v znesku 33.316 evrov;
- nadgradnjo aplikacij podjetja Grad d. d. v znesku 2977 evrov;
- nadgradnjo informacijske rešitve RAFT v višini 1806 evrov.

Obračunana amortizacija je znašala 1.452.920 evrov.

Nepremičnine zavoda predstavljajo zemljišča in zgradbe. Njihova neodpisana vrednost znaša 20.320.247 evrov in se je glede na leto 2019 znižala za 6,7 odstotka. Zavod je v letu 2020 med drugim prodal in iz evidence po nabavni vrednosti izločil:

- poslovni prostor v Novi Gorici v znesku 928.324 evrov;
- poslovni prostor na Štefanovi ulici 1, v Ljubljani, v višini 109.083 evrov;
- zemljišče v višini 5427 evrov in zgradbi v višini 19.441 evrov v Gradišču nad Prvačino.

Med nepremičninami je izkazan tudi predujem za nakup poslovnih prostorov OE Murska Sobota v višini 1.150.000 evrov.

Amortizacija je bila obračunana v višini 1.148.478 evrov.

Neodpisana vrednost **opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev** je v letu 2020 znašala 2.287.610 evrov in se je glede na preteklo leto znižala za 10,3 odstotka. Vlaganja v opremo so bila realizirana v višini 759.597 evrov in predstavljajo predvsem nakup:

- prenosnih računalnikov v višini 325.002 evrov;
- nadgradnje sistema hlajenja varne sobe v znesku 205.386 evrov;
- prenove računalniškega ožičenja (z usmerjevalniki CISCO) v višini 108.902 evrov;
- pohištva v višini 41.626 evrov;
- osebnega avtomobila v vrednosti 15.189 evrov;
- ekranov in interaktivnega zaslona v višini 14.466 evrov;
- mobilnih telefonov v znesku 13.562 evrov;
- drobnega inventarja v višini 11.417 evrov;
- podpisnih tablic in generatorjev strojnih gesel v znesku 9966 evrov;
- diktafonov v znesku 3508 evrov;
- dograditve sistema tehničnega varovanja v višini 3314 evrov;
- nadgradnje ozvočenja v veliki sejni sobi v višini 3202 evrov;
- zdravstvene opreme v znesku 1659 evrov;
- ostale opreme v višini 2398 evrov.

Obračunana je bila amortizacija opreme v znesku 970.102 evrov.

Pomembne **dolgoročne finančne naložbe** zavoda so:

- 7.836.628 delnic Zavarovalnice Triglav, d. d., katerih tržna vrednost je na bilančni dan znašala 235.098.840 evrov. Glede na preteklo leto se je znižala za 9,9 odstotka;
- naložba v Nepremičninski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. o. o., znaša 103.950.410 evrov. Glede na preteklo leto je višja za 0,4 odstotka;
- naložba v Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije v višini 760.098 evrov (naložba vse od ustanovitve ostaja nespremenjena);
- naložba v Zavod Vzajemnost v višini 2128 evrov (naložba vse od ustanovitve ostaja nespremenjena).

Med **dolgoročno danimi posojili** zavod izkazuje sporno terjatev za v preteklih letih dano stanovanjsko posojilo zaposlenemu. Dolžnik je v osebnem stečajju.

Med **drugimi dolgoročnimi terjatvami iz poslovanja** je izkazan stanovanjski prispevek v rezervni sklad. Vse ostale dolgoročne terjatve so v bilanci stanja izkazane med kratkoročnimi terjatvami, saj naj bi bile poplačane v letu 2021.

III.4.1.2 **Kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve**

Kratkoročna sredstva zavoda predstavljajo denarna sredstva v blagajni in na transakcijskih računih, kratkoročne terjatve do kupcev in uporabnikov EKN, dani predujmi, kratkoročne finančne naložbe, druge kratkoročne terjatve, neplačani odhodki in aktivne časovne razmejitve.

Denarna sredstva v blagajni zavoda so na dan 31. december znašala 257 evrov in **na podračunu** zavoda 1.700.000 evrov.

Kratkoročne terjatve do kupcev sestavljajo:

- terjatve do kupcev v državi v višini 19.111 evrov. Nanašajo se zlasti na zaračunane najemnine za poslovne prostore, stanovanja in počitniške zmogljivosti zavoda ter terjatve do zavarovalnic za kritje stroškov odtegotovanja zavarovalnih premij za dopolnilno zdravstveno zavarovanje in življenjsko zavarovanje uživalcev pokojnin. Vključujejo tudi sporno terjatev v višini 10.228 evrov do najemnika poslovnih prostorov, ki najemnine ni poravnal v roku zapadlosti;
- terjatve do kupcev v tujini v skupni višini 1323 evrov se nanašajo na terjatve za povračilo stroškov izdelave izvedenskih mnenj tujim nosilcem zavarovanja.

Med **kratkoročnimi predujmi in varščinami** zavod izkazuje varščino za najem prostorov za arhiviranje dokumentarnega gradiva v Novi Gorici v višini 1549 evrov.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN so vse terjatve, ki se nanašajo na razmerja med neposrednimi in posrednimi uporabniki proračuna. V letu 2020 so znašale 68.770.139 evrov in so se glede na leto 2019 zelo povišale zaradi izkazanih terjatev do proračuna RS za kritje izplačil SDU v januarju 2021 (68,0 milijona evrov) in terjatev za kritje izpada prispevkov zaradi oprostitev na podlagi 39. člena ZIUZEOP (740.898 evrov). Preostali del terjatev do neposrednih uporabnikov proračuna države v večini predstavljajo terjatve do MDDSZ in sicer za povračila stroškov za storitve IK (14.730 evrov) in povračila za izplačila republiških priznavalnin (3027 evra) ter terjatve do MK za povračila priznavalnin kulturnim delavcem (2558 evrov). Med terjatvami do posrednih uporabnikov proračuna države so izkazane terjatve do Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano za najemnino poslovnih prostorov v Celju (8600 evrov). Zavod izkazuje tudi terjatve do ZZS za stroške varovanja in komunalne storitve za poslovno stavbo na Stari cesti v Kranju.

Druge kratkoročne terjatve so se glede na preteklo leto zvišale za 1,0 odstotka, predvsem zaradi višjih nezapadlih terjatev iz prispevkov za PIZ. Druge terjatve zajemajo zlasti:

- zbirni znesek terjatev za zapadle in nezapadle prispevke PIZ², za katere evidenco po posameznem zavezancu vodi FURS³, v višini 591.394.596 evrov. Glede na preteklo leto so se zvišale za 1,0 odstotka. Po sporazumu med zavodom in FURS⁴ je FURS posredoval podatke o višini zapadlih in pogojno izterljivih terjatev, o izterjanih terjatvah in o odpisih iz naslova prispevkov PIZ. Zapadle terjatve za prispevke PIZ so se znižale za 9,1 odstotka in so na dan 31. december 2020 znašale 186.218.627 evrov⁵. Te terjatve predstavljajo 31,5 odstotka vseh terjatev (zapadlih in nezapadlih) za prispevke PIZ. Njihov delež v vseh terjatvah glede na leto 2019 je nižji za 3,5 odstotne točke. Pogojno izterljive terjatve za prispevke PIZ so konec leta 2020 znašale 98.411.157 evrov in so se glede na preteklo leto zvišale za 0,4 odstotka. Njihov delež v zapadlih terjatvah je 52,9 odstotka, v vseh terjatvah iz prispevkov za PIZ pa 16,6 odstotka, kar je za 0,1 odstotno točko manj od deleža v preteklem letu. V letu 2020 je FURS izdal za 99.424.791 evrov sklepov o davčni izvršbi. Na podlagi sklepov je bilo izterjanih 31.923.553 evrov terjatev, to predstavlja 32,1 odstotka vseh terjatev po izdanih sklepih. Zaradi neizterljivosti je FURS v letu 2020 odpisal 25.398.543 evrov prispevkov za PIZ, od tega 9554 fizičnim osebam v višini 9.137.353 evrov in 2008 pravnim osebam v višini 16.261.190 evrov⁶. Med nezapadlimi prispevki PIZ FURS izkazuje tudi odloge prispevkov na podlagi 12. in 12.a člena ZIU PPP (8.190.886 evrov) ter 67. člena ZIUJPDVE (4.752.194 evrov) v skupnem znesku 12.943.080 evrov⁷;
- kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij v višini 73.897 evrov, ki se nanašajo na nadomestila plač za boleznine nad 30 dni, druga nadomestila plač in nadomestila za skrajšani delovni čas in so glede na preteklo leto nižje za 14,2 odstotka;

² Nezapadle prispevke PIZ predstavljajo obračuni prispevkov od prejemkov za december 2020, ki so praviloma izplačani v januarju 2021.

³ FURS, kot nadzornik, zavodu posreduje podatke o terjatvah iz prispevkov PIZ na podlagi Navodila nadzornikom za evidentiranje terjatev javnofinančnih prihodkov, terjatve javno finančnih prihodkov posredovane v davčno izvršbo in odpis terjatev javnofinančnih prihodkov z dne 18. december 2013, št. 429-216/2013, ki ga je izdalo MF.

⁴ Sporazum o posredovanju podatkov med zavodom in FURS z dne 28. 2. 2017.

⁵ V znesku 186.218.627 evrov so zajete tudi zamudne obresti v višini 36.416.372 evrov.

⁶ Obravnavo pogojno izterljivih terjatev iz naslova prispevkov PIZ in odpis teh terjatev zaradi neizterljivosti določa ZDavP-2.

⁷ Podatki iz dopisa FURS št. 4291-3590/2021-2 z dne 5. 2. 2021.

- terjatve za preveč izplačane pokojnine v višini 707.621 evrov, ki so glede na preteklo leto za 11,1 odstotka nižje⁸;
- terjatve za odločbe o preplačilu, ki se poravnava s poboti pokojninskih in invalidskih prejemkov, so znašale 101.373 evrov in so v primerjavi s preteklim letom nižje za 7,3 odstotka⁹;
- terjatve v regresnih zadevah, ki so v primerjavi z letom 2019 nižje za 13,2 odstotka in znašajo 110.815 evrov;
- druge terjatve, katerih vsebina so terjatve za povračilo stroškov neuspešno opravljene poklicne rehabilitacije in za povračilo drugih neupravičenih prejemkov v višini 41.266 evrov in so glede na preteklo leto višje za 1,2 odstotka;
- sporne terjatve, ki se nanašajo na sodne izterjave odškodnin, stroškov poklicne rehabilitacije, izplačanih štipendij in druge sporne terjatve iz naslova PIZ v skupni višini 771.308 evrov in so glede na preteklo leto povečale¹⁰;
- terjatve v insolventnih postopkih v znesku 182.239 evrov in so se glede na preteklo leto povečale za 28,8 odstotka¹¹;
- terjatve za preplačila pokojninskih in invalidskih prejemkov (vključno s spornimi terjatvami za preplačila, ki so bile posredovane v izvršbo na FURS), ki so se glede na preteklo leto znižale za 4,0 odstotka in so znašale 2.453.539 evrov¹²;
- kratkoročni del dolgoročnih terjatev v višini 51.681 evrov.

Neplačani odhodki so v letu 2020 znašali 13.211.338 evrov in so se glede na preteklo leto znižali za 2,1 odstotka. Neplačani odhodki med drugim predstavljajo protiknjizbe:

- obračunanih plač zaposlenih za december 2020;
- nezapadlih računov dobaviteljev;
- drugih neplačanih kratkoročnih obveznosti iz poslovanja;
- neplačanih kratkoročnih obveznosti do uporabnikov EKN;
- obračunanih nezapadlih obveznih dajatev;
- obračunanih neplačanih obveznosti do uživalcev za izplačilo pokojninskih in invalidskih prejemkov;
- neplačanih dolgoročnih obveznosti.

V **aktivnih časovnih razmejitvah** so izkazani vnaprej vračunani prihodki zaradi podaljšanja proračunskega leta v višini 95.978 evrov, ki se nanašajo na prilive na prehodna davčna podračuna 845 in 846 na dan 31. december 2020¹³ ter prehodno nezaračunani prihodki za prejete predujme v višini 66.378 evrov.

III.4.1.3 Zaloge

Zaloge so znašale 20.802 evrov. Nanašajo se predvsem na tiskane obrazce ter pisarniški material. Vrednost zalog se je v letu 2020 zvišala za 0,8 odstotka.

⁸ V letu 2020 je bil spremenjen način izkazovanja terjatev za preveč izplačane pokojnine. Z vzpostavitvijo nove evidence ni ločevanja terjatev do bank in tujih zavodov po ZPIZ-1 in po ZPIZ-2, terjatev po smrti in terjatev za preplačila pred letom 2000, zato se te terjatve (razen ene terjatve za preplačila pred letom 2000, ki se sedaj izkazuje med terjatvami iz insolventnih postopkov), po novem izkazujejo med navedenimi terjatvami. Odstotek znižanja je izračunan glede na spremenjen način evidentiranja.

⁹ Med poboti so izkazane terjatve za odločbe o preplačilu, ki se poravnava s poboti pokojninskih in invalidskih prejemkov. Na tej postavki so bile v preteklih letih zajete vse terjatve, ki so se poravnale s poboto, tudi terjatve za preveč izplačane pokojnine umrlim, do bank in iz zapuščin, ki se po novem izkazujejo med terjatvami za preveč izplačane pokojnine in tudi terjatve za povračilo stroškov poklicne rehabilitacije in izterjava za tujega nosilca, ki so bile v letu 2020 preknjižene na druge ustrezne postavke v glavni knjigi. Odstotek znižanja je izračunan glede na spremenjen način evidentiranja.

¹⁰ Povečanje je predvsem posledica evidentiranja terjatev na podlagi dveh pravnomočnih sodb v zadevi »toaletni papir« v višini 336.699 evrov in 262.943 evrov.

¹¹ Povečanje je predvsem posledica spremenjenega načina izkazovanja terjatev zaradi vzpostavitve nove evidence. V preteklem letu so bile na tem kontu izkazane le terjatve iz preplačil po odločbah, v letu 2020 so izkazane vse zavodove terjatve v insolventnih postopkih.

¹² Podatek ne vključuje obresti v višini 170.768 evrov.

¹³ Ti prihodki so bili na zavodov podračun nakazani 4. in 5. januarja 2021.

III.4.2 Obveznosti do virov sredstev

Obveznosti do virov sredstev (pasiva v bilanci stanja) sestavljajo kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve ter lastni viri in dolgoročne obveznosti. Kratkoročne obveznosti zajemajo obveznosti za prejete predujme in varščine, obveznosti do zaposlenih, do dobaviteljev, obveznosti do uporabnikov EKN, druge kratkoročne obveznosti in neplačane prihodke. Dolgoročne obveznosti so dolgoročno neplačani prihodki in druge dolgoročne obveznosti.

V strukturi pasive lastni viri in dolgoročne obveznosti predstavljajo 35,1 odstotka, kratkoročne obveznosti pa 64,9 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev.

III.4.2.1 Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve

Kratkoročne obveznosti med drugim zajemajo:

- prejete predujme za kritje stroškov izdelave izvedenskih mnenj za oceno trajne nezmožnosti za delo zaradi uveljavljanja varstvenega dodatka po 54. členu ZSVarPre v višini 2471 evrov in dolgoročno obveznost za prejeto predplačilo v višini 63.907 evrov, za izvedbo projekta My Work, My Pension, ki se sofinancira iz sredstev EU in katerega rok za zaključek je bil v letu 2020 podaljšan do 30. 6. 2021;
- obveznosti do zaposlenih v znesku 1.914.585 evrov in so se glede na pretekli december zvišale za 9,4 odstotka. Med obveznostmi do zaposlenih je poleg obračuna plač za december 2020, ki so bile izplačane v januarju 2021, izkazan tudi obračun redne delovne uspešnosti za leto 2020, ki se nanaša na obdobje od julija do decembra 2020, izplačilo pa je bilo izvedeno v februarju 2021 ob nakazilu januarske plače. Obveznost za izplačilo redne delovne uspešnosti za leto 2020 je, ob napredovanjih zaposlenih po predpisih, ki urejajo plače v javnem sektorju, tudi poglobitveni razlog za povišanje stanja obveznosti do zaposlenih glede na december 2019;
- glede na preteklo leto za 14,5 odstotka nižje obveznosti do dobaviteljev, ki znašajo 1.249.970 evrov;
- druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja v višini 9.888.100 evrov, ki so se glede na leto 2019 znižale za 2,3 odstotka in med drugim vključujejo:
  - obveznosti za dajatve v višini 415.608 evrov, ki zajemajo prispevke in davke od osebnih prejemkov zaposlenih in drugih prejemkov ter premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, obveznosti za nadomestila za uporabo zemljišč in RTV prispevek,
  - obveznosti za davek na dodano vrednost v višini 10.807 evrov,
  - ostale kratkoročne obveznosti v skupni višini 9.041.743 evrov, med katerimi so tudi obveznosti do uživalcev za izplačilo invalidskih prejemkov v znesku 551.015 evrov, obveznosti za pridržane pokojninske in invalidske prejemke na podlagi sodnih sklepov, ki še niso pravnomočni, v znesku 236.364 evrov in obveznosti za prostovoljno zdravstveno zavarovanje uživalcev pokojnin za december 2020 v znesku 8.230.756 evrov,
  - obveznosti na podlagi odtegljajev od prejemkov zaposlenih v višini 37.152 evrov,
  - obveznosti do zavezancev za vračila prispevkov PIZ, za katere vodi evidenco FURS, v znesku 382.791 evrov¹⁴;
- obveznosti do uporabnikov EKN izkazane v višini 392.258 evrov, ki med drugim zajemajo obveznosti do neposrednih proračunskih uporabnikov (obveznost do proračuna iz naslova vračila preveč plačane dodatne obveznosti za leto 2020, ki je bila vrnjena 10. 2. 2021, obveznosti do UJP za plačilo stroškov izvajanja plačilnega prometa, obveznosti do MJU za izdajo kvalificiranih potrdil, za storitve časovnega žigosanja in najem komunikacijske opreme ter obveznosti do Občine Bohinj za komunalne storitve) in obveznosti do posrednih proračunskih uporabnikov (obveznosti do ZZZS za izvajanje storitev matične evidence, obveznosti do Medicinske fakultete in UKC za izdajo izvedenskih mnenj, obveznosti do izobraževalnih institucij iz naslova izvajanja poklicne rehabilitacije zavarovancev in obveznost za izvedbo deratizacije).

¹⁴ Evidentirane obveznosti za vračilo prispevkov delodajalca za prvo zaposlitev po 157. členu ZPIZ-2.

Neplačani prihodki znašajo 664.719.737 evrov. Glede na preteklo leto so se zvišali za 12,7 odstotka, predvsem zaradi izkazanih terjatev do proračuna za kritje izplačil SDU v mesecu januarju 2021 in terjatev za kritje izpada prispevkov zaradi oprostitev na podlagi 39. člena ZIUZEOP v skupni višini 68,7 milijona evrov in za 5,7 milijona evrov višjih nezapadlih terjatev za prispevke PIZ, za katere evidenco po posameznem zavezancu vodi FURS¹⁵.

Pasivne časovne razmejitve se nanašajo na vnaprejšnja plačila materiala in storitev ter osnovnih sredstev. V primerjavi s preteklim letom so se zvišale predvsem zaradi izkazanega predujma za nepremičnino za poslovno stavbo OE Murska Sobota v višini 1.150.000 evrov.

III.4.2.2 Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Lastne vire predstavlja **splošni sklad**, ki je analitično sestavljen iz splošnega sklada:

- za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva (25.931.679 evrov),
- finančne naložbe (6743 evrov),
- delnice Zavarovalnice Triglav, d. d. (235.098.840 evrov),
- finančne naložbe v Nepremičninski sklad PIZ, d. o. o. (103.950.410 evrov),
- za namenska sredstva prenesena javnim skladom (760.098 evrov),
- za drugo (1.600.489 evrov).

Vrednost splošnega sklada se je v letu 2020 znižala za 6,9 odstotka, predvsem zaradi nižje tržne vrednosti delnic Zavarovalnice Triglav, d. d. (znižanje za 25,9 milijona evrov) in nižje vrednosti splošnega sklada za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena sredstva, ki se že nekaj let zaporedoma znižuje (znižanje za 2,0 milijona evrov).

V okviru splošnega sklada se izkazuje tudi **presežek po fiskalnem pravilu**, ki pa ga zavod v 2020 ni izkazal.

Med **dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami** so izkazani dolgoročno odloženi prihodki v višini 123.911 evrov, ki bodo v obdobju, daljšem od enega leta, pokrili predvidene odhodke.

Med **drugimi dolgoročnimi obveznostmi** je izkazana dolgoročna obveznost iz poslovanja, ki se nanaša na, do izpolnitve pogodbenih obveznosti, zadržano kupnino poslovnega prostora v Novem mestu.

III.4.3 Izvenbilančna evidenca

V izvenbilančni evidenci se izkazujejo:

- nerazporejena plačila prispevkov za PIZ po evidenci FURS v višini 5.001.747 evrov¹⁶;
- prejete garancije za resnost ponudbe, kakovostno izvedbo posla in garancijsko dobo, skladno z ZJN-3 in sklenjenimi pogodbami, v višini 1.911.731 evrov;
- obveznosti, ki bi lahko nastale zaradi tožb uživalcev zoper izdane odločbe o preplačilu v znesku 15.418 evrov;
- obveznosti, ki bi lahko nastale zaradi odškodninskih tožb zoper zavod v višini 10.122.780 evrov¹⁷;
- tožbe zavoda za povrnitev škode v znesku 285.201 evrov;
- druge potencialne terjatve oziroma obveznosti iz naslova pravnih zadev v skupni višini 7465 evrov;

¹⁵ Podrobnejša pojasnila o vsebini in višini terjatev za prispevke PIZ so navedena pod točko III.4.1.2, druge kratkoročne terjatve.

¹⁶ Gre za plačila zavezancev, ki pripadajo zavodu in jih je zavod že prejel na svoj podračun - prihodki so že vključeni v izkaz poslovnega izida, FURS pa v svoji knjigovodski evidenci še ni evidentiral bremenitve (terjatve do zavezanca) ali bremenitve še ni zapadla oziroma je zavezanec navedel napačno referenco ob plačilu.

¹⁷ Večino teh izvenbilančnih obveznosti predstavlja evidenčna obveznost iz naslova odškodninske tožbe zavarovanke zoper zavod v višini 10,0 milijona evrov.

- vložene tožbe iz naslova neporavnanih regresnih zadev v višini 835.921 evrov;
- terjatve iz regresnih zahtevkov v znesku 231.654 evrov;
- terjatve iz mednarodne izterjave prispevkov PIZ za FURS v višini 8.059.828 evrov;
- terjatve iz mednarodne izterjave prispevkov PIZ za tuje nosilce zavarovanja v višini 3629 evrov.

III.5 IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV S POJASNILI

Prihodki in odhodki se v skladu s predpisi priznavajo po načelu denarnega toka. Zavod je v letu 2020 realiziral izravnavo med prihodki in odhodki v višini 5.899.059.128 evrov.

Preglednica III.4

Zneski v EUR.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV ZAVODA V LETU 2020 V PRIMERJAVI S FINANČNIM NAČRTOM ZA LETO 2020 IN Z LETOM 2019						
1	KONTO	FN 2020	REALIZACIJA		IZPOLNITEV FN 2020 v %	INDEKS 2020 2019
			2020	2019		
		2	3	4	5=3:2	6=3:4
I.	SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+74+78)	5.827.793.615	5.899.059.128	5.510.479.417	101,2	107,1
	TEKOČI PRIHODKI (70+71)	4.789.178.954	4.639.111.873	4.492.992.579	96,9	103,3
70	DAVČNI PRIHODKI (DAVKI IN PRISPEVKI)	4.761.049.712	4.632.269.042	4.465.426.547	97,3	103,7
701	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	4.761.049.712	4.631.672.674	4.465.426.547	97,3	103,7
7010	Prispevki zaposlenih	2.790.422.048	2.721.183.462	2.611.830.279	97,5	104,2
701004	Prispevek za PIZ - od zaposlenih pri pravnih osebah	2.630.598.960	2.577.928.804	2.460.156.483	98,0	104,8
701005	Prispevek za PIZ - od zaposl. pri fizič. osebah, ki opravljajo dejavnost	114.158.652	109.950.300	108.714.197	96,3	101,1
701009	Prispevek za PIZ iz drugih pravnih razmerij	3.411.512	2.504.382	3.128.951	73,4	80,0
701011	Prispevek za PIZ - od začasnih in občasnih del študentov in dijakov	42.252.925	30.799.976	39.830.648	72,9	77,3
7011	Prispevki delodajalcev	1.635.816.287	1.573.050.613	1.530.280.618	96,2	102,8
701104	Prispevek za PIZ - za zaposlene pri pravnih osebah	1.501.726.009	1.453.821.527	1.404.579.201	96,8	103,5
701105	Prispevek za PIZ - od zaposl. pri fizič. osebah, ki opravljajo dejavnost	63.341.614	60.002.040	59.543.178	94,7	100,8
701106	Prispevek za PIZ - za člane kmetije	3.260.398	3.181.551	3.156.124	97,6	100,8
701108	Prispevek za PIZ - za zavarovalno dobo s povečanjem za zaposlene pri pravnih osebah	66.446	116.862	69.648	175,9	167,8
701111	Prispevek za PIZ za posebne primere zavarovanja	36.810.304	34.077.594	35.712.604	92,6	95,4
701112	Prispevki za PIZ iz drugih pravnih razmerij	2.462.484	1.631.920	1.842.691	66,3	88,6
701114	Prispevek za PIZ oseb zaposlenih pri tujem delodajalcu	4.066.265	2.625.267	2.645.730	64,6	99,2
701115	Prispevek za PIZ - za začasna in občasna dela študentov in dijakov	24.082.767	17.593.853	22.731.441	73,1	77,4
7012	Prispevki samozaposlenih	231.400.181	224.405.205	220.801.871	97,0	101,6
701203	Prispevek za PIZ - od fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost - od zavarovalne osnove	82.112.599	79.615.475	78.310.219	97,0	101,7
701204	Prispevek za PIZ - od fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost - iz zavarovalne osnove	143.832.597	139.968.076	137.179.977	97,3	102,0
701205	Prispevek za PIZ kmetov - lastnikov kmetijskih zemljišč	5.451.429	4.818.646	5.307.102	88,4	90,8
701206	Posebni prispevek za PIZ - za zavarovalno dobo s povečanjem od oseb, ki opravljajo dejavnost in pri njih zaposlenih	3.555	3.008	4.573	84,6	65,8
7013	Ostali prispevki za socialno varnost	103.411.195	113.033.393	102.513.779	109,3	110,3
701302	Zamudne obresti iz naslova prispevkov za PIZ	5.623.823	3.597.407	4.798.073	64,0	75,0
701309	Prispevek delojemalca za PIZ od starševskih nadomestil	59.926.899	60.456.869	58.216.582	100,9	103,8
701313	Prispevek delojemalca za PIZ od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih ZZS neposredno izplačuje upravičencem	4.503.782	4.512.629	4.179.029	100,2	108,0
701317	Prispevek delojemalca za PIZ od nadomestil za čas brezposelnosti	20.950.325	33.110.849	23.337.528	158,0	141,9
701327	Prispevek za PIZ za prostovoljno vključitev v obvezno zavarovanje	12.246.612	11.232.449	11.825.953	91,7	95,0
701328	Prispevek za PIZ iz osebnega dopolnilnega dela	159.755	123.190	156.614	77,1	78,7

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV ZAVODA V LETU 2020 V PRIMERJAVI S FINANČNIM NAČRTOM ZA LETO 2020 IN Z LETOM 2019						
1	KONTO	FN 2020	REALIZACIJA		IZPOLNITEV FN 2020 v % 5=3:2	INDEKS 2020 2019 6=3:4
			2020	2019		
		2	3	4		
706	DRUGI DAVKI IN PRISPEVKI	0	596.368	0	-	-
7060	Drugi davki in prispevki	0	596.368	0	-	-
71	NEDAČNI PRIHODKI	28.129.243	6.842.831	27.566.032	24,3	24,8
710	UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMOŽENJA	20.508.936	112.953	19.727.425	0,6	0,6
7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	20.375.233	0	19.591.570	-	-
7103	Prihodki od premoženja	133.703	112.953	135.855	84,5	83,1
713	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV	877.532	822.517	873.938	93,7	94,1
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev	877.532	822.517	873.938	93,7	94,1
714	DRUGI NEDAČNI PRIHODKI	6.742.775	5.907.361	6.964.669	87,6	84,8
7140	Drugi prostovoljni prispevki za socialno varnost	1.269.141	1.152.076	1.278.736	90,8	90,1
714010	Dokupi pokojninske dobe	900.000	594.886	949.121	66,1	62,7
714099	Drugi prostovoljni prispevki za socialno varnost	369.141	557.190	329.615	150,9	169,0
7141	Drugi nedavčni prihodki, v tem:	5.473.634	4.755.285	5.685.933	86,9	83,6
714103	Prihodki na podlagi EU zakonodaje in sporazumov o socialnem zavarovanju	2.936.605	2.903.764	3.050.288	98,9	95,2
72	KAPITALSKI PRIHODKI	0	373.797	277.752	-	134,6
720	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	0	370.648	277.752	-	133,4
722	PRIHODKI OD PRODAJE ZEMLJIŠČ IN NEOPREDMETENIH SREDSTEV	0	3.149	0	-	-
74	TRANSFERNI PRIHODKI	1.038.388.732	1.259.304.721	1.017.059.432	121,3	123,8
740	TRANSFERNI PRIHODKI IZ DRUGIH JAVNOFINANČNIH INSTITUCIJ	1.038.388.732	1.259.304.721	1.017.059.432	121,3	123,8
7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna	985.817.218	1.207.058.773	965.005.086	122,4	125,1
	Obveznosti državnega proračuna	939.638.932	1.086.483.333	918.449.644	115,6	118,3
	<i>- udeležba v BDP v %</i>	<i>1,85</i>	<i>2,36</i>	<i>1,90</i>		
740000	Prejeta sredstva iz naslova tekočih obveznosti državnega proračuna (po 161. členu ZPIZ-2)	260.000.000	270.597.603	246.237.830	104,1	109,9
740002	Prejeta sredstva iz držav. pror. iz naslova dodatnih obveznosti do ZPIZ (po 162. členu ZPIZ-2)	679.638.932	815.885.730	672.211.814	120,0	121,4
7400043	Druga prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo COVID-19	0	67.140.917	0	-	-
740006	Prejeta sredstva iz naslova prispevka delodajalca za PIZ od starševskih nadomestil	34.216.326	34.519.148	33.230.337	100,9	103,9
740010	Prejeta sredstva iz naslova prispevka delodajalca za PIZ od nadomestil za čas brezposelnosti	11.961.960	18.915.374	13.325.105	158,1	142,0
7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	2.571.514	2.245.948	2.054.346	87,3	109,3
740203	Prejeta sredstva iz naslova prispevka delodajalca za PIZ od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih ZZS neposredno izplačuje upravičencem	2.571.514	2.245.948	2.054.346	87,3	109,3
7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov	50.000.000	50.000.000	50.000.000	100,0	100,0
	- Prejeta sredstva iz Kapitalske družbe, d. d.	50.000.000	50.000.000	50.000.000	100,0	100,0
741	Prejeta sred. iz drž. pror. iz sred. pror. EU in iz drugih držav	0	0	0	-	-
741400	Prejeta sr.iz drž.pror.iz sr.pror.EU za izvajane centr. in drugih programov EU	0	0	0	-	-
78	PREJETA SREDSTVA IZ EVROPSKE UNIJE IN IZ DRUGIH DRŽAV	225.929	268.738	149.653	118,9	179,6
784204	Druga prejeta sredstva iz proračuna EU iz naslova instrumenta za povezovanje Evrope (CEF) za obdobje 2014-2020	0	172.712	11.008	-	1.568,9
784318	Druga prejeta sredstva iz proračuna EU iz naslova Varnost in državljanstvo za obdobje 2014-2020	0	0	63.907	-	-
786099	Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU	173.823	0	0	-	-
787000	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij	2.107	290	3.047	13,8	9,5
7870001	Prenos pokojninskih pravic iz sistema EU ZPPP (Ur.L. RS, 34/10)	50.000	95.736	71.691	191,5	133,5

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV ZAVODA V LETU 2020 V PRIMERJAVI S FINANČNIM NAČRTOM ZA LETO 2020 IN Z LETOM 2019						
1	KONTO	FN 2020	REALIZACIJA		IZPOLNITEV FN 2020 v %	INDEKS 2020 2019
			2020	2019		
		2	3	4	5=3:2	6=3:4
II.	SKUPAJ ODHODKI (40+41+42)	5.827.793.615	5.899.059.128	5.510.479.417	101,2	107,1
	<i>- udeležba v BDP v %</i>	<i>11,45</i>	<i>12,83</i>	<i>11,39</i>		
40	TEKOČI ODHODKI (400+401+402)	43.583.263	38.185.635	39.034.099	87,6	97,8
400	PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	23.367.990	21.379.194	20.590.721	91,5	103,8
4000	Plače in dodatki	20.235.867	18.965.552	18.011.186	93,7	105,3
4001	Regres za letni dopust	821.126	810.475	762.753	98,7	106,3
4002	Povračila in nadomestila	1.550.000	1.113.485	1.445.194	71,8	77,0
4003	Sredstva za delovno uspešnost	320.505	120.066	102.843	37,5	116,7
4004	Sredstva za nadurno delo	260.000	146.666	113.180	56,4	129,6
4009	Drugi izdatki zaposlenim	180.492	222.950	155.565	123,5	143,3
401	PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOCIALNO VARNOST	3.724.459	3.432.302	3.296.202	92,2	104,1
4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	1.844.991	1.667.013	1.618.572	90,4	103,0
4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	1.477.518	1.371.891	1.296.206	92,9	105,8
4012	Prispevek za zaposlovanje	15.188	13.778	13.174	90,7	104,6
4013	Prispevek za starševsko varstvo	20.831	19.327	18.275	92,8	105,8
4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja na podlagi ZKDPZJU	365.931	360.294	349.975	98,5	102,9
402	IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	16.490.813	13.374.139	15.147.176	81,1	88,3
4020	Pisarniški in splošni material in storitve	3.360.660	2.484.809	2.641.967	73,9	94,1
4021	Posebni material in storitve	46.035	34.441	33.714	74,8	102,2
4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	5.315.000	5.065.713	5.008.092	95,3	101,2
4023	Prevozniki stroški in storitve	54.000	34.650	46.855	64,2	74,0
4024	Izdatki za službena potovanja	72.074	20.301	66.726	28,2	30,4
4025	Tekoče vzdrževanje	2.340.389	1.673.466	2.745.259	71,5	61,0
4026	Poslovne najemnine in zakupnine	855.930	616.619	527.284	72,0	116,9
4027	Kazni in odškodnine	73.273	15.235	65.571	20,8	23,2
4029	Drugi operativni odhodki	4.373.454	3.428.905	4.011.708	78,4	85,5
41	TEKOČI TRANSFERI (411+412+413+414)	5.780.510.353	5.857.235.840	5.468.015.479	101,3	107,1
411	TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	5.334.073.026	5.417.489.737	5.052.726.359	101,6	107,2
4112	Transferi za zagotavljanje socialne varnosti	266.818.443	327.217.152	258.341.264	122,6	126,7
	<i>- udeležba v BDP v %</i>	<i>0,52</i>	<i>0,71</i>	<i>0,53</i>		
411210	Dodatki za pomoč in postrežbo	94.136.622	89.570.726	89.785.235	95,1	99,8
411211	Preživnine	35.114	28.650	39.056	81,6	73,4
411212	Invalidnine za telesno okvaro	25.261.708	25.202.221	26.505.247	99,8	95,1
411218	Dodatki k pokojninam	2.384.121	2.288.419	2.322.057	96,0	98,6
411219	Letni dodatek k pokojninam	145.000.000	143.161.623	139.689.669	98,7	102,5
411299	Drugi transferi za zagotavljanje socialne varnosti, v tem:	878	66.965.513	0	7.624.432,5	-
4112992	Enkratni solidarnostni dodatek za upokojence	0	66.965.513	0	-	-
4114	Pokojnine	4.904.119.215	4.930.439.431	4.641.209.538	100,5	106,2
	<i>- udeležba v BDP v %</i>	<i>9,63</i>	<i>10,72</i>	<i>9,59</i>		
411400	Starostne pokojnine	3.880.200.209	3.913.455.201	3.645.584.811	100,9	107,3
4114000	Starostne pokojnine nakazane v Sloveniji in v tujino	3.791.882.287	3.794.462.408	3.570.873.744	100,1	106,3
4114001	Starostne pokojnine za ožji obseg pravic nakazane v Sloveniji in v tujino	6.878.190	6.865.738	6.634.571	99,8	103,5
4114002	Predčasne pokojnine nakazane v Sloveniji in v tujino	28.163.634	28.576.732	24.967.720	101,5	114,5
4114003	Odstotek predčasne ali starostne pokojnine	26.460.908	57.146.101	21.229.892	216,0	269,2
41140030	20% predčasne ali starostne pokojnine	-	624.838	-	-	-
41140031	40% starostne pokojnine	-	56.521.263	-	-	-
4114004	Delne pokojnine	26.815.191	26.404.221	21.878.885	98,5	120,7
411401	Invalidske pokojnine	493.856.737	491.974.819	482.250.819	99,6	102,0
411402	Družinske pokojnine	158.212.215	157.974.123	162.762.700	99,8	97,1
411410	Vdovske pokojnine, v tem:	349.549.148	345.714.299	327.915.056	98,9	105,4
4114102	Deli vdovske pokojnine	56.703.020	56.220.817	52.221.888	99,1	107,7
411403	Kmečke pokojnine	285.458	261.344	383.920	91,6	68,1
411404	Vojaške pokojnine	22.013.934	21.058.176	22.310.831	95,7	94,4
411499	Druge pokojnine	1.513	1.469	1.402	97,1	104,8

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV ZAVODA V LETU 2020 V PRIMERJAVI S FINANČNIM NAČRTOM ZA LETO 2020 IN Z LETOM 2019						
1	KONTO	FN 2020	REALIZACIJA		IZPOLNITEV FN 2020 v % 5=3:2	INDEKS 2020 2019 6=3:4
			2020	2019		
2	3	4	5=3:2	6=3:4		
4115	Nadomestila plač	163.108.262	159.829.107	153.169.329	98,0	104,3
	<i>- udeležba v BDP v %</i>	<i>0,32</i>	<i>0,35</i>	<i>0,32</i>		
411500	Delna nadomestila	71.660.339	71.185.979	66.627.919	99,3	106,8
4115000	Nadomestila zaradi dela s skrajšanim delovnim časom ZPIZ Ur.LRS 12/92 nakazana v Sloveniji in v tujino	9.673.079	9.007.984	9.537.162	93,1	94,5
4115001	Delna nadomestila/delne invalidske pokojnine - ni vključen v zavarovanje nakazana v Sloveniji in v tujino	10.185.548	9.984.207	9.406.783	98,0	106,1
4115002+	Delna nadomestila/delne invalidske pokojnine - je vključen v zavarovanje nakazana v Sloveniji in v tujino	51.801.712	52.193.788	47.683.974	100,8	109,5
4115003						
411501	Nadomestila za invalidnost	56.587.903	54.137.842	51.719.245	95,7	104,7
4115010	Nadomestila zaradi manjše plače na drugem ustreznem delu nakazana v Sloveniji in v tujino	5.559.576	5.281.315	5.756.997	95,0	91,7
4115011	Nadomestila za invalidnost - ni vključen v zavarovanje nakazana v Sloveniji in v tujino	21.799.324	21.250.370	20.540.715	97,5	103,5
4115012+	Nadomestila za invalidnost - je vključen v zavarovanje nakazana v Sloveniji in v tujino	29.229.003	27.606.157	25.421.533	94,4	108,6
4115013						
411502	Začasna nadomestila	33.118.466	32.705.069	33.182.279	98,8	98,6
4115020	Nadomestila za čas čakanja na drugo ustrezno zaposlitev nakazana v Sloveniji in v tujino	31.871.591	31.475.215	31.965.435	98,8	98,5
4115021	Začasna nadomestila - ni vključen v zavarovanje nakazana v Sloveniji in v tujino	575.766	608.441	602.755	105,7	100,9
4115022	Začasna nadomestila - je vključen v zavarovanje nakazana v Sloveniji in v tujino	671.109	621.414	614.088	92,6	101,2
411503	Nadomestila za čas poklicne rehabilitacije	1.741.554	1.800.217	1.639.887	103,4	109,8
4115031	Nadomestila za čas poklicne rehabilitacije - ni vključen v zavarovanje nakazana v Sloveniji in v tujino	542.281	659.683	680.331	121,6	97,0
4115032	Nadomestila za čas poklicne rehabilitacije - je vključen v zavarovanje nakazana v Sloveniji in v tujino	1.199.273	1.140.534	959.556	95,1	118,9
4117	Štipendije	20.000	0	0	-	-
4119	Drugi transferi posameznikom	7.106	4.048	6.228	57,0	65,0
412	TRANSFERI NEPRIDOBITNIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM	880.000	805.552	736.109	91,5	109,4
4120	Tekoči transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam	880.000	805.552	736.109	91,5	109,4
4120001	Stroški poklicne rehabilitacije delovnih invalidov	500.000	626.641	523.630	125,3	119,7
4120002	Adaptacije in prilagoditve delovnih mest	200.000	31.314	71.842	15,7	43,6
4120004	Stroški storitev zavodov za usposabljanje invalidov	140.000	134.102	113.500	95,8	118,2
4120005	Sofinanciranje programov delovnih invalidov	40.000	13.496	27.137	33,7	49,7
413	DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERI	444.057.327	437.991.056	413.639.723	98,6	105,9
4131	Tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja	444.057.327	437.991.056	413.639.723	98,6	105,9
	<i>- udeležba v BDP v %</i>	<i>0,87</i>	<i>0,95</i>	<i>0,85</i>		
413102	Plačila prispevka za zdravstveno zavarovanje upokojencev, ki ga plačuje ZPIZ	444.057.327	437.991.056	413.639.723	98,6	105,9
414	TEKOČI TRANSFERI V TUJINO	1.500.000	949.495	913.288	63,3	104,0
42	INVESTICIJSKI ODHODKI	3.700.000	3.637.653	3.429.839	98,3	106,1
	PRESEŽEK (PRIMANJKLJAJ)					
III.	(SKUPAJ PRIHODKI MINUS SKUPAJ ODHODKI) (I.-II.)	0	0	0	-	-

III.5.1 Prihodki

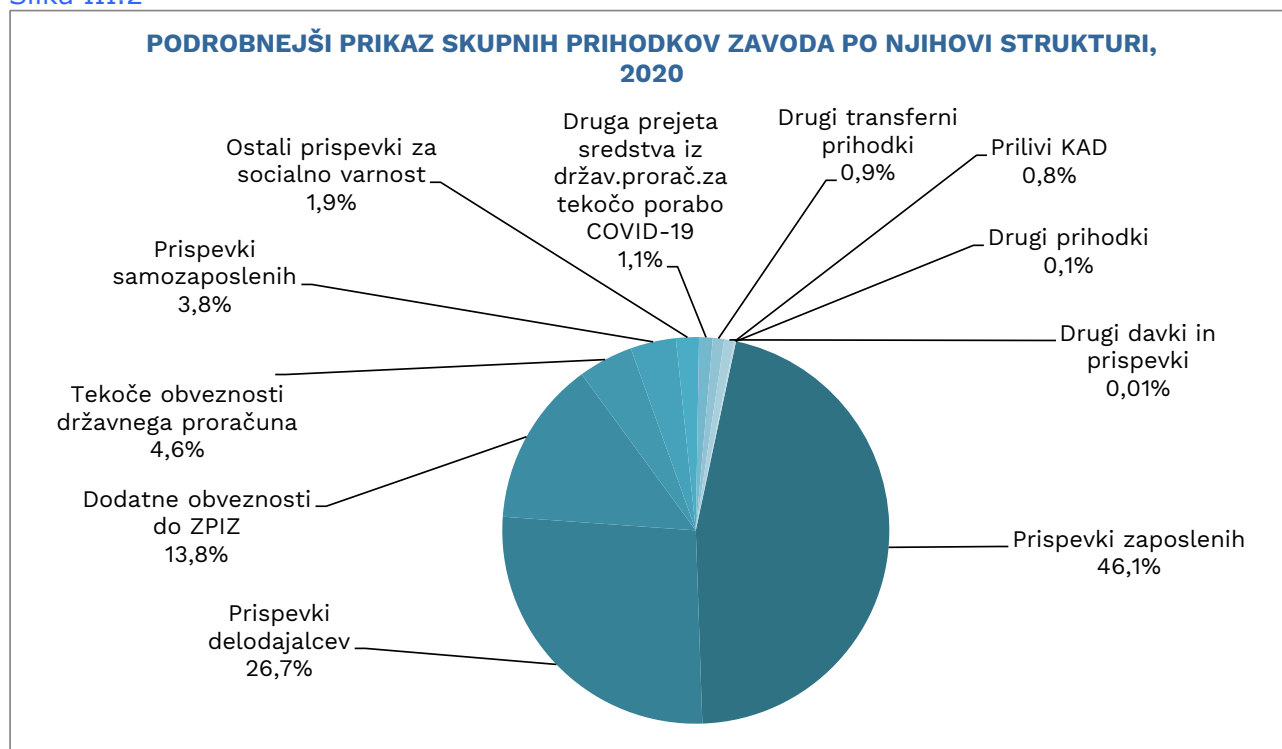
Skupni prihodki zavoda so bili realizirani v višini 5.899.059.128 evrov in so bili za 1,2 odstotka oziroma 71,3 milijona evrov višji od načrtovanih. V primerjavi z letom 2019 so bili skupni prihodki zavoda nominalno višji za 7,1 odstotka oziroma 388,6 milijona evrov, kar pomeni realno za 7,2 odstotka (povprečna letna inflacija je znašala -0,1 odstotka).

V strukturi prihodkov predstavljajo:

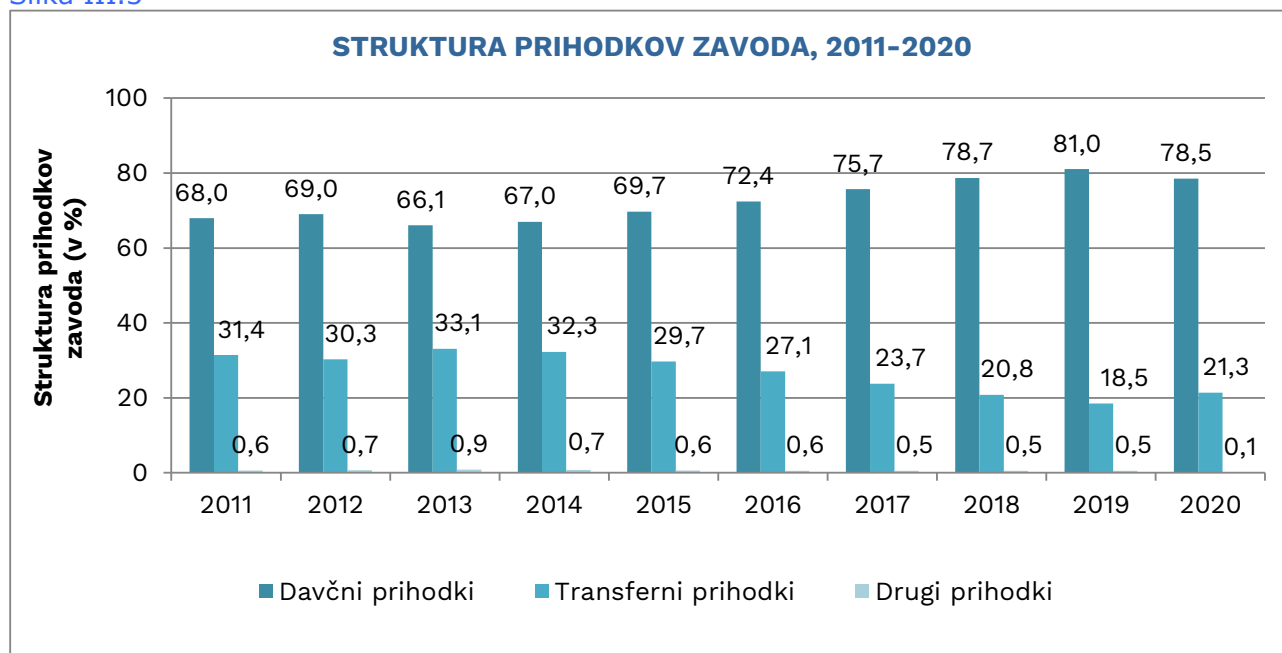
- davčni prihodki - prispevki za socialno varnost in drugi davki 78,5 odstotka (81,0 odstotka v letu 2019);
- transferni prihodki - obveznosti državnega proračuna, druga prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo COVID-19, prispevki delodajalca za PIZ od starševskih nadomestil od MDDSZ, prispevki delodajalca za PIZ od nadomestil za čas brezposelnosti ZRSZ in prispevki delodajalca za PIZ od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih ZZZS neposredno izplačuje upravičencem, ter priliv KAD 21,3 odstotka (18,5 odstotka v letu 2019);
- drugi prihodki - nedavčni prihodki, kapitalski prihodki ter prejeta sredstva iz EU in iz drugih držav 0,1 odstotka (0,5 odstotka v letu 2019).

Slika III.2

V strukturi prihodkov zavoda se je v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 za 2,5-odstotne točke znižal delež davčnih prihodkov, posledično se je povečal delež transfernih prihodkov. Realizirana je bila višja rast transfernih prihodkov v primerjavi z rastjo davčnih prihodkov. Delež transfernih prihodkov, ki predstavlja predvsem tekočo in dodatno obveznost državnega proračuna ter v letu 2020 v skladu z določbami ZIUZEOP druga prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo COVID-19, se je povečal za 2,9-odstotne točke. Delež drugih prihodkov se je znižal za 0,4-odstotne točke, predvsem zaradi tega, ker zavod ni prejel dividend Zavarovalnice Triglav, d. d.. V strukturi skupnih prihodkov zavoda predstavljajo davčni in transferni prihodki 99,9 odstotka (99,5 odstotka v letu 2019).

Slika III.3

III.5.1.1 Davčni prihodki (prispevki za socialno varnost ter drugi davki in prispevki)

Davčni prihodki so bili v letu 2020 realizirani v višini 4.632.269.042 evrov oziroma 97,3 odstotka načrtovanih s FN 2020 predvsem zaradi nižjih prihodkov od prispevkov za socialno varnost. V primerjavi z letom 2019 so bili davčni prihodki za 3,7 odstotka oziroma 166,8 milijona evrov višji.

Prihodke od prispevkov za socialno varnost sestavljajo prispevki zaposlenih, delodajalcev, samozaposlenih in ostali prispevki. Njihova višina je odvisna od višine izplačanih plač oziroma zavarovalnih osnov, števila zavarovancev, višine prispevne stopnje, izterjave neplačanih prispevkov in višine zamudnih obresti iz naslova prispevkov.

Prihodki od prispevkov za socialno varnost so bili realizirani v višini 4.631.672.674 evrov in so bili za 2,7 odstotka oziroma 129,4 milijona evrov nižji od načrtovanih. Glavna razloga sta predvsem zmanjšanje gospodarske aktivnosti zaradi COVID-19 ter zaradi zmanjšanja aktivnosti sprejeti ukrepi in akti, ki so vplivali na finančno poslovanje zavoda oziroma prihodke od prispevkov za socialno varnost.

V skladu z interventnimi zakoni kot posledica epidemije COVID-19, predvsem z določbami ZIUZEOP in ZIUPPP, sta bili v letu 2020 zavezancem prispevkov za socialno varnost med drugim omogočeni oprostitev in odlog plačila prispevkov za PIZ. V letu 2020 so bili zavodu s strani FURS redno posredovani podatki o obračunanih prispevkih za PIZ po 39. členu ZIUZEOP (za 28., 33. in 38. člen ZIUZEOP) ter odlogu plačila prispevkov za PIZ po 12. oziroma 12. a členu ZIUPPP. Na podlagi prejetih podatkov FURS v skladu z 39. členom ZIUZEOP je zavod v obdobju maj-december 2020 MF mesečno posredoval zahtevke za povrnitev sredstev iz naslova oprostitve prispevkov. **V okviru davčnih prihodkov je zavod v letu 2020 na podlagi podatkov FURS z dne 2. december 2020 v skladu z 39. členom ZIUZEOP iz proračuna Republike Slovenije prejel skupaj 543.092.608 evrov oziroma 11,7 odstotka davčnih prihodkov.** Od tega je prejel, na podlagi:

- **28. člena ZIUZEOP**, ki določa, da so do oprostitve plačila vseh prispevkov za socialno varnost upravičeni delodajalci za delavce, ki so na začasnem čakanju na delo in za delavce, ki ne delajo zaradi višje sile v času epidemije od 13. marca do 31. maja 2020 ter iz tega naslova prejema nadomestilo plače, ki ne sme biti višje od povprečne plače v RS za leto 2019, preračunane na mesec, **80.285.212 evrov**;

- **33. člena ZIUZEOP**, ki določa, da so do oprostitev plačila prispevkov za PIZ upravičeni delodajalci od plačil za delo zaposlenih v zasebnem sektorju, ki so v času epidemije od 13. marca do 31. maja 2020 delali, **432.960.151 evrov**. Na podlagi prejetih podatkov FURS so bili po 28. in 33. členu ZIUZEOP upoštevani prejeti REK-1 obrazci do 29. novembra 2020 ter
- **38. člena ZIUZEOP**, ki določa oprostitev plačila prispevkov za samozaposlene osebe, verske uslužbenke, družbenike in kmete, **29.847.245 evrov**. Na podlagi prejetih podatkov FURS so bili po 38. členu ZIUZEOP upoštevani podatki o oprostitvah plačila prispevkov po stanju na dan 30. november 2020.

V spodnji tabeli so prikazani podatki o oprostitvah plačila prispevkov za PIZ v skladu z 28. in 33. členom ZIUZEOP, in sicer število delodajalcev in delavcev, ki so uveljavljali pravico na podlagi teh ukrepov in zneski, po mesecih:

Preglednica III.5

Zneski v EUR.

PODATKI O OPROSTITVAH PLAČILA PRISPEVKOV ZA PIZ V SKLADU Z 28. IN 33. ČLENOM ZIUZEOP										
VSEBINA	REK-1 OBRAZCI ZA MAREC 2020			REK-1 OBRAZCI ZA APRIL 2020			REK-1 OBRAZCI ZA MAJ 2020			SKUPAJ ZNESEK
	ŠTEVILO DELO-DAJALCEV	ŠTEVILO DELAVCEV	ZNESEK	ŠTEVILO DELO-DAJALCEV	ŠTEVILO DELAVCEV	ZNESEK	ŠTEVILO DELO-DAJALCEV	ŠTEVILO DELAVCEV	ZNESEK	
Oprostitev plačila vseh PSV po 28. členu ZIUZEOP upravičeni delodajalci za refundirana nadomestila - za delavce, ki so na začasnem čakanju na delo in - za delavce, ki ne delajo zaradi višje sile v času epidemije (od 13. 3. do 31. 5. 2020) do višine PP 2019 (1.753,84 EUR)	24.566	119.637	13.832.857	29.097	181.654	39.354.213	26.020	153.105	27.098.141	80.285.212
Oprostitev plačila prispevkov za PIZ po 33. členu ZIUZEOP upravičeni delodajalci od plačil za delo delavcev, ki v času epidemije delajo (od 13. 3. do 31. 5. 2020)	49.622	495.217	100.165.879	45.707	454.352	159.638.056	52.787	487.301	173.156.216	432.960.151
SKUPAJ	74.188	614.854	113.998.736	74.804	636.006	198.992.269	78.807	640.406	200.254.358	513.245.363

Vir: FURS

ter podatki o oprostitvah plačila prispevkov PIZ za samozaposlene, verske uslužbenke, družbenike in kmete v skladu z 38. členom ZIUZEOP, in sicer število upravičencev, ki so uveljavili pravico na podlagi teh ukrepov in zneski, po mesecih:

Preglednica III.6

Zneski v EUR.

PODATKI O OPROSTITVAH PLAČILA PRISPEVKOV ZA PIZ V SKLADU Z 38. ČLENOM ZIUZEOP							
VSEBINA	OBRAČUN ZA MAREC 2020		OBRAČUN ZA APRIL 2020		OBRAČUN ZA MAJ 2020		SKUPAJ ZNESEK
	ŠTEVILO UPRAVIČENCEV	ZNESEK	ŠTEVILO UPRAVIČENCEV	ZNESEK	ŠTEVILO UPRAVIČENCEV	ZNESEK	
Oprostitev plačila PSV po 38. členu ZIUZEOP samozaposleni , zavarovani po 15. členu ZPIZ-2 velja za OPSVZ za marec (od 13. do 31. 3.), april in maj 2020, na podlagi izjave iz 35. člena ZIUZEOP	43.026	6.184.210	45.639	11.181.170	43.014	10.554.163	27.919.543
Oprostitev plačila PSV po 38. členu ZIUZEOP verski uslužbenki , zavarovani po 19./6 členu ZPIZ-2 velja za OPSVK za marec (od 13. do 31. 3.), april in maj 2020, na podlagi izjave iz 35. člena ZIUZEOP	677	100.675	677	170.044	675	169.423	440.142
Oprostitev plačila PSV po 38. členu ZIUZEOP družbeniki , zavarovani po 16. členu ZPIZ-2 velja za OPSVL za marec (od 13. do 31. 3.), april in maj 2020, na podlagi izjave iz 35. člena ZIUZEOP	212	43.027	235	82.664	226	78.797	204.488
Oprostitev plačila PSV po 38. členu ZIUZEOP kmetje , zavarovani po 17. in 25./5 členu ZPIZ-2 velja za OPSVK za marec (od 13. do 31. 3.), april in maj 2020, na podlagi izjave iz 35. člena ZIUZEOP	3.424	292.132	3.523	505.984	3.345	484.956	1.283.072
SKUPAJ	47.339	6.620.044	50.074	11.939.862	47.260	11.287.339	29.847.245

Vir: FURS

V spodnji tabeli so prikazani razporejeni prihodki od prispevkov za PIZ iz proračuna Republike Slovenije na ustreznih podkontih na podlagi 39. člena ZIUZEOP (za 28., 33. in 38. člen ZIUZEOP), po mesecih:

PRISPEVKI ZA PIZ NA PODKONTIH - NAKAZILO IZ PRORAČUNA RS NA PODLAGI 28., 33. IN 38. ČLENA ZIUZEOP										
konto	naziv	MAJ 2020	JUNIJ 2020	JULIJ 2020	AVGUST 2020	SEPTEMBER 2020	OKTOBER 2020	NOVEMBER 2020	DECEMBER 2020	SKUPAJ ZNESEK
7010 041	Prisp. za PIZ - od zaposlenih pri pravnih osebah - nakazilo iz proračuna COVID-19	57.120.445	187.623.186	62.399.424	517.534	286.662	-1.406.124	47.166	77.040	306.665.334
7010 051	Prisp. za PIZ - od zaposlenih pri fizičnih osebah, ki oprav. dejav. - nakazilo iz proračuna COVID-19	4.339.468	10.821.728	4.566.163	119.534	12.485	14.690	6.278	4.139	19.884.484
7010	Skupaj	61.459.913	198.444.914	66.965.587	637.068	299.147	-1.391.434	53.443	81.179	326.549.817
7011 041	Prisp. za PIZ - za zaposlene pri pravnih osebah - nakazilo iz proračuna COVID-19	32.620.639	107.135.260	35.632.495	295.723	163.397	-802.745	27.058	44.097	175.115.923
7011 051	Prisp. za PIZ - za zaposlene pri fizičnih osebah, ki oprav. dejav. - nakazilo iz proračuna COVID-19	2.525.099	6.302.473	2.651.648	69.771	7.697	8.387	4.223	2.363	11.571.661
7011 061	Prisp. za PIZ - za člane kmetije - nakazilo iz proračuna COVID-19	0	0	0	622.297	199	93	5.716	197	628.503
7011 081	Prisp. za PIZ - za zav. dobo s poveč. za zap. pri prav. osebah - nakazilo iz proračuna COVID-19	1.527	3.929	2.506	0	0	0	0	0	7.962
7011	Skupaj	35.147.264	113.441.662	38.286.649	987.791	171.293	-794.265	36.997	46.657	187.324.048
7012 031	Prisp. za PIZ - od fizič.oseb, ki opravljajo dejav.-od zavaroval.osnove - nakazilo iz proračuna COVID-19	0	0	0	10.236.987	-4.768	-877	138.721	11.529	10.381.592
7012 041	Prisp. za PIZ - od fizič.oseb, ki opravljajo dejav.-iz zavaroval.osnove - nakazilo iz proračuna COVID-19	0	0	0	17.929.316	-8.351	-1.536	242.959	20.192	18.182.581
7012 051	Prisp. za PIZ kmetov - lastnikov kmetijskih zemljišč - nakazilo iz proračuna COVID-19	0	0	0	434.075	87	0	2.552	0	436.714
7012	Skupaj	0	0	0	28.600.379	-13.032	-2.413	384.231	31.721	29.000.887
7013 271	Prisp. za PIZ za prostovoljno vključitev v obvezno zavarovanje - nakazilo iz proračuna COVID-19	0	0	0	216.304	0	0	741	810	217.855
7013	Skupaj	0	0	0	216.304	0	0	741	810	217.855
	SKUPAJ (7010 + 7011 + 7012 + 7013) nakazilo iz proračuna COVID-19	96.607.178	311.886.577	105.252.236	30.441.542	457.408	-2.188.112	475.413	160.367	543.092.608

Vir: ZPIZ (aplikacija Kraljica, Grad)

Zavodu so bili s strani FURS 2. decembra 2020 posredovani tudi podatki o odlogu plačila prispevkov za samozaposlene in kmete po 12. členu oziroma 12. a členu ZIU PPP za marec, april in maj 2020. Skupen znesek odloženih prispevkov je znašal 16.932.935 evrov. Upravičenci morajo odložene prispevke plačati najkasneje do 31. marca 2022, in sicer v enkratnem znesku ali obročno.

V spodnji tabeli so prikazani podatki o odloženih prispevkih v skladu z 12. členom oziroma 12. a členom ZIU PPP, in sicer o številu upravičencev in zneskih, po mesecih:

Preglednica III.8

Zneski v EUR.

PODATKI O ODLOGU PLAČILA PRISPEVKOV ZA PIZ V SKLADU Z 12. IN 12. A ČLENOM ZIU PPP							
VSEBINA	OBRAČUN ZA MAREC 2020		OBRAČUN ZA APRIL 2020		OBRAČUN ZA MAJ 2020		SKUPAJ ZNESEK
	ŠTEVILO UPRAVIČENCEV	ZNESEK	ŠTEVILO UPRAVIČENCEV	ZNESEK	ŠTEVILO UPRAVIČENCEV	ZNESEK	
Odlog plačila vseh PSV po 12. členu ZIU PPP samozaposleni, zavarovani za polni delovni čas - brez drugih zaposlenih - niso davčni dolžniki plačilo se odloži na 31. 3. 2022 velja za OPSVZ za marec, april in maj 2020	45.101	6.854.942	14.285	3.596.261	15.575	3.930.895	14.382.098
Odlog plačila vseh PSV po 12. a členu ZIU PPP kmetje, zavarovani za polni delovni čas - niso davčni dolžniki plačilo se odloži na 31. 3. 2022 velja za OPSVK za marec, april in maj 2020	8.907	989.124	5.637	777.048	5.658	784.666	2.550.838
SKUPAJ	54.008	7.844.066	19.922	4.373.309	21.233	4.715.561	16.932.935

Vir: FURS

ter prikaz na ustreznih podkontih:

Preglednica III.9

Zneski v EUR.

PRISPEVKI ZA PIZ NA PODKONTIH - PODATKI O ODLOGU PLAČILA PRISPEVKOV ZA PIZ V SKLADU Z 12. IN 12. A ČLENOM ZIU PPP					
KONTO	NAZIV	OBRAČUN ZA MAREC 2020	OBRAČUN ZA APRIL 2020	OBRAČUN ZA MAJ 2020	SKUPAJ ZNESEK
7011 06	Prispevek za PIZ - za člane kmetije	198.627	161.058	158.767	518.453
7011	Skupaj	198.627	161.058	158.767	518.453
7012 03	Prisp. za PIZ - od fizič.oseb, ki opravljajo dejav.-od zavaroval. osnove	2.491.419	1.307.056	1.428.678	5.227.153
7012 04	Prisp. za PIZ - od fizič.oseb, ki opravljajo dejav.-iz zavaroval.osnove	4.363.523	2.289.205	2.502.216	9.154.944
7012 05	Prisp. za PIZ kmetov - lastnikov kmetijskih zemljišč	317.710	247.417	253.157	818.284
7012	Skupaj	7.172.652	3.843.678	4.184.052	15.200.382
7013 27	Prisp. za PIZ za prostovoljno vključitev v obvezno zavarovanje	472.787	368.572	372.742	1.214.101
7013	Skupaj	472.787	368.572	372.742	1.214.101
	SKUPAJ (7011 + 7012 + 7013)	7.844.066	4.373.309	4.715.561	16.932.935

Vir: FURS

V primerjavi z letom 2019 so bili prihodki od prispevkov za socialno varnost višji za 3,7 odstotka oziroma 166,2 milijona evrov. Prihodki od prispevkov zaposlenih so bili višji za 4,2 odstotka, delodajalcev za 2,8 odstotka, od samozaposlenih za 1,6 odstotka ter od ostalih prispevkov za 10,3 odstotka. V letu 2020 so na prihodke od prispevkov za socialno varnost poleg sprejetih ukrepov oziroma aktov zaradi epidemije COVID-19, ki so vplivali na finančno poslovanje zavoda oziroma prihodke od prispevkov za socialno varnost, med drugim vplivali tudi rast bruto plač v RS, višja izplačila plač zaradi veljavne zakonodaje na področju plač v

javnem sektorju (pravne podlage so podrobneje navedene pod poglavjem stroški delovanja zavoda - plače in drugi izdatki zaposlenim) ter na novo določene najnižje osnove za plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za leto 2020 za delavce v delovnem razmerju ter družbenike, v skladu z določbami ZPIZ-2. V letu 2020 je bila pri določitvi povprečne bruto plače v RS upoštevana metodološka specifičnost. Med drugim bruto plača, izplačana zaposlenim za delo v času trajanja epidemije COVID-19, vključuje tudi krizni dodatek po ZIUZEOP, izplačan v breme (iz sredstev) delodajalca, ne vsebuje pa nadomestil, ki ne bremenijo delodajalca (refundacije) ter nadomestil plače, ki jih ob interventnih ukrepih krije (refundira) država (SURŠ, Metodološko pojasnilo Plače zaposlenih pri pravnih osebah, 25. september 2020). Povprečna bruto plača v RS za leto 2020 se je v primerjavi z letom 2019 zvišala za 5,8 odstotka, medtem ko je bila s FN 2020 načrtovana v višini 5,1 odstotka.

Prispevki zaposlenih, realizirani v višini 2.721.183.462 evrov, predstavljajo 46,1-odstotni delež v skupnih prihodkih in se plačujejo iz bruto plač ali zavarovalnih osnov. Od načrtovanih za leto 2020 so bili nižji za 2,5 odstotka oziroma 69,2 milijona evrov. Struktura prispevkov zaposlenih kaže, da so prispevki zaposlenih pri pravnih osebah znašali 94,7 odstotka oziroma 2.577.928.804 evrov, prispevki od zaposlenih pri fizičnih osebah 4,0 odstotka oziroma 109.950.300 evrov, medtem ko je bilo plačilo prispevka od začasnih in občasnih del študentov in dijakov realizirano v višini 1,1 odstotka oziroma 30.799.976 evrov ter plačilo prispevka iz drugih pravnih razmerij v višini 0,1 odstotka oziroma 2.504.382 evrov.

Glede na leto 2019 so se prispevki zaposlenih v letu 2020 zvišali za 4,2 odstotka oziroma 109,4 milijona evrov. Vrednostno so se zvišali prispevki za zaposlene pri pravnih osebah za 117,8 milijona evrov oziroma 4,8 odstotka, medtem ko so se za zaposlene pri fizičnih osebah zvišali za 1,2 milijona evrov oziroma 1,1 odstotka. Prispevki od začasnih in občasnih del študentov in dijakov so se znižali za 9,0 milijona evrov oziroma 22,7 odstotka. V primerjavi z letom 2019 se je delež prispevkov zaposlenih pri pravnih osebah v prispevkih zaposlenih zvišal za 0,5-odstotne točke, medtem ko sta se znižala delež prispevkov od začasnih in občasnih del študentov in dijakov za 0,4-odstotne točke ter delež prispevkov zaposlenih pri fizičnih osebah za 0,1-odstotne točke. Delež prispevkov iz drugih pravnih razmerij je ostal skoraj nespremenjen.

Prispevki delodajalcev so bili realizirani v višini 1.573.050.613 evrov in predstavljajo 26,7-odstotni delež v skupnih prihodkih. V primerjavi s FN 2020 so bili nižji za 3,8 odstotka oziroma 62,8 milijona evrov. Največji delež predstavljajo prispevki za zaposlene pri pravnih osebah, ki znašajo 1.453.821.527 evrov oziroma 92,4 odstotka vseh prispevkov delodajalcev. Sledijo prispevki za zaposlene pri fizičnih osebah (3,8 odstotka), prispevki za PIZ za posebne primere zavarovanja (2,2 odstotka), prispevki za PIZ za časna in občasna dela študentov in dijakov (1,1 odstotka) ter skupni delež ostalih vrst prispevkov, ki znaša 0,5 odstotka. Na podlagi podatkov FURS je v skladu z ZIUPPP znesek odloženih prispevkov delodajalca (prispevek za PIZ – za člane kmetije) znašal 518.453 evrov.

Glede na leto 2019 so se prispevki delodajalcev v letu 2020 zvišali za 2,8 odstotka oziroma 42,8 milijona evrov. Vrednostno so se najbolj zvišali prispevki za zaposlene pri pravnih osebah za 49,2 milijona evrov oziroma 3,5 odstotka, medtem ko so se pri zaposlenih pri fizičnih osebah zvišali za 459 tisoč evrov oziroma 0,8 odstotka. Kljub zvišanju zneskov prispevkov za posebne primere zavarovanja s 1. aprilom 2020 v višini 4,3 odstotka, kot je znašalo zvišanje povprečne plače leta 2019 v primerjavi z letom 2018, so bili ti prispevki realizirani v višini 34.077.594 evrov, kar pomeni za 1,6 milijona evrov oziroma 4,6 odstotka manj v primerjavi z letom 2019. Plačilo prispevka PIZ za časna in občasna dela študentov in dijakov je bilo realizirano v višini 17.593.853 evrov, kar pomeni 5,1 milijona evrov oziroma 22,6 odstotka manj kot v letu 2019. Med drugim je na višino prihodkov od prispevkov delodajalcev v obravnavanem obdobju vplivala uveljavitev 156. člena ZPIZ-2, in sicer delna oprostitvev plačila prispevkov delodajalcev za starejše delavce, ki so bili ustrezno nižji od februarja 2020 dalje.

V pokojninsko blagajno je bilo v skladu z ureditvijo dela študentov in dijakov v letu 2020 vplačanih 48.393.829 evrov prispevkov za PIZ (prispevki zaposlenih in delodajalcev), kar pomeni 73,0 odstotka načrtovanih s FN 2020 ter za 22,6 odstotka oziroma 14,2 milijona evrov manj kot v letu 2019.

Prispevki samozaposlenih so bili realizirani v višini 224.405.205 evrov in so bili za 3,0 odstotka oziroma 7,0 milijona evrov nižji od načrtovanih. Na višino le-teh vpliva število zasebnikov, lastnikov kmetijskih zemljišč in zaposlenih z zavarovalno dobo s povečanjem ter višina njihovih zavarovalnih osnov in plač. Na podlagi podatkov FURS je v skladu z ZIU PPP znesek odloženih prispevkov samozaposlenih (prispevek za PIZ – od fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost – od in iz zavarovalne osnove ter prispevek za PIZ kmetov – lastnikov kmetijskih zemljišč) znašal 15.200.382 evrov. Prispevki samozaposlenih so v strukturi skupnih prihodkov znašali 3,8 odstotka. Mednje sodijo prispevek fizičnih oseb od zavarovalne osnove po stopnji 8,85 odstotka (35,5 odstotka v strukturi prispevkov samozaposlenih) v višini 79.615.475 evrov in iz zavarovalne osnove po stopnji 15,50 odstotka (62,4 odstotka) v višini 139.968.076 evrov, prispevek od lastnikov kmetijskih zemljišč (2,1 odstotka) ter posebni prispevki za PIZ za zavarovalno dobo s povečanjem od oseb, ki opravljajo dejavnost in pri njih zaposlenih (0,001 odstotka).

V primerjavi z letom 2019 so bili prihodki od prispevkov samozaposlenih višji za 1,6 odstotka oziroma 3,6 milijona evrov. Vrednostno so se najbolj zvišali prispevki za PIZ od in iz zavarovalne osnove (za 1,3 milijona evrov oziroma 1,7 odstotka ter za 2,8 milijona evrov oziroma 2,0 odstotka). Po zadnjih statističnih podatkih SURS je bilo v letu 2020 v povprečju za 3,0 odstotka več samozaposlenih oseb (brez kmetov) kot v letu 2019.

Ostale prispevke za socialno varnost sestavljajo zamudne obresti iz naslova prispevkov, prispevki delojemalca od starševskih nadomestil, katerih plačnik je MDDSZ, prispevki delojemalca od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih ZZZS neposredno izplačuje upravičencem, prihodki od prispevkov delojemalca od nadomestil za čas brezposelnosti, katerih plačnik je ZRSZ, prispevki za prostovoljno vključitev v obvezno zavarovanje ter prispevki iz osebnega dopolnilnega dela. Realizirani so bili v višini 113.033.393 evrov. Glede na FN 2020 so bili višji za 9,3 odstotka oziroma 9,6 milijona evrov. Višje doseganje načrta je predvsem posledica višjih plačil prispevkov delojemalca od nadomestil za čas brezposelnosti za 58,0 odstotka oziroma 12,2 milijona evrov ter prispevkov delojemalca od starševskih nadomestil za 0,9 odstotka oziroma 530 tisoč evrov. Nižje realizirani so bili prihodki od zamudnih obresti iz naslova prispevkov za PIZ za 36,0 odstotka oziroma 2,0 milijona evrov, prihodki od prispevkov za prostovoljno vključitev v obvezno zavarovanje za 8,3 odstotka oziroma 1,0 milijona evrov ter prispevki iz osebnega dopolnilnega dela za 22,9 odstotka oziroma 37 tisoč evrov. Na podlagi podatkov FURS je v skladu z ZIU PPP znesek odloženih ostalih prispevkov za socialno varnost (prispevek za PIZ za prostovoljno vključitev v obvezno zavarovanje) znašal 1.214.101 evrov.

Ostali prispevki za socialno varnost so bili v primerjavi z letom 2019 višji za 10,3 odstotka oziroma 10,5 milijona evrov, zaradi za 41,9 odstotka oziroma 9,8 milijona evrov višjih prihodkov od prispevkov delojemalca od nadomestil za čas brezposelnosti, za 3,8 odstotka oziroma 2,2 milijona evrov višjih prihodkov od prispevkov delojemalca od starševskih nadomestil ter za 8,0 odstotka oziroma 334 tisoč evrov višjih prihodkov od prispevkov delojemalca od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih ZZZS neposredno izplačuje upravičencem. Nižje realizirane so bile predvsem zamudne obresti iz naslov prispevkov za 25,0 odstotka oziroma 1,2 milijona evrov ter prispevki za prostovoljno vključitev v obvezno zavarovanje za 5,0 odstotka oziroma 594 tisoč evrov.

Prihodki v podskupini drugi davki in prispevki so bili v letu 2020 izkazani v višini 596.368 evrov oziroma 0,01 odstotka v strukturi skupnih prihodkov, ki s FN 2020 niso bili načrtovani. Ti prihodki so usklajeni z evidencami FURS-a in bodo predvidoma v začetku leta 2021 preneseni na ustrezne analitične konte v okviru prihodkov od prispevkov za socialno varnost.

III.5.1.2 Transforni prihodki

Med transferne prihodke se po ekonomski klasifikaciji prihodkov uvrščajo prihodki iz državnega proračuna (obveznosti državnega proračuna ter druga prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo COVID-19), ZRSZ, MDDSZ, ZZZS in KAD. Realizirani so bili v višini 1.259.304.721 evrov in so bili za 21,3 odstotka oziroma 220,9 milijona evrov višji od

načrtovanih. V primerjavi z letom 2019 so bili višji za 23,8 odstotka oziroma 242,2 milijona evrov.

Zavod je v letu 2020 iz naslova tekoče in dodatne obveznosti državnega proračuna skupaj prejel 1.086.483.333 evrov oziroma 15,6 odstotka več, kot je bilo načrtovano, pri čemer sta od FN 2020 višji tako tekoča kot tudi dodatna obveznost državnega proračuna. Glede na sprejeti Rb2020 so bili ti prihodki realizirani v višini 97,8 odstotka. V primerjavi z letom 2019 so bili ti prihodki višji za 18,3 odstotka oziroma 168,0 milijona evrov.

Prihodki iz naslova tekoče obveznosti iz državnega proračuna so bili v FN 2020 načrtovani v višini 260,0 milijona evrov. Prejeta sredstva iz tega naslova so bila v letu 2020 realizirana v višini 270.597.603 evrov, kar pomeni 104,1 odstotka FN 2020. Navedeni znesek ustreza nakazilu dvanajstih mesečnih akontacij v skupni višini 260,0 milijona evrov ter v maju 2020 izvedenem poročilu tekočih obveznosti Republike Slovenije za leto 2019 v višini 10.597.603 evrov. Glede na sprejeti Rb2020 so bili ti prihodki realizirani v enaki višini.

Glede na leto 2019 so bili prihodki iz naslova tekoče obveznosti državnega proračuna višji za 9,9 odstotka oziroma 24,4 milijona evrov. Razlog je predvsem zaradi za 10,6 odstotka oziroma 25,0 milijona evrov višje akontacije tekočih obveznosti državnega proračuna v letu 2020 v primerjavi z letom 2019, ki vključuje tudi že omenjene finančne učinke na podlagi določbe 156. člena ZPIZ-2.

Prihodki iz naslova dodatne obveznosti državnega proračuna so bili v letu 2020 realizirani v višini 815.885.730 evrov. S FN 2020 so bili načrtovani v višini 679.638.932 evrov, kar pomeni, da je zavod prejel 20,0 odstotka oziroma 136,2 milijona evrov več od načrtovanih. Razlogi so predvsem nižji davčni prihodki in višji skupni odhodki v primerjavi s FN 2020, dodatno prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo COVID-19, ki s FN 2020 niso bila načrtovana ter neizplačilo dividend od Zavarovalnice Triglav, d. d.. Glede na sprejeti Rb2020 so bili ti prihodki realizirani v višini 97,1 odstotka.

V primerjavi z letom 2019 so bila ta sredstva višja za 21,4 odstotka oziroma 143,7 milijona evrov. Razlogi za povečanje so predvsem: za 388,6 milijona evrov več skupnih odhodkov, davčni prihodki pa so bili višji za 166,8 milijona evrov ter za 24,4 milijona evrov višji prihodki iz naslova tekoče obveznosti državnega proračuna. Hkrati so bili realizirani prihodki iz naslova drugih prejetih sredstev iz državnega proračuna za tekočo porabo COVID-19 v višini 67,1 milijona evrov ter za 20,7 milijona evrov nižji nedavčni prihodki, predvsem zaradi tega, ker zavod ni prejel načrtovanih dividend Zavarovalnice Triglav, d. d..

Druge transferne prihodke zavoda predstavljajo nakazana sredstva:

- državnega proračuna v skladu z določbami ZIUZEOP. V maju 2020 je bil odprt nov podkonto druga prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo COVID-19, na katerem so izkazana prejeta sredstva za ESDU za upokoјence in prejemnike nadomestil iz invalidskega zavarovanja na podlagi 57. člena ter 10. odstavka 58. člena ZIUZEOP ter za dodatek za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije na podlagi 71. člena ZIUZEOP. V letu 2020 je bilo realizirano 67.140.917 evrov, od tega 66.965.513 evrov za izplačilo ESDU ter 175.405 evrov za izplačilo dodatka zaposlenim za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije. Ti prihodki s FN 2020 niso bili načrtovani;
- MDDSZ, ki plačuje prispevke delodajalca za PIZ od starševskih nadomestil. V letu 2020 so ti prispevki znašali 34.519.148 evrov in so bili za 0,9 odstotka višji od načrtovanih. V primerjavi z letom 2019 so bili višji za 3,9 odstotka;
- ZRSZ, ki plačuje prispevke delodajalca za PIZ od nadomestil za čas brezposelnosti. Realizirani so bili v višini 18.915.374 evrov in so bili za 58,1 odstotka višji v primerjavi s FN 2020 ter za 42,0 odstotka višji, v primerjavi z letom 2019. V letu 2020 se je v primerjavi z letom 2019 povprečno število brezposelnih zavarovancev povečalo za 30,6 odstotka;
- ZZS, ki je plačnik prispevkov delodajalca za PIZ od nadomestil plač zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih neposredno izplačuje upravičencem. V letu 2020 so znašali 2.245.948

evrov in so bili za 12,7 odstotka nižji od načrtovanih. V primerjavi z letom 2019 so bili za 9,3 odstotka višji. Na podlagi zadnjih statističnih podatkov ZZZS v obdobju januar-september 2020 v primerjavi z enakim obdobjem leta 2019 se je zmanjšalo tako število primerov (za 16,0 odstotka) kot tudi število dni (za 7,5 odstotka) začasne zadržanosti od dela v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja;

- KAD, ki je skladno z določbami ZSDH-1 ter po pogodbi, sklenjeni med zavodom in KAD, zavodu v letu 2020 nakazal 50,0 milijona evrov, in sicer 20,0 milijona evrov v juniju 2020 ter 30,0 milijona evrov v avgustu 2020. Sredstva so bila enaka kot so bila načrtovani v FN 2020 in enaka kot v letu 2019.

Zavod je v letu 2020 iz državnega proračuna Republike Slovenije prejel skupaj 1.696.716.858 evrov (v FN 2020 je bilo načrtovano 939.638.932 evrov) oziroma 28,8 odstotka skupnih prihodkov, od tega znašajo:

- povrnjeni prihodki od prispevkov za PIZ s strani državnega proračuna v skladu z 39. členom ZIUZEOP: za 28., 33. in 38. člen ZIUZEOP **543.092.608 evrov,**
- prejeta sredstva iz naslova tekoče obveznosti državnega proračuna (po 161. členu ZPIZ-2) **270.597.603 evrov,**
- prejeta sredstva iz državnega proračuna iz naslova dodatne obveznosti (po 162. členu ZPIZ-2) **815.885.730 evrov** ter
- prejeta sredstva iz državnega proračuna za izplačilo ESDU ter dodatka za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije skupaj **67.140.917 evrov.**

III.5.1.3 Drugi prihodki (nedavčni prihodki, kapitalski prihodki ter prejeta sredstva iz EU in iz drugih držav)

Nedavčni prihodki vključujejo sredstva iz naslova udeležbe na dobičku in dohodkov od premoženja, prihodke od prodaje blaga in storitev ter druge nedavčne prihodke. Realizirani so bili v višini 6.842.831 evrov in so bili v primerjavi z načrtovanimi nižji za 75,7 odstotka oziroma 21,3 milijona evrov.

Prihodke iz naslova udeležbe na dobičku in dohodkov od premoženja predstavljajo prihodki od premoženja, ki so bili realizirani v višini 112.953 evrov, kar pomeni 99,4 odstotka manj od načrtovanih s FN 2020 ter 99,4 odstotka manj kot v letu 2019. Razlog je predvsem v tem, ker zavod v letu 2020 ni prejel dividend Zavarovalnice Triglav, d. d.. Na podlagi sklepa 45. skupščine delničarjev družbe Zavarovalnice Triglav, d. d. je ostal bilančni dobiček na dan 31. december 2019 nerazporejen. Prihodki od premoženja so bili v letu 2020 za 16,9 odstotka nižji v primerjavi z letom 2019, predvsem zaradi nižjih prihodkov od najemnin za poslovne prostore.

Prihodki od prodaje blaga in storitev so bili realizirani v višini 822.517 evrov, kar pomeni 6,3 odstotka manj v primerjavi z načrtovanimi s FN 2020. V primerjavi z letom 2019 so bili ti prihodki nižji za 5,9 odstotka, predvsem zaradi nižjih prihodkov iz naslova povračila stroškov za preglede na IK (MDDSZ) in prihodkov od provizij za izvajanje nakazil po sklenjenih pogodbah (zavarovalnice).

Drugi nedavčni prihodki (skupina 714) so bili realizirani v višini 5.907.361 evrov, kar je 12,4 odstotka manj od FN 2020. Najvišji delež drugih nedavčnih prihodkov predstavljajo prihodki na podlagi EU zakonodaje in sporazumov o socialnem zavarovanju, ki so bili realizirani v višini 2.903.764 evrov oziroma 98,9 odstotka FN 2020. Pri dokupih pokojninske dobe je bilo realizirano 66,1 odstotka FN 2020, kar znaša 305 tisoč evrov manj od načrtovane višine ter pri drugih prostovoljnih prispevkih za socialno varnost (podkonto 7140 99, ki vključujejo prispevke za zavarovalno dobo s povečanjem ter dokup pokojninske dobe po 202.a členu ZPIZ-2) 150,9 odstotka FN 2020, kar pomeni 188 tisoč evrov več od načrtovane višine.

V primerjavi z letom 2019 so bili nedavčni prihodki nižji za 75,2 odstotka oziroma 20,7 milijona evrov, predvsem zaradi tega, ker zavod ni prejel dividend Zavarovalnice Triglav, d. d. ter zaradi nižjih drugih nedavčnih prihodkov (skupina 714). Drugi prostovoljni prispevki za

socialno varnost (podkonto 7140 99) so bili v primerjavi z letom 2019 višji za 69,0 odstotka oziroma 228 tisoč evrov. Med njimi so bili dokupi pokojninske dobe po 202.a členu ZPIZ-2, ki so bili realizirani v višini 557.190 evrov kar pomeni 69,3 odstotka oziroma 228 tisoč evrov več kot v letu 2019, medtem ko v letu 2020 ni bilo realiziranih prihodkov od prispevkov za zavarovalno dobo s povečanjem (v letu 2019 so bili ti prihodki realizirani v višini 442 evrov). Drugi nedavčni prihodki (konto 7141) so bili v primerjavi z letom 2019 nižji za 16,4 odstotka oziroma 931 tisoč evrov, predvsem zaradi nižjih prihodkov iz naslova regresnih zahtevkov (za 60,9 odstotka oziroma 587 tisoč evrov), prihodkov na podlagi EU zakonodaje in sporazumov o socialnem zavarovanju (za 4,8 odstotka oziroma 147 tisoč evrov), prihodkov od zapuščin (za 61,4 odstotka oziroma 146 tisoč evrov), prihodkov iz pobotov prejemkov PIZ (za 28,6 odstotka oziroma 83 tisoč evrov) ter prihodkov od odškodninskih zahtevkov in drugih prihodkov iz naslova pravnih zadev (57,7 odstotka oziroma 69 tisoč evrov).

Kapitalski prihodki so bili realizirani v višini 373.797 evrov in predstavljajo prihodke od prodaje osnovnih sredstev v višini 370.648 ter zemljišč in neopredmetenih sredstev in v višini 3.149 evrov. Glavnino prihodkov od prodaje osnovnih sredstev predstavljajo prihodki od prodaje poslovnih prostorov v Novi Gorici in na Štefanovi ulici 1 v Ljubljani v skupni višini 361.140, ostalo pa prihodki od prodaje stanovanjskih objektov in stanovanj v višini 5.622 evrov (prodaja solastniškega deleža), osebnega avtomobila v višini 1.957 evrov, računalniške opreme v višini 1.378 evrov ter drugih osnovnih sredstev (prodaja rabljene klimatske naprave) v višini 550 evrov. Prihodki od prodaje stavbnih zemljišč so bili realizirani v višini v višini 3.149 evrov. Kapitalski prihodki s FN 2020 niso bili načrtovani. V primerjavi z realiziranimi v letu 2019 so bili višji za 34,6 odstotka oziroma 96 tisoč evrov.

Prejeta sredstva iz EU in iz drugih držav so v letu 2020 znašala 268.738 evrov oziroma 18,9 odstotka več od načrtovanih s FN 2020. Glavnino predstavljajo prihodki iz naslova projekta BIZPIZ EESSI Razvoj in implementacija informacijskih rešitev za elektronsko izmenjavo podatkov na področju socialne varnosti z državami članicami EU, prejeti v juniju 2020 v višini 172.712 evrov, ki so bili v FN 2020 načrtovani v višini 173.823 evrov na podkontu ostala prejeta sredstva iz proračuna EU v okviru iste skupine (prejeta sredstva iz EU iz drugih držav). V letu 2020 so bili prihodki iz naslova prenosa pokojninskih pravic iz sistema EU po ZPPP realizirani v višini 95.736 evrov, medtem ko so v FN 2020 načrtovani v višini 50.000 evrov. Ostale prihodke predstavljajo povrnjeni izdatki zavodu s strani Evropske komisije v višini 290 evrov.

V primerjavi z letom 2019 so bila prejeta sredstva iz EU in iz drugih držav višja za 79,6 odstotka oziroma 119 tisoč evrov.

III.5.2 Odhodki

Skupni odhodki zavoda so v letu 2020 znašali 5.899.059.128 evrov in tako niso presegli višine, določene v OdPSD20–22-A. V primerjavi z načrtovanimi v FN 2020 so bili višji za 1,2 odstotka oziroma 71,3 milijona evrov. Višje realizirani sta bili postavki transferi za zagotavljanje socialne varnosti ter odhodki za pokojnine, medtem ko so bile vse ostale glavne postavke odhodkov nižje.

V primerjavi z letom 2019 so bili skupni odhodki zavoda nominalno višji za 7,1 odstotka oziroma 388,6 milijona evrov. Med njimi so bili po absolutni vrednosti višji predvsem odhodki za pokojnine in posledično plačilo prispevka za zdravstveno zavarovanje upokojencev in uživalcev nadomestil iz invalidskega zavarovanja, transferi za zagotavljanje socialne varnosti ter nadomestila iz invalidskega zavarovanja.

V februarju 2020 je bila v skladu z določbami ZPIZ-2 izvedena uskladitev pokojnin in drugih prejemkov v višini 3,2 odstotka z veljavnostjo od 1. januarja 2020 dalje (3,5 odstotka v FN 2020) ter v decembru 2020, v skladu s 1. členom ZUPPJS2021-A, izredna uskladitev v višini 2,0 odstotka (6,50 evrov v FN 2020), kar pomeni na letni ravni skupaj 3,4 odstotka (3,6 odstotka v FN 2020). Na podlagi določb ZUTPG-C v marcu 2020 ni bila izvedena uskladitev dodatkov za pomoč in postrežbo, ker je bila v drugi polovici leta 2019 realizirana deflacija (v

FN 2020 je bila načrtovana 1,2-odstotna uskladitev na letni ravni oziroma 50 odstotkov letne stopnje inflacije za leto 2019). Invalidnine za telesno okvaro se po določbah ZPIZ-2 v letu 2020 niso uskladile, enako kot je bilo načrtovano v FN 2020.

Februarska uskladitev je bila za 0,3 odstotne točke nižja, kot je bila načrtovana s FN 2020. Na podlagi podatkov SURS je v letu 2019, v primerjavi z letom 2018, znašala rast povprečne bruto plače v RS 4,3 odstotka ter povprečna letna inflacija 1,6 odstotka, kar je bila podlaga za februarско uskladitev. Z Jesensko napovedjo gospodarskih gibanj 2019, UMAR, ki je bila podlaga za pripravo FN 2020, je bila načrtovana 4,6-odstotna rast povprečne bruto plače v RS ter 1,8-odstotna povprečna letna inflacija.

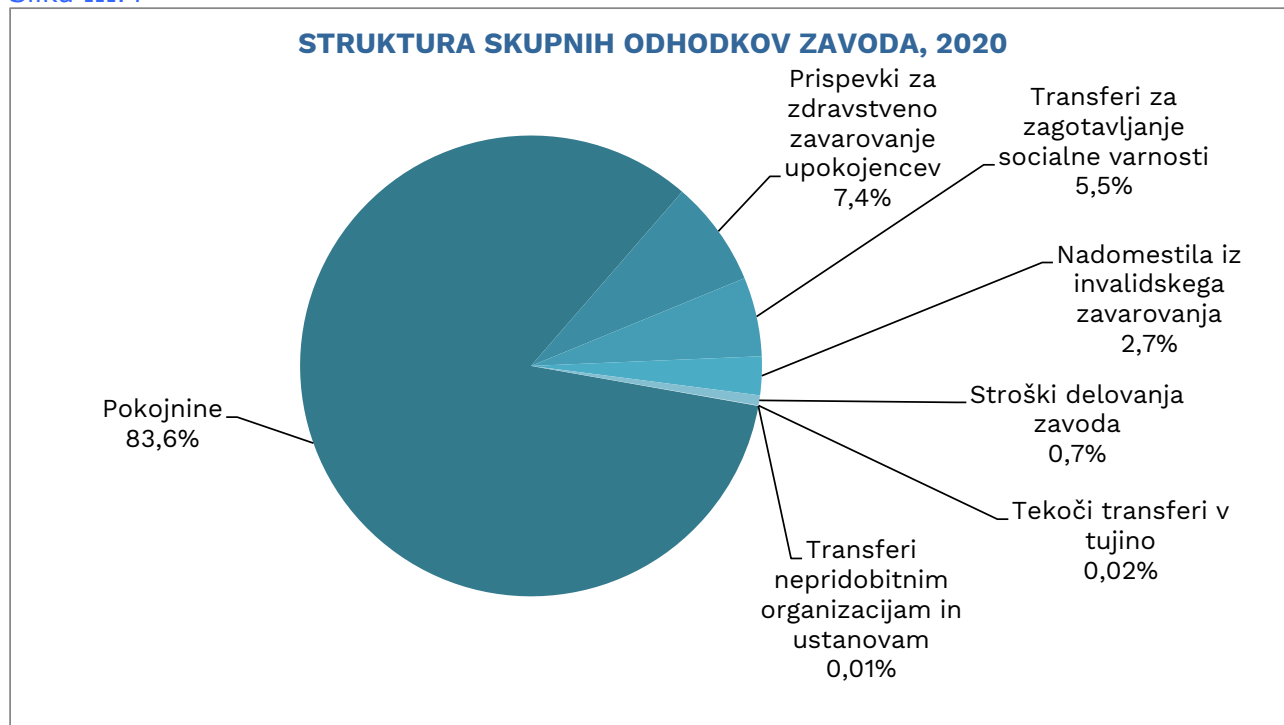
Zaradi spremenjene metodologije prikazovanja rasti povprečnega števila uživalcev v letu 2020, je rast uživalcev v letu 2019 zaradi primerljivosti prevedena na novo metodologijo.

V strukturi vseh odhodkov zavoda v letu 2020 predstavljajo pokojnine, prispevki za zdravstveno zavarovanje uživalcev pravic, transferi za zagotavljanje socialne varnosti ter nadomestila iz invalidskega zavarovanja 99,3 odstotka (99,2 odstotka v letu 2019).

V strukturi odhodkov zavoda, razvrščenih po namenih, predstavljajo:

- pokojnine 83,6 odstotka (84,2 odstotka v letu 2019);
- prispevki za zdravstveno zavarovanje uživalcev pravic 7,4 odstotka (7,5 odstotka v letu 2019);
- transferi za zagotavljanje socialne varnosti 5,5 odstotka (4,7 odstotka v letu 2019);
- nadomestila iz invalidskega zavarovanja 2,7 odstotka (2,8 odstotka v letu 2019);
- stroški delovanja zavoda (tj. plače in drugi izdatki zaposlenim, prispevki delodajalcev za socialno varnost, izdatki za blago in storitve ter investicije) 0,7 odstotka (0,8 odstotka v letu 2019);
- tekoči transferi v tujino 0,02 odstotka (enako kot v letu 2019);
- transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam 0,01 odstotka (enako kot v letu 2019).

Slika III.4

III.5.2.1 Odhodki za pokojnine

Odhodki za pokojnine so bili realizirani v višini 4.930.439.431 evrov in so bili za 0,5 odstotka oziroma 26,3 milijona evrov višji od načrtovanih v FN 2020. Pri tem je bila višja rast povprečnega števila uživalcev vseh pokojnin skupaj, ki zajema uživalce starostnih pokojnin (vključujejo tudi predčasne pokojnine, 20 % predčasne ali starostne pokojnine, 40 % starostne pokojnine ter delne pokojnine), invalidskih, družinskih, vdovskih, kmečkih, vojaških ter drugih pokojnin in je znašala 1,0 odstotka, načrtovana je bila v višini 0,7 odstotka.

Odhodki za pokojnine so bili v primerjavi z letom 2019 višji za 6,2 odstotka oziroma 289,2 milijona evrov, predvsem zaradi višjih odhodkov za starostne, vdovske in invalidske pokojnine. Pri starostnih pokojninah je razlog predvsem v opravljenih uskladitvah pokojnin, povečanju povprečnega števila teh uživalcev ter finančnih učinkih ZPIZ-2G, pri vdovskih pokojninah je razlog predvsem v opravljenih uskladitvah pokojnin ter v povečanju povprečnega števila teh uživalcev, medtem ko je pri invalidskih pokojninah razlog predvsem v opravljenih uskladitvah.

Največji delež v strukturi pokojnin so v letu 2020 predstavljali odhodki za starostne pokojnine, in sicer 79,4 odstotka (78,5 odstotka v letu 2019). Znašali so 3.913.455.201 evrov, kar je 0,9 odstotka oziroma 33,3 milijona evrov več, kot je bilo načrtovano ter za 7,3 odstotka oziroma 267,9 milijona evrov več kot leta 2019. Ena od bistvenih sprememb ZPIZ-2G se nanaša na urejanje dvojnega statusa, in sicer so s 1. januarjem 2020 tisti zavarovanci, ki so izpolnjevali pogoje za starostno pokojnino, namesto dotedanjih 20 % dobili izplačilo v višini 40 %, ki pa je omejeno na največ tri leta. Po poteku treh let se jim bo izplačevalo v višini 20 % starostne pokojnine. Zaradi tega sta v okviru odhodkov za starostne pokojnine po novem ločeno prikazani analitični postavki 20 % predčasne ali starostne pokojnine ter 40 % starostne pokojnine, ki skupaj predstavljata zbirno postavko odstotek predčasne ali starostne pokojnine. V letu 2020 je bila realizirana 2,2-odstotna rast povprečnega števila uživalcev starostnih pokojnin (ki vključujejo tudi izplačilo 20 % predčasne ali starostne pokojnine ter 40 % starostne pokojnine). V FN 2020 je bila načrtovana 1,7-odstotna rast povprečnega števila teh uživalcev, ki pa ni vključevala zvišanja 20 % na 40 % starostne pokojnine.

Odhodki za odstotek predčasne ali starostne pokojnine so bili realizirani v višini 57.146.101 evrov, kar pomeni za 116,0 odstotka oziroma 30,7 milijona evrov več kot je bilo načrtovano v FN 2020 ter za 169,2 odstotka oziroma 35,9 milijona evrov več kot v letu 2019. V skladu z ZPIZ-2G je bilo realizirano 56.521.263 evrov odhodkov za 40 % starostne pokojnine, ki s FN 2020 niso bili načrtovani ter za 624.838 evrov odhodkov za 20 % predčasne ali starostne pokojnine. Odhodki za delne pokojnine, ki so bili realizirani v višini 26.404.221 evrov, so se v primerjavi z letom 2019 povečali za 20,7 odstotka oziroma 4,5 milijona evrov in predstavljajo 98,5 odstotka načrtovanih v FN 2020.

Odhodki za invalidske pokojnine so v letu 2020 znašali 491.974.819 evrov, kar je 0,4 odstotka oziroma 1,9 milijona evrov manj od načrtovane višine ter za 2,0 odstotka oziroma 9,7 milijona evrov več v primerjavi z letom 2019. Razlog je predvsem uskladitev pokojnin v letu 2020. S FN 2020 je bilo načrtovano 2,3-odstotno zmanjšanje povprečnega števila teh uživalcev, realizirano pa je bilo 2,1-odstotno zmanjšanje.

Odhodki za družinske pokojnine so bili v letu 2020 realizirani v višini 157.974.123 evrov oziroma za 0,2 odstotka manj od načrtovane višine ter za 2,9 odstotka oziroma 4,8 milijona evrov manj v primerjavi z letom 2019. Razloga sta bila predvsem 7,1-odstotno zmanjšanje povprečnega števila uživalcev družinskih pokojnin (v FN 2020 je bilo načrtovano 7,0-odstotno zmanjšanje) ter opravljeni uskladitvi.

V letu 2020 je bilo izplačanih 345.714.299 evrov vdovskih pokojnin (od tega 56.220.817 evrov za del vdovske pokojnine), kar pomeni 1,1 odstotka oziroma 3,8 milijona evrov manj od načrtovane višine. V primerjavi z letom 2019 so bili odhodki za vdovske pokojnine višji za 5,4 odstotka oziroma 17,8 milijona evrov, zaradi uskladitev pokojnin ter 1,1-odstotnega povečanja povprečnega števila uživalcev vdovskih pokojnin. S FN 2020 je bila načrtovana 1,6-odstotna rast povprečnega števila teh uživalcev.

Sredstva za izplačilo kmečkih pokojnin so v letu 2020 znašala 261.344 evrov oziroma 8,4 odstotka manj kot je bilo načrtovano. V primerjavi z letom 2019 so bila nižja za 31,9 odstotka oziroma 123 tisoč evrov, ker se je v letu 2020 zmanjšalo povprečno število uživalcev za 37,0 odstotka, medtem ko je bilo s FN 2020 načrtovano 29,8-odstotno zmanjšanje.

Odhodki za vojaške pokojnine so znašali 21.058.176 evrov in so bili, predvsem zaradi zmanjšanja povprečnega števila uživalcev, kljub uskladitvam pokojnin, nižji v primerjavi s FN 2020 za 4,3 odstotka oziroma 956 tisoč evrov ter za 5,6 odstotka oziroma 1,3 milijona evrov z letom 2019. V letu 2020 je bilo, v primerjavi z letom 2019, realizirano zmanjšanje povprečnega števila uživalcev za 9,4 odstotka, medtem ko je bilo s FN 2020 načrtovano 6,2-odstotno zmanjšanje.

III.5.2.2 Tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja

Pod to postavko se izkazujejo plačila ZZZS za prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje od pokojnin in nadomestil iz invalidskega zavarovanja. Izplačani so bili v višini 437.991.056 evrov in so bili nižji za 1,4 odstotka oziroma 6,1 milijona evrov v primerjavi s FN 2020. V marcu 2020 je bila za leto 2019 objavljena nova, nekoliko višja povprečna letna stopnja davka in prispevkov, ki je vplivala na zvišanje količnika za obrutenje pokojnin kot tudi nadomestil na 1,54727 (star količnik je znašal 1,53894). Novi količnik se je uporabljal od 1. aprila 2020 dalje.

V primerjavi z letom 2019 so bili odhodki za navedene prispevke višji za 5,9 odstotka oziroma 24,4 milijona evrov zaradi višjih odhodkov za pokojnine in nadomestil iz invalidskega zavarovanja.

III.5.2.3 Transferi za zagotavljanje socialne varnosti

Sredstva za zagotavljanje socialne varnosti so bila v letu 2020 realizirana v višini 327.217.152 evrov, kar je za 22,6 odstotka oziroma 60,4 milijona evrov več od FN 2020. Razlog za višje doseganje letnega načrta pri tej postavki je izplačilo ESDU. Vse ostale postavke so bile realizirane nižje od FN 2020.

V primerjavi z letom 2019 so bili ti odhodki višji za 26,7 odstotka oziroma 68,9 milijona evrov, zaradi izplačila ESDU ter višjih odhodkov za izplačilo letnega dodatka ob hkrati nižjih vseh ostalih postavkah v okviru transferov za zagotavljanje socialne varnosti. V letu 2020 je bilo v primerjavi z letom 2019 realizirano 2,5-odstotno zmanjšanje povprečnega števila uživalcev sredstev za zagotavljanje socialne varnosti brez uživalcev letnega dodatka in ESDU, medtem ko je bilo načrtovano 1,0-odstotno zmanjšanje.

Odhodki za izplačilo letnega dodatka so bili v letu 2020 realizirani v višini 143.161.623 evrov oziroma 98,7 odstotka FN 2020. Ti odhodki so bili v FN 2020 načrtovani ter realizirani v skladu z določbami ZIPRS2021. Glavnina izplačil je bila v juniju 2020 v višini 139.209.298 evrov. V primerjavi z letom 2019 so bili ti odhodki višji za 2,5 odstotka oziroma 3,5 milijona evrov, predvsem zaradi višjih zneskov in razredov za izplačilo letnega dodatka.

V letu 2020 je bilo za DPP realizirano 89.570.726 evrov oziroma 4,9 odstotka manj, kot je bilo načrtovano. V primerjavi z letom 2019 so bila izplačila za te namene nižja za 0,2 odstotka oziroma 215 tisoč evrov. V letu 2020 je bila, v primerjavi z letom 2019, realizirana 0,2-odstotna rast povprečnega števila uživalcev, medtem ko je bila s FN 2020 načrtovana 3,5-odstotna rast. Višina zneska posameznih kategorij prejemnikov dodatka za pomoč in postrežbo se v marcu 2020 ni uskladila oziroma spremenila.

Odhodki za izplačilo ESDU so v skladu z ZIUEOP v obravnavanem obdobju znašali 66.965.513 evrov, od tega glavnina v višini 66.529.067 evrov izplačana v aprilu 2020. Ti odhodki s FN 2020 niso bili načrtovani. V letu 2020 je bil ESDU izplačan 305.752 uživalcem.

Za invalidnine za telesno okvaro je bilo v letu 2020 realiziranih 25.202.221 evrov, kar pomeni 99,8 odstotka načrtovane višine s FN 2020. V primerjavi z letom 2019 so bila izplačila za te namene nižja za 4,9 odstotka oziroma 1,3 milijona evrov, predvsem zaradi 4,7-odstotnega zmanjšanja povprečnega števila uživalcev, enako kot je bilo načrtovano s FN 2020. Invalidnine za telesno okvaro se v skladu z določbami ZPIZ-2 niso uskladile.

Za dodatke k pokojninam je bilo v letu 2020 realiziranih 2.288.419 evrov oziroma 96,0 odstotka načrtovanih s FN 2020. V primerjavi z letom 2019 so bila izplačila za te namene nižja za 1,4 odstotka oziroma 34 tisoč evrov. V skladu z ZDPIDŠ je bilo v letu 2020 uživalcem teh pravic nakazano 696.943 evrov, kar pomeni 5,4 odstotka več kot v letu 2019. S FN 2020 je bilo načrtovano 1,8-odstotno zmanjšanje povprečnega števila uživalcev dodatkov k pokojninam, medtem ko je bilo realizirano 8,6-odstotno zmanjšanje teh uživalcev.

Ostale odhodke v okviru transferov za zagotavljanje socialne varnosti predstavljajo preživnine. Ti odhodki so bili v letu 2020 realizirani v višini 28.650 evrov, kar pomeni 81,6 odstotka FN 2020 ter 26,6 odstotka oziroma 10 tisoč evrov manj kot v letu 2019.

III.5.2.4 Nadomestila plač (nadomestila iz invalidskega zavarovanja)

Odhodki za nadomestila iz invalidskega zavarovanja so v letu 2020 znašali 159.829.107 evrov, kar pomeni 2,0 odstotka oziroma 3,3 milijona evrov manj od načrtovane višine. S FN 2020 je bilo načrtovana rast povprečnega števila uživalcev za 1,7 odstotka, medtem ko je bila realizirana rast za 0,4 odstotka. V letu 2020 sta bili, enako kot pri pokojninah, opravljeni uskladitvi nadomestil iz invalidskega zavarovanja.

V letu 2020 so bila delna nadomestila, nadomestila za invalidnost ter začasna nadomestila nižja, medtem ko so bila nadomestila za čas poklicne rehabilitacije višja od načrtovanih v FN 2020. Delna nadomestila so bila realizirana v višini 71.185.979 evrov in so bila od načrtovane višine nižja za 0,7 odstotka oziroma 474 tisoč evrov. Nadomestila za invalidnost so bila realizirana v višini 54.137.842 evrov, kar pomeni 95,7 odstotka FN 2020 oziroma 2,5 milijona evrov manj od načrtovanih. Začasna nadomestila so znašala 32.705.069 evrov, kar je za 1,2 odstotka oziroma 413 tisoč evrov manj od FN 2020. Nadomestila za čas poklicne rehabilitacije so bila realizirana v višini 1.800.217 evrov in so bila višja za 3,4 odstotka oziroma 59 tisoč evrov.

V primerjavi z letom 2019 so bila izplačila za nadomestila iz invalidskega zavarovanja višja za 4,3 odstotka oziroma 6,7 milijona evrov predvsem zaradi opravljenih uskladitev ter rasti povprečnega števila uživalcev. Med njimi je bilo vrednostno največje odstopanje realizirano pri delnih nadomestilih, ki so bila višja za 4,6 milijona evrov oziroma 6,8 odstotka, predvsem zaradi 4,1-odstotne rasti povprečnega števila uživalcev nadomestil za invalidnost, ki so vključeni v zavarovanje ter opravljenih uskladitev. Nadomestila za invalidnost so bila višja za 2,4 milijona oziroma evrov 4,7 odstotka, zaradi 4,2-odstotne rasti povprečnega števila uživalcev delnih nadomestil/delnih invalidskih pokojnin, ki so vključeni v zavarovanje ter uskladitev. V primerjavi z letom 2019 so bila nadomestila za čas poklicne rehabilitacije višja za 160 tisoč evrov oziroma 9,8 odstotka, medtem ko so bila začasna nadomestila nižja za 477 tisoč evrov oziroma 1,4 odstotka.

III.5.2.5 Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam

V letu 2020 je bilo izplačanih 805.552 evrov, kar predstavlja 8,5 odstotka oziroma 74 tisoč evrov manj sredstev od načrtovanih s FN 2020. Pri tem so bili za 84,3 odstotka oziroma 169 tisoč evrov nižji stroški za adaptacije in prilagoditve delovnih mest, za 66,3 odstotka oziroma 27 tisoč evrov nižji stroški sofinanciranja programov delovnih invalidov ter za 4,2 odstotka oziroma 6 tisoč evrov nižji stroški storitev zavodov za usposabljanje invalidov. Višje od načrtovane višine so bili realizirani stroški poklicne rehabilitacije delovnih invalidov, in sicer za 25,3 odstotka oziroma 127 tisoč evrov.

V primerjavi z letom 2019 je bilo realizirano za 9,4 odstotka oziroma 69 tisoč evrov več sredstev, in sicer za 19,7 odstotka oziroma 103 tisoč evrov višjih stroškov poklicne rehabilitacije delovnih invalidov ter za 18,2 odstotka oziroma 21 tisoč evrov višjih stroškov storitev zavodov za usposabljanje invalidov. Stroški adaptacije in prilagoditve delovnih mest so bili nižji za 56,4 odstotka oziroma 41 tisoč evrov ter za 50,3 odstotka oziroma 14 tisoč evrov nižji stroški sofinanciranja programov delovnih invalidov.

III.5.2.6 Tekoči transferi v tujino

V letu 2020 je bilo plačano 949.495 evrov sredstev za prenos pokojninskih pravic v sistem EU po ZPPP. Ta sredstva so bila za 36,7 odstotka oziroma 551 tisoč evrov nižja od načrtovane višine in v primerjavi z letom 2019 višja za 4,0 odstotka oziroma 36 tisoč evrov.

III.5.2.7 Stroški delovanja zavoda

Plače in drugi izdatki zaposlenim

Odhodki za plače in druge izdatke zaposlenim so bili izplačani na podlagi predpisov, ki veljajo za javni sektor. Na njihovo višino so še posebej vplivali: Zakon o spremembi in dopolnitvah zakona o sistemu plač v javnem sektorju, Zakon o delovnih razmerjih, Zakon o spremembah zakona o minimalni plači, ZIU PPP, ZIUZEOP, ZIUZEOP-A, Dogovor o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju ter Aneks h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji. Dosegli so 21.379.194 evrov oziroma 91,5 odstotka letnega načrta. Med njimi največji delež, in sicer 88,7 odstotka oziroma 18.965.552 evrov predstavljajo plače in dodatki. Dosegli so 93,7 odstotka načrtovanih. Vključujejo tudi izplačilo dodatka za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije, na podlagi 71. člena ZIUZEOP, v višini 151.280 evrov, ki v FN 2020 ni bil načrtovan. V skladu s 131. členom ZDR-1, 5. členom ZMinP-B ter Aneksom h kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji je bil zaposlenim izplačan regres za letni dopust v višini 810.475 evrov, oziroma 1,3 odstotka manj kot je bilo načrtovano za leto 2020. Prav tako so bili nižji od načrtovanih izdatki za plačilo: prevoza na delo in z dela, nadurnega dela, jubilejnih nagrad, odpravnin ob odhodu v pokoj ter solidarnostnih pomoči. Od načrtovanih so bili za 10.066 evrov ali 9,2 odstotka višji izdatki za plačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela pri opravljanju rednih delovnih nalog, medtem ko načrtovanih izdatkov za redno delovno uspešnost ni bilo. Na podlagi Pravilnika o opravljanju dela na domu je bilo zaposlenim za delo od doma zaradi epidemije COVID-19 izplačano 63.103 evrov nadomestila za uporabo lastnih sredstev. Malenkostno višji so bili izdatki za plačilo prehrane med delom.

V primerjavi z letom 2019 so bili odhodki za plače in druge izdatke zaposlenim višji za 788.473 evrov oziroma 3,8 odstotka. Višji so bili vsi izdatki, razen izdatki za plačilo prevoza na delo in z dela ter jubilejnih nagrad. Po absolutni višini je bilo povečanje največje za 954.366 evrov oziroma 5,3 odstotka pri izdatkih za plačilo plač in dodatkov. Ti so bili višji predvsem zaradi uveljavitve pravice do izplačila višjih plačnih razredov na podlagi Dogovora o plačah in drugih stroških dela v javnem sektorju s 1. novembrom 2019 za drugi plačni razred, zaradi napredovanja zavodovih uslužbencev s 1. decembrom 2019 ter zaradi izplačila dodatka za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije. Izdatki za plačilo regresa za letni dopust so bili višji za 47.723 evrov ali 6,3 odstotka, predvsem zaradi višje minimalne plače v letu 2020. Za 35.594 evrov ali 5,5 odstotka so bili višji izdatki za plačilo prehrane med delom. V primerjavi z letom 2019 so bili za 33.487 evrov ali 29,6 odstotka višji izdatki za plačilo nadurnega dela. Za 17.223 evrov ali 16,7 odstotka so bili višji izdatki za plačilo delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela pri opravljanju rednih delovnih nalog. Izdatki za plačilo odpravnin ob upokojitvi in zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi za določen čas so bili višji za 15.841 evrov ali 14,0 odstotka. Izplačani sta bili dve solidarnostni pomoči, medtem ko v letu 2019 le-teh ni bilo. V primerjavi z letom 2019 so se za 367.304 evrov ali 45,9 odstotka zmanjšali izdatki za plačilo prevoza na delo in z dela zaradi opravljanja dela od doma kot

posledica epidemije COVID-19. Izdatki za plačilo jubilejnih nagrad so bili nižji za 19.462 evrov ali 46,4 odstotka.

Povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega je znašala 1.979 evrov in je bila v primerjavi z letom 2019 višja za 3,9 odstotka, medtem ko je povprečna mesečna neto plača na zaposlenega znašala 1.291 evrov in je bila višja za 4,5 odstotka. V javnem sektorju je znašala povprečna bruto plača 2.210 evrov in se je v primerjavi z letom 2019 povečala za 7,8 odstotka.

V letu 2020 je bilo povprečno zaposlenih 804 delavcev iz ur, kar je za 6 delavcev oziroma 0,7 odstotka več kot v letu 2019.

Prispevki delodajalcev za socialno varnost

Prispevki za socialno varnost zaposlenih so znašali 3.432.302 evrov oziroma 92,2 odstotka načrtovanih. V okviru prispevkov za socialno varnost je bilo v skladu s Sklepom o uskladitvi minimalne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbence ter dodatne premije, določene s Sklepom o uskladitvi dodatnih premij kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbence, na osebne račune uslužbencem zavoda pri Modri zavarovalnici, d. d. vplačanih 360.294 evrov premij kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, oziroma 98,5 odstotka letnega načrta. Povprečna mesečna premija kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, izplačana v letu 2020, je znašala 34,61 evra, v letu 2019 pa 33,73 evra.

V primerjavi z letom 2019 so bili prispevki za socialno varnost zaposlenih višji za 136.100 evrov oziroma 4,1 odstotka predvsem zaradi višjih plač in dodatkov.

Izdatki za blago in storitve

Izdatki za blago in storitve so znašali 13.374.139 evrov in so bili nižji od načrtovanih za dobrih 3,1 milijona evrov oziroma 18,9 odstotka. Slabih 10,8 milijona evrov ali 80,7 odstotka v strukturi izdatkov za blago in storitve zavoda predstavlja naslednjih trinajst vrst izdatkov: poštni stroški za dostavo gotovine (denarne nakaznice) 2.218.863 evrov, avtorski honorarji za IK 1.831.439 evrov, poština in kurirske storitve 1.187.531 evrov, drugi poštni stroški (obvestila uživalcem pravic) 1.118.844 evrov, tekoče vzdrževanje licenčne programske opreme 861.624 evrov, povračila za delo ZZS za izvajanje prijavno - odjavne službe 653.064 evrov, sodni stroški, storitve odvetnikov, sodnih izvedencev, tolmačev in notarjev 594.533 evrov, storitve varovanja zgradb in prostorov 489.923 evrov, storitve organizacijam, pooblaščenim za plačilni promet 455.537 evrov, storitve informacijske podpore uporabnikom 429.883 evrov, čistilni material in storitve 375.681 evrov, najem programske računalniške opreme 287.463 evrov ter tekoče vzdrževanje strojne računalniške opreme 286.844 evrov.

V primerjavi z letom 2019 so bili izdatki za blago in storitve nižji za 1.773.037 evrov oziroma 11,7 odstotka. Po absolutni višini so se najbolj zmanjšali - za 948.443 evrov ali 52,4 odstotka izdatki za plačilo tekočega vzdrževanja licenčne programske opreme. Plačila avtorskih honorarjev za IK so bila nižja za 600.000 evrov ali 24,7 odstotka. Poštni stroški za dostavo gotovine (denarne nakaznice) so bili nižji za 244.863 evrov ali 9,9 odstotka predvsem zaradi manjšega števila prejemnikov pokojnin in drugih prejemkov prek poštne dostave. Izdatki za plačilo storitev informacijske podpore uporabnikom so bili nižji za 123.977 evrov ali 22,4 odstotka, predvsem zaradi nižjih stroškov vzdrževanja okolja za izvajanje, nadzor in upravljanje informacijskih rešitev zavoda. Za 119.248 evrov ali 65,1 odstotka so bili nižji izdatki za tekoče vzdrževanje komunikacijske opreme. Izdatki za delo preko študentskega servisa so bili nižji za 92.267 evrov ali 60,5 odstotka. Za 50.336 evrov ali 76,8 odstotka so bili nižji izdatki za plačilo kazni in odškodnin. Izdatki za plačilo storitev varovanja zgradb in prostorov so bili nižji za 44.517 evrov ali 8,3 odstotka. Za 40.175 evrov ali 13,6 odstotka so bili nižji izdatki za plačilo električne energije. Izdatki za plačilo pisarniškega materiala in storitev so bili nižji za 36.598 evrov ali 29,8 odstotka. Plačila po podjemnih pogodbah so bila

nižja za 31.907 evrov ali 58,9 evra. Povračila za delo ZZZS za izvajanje prijavno - odjavne službe so bila nižja za 28.559 evrov ali 4,2 odstotka. Drugi operativni odhodki (podkonto 4029 9900) so bili nižji za 27.184 evrov ali 28,1 odstotka. Izdatki za plačilo športne, rekreativne in preventivne dejavnosti po 34. čl. kolektivne pogodbe so bili nižji za 26.196 evrov ali za 98,1 odstotka. Plačila bančnih storitev so bila nižja za 24.580 evrov ali 28,3 odstotka. Izdatki za strokovno (funkcionalno) izobraževanje zaposlenih so bili nižji za 21.581 evrov ali 46,9 odstotka. Stroški prevoza v državi so se zmanjšali za 20.541 evrov ali 60,6 odstotka.

V primerjavi z letom 2019 so se najbolj povečali naslednji izdatki: drugi poštni stroški (obvestila uživalcem pravic) za 222.109 evrov ali 24,8 odstotka, ki vključujejo plačila za dostavo obvestil o dohodnini ter plačila storitev dostave obvestil o nakazilu pokojnin in drugih prejemkov v obdobju november 2019 – november 2020. Višji so bili zaradi večjega števila obvestil (ESDU) ter višjih cen poštnine. Drugi operativni odhodki iz preteklih let so bili višji za 136.719 evrov, predvsem zaradi vračila odškodnine Zavarovalnici Triglav, d. d. po sodbi Vrhovnega sodišča RS. Izdatki za plačilo poštnin in kurirskih storitev so bili višji za 88.534 evrov ali 8,1 odstotka. Sodni stroški, storitve odvetnikov, sodnih izvedencev, tolmačev in notarjev so bili višji za 71.343 evrov ali 13,6 odstotka. Najemnine za strojno računalniško opremo so bile višje za 66.031 evrov ali za skoraj 5,7-krat. Drugi odhodki - drugi stroški varstva pri delu - preventivna dejavnost zaposlenih po zakonu so bili višji za 39.112 evrov ali 207,4 odstotka, predvsem zaradi nakupa zaščitnih sredstev za obvladovanje epidemije COVID-19 - za zaščito zaposlenih in strank (zaščitne maske, razkužila, zaščitna obleka, rokavice, pleksi zaščita) v višini približno 41 tisoč evrov. Založniške in tiskarske storitve ter stroški fotokopiranja so bili višji za 38.797 evrov ali 18,0 odstotka, med njimi predvsem stroški izdelave in izpisa pisemskih obvestil o nakazovanju pokojnin ter stroški storitev tiskanja in strojnega kuvertiranja. Izdatki za plačilo najema programske računalniške opreme so bili višji za 34.698 evrov ali 13,7 odstotka. Za 31.362 evrov ali 148,9 odstotka so bili višji izdatki za plačilo telefona, faksa, elektronske pošte. Izdatki za plačilo čistilnega materiala in storitev so bili višji za 28.142 evrov ali 8,1 odstotka. Izdatki za plačilo drugega splošnega materiala in storitev so bili višji za 22.432 evrov ali 41,1 odstotka in v glavnini predstavljajo izdatke za zamenjavo vratnih ključavnic s ključavnicami na generalni ključ ter plačilo opreme za evidenco delovnega časa. Izdatkov za raziskovalno dejavnost v letu 2020, enako kot v letu 2019, ni bilo.

Investicijski odhodki

Za investicije, nabave osnovnih sredstev ter investicijsko vzdrževanje je bilo realizirano 3.637.653 evrov oziroma 98,3 odstotka FN 2020.

Največji delež investicijskih odhodkov (54,7 odstotka) v višini 1.991.008 evrov je bil namenjen za nakup opreme in drugih osnovnih sredstev ter nematerialnega premoženja: licenčne programske opreme 753.551 evrov, druge (nelicenčne) programske opreme 410.518 evrov, strojne računalniške opreme 368.588 evrov, opreme za hlajenje in ogrevanje 153.817 evrov, druge opreme in napeljav 110.049 evrov, aktivne mrežne in komunikacijske opreme 95.746 evrov, pisarniškega pohištva ter pisarniške opreme 45.304 evrov, pasivne mrežne in komunikacijske opreme 30.933 evrov ter drugih osnovnih sredstev 22.505 evrov. Načrtovana postavka je bila realizirana 97,9-odstotno.

Drugi del investicijskih odhodkov (31,6 odstotka) v višini 1.150.076 evrov predstavljajo odhodki za nakup zgradb in prostorov, od tega 1.150.000 evrov za plačilo prvega obroka kupnine za poslovne prostore OE Murska Sobota.

Tretji del (13,0 odstotka investicijskih odhodkov) v višini 472.409 evrov je bil namenjen za plačilo investicijsko – vzdrževalnih del in obnove. Pretežni del teh odhodkov (92,6 odstotka) predstavljajo izdatki za plačilo: investicijskega vzdrževanja dvigal ter delne rekonstrukcije krmilnih elementov sistema za regulacijo ogrevanja, prezračevanja in hlajenja v Ljubljani; sorazmernega dela investicijskega vzdrževanja OE Koper ter izdatki za plačilo vzdrževanja zavodovih stanovanj.

V okviru investicijskih odhodkov je bil realiziran tudi nakup službenega vozila Renault Kangoo v višini 15.189 evrov (0,4 odstotka investicijskih odhodkov).

Kazalnik učinkovitosti

Kazalnik učinkovitosti izvajanja PIZ je prikazan na dva načina, kot je razvidno v preglednici III.10. Delež 1 prikazuje delež stroškov delovanja zavoda v vseh odhodkih, Delež 2 pa delež odhodkov za plače in druge izdatke zaposlenim ter prispevke zavoda za socialno varnost zaposlenih v vseh odhodkih. V primerjavi z letom 2019 se je Delež 1 znižal zaradi nižjih izdatkov za blago in storitve ter nižje rasti plač in drugih izdatkov, prispevkov za socialno varnost zavodovih zaposlenih ter investicijskih odhodkov, kot je bila rast odhodkov zavoda. Delež 2 pa je bil nižji zaradi nižje rasti plač in drugih izdatkov ter prispevkov za socialno varnost zavodovih zaposlenih, kot je bila rast odhodkov zavoda.

Preglednica III.10

KAZALNIK UČINKOVITOSTI IZVAJANJA PIZ (V ODSOTOKIH), 2011-2020										
LETO	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
DELEŽ 1	1,01	0,93	0,81	0,80	0,72	0,77	0,75	0,71	0,77	0,71
DELEŽ 2	0,47	0,46	0,44	0,43	0,41	0,44	0,44	0,43	0,43	0,42

III.6 IZKAZ RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb izkazuje razliko med prejetimi vračili danih posojil in prodajo kapitalskih deležev ter med danimi posojili in povečanjem kapitalskih deležev.

Zavod v letu 2020 ni prejel sredstev iz naslova vrnjenih posojil, medtem ko je v letu 2019 prejel 554 evrov vrnjenih posojil. Posojila za reševanje stanovanjskih težav in za odkup stanovanj po stanovanjskem zakonu so bila zaposlenim nazadnje dana leta 1999.

Zavod v letu 2020 ni zmanjševal ali povečeval kapitalskih deležev.

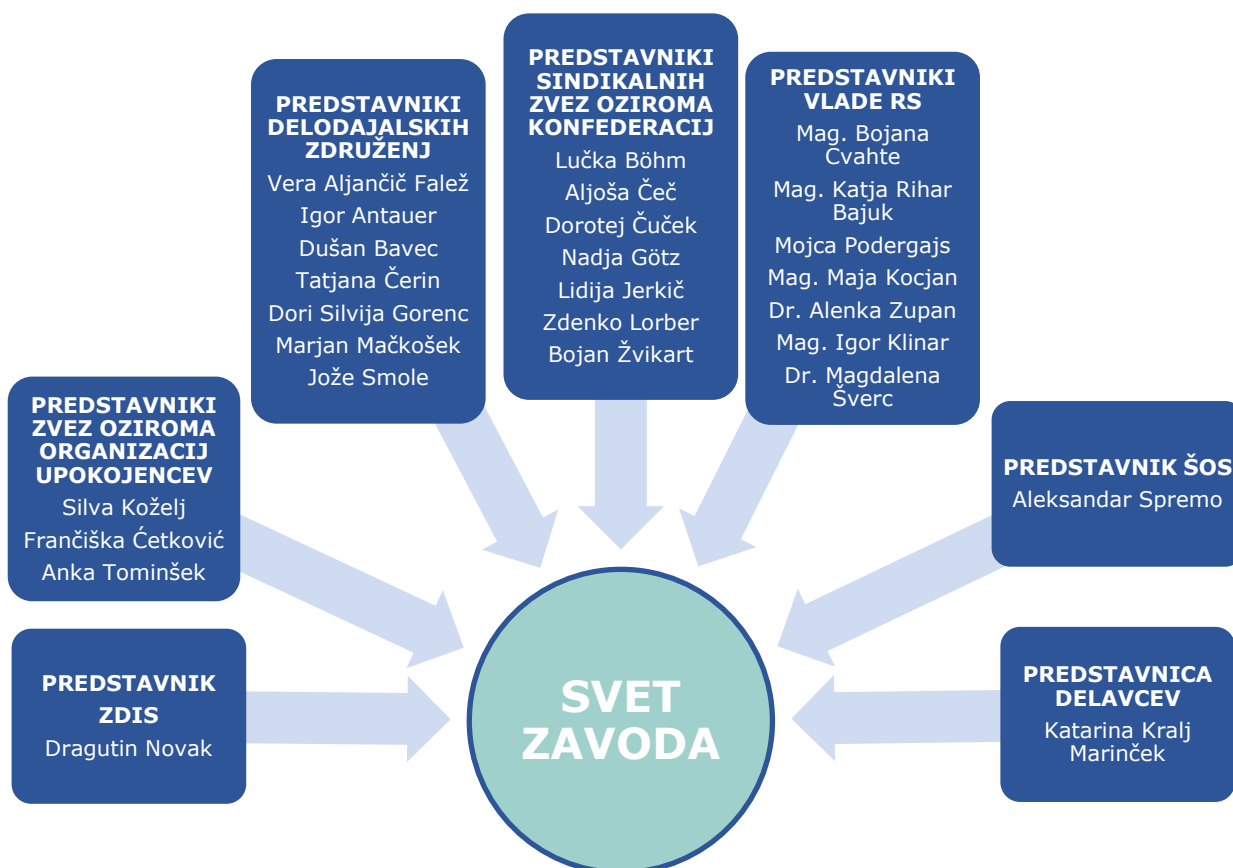
III.7 IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA

Izkaz računa financiranja ne izkazuje zadolževanja in odplačil dolga v letu 2020, enako kot v letu 2019.

IV POSLOVNO POROČILO

IV.1 SVET ZAVODA

Svet zavoda šteje 27 članov. Predsednik sveta zavoda je Dušan Bavec, predstavnik delodajalskih združenj, njegov namestnik je Aljoša Čeč, predstavnik sindikalnih zvez oziroma konfederacij.

Svet se je v letu 2020 sestal na petih rednih sejah. Izpeljana je bila tudi korespondenčna seja. Posebno pozornost je posvetil ključnim vprašanjem s področja poslovanja zavoda in sprejel potrebne akte za izvajanje PIZ: Letno poročilo 2019, Sklep o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja, Polletno poročilo 2020, Finančni načrt zavoda za leto 2021, Program dela in kadrovski načrt za leto 2021 ter Načrt investicijskih odhodkov za leto 2021.

Na prvi februarski seji je bil sprejet sklep o redni uskladitvi pokojnin in drugih prejemkov, po katerem so se pokojnine in drugi prejemki uskladili za 3,2 odstotka, in sicer od 1. januarja 2020 dalje, izvedla pa se je pri izplačilu za februar 2020. Na drugi februarski seji je bila razprava o obravnavi Letnega poročila 2019, namenjena predvsem statističnim podatkom o zavarovancih in uživalcih pravic, gmotnemu položaju upokojenecev in delovnih invalidov ter računovodskemu poročilu. Razpravljavci so glede vsebine poročila izrazili pohvale zavodu, saj podaja jasen pregled sistema obveznega PIZ. Sprejet je bil Sklep o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja. Svet zavoda je sprejel spremembe in dopolnitve Pravilnika o organizaciji in načinu delovanja izvedenskih organov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

Na aprilski korespondenčni seji so člani sveta zavoda sprejeli sklep o najnižji in najvišji pokojninski osnovi, najnižji pokojnini, najnižji osnovi za odmero nadomestil iz invalidskega

zavarovanja, najvišjem znesku nadomestila za poklicno rehabilitacijo ter sklep o zgornjih mejah za izplačilo dela vdovske pokojnine, in sicer za obdobje od 1. januarja 2020 dalje.

Na junijski seji so se člani sveta zavoda seznanili s poročilom Finančne uprave Republike Slovenije (FURS) o pobiranju prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje v letu 2019. Nadalje so se seznanili tudi s poslovanjem Zavoda Vzajemnost v letu 2019 ter s poročilom Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije s poudarkom na poslovanju invalidskega sklada v letu 2019. Na seji sveta zavoda je bilo obravnavano tudi poročilo o delovanju in izvajanju nalog zavoda v času epidemije COVID-19. Iz poročila, ki so ga člani sveta zavoda pohvalili, izhaja, da je zavod v času epidemije zagotavljal neprekinjeno izvajanje storitev, kot je redno nakazilo pokojnin in drugih prejemkov, prioriteto reševanje zahtevkov za prvo priznanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter prijava v obvezno zdravstveno zavarovanje, storitev IT ter ostalih storitev zavoda.

Zaradi izrednih razmer v zvezi s pojavom koronavirusa COVID-19, je bil na oktobrski seji sprejet sklep, s katerim je svet zavoda potrdil kombinirano (hibridno) izvedbo seje na zavodu in z uporabo videokonferenčnega spletnega orodja BigBlueButton (BBB). Člani sveta zavoda so se seje lahko udeležili ali osebno na lokaciji ali pa na daljavo z uporabo spletnega orodja BBB. Na podlagi ZUPPJS2021-A je bil sprejet sklep o uskladitvi pokojnin in drugih prejemkov, iz katerega izhaja, da so se s 1. decembrom pokojnine in določeni drugi prejemki, razen letnega dodatka in dodatka za pomoč in postrežbo, izredno uskladile za 2 odstotka. Člani sveta zavoda so sprejeli tudi sklep o najnižji in najvišji pokojninski osnovi, najnižji pokojnini, najnižji osnovi za odmero nadomestil iz invalidskega zavarovanja, najvišjem znesku nadomestila za poklicno rehabilitacijo ter sklep o zgornjih mejah za izplačilo dela vdovske pokojnine, in sicer za obdobje od 1. decembra 2020 dalje. Nadalje se je svet zavoda seznanil s poročilom o poslovanju Kapitalske družbe, d. d. za 2019 in Polletnim poročilom zavoda 2020.

Na decembrski seji, ki je bila izvedena kombinirano z uporabo videokonferenčnega spletnega orodja BigBlueButton (BBB) in osebno na lokaciji zavoda, je svet zavoda verificiral mandat petih novih članov, ki jih je imenovala Vlada RS. Nadalje je poleg Finančnega načrta zavoda za leto 2021, Programa dela in kadrovskega načrta ter Načrta investicijskih odhodkov za leto 2021 sprejel tudi sklep, s katerim je določil izplačilne dneve pokojnin in drugih prejemkov ter Okvirni terminski program dela sveta zavoda za leto 2021. Svet zavoda je tudi določil postopek razpisa za imenovanje generalnega direktorja zavoda za mandatno obdobje 2021–2025. Svet se je seznanil s prostorsko problematiko zavoda na Območni enoti Murska Sobota in sprejel Investicijski program za pridobitev novih poslovnih prostorov zavoda v Murski Soboti in rebalans investicijskih odhodkov za leto 2020.

IV.2 IZVAJANJE OBVEZNEGA POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

IV.2.1 Matična evidenca

Zavod na podlagi veljavnih predpisov evidentira, zbira ter preverja pravilnost podatkov o zavarovancih, potrebnih za izvajanje zavarovanja, uveljavljanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter za statistične prikaze in analize, ki so podlaga za morebitne spremembe predpisov s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja. V matični evidenci se zbirajo podatki za zavarovance (matična evidenca zavarovancev), za uživalce pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (matična evidenca uživalcev pravic), za uživalce pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jim je že bilo izvršeno izplačilo pravice (matična evidenca o izplačilih prejemkov), za osebe, ki niso vključene v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, pa jim je pokojninska doba priznana z odločbo pristojnega organa, za zavezance za plačilo prispevkov oziroma zavezance za vlaganje prijav o osnovah (register zavezancev) in za osebe, za katere v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko

zavarovanje, oziroma v skladu z drugimi zakoni izvedenski organ zavoda poda izvedensko mnenje (evidenca o podanih izvedenskih mnenjih).

Za vse zavarovance se od njihovega vstopa v zavarovanje dalje v matični evidenci zavarovancev zbirajo podatki o pokojninski dobi ter plačah oziroma osnovah, od katerih so bili plačani prispevki. Matična evidenca omogoča zavarovancu, uživalcu pravic, organizacijam in zavodu vpogled v vse pomembne podatke, vezane na uveljavljanje in uživanje pravic.

V obveznem pokojninskem in invalidskem zavarovanju so zavarovani delavci v delovnem razmerju pri pravnih osebah in drugih delodajalcih, zasebniki, ki opravljajo samostojno gospodarsko ali poklicno dejavnost, kmetje in člani njihovih gospodarstev, osebe, ki so vključene v zavarovanje na podlagi priznanih pravic iz socialnega varstva, osebe, ki so vključene v obvezno zavarovanje iz naslova drugega pravnega razmerja, ter prostovoljno zavarovane osebe. Prijave v zavarovanje, odjave iz zavarovanja in prijave spremembe podatkov med zavarovanjem za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje sprejema prijavno-odjavna služba ZZZS. Za osebe, ki so vključene v obvezno zavarovanje iz naslova drugega pravnega razmerja, pa zavod oblikuje prijavo v zavarovanje v skladu s 130. členom ZPIZ-2 glede na višino osnov, od katerih so bili plačani prispevki. Podatke o osnovah zavod zbira na obrazcih M-4 ter za zavarovance, ki so zavarovani iz naslova delovnega razmerja, na obračunih davčnega odtegljaja (REK obrazci), ki jih prejme od FURS in na podlagi katerih sam oblikuje osnovo na obrazcu M-4.

IV.2.1.1 Pregled del po vrsti obrazca

V zbirki podatkov zavarovancev PIZ je v letu 2020 zavod vodil podatke o vključenosti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (obrazci M-1, M-2, M-3 ter obrazec M-7) za 984.183 zavarovancev, ki so jih posredovali zavezanci za vlaganje prijav. V primerjavi z letom 2019 (1.007.250 zavarovancev) je to za 2,2 odstotka zavarovancev manj. V tej številki niso zajeti zavarovanci iz 18. člena ZPIZ-2, to so zavarovanci, ki delo opravljajo v okviru drugega pravnega razmerja, ker se prijave ter odjave v zavarovanje zanje ne vlagajo sproti, ampak zavod, v skladu s 130. členom ZPIZ-2, obdobje zavarovanja v tekočem letu oblikuje, na podlagi podatkov FURS o višini osnov, od katerih so bili plačani prispevki iz naslova drugega pravnega razmerja, za preteklo koledarsko leto. Če zavarovancem, za katere se podatki o zavarovanju zbirajo tekoče, prištejemo še zavarovance iz 18. člena ZPIZ-2, je zavod v letu 2020 v zbirki podatkov vodil podatke o vključenosti v zavarovanje za 1.124.600 zavarovancev, kar pomeni za 1,9 odstotka manj v primerjavi z letom 2019 (1.147.309 zavarovancev).

Zavod je v letu 2020, v primerjavi z letom 2019, prejel oziroma oblikoval večje število M obrazcev, in sicer 5.230.749, kar je za 5,3 odstotka več kot v letu 2019 (4.969.509), dotok M obrazcev v letu 2020 pa je bil za 15,9 odstotka večji od načrtovanega. Razloga večjega števila dotoka M obrazcev sta večje število M-4 obrazcev zaradi oblikovanja popravkov M-4 obrazcev za delavce v delovnem razmerju v primeru, ko delodajalec vloži popravek REK-1 obrazca in nekoliko povečano število tako prijav kot odjav v zavarovanje (M-2) glede na leto 2019, kar je mogoče delno pripisati tudi gospodarski situaciji v letu 2020 zaradi epidemije COVID-19.

Zavod je v letu 2020 prejel skupaj tudi 28.724.650 obrazcev obračuna davčnih odtegljajev (REK-1, REK-2 obrazci), kar je 12,8 odstotka več od načrtovanega dotoka in 15,8 odstotka več kot v letu 2019.

Podrobnejši pregled prejetih podatkov za zavarovance na M in REK obrazcih prikazuje Preglednica IV.1

Preglednica IV.1

PREGLED ZBRANIH IN PREGLEDANIH PODATKOV O ZAVAROVANCIH 2019 IN 2020						
VRSTA OBRAZCA		REALIZACIJA		NAČRT 2020	IZPOLNITEV NAČRTA(%)	INDEKS 2020/2019
		2019	2020			
M-1	Prijava v zavarovanje	407.555	486.345	502.000	96,9	119,3
M-2	Odjava iz zavarovanja	390.654	490.308	450.000	109,0	125,5
M-3	Prijava spremembe	96.871	101.365	97.000	104,5	104,6
M-4, M-8	Prijava prejemkov*	3.538.125	4.001.352	3.300.000	121,3	113,1
M-6, M 10	Prijava nadomestil iz invalidskega zavarovanja	37.270	36.205	44.000	82,3	97,1
M-7	Prijava podatkov o dobi	499.034	115.174	120.000	96,0	23,1
SKUPAJ		4.969.509	5.230.749	4.513.000	115,9	105,3
REK-1	Obračun davčnih odtegljajev od dohodkov iz delovnega razmerja, plačil vajencem, dijakom in študentom za obvezno praktično delo in odtegljajev od pokojnine, nadomestil ter drugih dohodkov iz obveznega socialnega zavarovanja	22.547.701	26.084.718	23.000.000	113,4	115,7
REK-2	Obračun davčnih odtegljajev od dohodkov po ZDavP, ki niso dohodki iz delovnega razmerja	2.257.443	2.639.932	2.462.000	107,2	116,9
SKUPAJ		24.805.144	28.724.650	25.462.000	112,8	115,8
SKUPAJ M IN REK OBRAZCI		29.774.653	33.955.399	29.975.000	113,3	114,0

*V število so zajeti obrazci M-4, ki jih je zavod prejel neposredno s strani dajalcev podatkov in obrazci M-4, ki jih je zavod oblikoval iz obračunov davčnega odtegljaja (REK obrazci).

Opomba: V letu 2019 so upoštevani obdelani veljavni REK obrazci, v letu 2020 pa obdelani veljavni in neveljavni REK obrazci.

Podrobnejši pregled prejetih podatkov glede na vrsto sporočenega dohodka na obrazcih REK za osebe iz 14. in 18. člena ZPIZ-2 prikazujeta preglednici IV.2 in IV.3.

Preglednica IV.2

ŠTEVILO PREJETIH OBRAZCEV REK – 1 GLEDE NA VRSTO DOHODKA 2019 IN 2020			
VRSTA DOHODKA	ŠTEVILO OBRAZCEV REK-1		INDEKS 2020/2019
	2019	2020	
Plača in nadomestila plače	17.571.211	20.653.839	117,5
Ostali dohodki (regres, druga nadomestila, nagrade, jamstveni sklad...)	4.976.490	5.430.879	109,1
SKUPAJ	22.547.701	26.084.718	115,7

Preglednica IV.3

ŠTEVILO PREJETIH OBRAZCEV REK – 2 GLEDE NA VRSTO DOHODKA 2019 IN 2020			
VRSTA DOHODKA	ŠTEVILO OBRAZCEV REK-2		INDEKS 2019/2018
	2019	2020	
Dohodek za študentsko delo - zavarovani po 18. členu ZPIZ-2	2.194.588	2.591.840	118,1
Ostali dohodki (pogodbena razmerja, avtorsko delo...)	42.198	31.900	75,6
Vrednotnice	20.657	16.192	78,4
SKUPAJ	2.257.443	2.639.932	116,9

Število prejetih REK-2 obrazcev iz naslova opravljanja študentskega dela se je v letu 2020, v primerjavi z letom 2019, povečalo za 18,1 odstotka. Število REK-2 obrazcev iz naslova ostalih dohodkov iz civilnopравnih pogodbenih razmerij se je zmanjšalo za 24,4 odstotka, število REK-

2 obrazcev iz naslova vrednotnic (osebno dopolnilno delo) pa se je, glede na leto 2019, zmanjšalo za 21,6 odstotka.

IV.2.1.2 Urejanje podatkov zavarovanca in ostala dela

Na področju MEZ so bila v letu 2020 opravljena tudi naslednja dela oziroma opravila, razvidna iz preglednice IV.4.

Preglednica IV.4

UREJANJE PODATKOV ZAVAROVANCA IN OSTALA DELA, 2019 IN 2020					
VRSTA ZAHTEVKA, OPRAVILA ALI STORITVE	REALIZACIJA		NAČRT 2020	IZPOLNITEV NAČRTA (%)	INDEKS 2020/2019
	2019	2020			
Pridobivanje in ureditev podatkov zavarovanca	386.442	307.041	290.000	105,9	79,5
Revizija MEZ	26.053	25.173	28.000	89,9	96,6
Obdelava napak v paketih M4	7.943	7.075	8.500	83,2	89,1
Obdelava napak na obračunih davčnega odtegljaja (iREK)	224.468	341.299	250.000	136,5	152,0
Posredovanje podatkov MEZ	4.792	3.219	4.600	70,0	67,2
Vračilo prispevkov, prenos in naknadno plačilo prispevkov	1.137	914	1.100	83,1	80,4
Obvestila 134. a člen ZPIZ-2 - zavarovanci	48.217	46.055	47.000	98,0	95,5
Obvestila 134. a člen ZPIZ-2 - delodajalci	17.845	16.405	18.000	91,1	91,9
SKUPAJ	716.897	747.181	647.200	115,4	104,2

V letu 2020 se je v bazi MEZ uredilo oziroma dopolnilo 307.041 podatkov o obdobjih zavarovanja in podatkov o osnovah, kar je za 5,9 odstotka manj od načrtovanega in 20,5 odstotka manj kot v letu 2019. Tudi v letu 2020 je zaznati trend zmanjševanja opravil urejanja in dopolnjevanja podatkov o obdobjih zavarovanja ter podatkov o osnovah, kar je v pretežni meri posledica vedno večje urejenosti podatkov MEZ. Zavod že vrsto let sistemsko pristopa k urejanju podatkov MEZ tako na nivoju posameznega zavarovanca kot tudi na nivoju zavezanca oziroma delodajalca. Zavod tako z institutom nadzora in revizije nadzoruje pravilnost oziroma popolnost tekočih podatkov, ki jih dnevno prejme v MEZ, kot tudi preteklih podatkov.

V letu 2020 je zavod tako dosegel 98,9-odstotni delež popolnosti podatkov MEZ za aktivne zavarovance, to je zavarovance, ki bodo v prihodnosti lahko uveljavili katero izmed pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja in s tem celo presegel načrt popolnosti podatkov MEZ v letu 2020.

Podatki MEZ se sicer še naprej urejajo in dopolnjujejo tako na nivoju zavezanca kot na nivoju zavarovanca v okviru postopkov informativnih izračunov datuma upokojitve in višine pokojnine na zahtevo zavarovancev, v okviru postopkov informativnih izračunov, ki jih zavod opravi po uradni dolžnosti za zavarovance, ki so v posameznem koledarskem letu dopolnili 58 let starosti (140. člen ZPIZ-2) ter v okviru rednih postopkov priznavanja pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Tudi v letu 2020 se je v okviru instituta nadzora sprotno urejalo napake na prijavih in odjavah v (iz) zavarovanja, ki jih zavod dnevno dobiva preko državnega portala e-VEM oziroma prijavno-odjavne službe ZZS. Tako je bilo v okviru urejanja in ureditve podatkov zavarovanca (307.041) v letu 2020 rešenih 13.179 postopkov sprotnega urejanja podatkov MEZ na prijavih in odjavah v (iz) zavarovanja.

V letu 2020 se je opravilo 25.173 revizij MEZ za posamezno koledarsko leto dajalca podatkov o osnovah, kar je za 3,4 odstotka manj kot v letu 2019 (26.053). Revizija prijav podatkov o osnovah in obdobju zavarovanja je pregled in strokovna presoja skladnosti prijav podatkov o osnovah in obdobjih zavarovanja s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter

drugimi področnimi predpisi. V reviziji prijav podatkov o osnovah in obdobju zavarovanja se preverja ali podatki o osnovah in obdobjih zavarovanja, sporočeni na predpisanih obrazcih, podajajo resničen prikaz podatkov, ki izhajajo iz poslovne dokumentacije, evidenc s področja dela oziroma dokumentacije, ki jih zavezanec za vlaganje prijav, zavezanec za vlaganje prijav o osnovah, zavezanec za plačilo prispevkov ali posredovalec podatkov vodi po predpisih o računovodstvu in finančnem poslovanju ter po predpisih o gospodarskih družbah.

Zavod je v letu 2020 od FURS v povprečju mesečno prejel 2.173.000 obrazcev REK-1, kar je za 2,7 odstotka več kot v letu 2019 (2.116.000). Prejeti REK-1 obrazci zajemajo tekoče obračune plače za mesec ter popravke obračunov plač za ostale pretekle mesece (npr. poračuni plač). Zavod po prejemu podatkov na REK-1 obrazcih s strani FURS programsko izvede t.i. formalno kontrolo v delu, ki se nanaša na podatke, ki so namenjeni oblikovanju pokojninske osnove. Po izvedbi navedene kontrole zavod, v skladu z 51. in 52. členom ZMEPIZ-1, pripravi odredbe za popravek napačnih podatkov na posredovanih obračunih, ki jih posreduje delodajalcem. Obveščanje delodajalcev o morebitnih napakah na sporočenih podatkih poteka elektronsko preko portala e-Davki, kamor se posredujejo obvestila o napakah oziroma odreditve, dopolnitve in poprave podatkov. S kontrolo podatkov je bilo v letu 2020, v skladu z vzpostavljenimi poslovnimi pravili oziroma logičnimi kontrolami, ugotovljenih 341.299 napak na 191.938 obrazcih REK-1, ki jih delodajalci posredujejo za zaposlene oziroma pri 90.644 zavarovancih, kar je glede na leto 2019 za 52,0 odstotka več napak. Število REK-1 obrazcev z napako se je povečalo za 107,7 odstotka, število zavarovancev pa za več kot 300 odstotkov. Glavni razlog povečanja števila napak je bilo nepravilno sporočanje REK-1 obrazcev na podlagi interventnih predpisov COVID-19 za obdobje obračuna plač od 1. 3. 2020 do 31. 5. 2020, ko so delodajalci nepravilno sporočali podatke o obdobju obračuna plače v času epidemije in obdobju obračuna nadomestila plače za čas čakanja v času epidemije. Treba pa je poudariti, da so delodajalci, na podlagi poslanih odredb za popravek podatkov na REK-1 obrazcih, te napake na 147.096 REK-1 obrazcih (76,6 odstotka) že odpravili. Glede na vse prejete REK-1 obrazce v letu 2020 (26.084.718) pa sicer predstavljajo REK-1 obrazci, pri katerih je bila ugotovljena napaka, zgolj 0,7 odstotka vseh posredovanih REK-1 obrazcev.

Na področjih zahtev za vračilo prispevkov delodajalcev za prvo zaposlitev na podlagi 157. člena ZPIZ-2, naknadnega plačila prispevkov na podlagi določb od 92. do 95. člena ZMEPIZ-1 ter prenosa prispevkov na podlagi ZPPP, je zavod v letu 2020 odločil v 914 postopkih, kar je za 19,6 odstotka manj kot v letu 2019. Zavod je moral pri izvajanju določb 157. člena ZPIZ-2, na podlagi sprejetega interventnega zakona ZIUZEOP, izvesti določene dodatne aktivnosti pri odločanju, saj v primeru, ko je delodajalec na podlagi določb ZIUZEOP uveljavil oprostitev plačila prispevka delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, le ta ni upravičen do vračila prispevkov delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje po 157. členu ZPIZ-2, zato je bilo število rešenih zahtev na tem področju nekoliko manjše kot v letu 2019. V zvezi z izvajanjem določbe 157. člena ZPIZ-2 je sicer zavod v letu 2020 izdal odločbo v 817 postopkih. 766 zahtev je bilo rešenih pozitivno in je na podlagi pravnomočnih odločb bilo oziroma bo izvedeno vračilo prispevkov s strani FURS, 51 zahtev pa je bilo rešenih negativno. Skupen znesek vračil prispevkov na podlagi izdanih odločb po 157. členu ZPIZ-2 znaša 868.407,64 evra. Zoper odločbe o vračilu prispevkov po določbi 157. člena ZPIZ-2 je bilo vloženi 8 pritožb.

V okviru izdaje izpisov o obdobjih zavarovanja v Republiki Sloveniji je zavod v letu 2020 izdal 130.765 izpisov iz MEZ, kar je za 4,2 odstotka manj v primerjavi z letom 2019. Zavarovanci najpogosteje vložijo zahtevo za izpis obdobja zavarovanj v primeru spremembe zaposlitve in v primeru uveljavljanja pravic iz socialnega varstva.

Zavod je v letu 2020 rešil tudi 86 pritožb zoper odločbe o ugotovitvi lastnosti zavarovanca.

Zavod je tudi v letu 2020, v sodelovanju s FURS, MDDSZ in ZZZS, izvajal aktivnosti v zvezi s spremenjenim poročanjem podatkov o osnovah na obračunih davčnega odtegljaja, ki se uporabljajo za določitev pokojninske osnove za zaposlene in evidentiranje obdobja ter podatka o osnovi za zavarovance iz 18. člena ZPIZ-2, z namenom optimizacije nemotenega prejemanja čim bolj natančnih in pravih podatkov za oblikovanje osnove na obrazcu M-4.

Zavod preko elektronske storitve oziroma portala Moj eZPIZ zavarovancem omogoča dostop do elektronskih storitev, med drugim tudi dostop do »Informativne osebne evidence« (IOE), kjer lahko zavarovanci z digitalnim potrdilom varno vpogledujejo v svoje podatke o obdobjih zavarovanja in osnovah, ki se uporabljajo v postopkih uveljavljanja pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Informativna osebna evidenca, poleg podatkov o obdobjih vključenosti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vsebuje tudi podatke o osnovah od leta 1970 dalje, od leta 2002 dalje pa tudi podatke o zneskih vplačanih prispevkov. V informativno osebno evidenco je v letu 2020 vpogledalo 47.326 zavarovancev, kar je za 9,4 odstotka več v primerjavi z letom 2019 (43.261). Zavarovancem je tudi dana možnost, da ob ugotovljeni neskladnosti podatkov v IOE z njihovo osebno evidenco oziroma dokumentacijo, vložijo zahtevo za popravilo podatkov in s tem pripomorejo k večji točnosti in pravilnosti svojih podatkov v MEZ. V letu 2020 je bilo vloženih 344 takih zahtev, kar je za 12 odstotkov manj kot v letu 2019 (391). Od vloženih zahtev za popravilo podatkov je bilo 310 upravičenih in so se na podlagi zahtev podatki v MEZ ustrezno popravili oziroma dopolnili, 34 zahtev pa je bilo neupravičenih.

Zavod že od leta 2016 zagotavlja tudi informativno osebno evidenco za zavarovance, ki opravljajo delo v okviru drugega pravnega razmerja, to je predvsem po pogodbah civilnega prava ter v okviru začasnega in občasnega dela dijakov ter študentov. V to evidenco je v letu 2020 vpogledalo zgolj 1.789 oseb oziroma zavarovancev, kar je za 88,9 odstotka manj kot v letu 2019 (16.106).

Na podlagi določbe 134.a člena ZPIZ-2, ki je začela veljati 1. 1. 2018, zavod delodajalcu in zavarovancu za zavarovance, ki so vključeni v obvezno zavarovanje iz naslova delovnega razmerja, za katere delodajalec v predpisanem roku, v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja in v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, ne predloži obračuna davčnega odtegljaja po predpisih o davčnem postopku, posreduje obvestilo o tem, da delodajalec ni predložil obračuna davčnega odtegljaja. To vsebuje poziv delodajalcu, da mora izplačati plačo, če je še ni, in predložiti obračun davčnega odtegljaja. Zavarovanca pa se obvesti o obdobju, za katerega njegov delodajalec ni obračunal prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, o posledicah, ki jih ima dejstvo, da delodajalec ni predložil obračuna davčnega odtegljaja, hkrati pa se ga pozove, da se izreče o prejemu plače, vključno z njeno višino. Navedena obvestila zavod po elektronski poti posreduje tudi FURS in Inšpektoratu RS za delo. Obdobja, na katera se nanaša obvestilo, se upoštevajo v pokojninsko dobo, ne glede na to, da prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje niso niti obračunani, niti plačani. FURS v okviru davčnega nadzora uvede postopek o prekršku zoper tiste delodajalce, ki niso izplačali plače in predložili obračuna davčnega odtegljaja.

Na podlagi določbe 134.a člena ZPIZ-2 je tako zavod v letu 2020, za obdobje obračuna plač od januarja do septembra 2020, poslal 46.055 obvestil zavarovancem o nepredloženem obračunu davčnega odtegljaja s strani njihovega delodajalca, kar je za 4,5 odstotka manj kot v letu 2019 (48.217) in 16.405 pozivov zavezancem (delodajalcem) k izplačilu plače in predložitvi obračuna davčnega odtegljaja, kar pa je za 8,1 odstotka manj kot v letu 2019 (17.845).

V letu 2020 je bilo v zavodu obravnavanih tudi 1.966 zadev ugotavljanja upravičenosti do štetja zavarovalne dobe s povečanjem. V vseh 1.966 primerih je šlo za preverjanje ali ugotavljanje upravičenosti do štetja zavarovalne dobe s povečanjem v konkretnih, posamičnih zadevah zavarovancev, pri čemer se je za 1.853 zavarovancev ugotovilo, da so upravičeni do štetja zavarovalne dobe v povečanem trajanju, pri 113 zavarovancih pa tega ni bilo mogoče ugotoviti. Obravnavanih je bilo tudi 11 zadev zaradi napačno vplačanih prispevkov ali na račun KAD ali na račun zavoda, zaradi napačno ugotovljene skupne pokojninske dobe na dan 31. 12. 2000. Od navedenih 1.966 primerov, je bilo po preverjanju podatkov o zavarovalni dobi s povečanjem v zavodu, izdanih 1.853 Potrdil na Obr. ZPIZ-Bd-5, za ostale primere, je bil postopek zaključen z izdajo mnenja o upoštevanju zavarovalne dobe s povečanjem, katero se je uporabilo v nadaljnjih postopkih priznavanja pravic zavarovancev v zavodu.

Zavod je v letu 2020 na področju matične evidence zavarovancev prav tako sodeloval z ministrstvi ter drugimi institucijami pri:

- pripravi sprememb in izvedbi oziroma implementaciji zakonskih določil novel ZPIZ-2G ter ZPIZ-2H in
- pri pripravi in izvedbi določb interventnih zakonov zaradi epidemije COVID-19 s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Sodeloval je tudi z Metodološko skupino za poenotenje M obrazcev, s FURS v obliki delovne skupine za reševanje tekoče problematike in izmenjave podatkov, z OZS in GZS pri izvajanju navodil ter z MJU in ZZS pri projektu sistema e-VEM za gospodarske družbe. Prav tako je zavod interno pripravil navodila za nove spletne aplikacije in vsebinska navodila.

IV.2.1.3 Prekrškovni organ

Zavod kot nosilec javnih pooblastil opravlja nadzor nad posredovanjem podatkov, ki jih morajo zavezanci oziroma dajalci podatkov posredovati po ZMEPIZ-1. Zoper kršitelje zavod kot prekrškovni organ vodi postopke o prekršku.

Zavod je v letu 2020 obravnaval 4.482 zavezancev. V 92 odstotkih je obravnaval zavezance, ki za leti 2017 oziroma 2018 nimajo oblikovanih podatkov o osnovah za delavce v delovnem razmerju, ker po odredbi zavoda niso odpravili napak na REK-1 obrazcih. V 8 odstotkih pa tiste zavezance, ki se niso odzvali odredbi za revizijo podatkov o osnovah ali po odredbi zavoda niso dopolnili oziroma posredovali manjkajočih podatkov na obrazcih M-4 za zaposlene v posameznih letih od 1970 do 2016 ali so prepozno vložili prijavo ali odjavo za delavca v oziroma iz zavarovanja. Po izvedenem ugotovitvenem postopku, ali so pri zavezancu podani vsi zakonski znaki prekrška, je zavod uvedel prekrškovni postopek zoper 3.067 zavezancev, kar je slabih 70 odstotkov vseh obravnavanih zavezancev. Visok odstotek kršiteljev je rezultat izvajanja nove zakonske določbe, da od leta 2017 dalje delodajalci izplačila dohodkov delavcev iz delovnega razmerja mesečno poročajo na obračunih davčnega odtegljaja FURS, zavod pa na podlagi teh podatkov letno oblikuje zneske osnov za zaposlene na obrazcih M-4 samo, če so vsi REK-1 obrazci v posameznem letu zavarovanja za delavca pravilno izpolnjeni in oddani FURS.

V 1.415 primerih je prekrškovni organ ugotovil, da so na dan obravnave prekrška, podatki o osnovah za zaposlene na letni ravni že oblikovani in je presodil, da zaradi prekoračitve roka popravkov REK-1 obrazcev niso nastale večje škodljive posledice za zavarovance in postopka ni uvedel.

V zaključenih 2.877 prekrškovnih zadevah je bilo kršiteljem (kršitelja sta pravni subjekt in odgovorna oseba) izdanih 615 plačilnih nalogov v višini 401.440 evrov ter 3.901 opomin. To je rezultat izvajanja zakonske določbe, da se popravki REK-1 obrazcev in prenos le-teh iz podatkovnih baz FURS v baze matične evidence zavoda ter oblikovanje M-4 na letni ravni izvede v roku do 60 dni od prejema pravilne prijave in v razvoju programske podpore ter v izdelavi ustreznih aplikacij za vpogled v REK-1 obrazce. Kljub navedenemu pa prekrškovni organ za leto 2020 ugotavlja pozitivno sodelovanje zavezancev pri odpravi napak, saj so le-ti pretežno aktivno delovali v smeri odprave pomanjkljivosti sporočenih podatkov na REK-1 obrazcih in sodelovali z zavodom v delu realizacije dodatnih navodil za odpravo nepravilnosti in je bilo v teh primerih tudi prekrškovne postopke moč zaključiti z izdajo opominov in ne plačilnih nalogov. V letu 2020 so se uvedeni prekrškovni postopki ponovno zaključili z večjim številom opominov kot plačilnih nalogov, ker so se zavezanci in odgovorne osebe večinoma odzvale na zahtevo po dopolnitvi oziroma popravku podatkov in so podatke tudi posredovale ter svojo obveznost v novo postavljenih rokih izpolnile. V 91 zadevah je bil postopek ustavljen zaradi prenehanja obstoja zavezanca. Na sodišče je bilo vloženi 32 zahtev za sodno varstvo, pri čemer je bilo izdanih 12 sodb, od tega 11 potrjenih plačilnih nalogov in 1 spremenjen (20 zahtev še ni rešenih na sodišču).

Za 20 odstotkov manjše število uvedenih postopkov nad zavezanci ter v približno 17 odstotkih pregledanih zavezancev ugotovljeni popravki in že oblikovane letne osnove delavcem ter večje število izdanih opominov kot plačilnih nalogov pomeni, da zavod uspešno sledi cilju izvajanja nadzora nad posredovanjem podatkov zavezancev, saj so podatki v pretežni meri pridobljeni in

umeščeni v MEZ, bodisi na podlagi odziva zavezancev na odredbo po posredovanju, dopolnitvi in popravi podatkov v novo postavljenih rokih, bodisi na podlagi izvedenih upravnih postopkov zavoda.

Preglednica IV.5

ŠTEVILO REŠENIH ZADEV NA PODROČJU PREKRŠKOV 2020			
VRSTA OPRAVILA	REŠENI 2020	NAČRT REŠENIH 2020	REŠENI 2020/NAČRT REŠENIH 2020 V %
Skupaj obravnavani zavezanci	4.482	5.600	80,0
Postopek uveden na zavezanca	3.067	3.900	78,6
Postopek ni uveden-ni pogojev za pregon zavezanca	1.415	1.700	83,2
Opomin kršitelju	3.901	3.200	121,9
Opomin-zavezancu	2.390	2.300	103,9
Opomin-odgovorni osebi	1.511	900	167,9
Plačilni nalog kršitelju	615	600	102,5
Globa - zavezancu	398	330	120,6
Globa - odgovorni osebi	217	270	80,4
Ustavitev postopka na zavezanca	91	40	227,5

IV.2.2 Reševanje zahtevkov in opravljanje drugih storitev

ZPIZ-2 s spremembami je posegel v samo strukturo zahtevkov, določil drugačne pogoje upokojevanja in strukturo pravic, kar iz leta v leto predstavlja tudi bolj zahtevno reševanje zahtevkov. Bistveno pa je na delo zavoda vplivala tudi novela ZPIZ-2G. Odrasila se je v povečanem obsegu dela in znatno večjih zahtevah zavarovancev v zvezi z njegovim izvajanjem in uresničevanjem.

Velik vpliv na gibanje in reševanje zahtevkov je imela in še ima tudi epidemija nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19). Pri podatkih za leto 2020 je razviden vpliv vseh ukrepov, ki so bili sprejeti na podlagi razglásene epidemije tako na ravni države kot na zavodu. Predvsem je opazen vpliv pri podatkih o dotoku, ki je na določenih področjih nižji od načrtovanega, ter tudi rešenih zahtevkih, saj so se določena opravila omejila na raven zmožnosti delovanja države in zavoda v kriznem času. Epidemija je imela največji vpliv predvsem na zahtevke s področja invalidskega zavarovanja in na zahtevke oziroma storitve, ki so v večji meri vezane na osebni stik s strankami, kar pa je bilo v času epidemije v večjem delu onemogočeno.

Kljub učinkom razglásene epidemije in noveli ZPIZ-2G je zavodu v letu 2020 uspelo organizirati delo oziroma poslovanje tako, da je le-to potekalo skoraj nemoteno, seveda ob upoštevanju vpliva epidemije. Zavod si je čez celotno leto 2020 prizadeval doseči zastavljene cilje ter povečati strokovnost na področju priznavanja in varstva pravic ter ME, zmanjšati število nerešenih zahtevkov, skrajšati čase reševanja ter povečati število rešenih zadev v zakonitem roku.

Zavod se je tudi v letu 2020, tako kot že v preteklih letih, soočal s kadrovsko problematiko, iz razloga nezmožnosti pridobitve oziroma zaposlitve oseb s področja deficitarnih poklicev ter neodobritve povečanja števila zaposlenih po kadrovskem načrtu, zaradi povečanega obsega dela. Zaradi odhoda nekaterih zaposlenih je bilo treba izvesti zaposlitve novih delavcev (v letu 2020 se je zaposlilo 12 pripravnikov) in tudi prerazporeditve v okviru izvajanja zavarovanja tako na I. kot II. stopnji.

Zavod je kljub situacijam, ki so na določenih področjih negativno vplivale na realizacijo zastavljenih ciljev, rešil oziroma opravil 442.425 zahtevkov in storitev.

Podrobni statistični podatki o gibanju zahtevkov za uveljavljanje pravic v izvajanju pokojninskega, invalidskega in mednarodnega zavarovanja na I. stopnji, varstvu pravic oziroma reševanju pritožb ter ostalih zahtevkov ter storitev so po posameznih letih od leta 2011 prikazani v nadaljevanju. V zadnjih desetih letih je bilo v letu 2020 rešenih največ zahtevkov in storitev. Zavod je leto zaključil z najnižjim številom nerešenih zahtevkov v zadnjem desetletju.

Preglednica IV.6

GIBANJE ZAHTEVKOV PO VRSTAH, 2011-2020									
LETO	SKUPAJ ZAHTEVKI IN STORITVE			ZAHTEVKI IZ PIZ NA I. STOPNJI			ZAHTEVKI IZ MZ NA I. STOPNJI		
	DOTOK	REŠENI	V REŠEVANJU 31. 12.	DOTOK	REŠENI	V REŠEVANJU 31. 12.	DOTOK	REŠENI	V REŠEVANJU 31. 12.
2011	361.627	361.224	52.350	111.638	114.827	16.303	25.169	23.957	12.053
2012	436.374	425.750	62.974	150.571	139.751	27.123	19.934	24.221	7.766
2013	407.346	434.394	35.926	121.580	137.491	11.212	18.763	20.497	6.032
2014	407.036	406.075	36.887	108.102	109.449	9.865	19.229	20.872	4.389
2015	439.558	401.801	74.644	140.649	107.486	43.028	17.425	16.505	5.309
2016	403.410	430.810	47.244	111.364	138.784	15.608	16.892	15.805	6.396
2017	418.839	428.386	37.697	106.982	109.324	13.266	17.064	18.560	4.900
2018	431.599	426.961	42.335	107.728	105.479	15.515	17.005	16.210	5.695
2019	439.779	440.065	42.049	111.600	110.875	16.240	18.002	17.777	5.920
2020	436.267	442.425	35.891	122.110	122.977	15.373	19.057	18.581	6.396
LETO	ZAHTEVKI ZA PRITOŽBE			OSTALI ZAHTEVKI IN STORITVE					
	DOTOK	REŠENI	V REŠEVANJU 31. 12.	DOTOK	REŠENI	V REŠEVANJU 31. 12.			
2011	8.049	8.625	1.931	216.771	213.815	22.063			
2012	18.783	9.740	10.974	247.086	252.038	17.111			
2013	7.187	16.176	1.985	259.816	260.230	16.697			
2014	6.215	6.620	1.580	273.490	269.134	21.053			
2015	5.836	5.890	1.526	275.648	271.920	24.781			
2016	7.853	6.823	2.556	267.301	269.398	22.684			
2017	6.214	6.799	1.971	288.579	293.703	17.560			
2018	5.949	5.691	2.229	300.917	299.581	18.896			
2019	5.812	6.139	1.902	304.365	305.274	17.987			
2020	5.315	5.464	1.753	289.785	295.403	12.369			

V letu 2020 je bil dotok vseh zahtevkov in storitev za 0,8 odstotka nižji kot v letu 2019, število rešenih zahtevkov pa za 0,5 odstotka višje kot v letu 2019. Ob koncu leta 2020 je v reševanju ostalo 35.891 zahtevkov, kar je kar 44,4 odstotka manj kot je bilo načrtovano in skoraj za 15 odstotkov manj kot konec leta 2019, ko je bilo v reševanju 42.049 zahtevkov.

Na področju priznanja pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja na I. stopnji je bil dotok zahtevkov v letu 2020 za 9,4 odstotka višji kot leta 2019. Rešenih je bilo za 10,9 odstotka več zahtevkov, kot leta 2019 in za 0,8 odstotka manj kot je bilo načrtovano. Ob koncu leta 2020 je v reševanju ostalo 15.373 zahtevkov, konec leta 2019 pa 16.240 zahtevkov.

Dotok zahtevkov iz mednarodnega zavarovanja na I. stopnji je v letu 2020 za 5,9 odstotka višji kot je bil leta 2019. Rešenih je bilo za 4,5 odstotka več zahtevkov kot leta 2019 in za 3,2 odstotka več kot je bilo načrtovano. V reševanju je tako ostalo za 8 odstotkov več zahtevkov kot leta 2019.

Nekoliko nižji dotok je v letu 2020 razviden pri zahtevkih za varstvo pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Zavod je v letu 2020 prejel 5315 zahtevkov, v letu 2019 5812 zahtevkov. Rešenih je bilo za 11 odstotkov manj zadev kot v letu 2019 in za 15,9 odstotka manj zahtevkov od načrtovanih.

Ostali zahtevki in storitve niso uvrščeni med pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Podatki o gibanju teh zahtevkov kažejo, da se je število vloženih in rešenih zadev znižalo, se je pa nekoliko povečalo število nerešenih zahtevkov.

Preglednica IV.7

REŠENI ZAHTEVKI IN OPRAVLJENE STORITVE, 2019 IN 2020					
VRSTA ZAHTEVKOV ALI STORITEV	REALIZACIJA		NAČRT 2020	IZPOLNITEV NAČRTA (%)	INDEKS 2020/2019
	2019	2020			
1. Uveljavljanje pravic iz PIZ na I. stopnji	110.875	122.977	124.000	99,2	110,9
2. Uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja na I. stopnji	17.777	18.581	18.000	103,2	104,5
3. Pritožbe	6.139	5.464	6.500	84,1	89,0
SKUPAJ (1+2+3)	134.791	147.022	148.500	99,0	109,1
4. Drugi zahtevki in storitve	305.274	295.403	330.000	89,5	96,8
SKUPAJ (1+2+3+4)	440.065	442.425	478.500	92,5	100,5

Zavod je v letu 2020 rešil oziroma opravil 442.425 zahtevkov in storitev, vendar kljub temu ni dosegel načrtovanega števila rešenih zahtevkov v višini 478.500, ker je bil dotok ostalih zahtevkov in storitev bistveno nižji od načrtovanega. Število rešenih zahtevkov pa je bilo kljub temu za 0,5 odstotka višje kot v letu 2019 in zelo pomembno, občutno znižanje števila nerešenih zahtevkov.

IV.2.2.1 Uveljavljanje pravic iz PIZ na I. stopnji

Pri uveljavljanju pravic iz PIZ na I. stopnji je dotok zahtevkov v letu 2020 znašal 122.110, kar je za 3,1 odstotka manj od načrtovanega in za 9,4 odstotka več kot v predhodnem letu. Zavod je v letu 2020 rešil 122.977 zahtevkov. Letni načrt rešenih zahtevkov v višini 124.000 s tem ni bil dosežen, je bilo pa rešenih za 10,9 odstotka več zahtevkov kot v predhodnem letu.

Preglednica IV.8

REALIZACIJA REŠENIH ZAHTEVKOV IZ POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA NA I. STOPNJI, 2019 IN 2020					
VRSTA ZAHTEVKA	REALIZACIJA		NAČRT 2020	IZPOLNITEV NAČRTA (%)	INDEKS 2020/2019
	2019	2020			
1. POKOJNINE					
Starostna in predčasna - prvi	15.928	18.162	16.000	113,5	114,0
Starostna in predčasna - ponovni	1.400	941	2.000	47,1	67,2
Pokojnina - 20 % in 40 %	7.619	19.240	20.000	96,2	252,5
Delna pokojnina	951	821	1.500	54,7	86,3
SKUPAJ	25.898	39.164	39.500	99,1	151,2
Invalidska - prvi	1.765	1.595	1.800	88,6	90,4
Invalidska - ponovni	98	88	100	88,0	89,8
SKUPAJ	1.863	1.683	1.900	88,6	90,3
Družinska po zavarovancu	493	532	550	96,7	107,9
Družinska po upokojujencu	236	201	250	80,4	85,2
Družinska - ponovni	1.006	810	900	90,0	80,5
SKUPAJ	1.735	1.543	1.700	90,8	88,9
Vdovska, del vdovske po zavarovancu	887	922	900	102,4	103,9
Vdovska, del vdovske po upokojujencu	6.297	6.322	6.500	97,3	100,4
Vdovska, del vdovske - ponovni	405	331	400	82,8	81,7
SKUPAJ	7.589	7.575	7.800	97,1	99,8
Ustavitev pravice do pokojnine	7.840	9.703	8.500	114,2	123,8
Dokončna odmera pokojnine	8.494	12.729	8.000	159,1	149,9
SKUPAJ POKOJNINE	53.419	72.397	67.400	107,4	135,5
2. PRAVICE IZ INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA					
Razvrstitev po oceni IK	11.888	10.023	11.500	87,2	84,3
Nadomestilo - prvi	8.005	8.305	8.000	103,8	103,7
Nadomestilo - ponovni	1.661	1.344	1.800	74,7	80,9
Ustavitev pravice do nadomestila iz invalidskega zavarovanja	7.114	8.085	6.500	124,4	113,6
Dokončna odmera nadomestila	211	442	200	221,0	209,5
SKUPAJ PRAVICE IZ INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA	28.879	28.199	28.000	100,7	97,6
3. POKOJNINSKA DOBA					
Pokojninska doba, doba v SZK in dokup let	1.060	879	1.000	87,9	82,9
Lastnost zavarovanca	7.346	5.218	7.700	67,8	71,0
SKUPAJ POKOJNINSKA DOBA	8.406	6.097	8.700	70,1	72,5
4. DRUGE PRAVICE					
Invalidnina	4.475	3.400	4.300	79,1	76,0
Dodatek za pomoč in postrežbo	15.696	12.884	15.600	82,6	82,1
SKUPAJ DRUGE PRAVICE	20.171	16.284	19.900	81,8	80,7
SKUPAJ (1+2+3+4)	110.875	122.977	124.000	99,2	110,9

IV.2.2.1.1 Uveljavljanje pravice do pokojnine

V letu 2020 je dotok zahtevkov za priznanje pravice do pokojnine znašal 72.238 in je bil v primerjavi z letom 2019 za 35,5 odstotka višji. Rešenih je bilo 72.397 zahtevkov, v letu 2019 53.419 zahtevkov za priznanje pravice do pokojnine oziroma 35,5 odstotka več v primerjavi z letom 2019. S takšno realizacijo je zavod za 7,4 odstotka presegel načrt 67.400 rešenih zahtevkov na področju uveljavljanja pravice do pokojnine. Ob koncu leta je v reševanju ostalo 6309 zadev.

V letu 2020 je bil dotok zahtevkov za predčasno in starostno, izplačilo 20 % in 40 % predčasne ali starostne pokojnine in delne pokojnine višji kot v letu 2019, in sicer je znašal 38.821 zahtevkov. Rešenih je bilo 39.164 zahtevkov, s čimer je zavod v primerjavi z letom 2019 rešil za 51,2 odstotka več zahtevkov. Ob koncu leta 2020 je ostalo v reševanju 3943 zahtevkov.

IV.2.2.1.2 Uveljavljanje pravic iz invalidskega zavarovanja

Dotok zahtevkov za priznanje pravic iz invalidskega zavarovanja je bil v letu 2020 realiziran v višini 27.280, kar je 6,4 odstotka manj kot v letu 2019. Rešenih je bilo 28.199 zahtevkov za priznanje pravic iz invalidskega zavarovanja, v letu 2019 28.879. Število rešenih zahtevkov je bilo za 0,7 odstotka nad načrtovanimi 28.000 rešenimi zahtevki. Ob koncu leta 2020 je v reševanju ostalo 7073 zahtevkov.

IV.2.2.1.3 Poklicna rehabilitacija in ohranitev zaposlitev delovnih invalidov

Zdravstvena kriza COVIDA-19 je močno otežila ustaljeno izvajanje poklicne rehabilitacije, kajti to je proces usposabljanja delovnega invalida z aktivnim sodelovanjem večjega števila deležnikov s ciljem zavarovančeve vrnitve na delo potem, ko je pri njem nastala sprememba v zdravstvenem stanju. Zavod je posamezne faze postopka sicer uspešno prilagajal novo nastalim razmeram in stike z zavarovancem in delodajalcem izvajal na daljavo.

Pričakovano so nižji rezultati izvedenih rehabilitacij, kljub temu je bilo z vsebino poklicne rehabilitacije seznanjenih 408 kandidatov (29,1 odstotkov manj, kot v letu 2019), med katerimi se jih je 231 na individualnem razgovoru odločilo za uporabo instituta poklicne rehabilitacije (30,6 odstotka manj, kot v preteklem letu). Invalidske komisije so 280 primerih kandidate napotila k pogodbenim izvajalcem zaposlitvene rehabilitacije (v letu 2019 je bilo napotnih 348 kandidatov), ti pa so pripravili 176 poročil (v letu 2019 je bilo poročil 172) za konkretno izvedbo poklicne rehabilitacije

Dne 31. decembra 2020 je bilo v poklicno rehabilitacijo vključenih 226 zavarovancev (leto pred tem 235 zavarovancev).

Z zavodom je bilo v letu 2020 sklenjenih 118 pogodb o poklicni rehabilitaciji (16,3 odstotka manj kot v letu 2019). Pri strukturi podpisnikov pogodb prihaja glede na pretekla leta do manjših sprememb, še vedno prevladuje delež moških (61,9 odstotka), spremenila pa se je starostna struktura, saj prevladuje skupina od 41 do 50 leta starosti (43,2 odstotka). Za poklicno rehabilitacijo se odločajo predvsem zaposleni zavarovanci, ki jih je bilo 87 oziroma 73,7 odstotka.

Ob danih razmerah zavod zasleduje postavljene cilje, da se za vsakega zavarovanca prioritarno išče izvedba poklicne rehabilitacije z njegovo usposobitvijo za opravljanje istega poklica ali dela tako, da se mu prilagodi delovno mesto z ustreznimi tehničnimi pripomočki. Delež te oblike rehabilitacije se je v primerjavi z predhodnim letom zvišal za 8,2 odstotka. Za 1,2 odstotka se je v primerjavi z letom 2019 zvišal tudi delež usposabljanja s praktičnim delom na ustreznem delovnem mestu in za 3 odstotke pri izobraževanju ob delu. Žal so razmere delno onemogočale kratkotrajno usposabljanje in izobraževanje, zato se je delež tega načina poklicne rehabilitacije v primerjavi z predhodnim letom znižal za 11,9 odstotka. Za 0,5 odstotka se je znižal tudi

delež prevladujočega načina poklicne rehabilitacije-to je izobraževanje na ustreznih šolah in drugih oblikah izobraževanja.

V letu 2020 so poklicno rehabilitacijo uspešno zaključili 104 zavarovanci (v letu 2019 je zaključilo rehabilitacijo 118 zavarovancev), osmim pa poklicne rehabilitacije ni uspelo končati.

Velik vpliv je imela zdravstvena kriza COVIDA-19 tudi na delodajalce, ki so na podlagi Sklepa o merilih in postopku za določanje višine sredstev za kritje stroškov prilagoditve prostorov in delovnih sredstev ter usposabljanje za ohranitev zaposlitve delovnega invalida vložili malo zahtev, na podlagi katerih zavod delno ali v celoti krije stroške prilagoditve prostorov in delovnih sredstev. Tovrstnih pogodb je bilo v letu 2020 sklenjenih 12, (to je kar 62,5 odstotka manj, kot v preteklem letu) s prav toliko različnimi delodajalci. Vrednost vseh sklenjenih pogodb je znašala 22.425,50 evra. Najvišji odobren znesek po pogodbi je znašal 5.895,00 evra, najnižji pa 141,28 evra.

V okviru ukrepov za ohranitev zaposlitve delovnih invalidov, je zavod sofinanciral stroške programov usposabljanja v 12 primerih (oziroma v 50,0 odstotkov manj, kot v letu 2019). Pogodbe o sofinanciranju programov usposabljanja so bile sklenjene z 10 različnimi delodajalci. Najdaljše usposabljanje je trajalo 12 mesecev, najkrajše pa 7 dni. Skupna vrednost sklenjenih pogodb je znašala 12.090,11 evra. Najvišji znesek sofinanciranja po pogodbi je znašal 2.678,96 evra, najnižji pa 162,68 evra.

IV.2.2.1.4 Uveljavljanje pokojninske dobe

Na področju pokojninske dobe se je v letu 2020 v primerjavi s preteklimi leti nadaljeval trend zniževanja dotoka zahtevkov. Vloženih je bilo 6295 zahtevkov, kar je 24,4 odstotka manj kot v letu 2019. V letu 2020 je bilo rešenih 27,5 odstotka manj zahtevkov za priznanje pokojninske dobe kot v letu 2019. Zavodu je ob koncu leta 2020 na tem področju ostalo 970 nerešenih zahtevkov.

IV.2.2.1.5 Druge pravice

Dotok zahtevkov za priznanje pravice do invalidnine ter DPP je v letu 2020 znašal 16.297 zahtevkov in je bil za 19,8 odstotka nižji kot v letu 2019. Rešenih je bilo 16.284 zahtevkov oziroma 18,2 odstotka manj od načrtovanih, v primerjavi z letom 2019 pa je bilo rešenih za 19,3 odstotka manj zahtevkov, kar je predvsem posledica omejenega delovanja invalidskih komisij v času epidemije COVID-19. V reševanju je ob koncu leta 2020 ostalo 1021 zahtevkov.

IV.2.2.2 Uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja na I. stopnji

V letu 2020 je bil dotok zahtevkov za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja višji kot v letu 2019. V letu 2020 je bilo skupno vloženih 19.057, rešenih pa 18.581 zahtevkov, kar je za 4,5 odstotka več kot v letu 2019 oziroma za 3,2 odstotka nad načrtovanim. V reševanju je ob koncu leta 2020 ostalo 6376 zahtevkov.

Preglednica IV.9

REALIZACIJA REŠENIH ZAHTEVKOV IZ MEDNARODNEGA ZAVAROVANJA NA I. STOPNJI, 2019 IN 2020					
VRSTA ZAHTEVKA	REALIZACIJA		NAČRT 2020	IZPOLNITEV NAČRTA (%)	INDEKS 2020/2019
	2019	2020			
1. POKOJNINE					
Starostna - prvi	3.294	3.554	3.500	101,5	107,9
E starostna - prvi	4.501	4.732	4.500	105,2	105,1
Starostna, E starostna - ponovni	730	767	850	90,2	105,1
Pokojnina - 20 % in 40 %	692	1.440	1.100	130,9	208,1
Delna pokojnina	104	100	150	66,7	96,2
SKUPAJ	9.321	10.593	10.100	104,9	113,6
Razvrstitev po oceni IK					
Invalidska - prvi	422	368	400	92,0	87,2
E invalidska - prvi	1.100	848	800	106,0	77,1
Invalidska, E invalidska - ponovni, nadomestilo iz invalidskega zavarovanja	133	151	100	151,0	113,5
SKUPAJ	2.881	1.828	2.400	76,2	63,5
Družinska, vdovska, del vdovske po zavarovancu					
Družinska, vdovska, del vdovske po upokojencu	529	516	500	103,2	97,5
E družinska, vdovska, del vdovske po zavarovancu	566	665	600	110,8	117,5
E družinska, vdovska, del vdovske po upokojencu	510	510	600	85,0	100,0
Družinska, vdovska, del vdovske, E-družinska, E-vdovska, E-del vdovske - ponovni	1.278	1.406	1.400	100,4	110,0
Družinska, vdovska, del vdovske, E-družinska, E-vdovska, E-del vdovske - ponovni	348	411	300	137,0	118,1
SKUPAJ	3.231	3.508	3.400	103,2	108,6
Preračun					
Preračun	268	172	200	100,0	64,2
Preračun italijanske pokojnine	52	28			53,8
Ustavitev pravice do pokojnine	785	815	700	116,4	103,8
Dokončna odmera pokojnine	711	1.188	700	169,7	167,1
SKUPAJ	1.816	2.203	1.600	137,7	121,3
SKUPAJ POKOJNINE	17.249	18.132	17.500	103,6	105,1
2. DRUGE PRAVICE					
Invalidnina	56	56	50	112,0	100,0
Dodatek za pomoč in postrežbo	472	393	450	87,3	83,3
SKUPAJ DRUGE PRAVICE	528	449	500	89,8	85,0
SKUPAJ (1+2)	17.777	18.581	18.000	103,2	104,5

IV.2.2.3 Pritožbe zoper odločbe I. stopnje

Dotok zahtevkov iz naslova varstva pravic je v letu 2020 za 8,6 odstotka nižji kot v letu 2019. V letu 2020 so imeli strokovni delavci v reševanju 5315 pritožb. Rešenih je bilo 5464 pritožb, kar je za 11 odstotkov manj kot v letu 2019 in za 15,9 odstotka manj od načrtovanega. Razlog za manjše število rešenih zadev je iskati predvsem v manjšem številu zadev za razvrstitev invalidnosti zaradi omejenega delovanja invalidskih komisij II. stopnje v času epidemije COVID-19. Ob koncu leta 2020 je v reševanju ostalo 1753 nerešenih zadev, leta 2019 pa 1902 zadev.

Preglednica IV.10

REALIZACIJA REŠENIH ZAHTEVKOV ZA PRITOŽBE NA ODLOČBE I. STOPNJE, 2019 IN 2020					
VRSTA ZAHTEVKA	REALIZACIJA		NAČRT 2020	IZPOLNITEV NAČRTA (%)	INDEKS 2020/2019
	2019	2020			
PRITOŽBE IZ POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA					
1. POKOJNINE					
Starostna, predčasna, delna	282	379	300	126,3	134,4
Invalidska	34	38	50	76,0	111,8
Družinska	18	29	100	128,0	161,1
Vdovska, del vdovske	84	99			117,9
Pokojnina - 20 % in 40 %	53	167	350	47,7	315,1
Ustavitev pravice do pokojnine	26	41	50	82,0	157,7
SKUPAJ POKOJNINE	497	753	850	88,6	151,5
2. PRAVICE IZ INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA					
Razvrstitev invalidnosti	3.352	2.464	3.400	72,5	73,5
Nadomestilo iz invalidskega zavarovanja	136	208	150	138,7	152,9
Ustavitev pravice do nadomestila iz invalidskega zavarovanja	68	65	50	130,0	95,6
SKUPAJ PRAVICE IZ INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA	3.556	2.737	3.600	76,0	77,0
3. POKOJNINSKA DOBA					
Pokojninska doba	20	20			100,0
Doba v SZK	7	11	30	110,0	157,1
Dokup let	4	2			50,0
Lastnost zavarovanca	166	117	150	78,0	70,5
SKUPAJ POKOJNINSKA DOBA	197	150	180	83,3	76,1
4. DRUGE PRAVICE					
Invalidnina	358	321	300	107,0	89,7
Dodatek za pomoč in postrežbo	1.030	1.014	1.070	94,8	98,4
SKUPAJ DRUGE PRAVICE	1.388	1.335	1.370	97,4	96,2
SKUPAJ (1+2+3+4)	5.638	4.975	6.000	82,9	88,2
PRITOŽBE IZ MEDNARODNEGA ZAVAROVANJA					
1. POKOJNINE					
Starostna, predčasna, delna	111	99			89,2
E starostna, predčasna, delna	85	111	230	97,0	130,6
Pokojnina - 20 % in 40 % in E pokojnina - 20 % in 40 %	13	13			100,0
Invalidska	40	38	130	76,2	95,0
E invalidska	88	61			69,3
Družinska, vdovska, del vdovske	62	62	70	122,9	100,0
E družinska, vdovska, del vdovske	14	24			171,4
Preračun pokojnine	9	4	20	65,0	44,4
Ustavitev pravice do pokojnine	4	9			225,0
SKUPAJ POKOJNINE	426	421	450	93,6	98,8
2. DRUGE PRAVICE					
Razvrstitev invalidnosti	32	26			81,3
Invalidnina	6	12	50	128,0	200,0
Dodatek za pomoč in postrežbo	30	26			86,7
SKUPAJ DRUGE PRAVICE	68	64	50	128,0	94,1
SKUPAJ (1+2)	494	485	500	97,0	98,2
PRITOŽBE MATIČNA EVIDENCA					
Vračilo prispevkov - 157. člen ZPIZ-2	7	4	-	-	57,1
SKUPAJ VSE PRITOŽBE	6.139	5.464	6.500	84,1	89,0

IV.2.2.4 Ostali zahtevki in storitve

Med ostale zahtevke in storitve zavoda so uvrščene zadeve, ki se izvajajo v okviru postopka za uveljavljanje in priznanje pravic na zahtevo zavarovanca ali po uradni dolžnosti.

V letu 2020 je bil dotok ostalih zahtevkov in storitev v višini 289.785, kar je za 4,8 odstotka manj kot v predhodnem letu. Število rešenih ostalih zahtevkov in storitev je bilo v letu 2020 za 10,5 odstotka nižje od načrtovanega in za 3,2 odstotka nižje od realizacije v letu 2019.

Med ostale zahtevke uvrščamo tudi zahtevke, ki se navezujejo predvsem na oceno invalidnosti, kjer je realizacija najslabša. Razlog je v omejenem delovanju invalidskih komisij, v času epidemije COVID-19. Poleg tega tudi osebni zdravniki niso podajali toliko predlogov, kot pretekla leta ter odziv delodajalcev za pošiljanje delovne dokumentacije je bil slabši.

Največ opravil s tega področja je tudi v letu 2020 prikazanih v delu izpisa obdobja zavarovanja, in sicer je zavod izdal 130.967 izpisov, kar je za 4,2 odstotka manj kot v letu 2019 in 8,6 odstotka manj kot je bilo načrtovano za leto 2020.

Sledijo opravila v delu izdaje informativnih izračunov datuma upokojitve in višine pokojnine. Zavod je v letu 2020 skupaj posredoval 104.854 informativnih izračunov, kar je za 3,8 odstotka več kot v letu 2019 in za 10,8 odstotka manj kot je bilo načrtovano za leto 2020. Zavod je načrtoval večje število vlog zaradi sprememb, ki jih je prinesla novela ZPIZ-2G, saj vplivajo na višino zneskov pokojnin pri že izdanih informativnih izračunih. Zavod ocenjuje, da so se zavarovanci zaradi epidemije COVID-19 manj odločali za vlaganje zahtevkov od načrtovanega.

Informativni izračuni datuma upokojitve in višine pokojnine predstavljajo za zavod precejšen delež v strukturi realizacije zahtevkov. Ob upoštevanju, da je zakonodaja s področja priznanja pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja zaradi številnih sprememb vedno bolj zahtevna, posledično tudi sami informativni izračuni predstavljajo vedno večjo obremenitev zaposlenih zavoda, tako v delu reševanja, kot tudi zahtevnosti podajanja samih informacij strankam. V letu 2020 je znašal dotok zahtevkov s področja priznanja pravic 141.167 zahtevkov, dotok informativnih izračunov pa 100.618 zahtevkov, kar predstavlja 71,3 odstotka dotoka zahtevkov priznanja pravic in je nekoliko nižji kot zadnja štiri leta (leta 2019 je znašal 77,1 odstotka), kar je posledica povišanega števila zahtevkov za priznanje pravic zaradi novele ZPIZ-2G.

Stranke vlagajo tudi po večkrat informativne izračune, poleg informativnih izračunov o pričakovani višini predčasne oziroma starostne pokojnine ter predvidenem datumu izpolnitve pogojev po določbah ZPIZ-2, ki jih mora zavod na podlagi šestega odstavka 140. člena ZPIZ-2, zavarovancu, ki v koledarskem letu dopolni 58 let starosti, izdati po uradni dolžnosti, prav tako pa želijo, da informacije pridobijo čim prej, kar se kaže tudi pri časih izdaje le-teh. Izdaja informativnih izračunov v tako velikem obsegu pa bistveno vpliva na čas trajanja postopkov za priznanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Preglednica IV.11

REALIZACIJA OSTALIH ZAHTEVKOV IN STORITEV, 2019 IN 2020					
VRSTA ZAHTEVKA	REALIZACIJA		NAČRT 2020	IZPOLNITEV NAČRTA (%)	INDEKS 2020/2019
	2019	2020			
Pripravljalni postopek za oceno delazmožnosti	11.725	9.210	12.000	76,8	78,6
Pripravljalni postopek za oceno DPP	15.501	13.356	16.000	83,5	86,2
Pripravljalni postopek za oceno TO	4.138	3.114	3.800	81,9	75,3
Pripravljalni postopek - prišteta doba	0	263	-	-	-
Poklicna rehabilitacija	321	436	300	145,3	135,8
Spremljanje poklicne rehabilitacije	614	178	600	29,7	29,0
Kontrolni pregled	1.291	840	1.500	56,0	65,1
Dopolnilno mnenje	5.224	4.233	5.500	77,0	81,0
Povrnitev stroškov pri postopku ocene IK	331	202	400	50,5	61,0
SKUPAJ	39.145	31.832	40.100	79,4	81,3
Informativni izračun datuma upokojitve - ZPIZ-2	26.302	24.570			93,4
Informativni izračun datuma upokojitve - ZPIZ-1	1.599	1.296	35.000	87,8	81,1
Ponovni informativni izračun datuma upokojitve	4.140	4.862			117,4
Informativni izračun višine pokojnine - ZPIZ-2	25.000	23.359			93,4
Informativni izračun višine pokojnine - ZPIZ-1	1.229	976	46.000	63,4	79,4
Ponovni informativni izračun višine pokojnine	4.016	4.820			120,0
Informativni izračun datuma upokojitve - ZPIZ-2 (MZ)	3.556	3.221			90,6
Informativni izračun datuma upokojitve - ZPIZ-1 (MZ)	256	224	4.500	83,9	87,5
Ponovni informativni izračun datuma upokojitve (MZ)	291	332			114,1
Informativni izračun višine pokojnine - ZPIZ-2 (MZ)	3.311	2.990			90,3
Informativni izračun višine pokojnine - ZPIZ-1 (MZ)	153	167	6.500	53,5	109,2
Ponovni informativni izračun višine pokojnine (MZ)	270	320			118,5
Informativni izračun višine pokojnine 140. člen - prvi	21.058	18.388			87,3
Informativni izračun višine pokojnine 140. člen - ponovni	340	1.888	19.000	106,7	555,3
Dodatni informativni izračun višine pokojnine	2.828	3.590	-	-	126,9
Infor. izračun dat. upokojitve ZUJF, 114. člen ZDR in nadomestila	5.078	11.928	5.000	238,6	234,9
Informativni izračun za poklicno pokojnino	1.544	1.923	1.500	128,2	124,5
SKUPAJ	100.971	104.854	117.500	89,2	103,8
Izračun pokojninske dobe	7.937	7.521	8.100	94,9	94,8
Ponovni izračun pokojninske dobe	220	163			74,1
Posredovanje slovenske in ugotavljanje tuje dobe	4.972	4.700	5.000	94,0	94,5
Posredovanje dokumentacije	3.690	3.577	3.800	94,1	96,9
Posredovanje za tujo pokojnino	3.782	3.533	4.000	88,3	93,4
Priprava dokumentacije	0	0	-	-	-
SKUPAJ	20.601	19.494	20.900	93,3	94,6
Preplačila, odškodnina - zamudne obresti in izplačilo dedičem po ZUJF	3.125	3.072	3.500	87,8	98,3
Pravna pomoč	208	176	200	88,0	84,6
Odgovor o pravicah iz PIZ	4.767	5.210	4.800	108,5	109,3
Izpis obdobji zavarovanja	136.457	130.765	143.000	91,4	95,8
SKUPAJ	144.557	139.223	151.500	91,9	96,3
SKUPAJ VSE	305.274	295.403	330.000	89,5	96,8

IV.2.2.5 Trajanje postopkov za priznanje pravic

Čas trajanja postopkov za reševanje zahtevkov obsega čas od vložitve zahtevka do odpreme zadeve stranki. Zavod mora izdati odločbo v dveh mesecih od prejema vloge.

Daljši roki za izdajo odločb veljajo, kadar se odloča o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja z uporabo mednarodnih pogodb, ko je rok za izdajo odločbe šest mesecev, šteto od prejema zadeve od tujega nosilca zavarovanja.

Če je za ugotovitev pravic iz invalidskega zavarovanja potrebno izvedensko mnenje, mora zavod izdati odločbo v štirih mesecih od dneva uvedbe postopka, pri čemer je postopek uveden takrat, ko zavod prejme zahtevo s popolno delovno dokumentacijo zavarovanca ter medicinsko dokumentacijo o njegovem zdravstvenem stanju in o njegovi delovni zmožnosti.

IV.2.2.5.1 Trajanje postopkov iz PIZ na I. stopnji

V letu 2020 je povprečni čas reševanja zahtevkov za uveljavljanje pravic na I. stopnji znašal 60 dni in je za štiri dni krajši kot leta 2019.

Zavod je v letu 2020 v povprečju reševal zahtevke, v zvezi s pravicami do starostne, predčasne in delne pokojnine ter izplačilo 20 % predčasne ali 40 % starostne pokojnine 49 dni, kar je za 4 dni manj kot v letu 2019.

Podaljšanje časa reševanja je razvidno le pri priznanju invalidnine in DPP, in sicer za 14 dni (na 104 dni iz 90 dni v letu 2019), kar je posledica nedelovanja invalidskih komisij v času prvega vala epidemije ter delovanja invalidskih komisij brez osebne pregleda, kar je povzročilo dopolnjevanje medicinske dokumentacije.

Primerjave povprečnih časov reševanja zahtevkov za uveljavljanje pravic na I. stopnji po vrstah pravic znašajo pri:

- starostnih, predčnih in delnih pokojninah 49 dni v letu 2020, 51 dni v letu 2019;
- invalidskih pokojninah 59 dni v letu 2020, 67 dni v letu 2019;
- družinskih pokojninah 69 dni v letu 2020, 66 dni v letu 2019;
- vdovskih pokojninah (z delom vdovskih pokojnin) 59 dni v letu 2020, 61 dni v letu 2019;
- razvrstitvah po oceni na IK (ocena na invalidski komisiji in razvrstitvena odločba) 140 dni v letu 2020, 134 dni v letu 2019 (rok 4 mesece);
- nadomestilih iz invalidskega zavarovanja 38 dni v letu 2020 in 44 dni v letu 2019;
- pokojninski dobi 57 dni v letu 2020, 50 dni v letu 2019 in
- drugih pravicah 104 dni v letu 2020, 90 dni v letu 2019.

Zavod v postopkih priznanja pravic iz invalidskega zavarovanja, DPP in invalidnine predhodno izvede pripravljalni postopek pred oceno invalidske komisije, v katerem strokovni delavci pridobijo od delodajalcev manjkajočo delovno dokumentacijo, od zdravnikov specialistov ali osebnega zdravnika zavarovanca pa manjkajočo medicinsko dokumentacijo. Čas pridobivanja podatkov ne sodi v zakonsko določen čas reševanja zahtevkov. Zavod kljub temu spremlja navedeni čas, da čim hitreje reši ta postopek in s tem pripravi prehod v naslednjo fazo reševanja zadeve. V povprečju je v letu 2020 znašal čas za pridobitev in pripravo dokumentacije s področja PIZ 60 dni, kar je 8 dni več kot v predhodnem letu, predvsem zaradi daljšega odziva delodajalcev v času epidemije COVID-19, saj je bilo potrebno sodelovanje z medicino dela, ki pa je bilo tudi oteženo. Čas za pridobitev in pripravo dokumentacije s področja mednarodnega zavarovanja pa je znašal 100 dni, kar je kar 15 dni več kot v letu 2019.

Zavod iz zgoraj navedenega razloga spremlja tudi vmesni povprečni čas trajanja postopka za oceno na invalidski komisiji, ki zajema čas od popolne medicinske in delovne dokumentacije do podaje izvedenskega mnenja, ki se je v letu 2020 podaljšal na 114 dni iz 92 dni v letu 2019. Razlog za podaljšanje je predvsem v začasni prekinitvi delovanja invalidskih komisij v času

razglašene epidemije in tudi kasnejšem omejenem delovanju, ker zunanji izvedenci zaradi epidemije COVID-19 niso bili na razpolago kot v preteklosti.

Reševanje informativnih izračunov datuma izpolnitve pogojev za predčasno oziroma starostno pokojnino in višine pokojnine na področju PIZ je v letu 2020 v povprečju trajalo 61 dni, v letu 2019 pa 60 dni. Na področju mednarodnega zavarovanja je bil čas reševanja informativnih izračunov v letu 2020 123 dni, v letu 2019 122 dni.

V zakonskem roku dveh oziroma štirih mesecev je bilo v letu 2020 na zavodu skupaj rešenih 76,2 odstotka zahtevkov za uveljavljanje pravic na I. stopnji, kar je za 0,8 odstotne točke več kot leta 2019.

Delež zadev, rešenih v roku, znaša pri:

- starostnih, predčasnih in delnih pokojninah 77,8 odstotka v letu 2020, 76,2 odstotka v letu 2019,
- invalidskih pokojninah 73 odstotkov v letu 2020, 70,4 odstotka v letu 2019,
- družinskih pokojninah 72,7 odstotka v letu 2020, 68,1 odstotka v letu 2019,
- vdovskih pokojninah (vključno z delom vdovskih pokojnin) 70,1 odstotka v letu 2020, 65,3 odstotka v letu 2019,
- razvrstitvah po oceni na IK (ocena na invalidski komisiji in razvrstitvena odločba) 45,5 odstotka v letu 2020, 48,5 odstotka v letu 2019,
- nadomestilih iz invalidskega zavarovanja 80,9 odstotka v letu 2020, 76,8 odstotka v letu 2019,
- pokojninski dobi 76 odstotkov v letu 2020, 78,1 odstotka v letu 2019 ter
- drugih pravicah 71,8 odstotka v letu 2020, 81 odstotkov v letu 2019.

IV.2.2.5.2 Trajanje postopkov iz mednarodnega zavarovanja na I. stopnji

V postopkih uveljavljanja pravic iz mednarodnega zavarovanja je zakonsko določen šestmesečni rok rešitve. Z vključitvijo tujega nosilca zavarovanja v postopek in s tem povezanega dopisovanja ter zbiranja dokazil se časi reševanja v nekaterih primerih podaljšujejo, ker zavod na podatke iz tujine praviloma čaka več mesecev. V letu 2020 je povprečni čas reševanja zahtevkov s področja uveljavljanja pravic iz mednarodnega zavarovanja znašal 105 dni, v letu 2019 pa 111 dni.

IV.2.2.5.3 Trajanje pritožbenih postopkov

Za ugotavljanje povprečnih časov trajanja pritožbenih postopkov velja podoben način zajemanja podatkov kot pri uveljavljanju pravic na I. stopnji. Upošteva se čas od vložitve zahtevka do odpreme odločbe, v primeru reševanja invalidskih zadev pa je vključen tudi čas za podajo izvedenskega mnenja na invalidski komisiji II. stopnje.

Pri reševanju pritožbenih zahtevkov iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja se je povprečni čas v primerjavi z letom 2019 podaljšal iz 146 dni na 158 dni v letu 2020.

Pri reševanju pritožb iz mednarodnega zavarovanja se je povprečni čas v primerjavi z letom 2019 skrajšal iz 110 dni na 104 dni v letu 2020.

IV.2.2.6 Revizija

Revizija prvostopenjskih pozitivnih odločb, ki se opravi po uradni dolžnosti, je zakonsko predpisana oblika nadzora nad izvajanjem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, vključno z izvajanjem mednarodnega zavarovanja. Kot izredno pravno sredstvo omogoča drugostopenjskemu organu, da preizkusi zakonitost in pravilnost tudi tistih pozitivnih odločb prvostopenjskega organa, ki niso bile izpodbijane s pritožbo. V primeru, da je zoper odločbo območne enote vložena pritožba, se odloči o pritožbi in reviziji z isto odločbo.

Preglednica IV.12

ŠTEVILO REVIZIJ GLEDE NA ŠTEVILO PRVOSTOPENJSKIH POZITIVNIH ODLOČB, 2020				
VRSTA ODLOČBE	ODLOČBE		VSE REVIZIJE	
	POZITIVNE	SKUPAJ	ŠTEVILO VSEH REVIZIJ	DELEŽ V %
Pokojnine	58.954	62.375	11.429	19,4
Pokojninska doba	530	872	80	15,1
Pravice iz invalidskega zavarovanja	13.694	20.066	3.515	25,7
Ostalo	8.839	16.279	2.072	23,4
SKUPAJ PIZ	82.017	99.592	17.096	20,8
Pokojnine	12.260	17.277	3.053	24,9
Ostalo	288	449	82	28,5
SKUPAJ MZ	12.548	17.726	3.135	25,0
SKUPAJ PIZ in MZ	94.565	117.318	20.231	21,4

Preglednica IV.13

ŠTEVILO IN STRUKTURA OPRAVLJENIH REVIZIJ IZ PIZ IN MZ, 2020							
VRSTA ODLOČBE	ŠTEVILO OPRAVLJENIH REVIZIJ	VRSTE REŠITEV V ŠTEVILU IN ODPSTOTKU					
		ŠTEVILO POTRJENIH ODLOČB	% POTRJE- NIH	ŠEVILO SPREME- NJNIH ODLOČB	% SPREME- NJNIH	ŠTEVILO ODPRA- VLJENIH, RAZVELJA- VLJENIH ODLOČB	% ODPRA- VLJENIH, RAZVELJA- VLJENIH
Starostna in predčasna pokojnina	7.630	7.484	98,1	141	1,8	5	0,1
Invalidska pokojnina	758	740	97,6	15	2,0	3	0,4
Družinska, vdovska, del vdovske pokojnine	3.041	2.996	98,5	43	1,4	2	0,1
Razvrstitev po oceni IK	1.144	1.142	99,8	1	0,1	1	0,1
Nadomestila iz invalidskega zavarovanja	2.371	2.330	98,3	41	1,7	0	0,0
Pokojninska doba z dokupom let	80	76	95,0	4	5,0	0	0,0
Invalidnina	12	12	100,0	0	0,0	0	0,0
Dodatek za pomoč in postrežbo	2.060	1.990	96,6	70	3,4	0	0,0
SKUPAJ PIZ	17.096	16.770	98,1	315	1,8	11	0,1
Starostna in predčasna pokojnina	1.054	982	93,2	49	4,6	23	2,2
E starostna in predčasna pokojnina	1.123	1.054	93,9	54	4,8	15	1,3
Invalidska pokojnina	43	40	93,0	3	7,0	0	0,0
E invalidska pokojnina	64	57	89,1	7	10,9	0	0,0
Družinska, vdovska, del vdovske pokojnine	244	237	97,1	5	2,0	2	0,8
E družinska, vdovska, del vdovske pokojnine	516	494	95,7	15	2,9	7	1,4
Preračun pokojnin po 37., 38. čl.	0	0	-	0	-	0	-
Preračun pokojnin po Uredbi 94., 118. čl.	1	0	0,0	1	100,0	0	0,0
Invalidnina	1	0	0,0	1	100,0	0	0,0
Dodatek za pomoč in postrežbo	81	79	97,5	2	2,5	0	0,0
Razvrstitev po oceni IK	6	6	100,0	0	0,0	0	0,0
Nadomestilo iz invalidskega zavarovanja	2	1	50,0	1	50,0	0	0,0
SKUPAJ MZ	3.135	2.950	94,1	138	4,4	47	1,5
SKUPAJ PIZ IN MZ	20.231	19.720	97,5	453	2,2	58	0,3

V letu 2020 je zavod skupaj opravil 20.231 revizij izdanih pozitivnih odločb, od teh 17.096 iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja in 3135 revizij s področja mednarodnega zavarovanja. Delež opravljenih revizij prvostopenjskih odločb znaša 21,4 odstotka, s čimer je bil načrt za 1,4 odstotne točke izveden nad planiranim v višini 20 odstotkov. Glede na to znaša delež opravljenih revizij na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja 20,8 odstotka, medtem ko na področju mednarodnega zavarovanja znaša 25 odstotkov.

Od 20.231 v reviziji pregledanih pozitivnih prvostopenjskih odločb je bilo potrjenih 19.720 odločb, kar pomeni 97,5 odstotka, spremenjenih 453 odločb (2,2 odstotka) in razveljavljenih oziroma odpravljenih 58 odločb (0,3 odstotka). Delež v reviziji potrjenih odločb na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja znaša 98,1 odstotka (98,7 odstotka v letu 2019), delež na področju mednarodnega zavarovanja pa 94,1 odstotka (93,3 odstotka v letu 2019).

Najpogostejši razlogi za spremembo, razveljavitev ali odpravo prvostopenjskih odločb so bili:

- nepravilna uporaba določbe šestega odstavka 37. člena ZPIZ-2, ki ureja ugodnejše vrednotenje pokojninske dobe brez dokupa;
- nepravilno izračunana skupna pokojninska doba;
- napake pri oblikovanju in izračunu pokojninske osnove tako pri odmeri starostne, invalidske, vdovske oziroma družinske pokojnine, kot tudi pri odmeri nadomestil iz invalidskega zavarovanja;
- nepravilna odmera starostne, predčasne zaradi neupoštevanja dodatnega odmerne odstotka za otroke;
- nepravilna odmera nadomestila iz invalidskega zavarovanja zaradi nepravilno ugotovljenega zadnjega statusa zavarovanca, nepravilno ugotovljene skupne pokojninske dobe;
- napake zaradi neupoštevanja nove odmerne lestvice (37. člena ZPIZ-2), in sicer pri invalidskih pokojninah in pri odmerah nadomestil iz invalidskega zavarovanja, kot tudi pri družinskih oziroma vdovskih pokojninah po zavarovancu, kjer je osnova za odmero invalidska pokojnina;
- pomanjkljivo preverjanje prenehanja zavarovanja v tujini;
- neupoštevanje dobe, dopolnjene v vseh državah EU;
- napačno upoštevanje tuje dobe.

IV.2.2.7 Zastopanje v zadevah PIZ

V letu 2020 je bilo pri DSS LJ razpisanih 1279 obravnav, od tega je bilo 597 obravnav preklicanih. Število obravnav se je v letu 2020 zmanjšalo zaradi epidemije COVID-19, v času od 16. 3. 2020 do 19. 5. 2020 ter od 16. 11. 2020 do 31. 12. 2020 iz tega razloga ni bilo obravnav, poslovanje z vlogami pa je potekalo ves čas. Opravljenih je bilo 682 obravnav s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja (1.084 v letu 2019). Zavod se je udeležil 681 obravnav, kar znaša 99,85 odstotka. Število opravljenih obravnav se je v primerjavi z letom 2019 zmanjšalo za 37 odstotkov.

Poleg zastopanja je bilo s strani zavoda v letu 2020 vloženi 508 odgovorov na tožbe (18 odstotkov manj kot leta 2019), 44 pritožb (34 odstotkov manj kot leta 2019), 2 reviziji, 2 predloga za dopustitev revizije.

V letu 2020 je bilo s strani zavarovancev vloženi največ tožb s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, saj je bilo kar 84 odstotkov (427) odgovorov na tožbe pripravljenih s tega področja, s področja mednarodnega zavarovanja 3,5 odstotkov (18) in s področja matične evidence in prispevkov 12,4 odstotke (63). Število vloženi tožb zavarovancev zoper zavod s področja PIZ se je v primerjavi z letom 2019 zmanjšalo za 22,5 odstotka.

Zavod je v letu 2020 s strani DSS LJ prejel 492 sodb (od tega 377 sodb DSS LJ, 113 sodb VDSS in 2 sodbi VS RS) ter 1275 sklepov. Zoper 44 sodnih odločb (21 sodb in 23 sklepov) prvostopenjskega sodišča je zavod v letu 2020 vložil pritožbo. V 94 odstotkih zadev je bil izid

socialnega spora na DSS LJ za zavod sprejemljiv oziroma ugoden in ni bila vložena pritožba zoper sodbo. Iz strukture pritožb lahko povzamemo, da je bilo vloženi 95 odstotkov pritožb s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, 3 odstotka pritožb s področja matične evidence zavarovancev in prispevkov in 2 odstotka pritožb s področja mednarodnega zavarovanja. V letu 2020 je bilo s strani zavarovancev zoper sodne odločbe vloženi 105 pritožb.

Od 67 vloženi pritožb (45 zoper sodbe in 22 zoper sklepe) v letu 2019 je bilo 45 pritožbam zavoda ugodeno ali delno ugodeno, kar pomeni 67 odstotno uspešnost v pritožbah, ob upoštevanju, da so 3 pritožbe še nerešene, 19 pritožb zavoda je bilo zavrženih. Nekaj pritožb zavoda je bilo zavrženih zaradi drugačne odločitve glede pravice do vdovske pokojnine, drugačne razlage določbe 197. člena ZPIZ-2 ter zaradi drugačne odločitve v sporih iz invalidskega zavarovanja, ugodeno pa je bilo med drugim pritožbam zoper sklepe o izvedeninah ter pritožbam v primerih ponovnih zahtev za ponovno odmero pokojnin (v povezavi s 183. člen ZPIZ-2), ki so bile vložene po izteku 60-dnevnega roka od objave odločbe Ustavnega sodišča U-I-239/14 z dne 26. 3. 2015. Nekaj pritožb se je nanašalo tudi na postopkovne določbe, in sicer na 7. in 129. člen ZUP ter 82. člen ZDSS-1.

IV.2.2.8 Komisija za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi

V letu 2020 je bilo pri komisiji MDDSZ za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi (komisija), ki deluje na podlagi tretjega odstavka 429. člena ZPIZ-2 in 103. člena ZPIZ-1, število na novo vloženi predlogov za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi 685. Skupaj z 61 predlogi iz leta 2019, ki do konca leta 2019 še niso bili rešeni, je bilo v reševanju 746 zadev, kar je 55,4 odstotka več kot v letu 2019 ko je bilo v reševanju 480 zadev.

Predlogi predlagateljev iz prvega in drugega odstavka 103. člena ZPIZ-1, se po 1. januarju 2018 vlagajo pri območnih službah ZRSZ, na območju katere ima delodajalec sedež, ZRSZ pa po izvedenem postopku komisiji pošlje predlog z delovno dokumentacijo in ugotovitve s predlogom ZRSZ o izpolnjevanju pogojev za odpoved pogodbe o zaposlitvi.

V letu 2020 je imela komisija 35 sej in rešila 650 zadev (kar je 55,1 odstotka več kot v lanskem letu, ko je bilo rešeni 419 zadev), od tega v 633 primerih glede nameravanih odpovedi pogodb o zaposlitvi delovnim invalidom, v 16 primerih invalidu, ki ni imel statusa delovnega invalida ter v 1 primeru, ko delavka ni imela statusa invalida. Ob tem kaže poudariti, da je komisija obravnavala več zahtevnejši zadev, večkrat pa je bilo treba obravnave zadev tudi preložiti. Komisija je po preučitvi delovne dokumentacije z ugotovitvami in predlogom ZRSZ o izpolnjevanju pogojev za odpoved pogodbe o zaposlitvi v 49 primerih obravnave preložila, in sicer v 8 primerih zaradi preverjanja večkratnega varstva pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi, v 38 primerih zaradi pridobivanja dodatne dokumentacije, v 3 primerih je bil predlagan nadzor Inšpektorata RS za delo pri delodajalcu. Na dan 31. december 2020 je bilo 96 nerešeni zadev.

Komisija je na podlagi pridobljene delovne dokumentacije z ugotovitvami in predlogi ZRSZ v 394 primerih (60,6 odstotka vseh rešeni zadev) ugotovila, da obstaja podlaga za odpoved pogodbe o zaposlitvi brez ponudbe nove pogodbe ter podala pozitivno mnenje, v 256 primerih (39,4 odstotka rešeni zadev) pa je podala negativno mnenje ali pa je zadeve rešila na drug način, brez mnenja o podlagi za odpoved pogodbe o zaposlitvi.

IV.2.3 Izvedenstvo

Izvedenski organi zavoda delujejo v okviru invalidskih komisij (v nadaljevanju: IK), ki dajejo v postopkih po ZPIZ-2 izvedenska mnenja o invalidnosti, potrebi po stalni pomoči in postrežbi drugega, telesni okvari ter o drugih pravicah iz invalidskega zavarovanja. Opravljajo tudi izvedensko delo za uveljavitev nekaterih pravic po drugih predpisih (npr.: ocena telesne

prizadetosti za uveljavitev pravic po ZSVI, ocena zmožnosti za delo po ZSVarPre, ocena za uveljavljanje pravic do družinskega pomočnika po ZSV itn.) in za potrebe DSSLJ.

V letu 2020 so izvedenski organi obravnavali 35.499 zadev, kar je 17,4 odstotka manj kot v letu 2019 in podali 38.675 izvedenskih mnenj, kar je 18,0 odstotka manj kot v letu 2019. Večje število izvedenskih mnenj kot obravnav je posledica dejstva, da se v eni obravnavi lahko izda več izvedenskih mnenj.

Zaradi ukrepov preprečevanja okužb z virusom SARS-Cov2 so invalidske komisije v letu 2020 delovale v omejenem obsegu, prav tako ni bilo mogoče izvajati obiskov izvedencev na domovih zavarovanih oseb in v varstvenih ustanovah, tudi osebni zdravniki zavarovancev so podali manj zahtevkov za ocene invalidnosti.

IV.2.3.1 Invalidske komisije I. stopnje

IK I. stopnje so v letu 2020 obravnavale 27.936 zadev, kar je 14,4 odstotka manj kot v letu 2019. Podale so 30.123 izvedenskih mnenj, kar je 14,9 odstotka manj kot v letu 2019.

V letu 2020 je bilo od skupnega števila 30.123 izvedenskih mnenj na IK I. stopnje podanih:

- 9670 ali 32,1 odstotka mnenj za oceno invalidnosti,
- 12.610 ali 41,8 odstotka mnenj za oceno potrebe po pomoči in postrežbi drugega,
- 2999 ali 10,0 odstotka mnenj za oceno telesne okvare in
- 4844 ali 16,1 odstotka drugih mnenj.

IK I. stopnje so v letu 2020 ugotovile 664 (prvič ocenjenih) novih invalidov I. kategorije, kar je 13,1 odstotka vseh za določenega zavarovanca prvič podanih izvedenskih mnenj za oceno invalidnosti, 370 ali 7,3 odstotka novih invalidov II. kategorije, 2854 oziroma 56,2 odstotka novih invalidov III. kategorije ter podale 504 oziroma 9,9 odstotka izvedenskih mnenj, da pri zavarovancu ni invalidnosti in 683 oziroma 13,5 odstotka izvedenskih mnenj, da zdravljenje še ni končano.

Od skupnega števila 6534 podanih ocen invalidnosti II. in III. kategorije invalidnosti je v 3732 (57,1 odstotka) primerih opredeljen polni delovni čas in v 2802 (42,9 odstotka) primerih krajši delovni čas.

V letu 2020 so bile najpogostejši vzrok invalidnosti bolezni v 7241 oz. 90,1 odstotka primerov (90,5 odstotka v letu 2019), sledile so poškodbe zunaj dela v 448 oz. 5,6 odstotka primerov (5,3 odstotka v letu 2019), poškodbe pri delu v 222 oz. 2,8 odstotka primerov (2,9 odstotka v letu 2019) in poklicne bolezni v 12 oz. 0,1 odstotka primerov (enako v letu 2019). Kombinirani vzrok invalidnosti je bil ugotovljen v 109 oz. 1,4 odstotka primerov (1,2 odstotka v letu 2019).

Najpogostejši razlogi ocene invalidnosti so bile bolezni mišično-skeletnega sistema in sicer v 31,4 odstotka vseh bolezenskih stanj po MKB 10, obravnavanih zaradi invalidnosti (33,0 odstotka v letu 2019). Sledile so jim bolezni duševnih in vedenjskih motenj s 14,5 odstotka (14,1 odstotka v letu 2019), neoplazme z 13,0 odstotka (10,9 odstotka v letu 2019), bolezni obtočil s 10,1 odstotka (10,4 odstotka v letu 2019) in stanja po poškodbah z 9,0 odstotka vseh bolezenskih stanj (enako v letu 2019).

I. kategorija invalidnosti je bila podana največkrat zaradi duševnih in vedenjskih motenj. Tem so sledile neoplazme in bolezni obtočil, nato bolezni živčevja in bolezni mišično-skeletnega sistema. II. in III. kategorija invalidnosti sta bili podani največkrat zaradi mišično-skeletnih bolezenskih stanj, (zlasti III. kategorija invalidnosti) sledijo jim duševne in vedenjske motnje ter neoplazme.

ŠTEVILO PODANIH IZVEDENSKIH MNENJ ZARADI NAJPOGOSTEJŠIH BOLEZENSKIH STANJ PO KATEGORIJAH INVALIDNOSTI, 2020

SKUPINE BOLEZNI	ZPIZ-1 in ZPIZ-2				ZPIZ		SKUPAJ	
	KATEGORIJA INVALIDNOSTI				KATEGORIJA INVALIDNOSTI			
	I.	II.		III.		II.		III.
		POLNI DELOVNI ČAS	KRAJŠI DELOVNI ČAS	POLNI DELOVNI ČAS	KRAJŠI DELOVNI ČAS			
Bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva	96	151	55	1.535	660	0	9	2.506
Duševne in vedenjske motnje	369	35	31	256	458	2	5	1.156
Bolezni obtočil	222	105	27	225	225	1	4	809
Neoplazme	328	41	24	125	515	1	2	1.036
Poškodbe, zastrupitve in nekatere druge posledice	68	75	8	443	120	0	7	721
Bolezni živčevja	149	18	14	137	236	0	3	557

IV.2.3.2 Invalidska komisija II. stopnje

Drugostopenjski izvedenski organ zavoda, ki deluje v okviru IK II. stopnje, je v letu 2020 obravnaval 7563 zadev in podal 8552 izvedenskih mnenj. Obravnava je bilo 9,2 odstotka manj, izvedenskih mnenj pa 12,0 odstotka manj kot v letu 2019.

Senati IK II. stopnje so podali 4.449 mnenj, izvedenci posamezniki pa 4.103. Mnenja, ki so jih podali izvedenci posamezniki, se nanašajo na revizijo izvedenskih mnenj IK I. stopnje. V teh primerih izvedenec posameznik na izvedenskem mnenju IK II. stopnje potrdi pravilnost revidiranega mnenja. Razlog za manj podanih mnenj v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 je v vedno manjšem številu zahtevkov za oceno invalidnosti, ocen potrebe po pomoči in postrežbi drugega, nekoliko nižjem številu ocen telesnih okvar ter zaradi izrednih razmer – COVID-19.

V letu 2020 je bilo od skupnega števila vseh mnenj na IK II. stopnje podanih:

- 5639 ali 65,9 odstotka mnenj za oceno invalidnosti,
- 1905 ali 22,3 odstotka za oceno potrebe po pomoči in postrežbi drugega in
- 941 ali 11,0 odstotka za oceno telesne okvare,
- 67 ali 0,8 odstotka drugih mnenj.

Drugostopenjski izvedenski organ zavoda je spremenil 12,5 odstotka izvedenskih mnenj prvostopenjskega izvedenskega organa, kar je 0,8 odstotne točke več kot v letu 2019.

V pritožbenem postopku je IK II. stopnje podala 3359 izvedenskih mnenj, kar je 3,8 odstotka manj kot v letu 2019. Na podlagi pritožbe je bilo spremenjenih 26,2 odstotka izvedenskih mnenj prvostopenjskega organa zavoda, kar je za 2,7 odstotne točke več kot v letu 2019. Vzroki za spremembe v pritožbenem postopku so predvsem v tem, da zavarovanci v svoji pritožbi pogosto priložijo veliko dodatne medicinske dokumentacije, ki ni bila dostopna izvedencem IK I. stopnje, je pa nastala pred izdajo odločbe in jo je kot tako v skladu z veljavno zakonodajo IK II. stopnje morala upoštevati pri svoji obravnavi.

Od vseh podanih pozitivnih mnenj IK I. stopnje je bilo v revizijo poslanih 5101 mnenj, kar je za 21,7 odstotne točke manj kot v letu 2019. IK II. stopnje je v letu 2020 v reviziji na senatih podala 998 izvedenskih mnenj, 4103 izvedenskih mnenj IK I. stopnje pa je bilo potrjenih s strani izvedencev posameznikov. Na senatih IK II. stopnje je bilo spremenjenih 233 izvedenskih mnenj ali 4,5 odstotka vseh revizij, kar je 3,4 odstotne točke manj kot v letu

2019. Glede na količino dela in pomanjkanje medicinskih izvedencev je bil zmanjšan obseg revizij naključno izbranih izvedenskih mnenj prvostopenjskega izvedenskega organa.

Izvedenskih mnenj po pritožbi po reviziji je bilo 79 (2,3 odstotka vseh pritožb).

Na zaprosilo DSSLJ je drugostopenjski izvedenski organ v letu 2020 podal 14 izvedenskih mnenj, kar je 75,0 odstotka več kot v letu 2019. Spremenjenih je bilo 6 (42,9 odstotka) mnenj, in sicer zaradi novo pridobljene medicinske in delovne dokumentacije med sodnim postopkom, izvedenskih mnenj sodnih izvedencev ali Komisij za izvedenska mnenja Medicinskih fakultet Univerz v Ljubljani in Mariboru, vsebine zdravstvenega kartona zavarovane osebe in morebitnega oglada delovnega mesta zavarovane osebe.

Najpogostejši razlogi ocene invalidnosti drugostopenjskega izvedenskega organa zavoda so bolezni mišično-skeletnega sistema 1572 (27,8 odstotka), sledijo jim duševne in vedenjske motnje 862 (15,2 odstotka), neoplazme 746 (13,2 odstotka) in bolezni obtočil 599 (10,6 odstotka). Velikokrat so vzrok ocene dejavniki, ki vplivajo na zdravstveno stanje in na stik z zdravstvom (225 oz. 11,8 odstotka). Gre za diagnoze, ki jih izvedenci IK II. stopnje uporabljajo pri ocenah DPP, na primer težave, povezane z zmanjšano gibljivostjo (118 primerov) in z odvisnostjo od negovalca (107 primerov).

Izvedenci IK II. stopnje so v letu 2020 podali 493 sodnih pripomb na izvedenska mnenja sodnih izvedencev, kar je 15 manj kot v letu 2019.

IV.2.3.3 Prikaz drugih aktivnosti dela

Izvedenski organi pri svojem delu še vedno uporabljajo seznam telesnih okvar iz leta 1983, ki je bil delno dopolnjen v letu 1989. Vrste in stopnje telesnih okvar (novi seznam) mora v skladu 403. členom ZPIZ-2 določiti minister, pristojen za zdravje, v sodelovanju z ministrom, pristojnim za varstvo invalidov v roku dveh let od uveljavitve tega zakona. V letu 2019 je medresorska delovna skupina za prenovu seznama telesnih okvar pri MZZ pripravila osnutek novega Seznama telesnih okvar. Osnutek je bil poslan v usklajevanje republiškim strokovnim svetom posameznih medicinskih strok, potrditi pa ga morata še obe ministrstvi, kar se v letu 2020 še ni zgodilo.

Na področju problematike poklicnih bolezni je zavod v letu 2020 večkrat opozoril, da je treba sistem ugotavljanja posodobiti. Ministrstvo za zdravje, ki je zadolženo za to področje, zavoda v letu 2020 ni vključilo v reševanje problematike.

Od 10. marca do 17. maja 2020 so zaradi ukrepov preprečevanja okužb z virusom SARS-Cov2 invalidske komisije delovale v zelo omejenem obsegu, saj ni bilo mogoče organizirati senatov in obiskov izvedencev na domovih zavarovanih oseb in v varstvenih ustanovah. Le nekaj senatov so opravili na zavodu zaposleni izvedenci, vse v odsotnosti zavarovancev. Ob omilitvi ukrepov je zavod od 18. maja zavarovance ponovno vabil na senate IK in so izvedenci zdravniki posamezniki opravljali obiske zavarovancev na njihovih domovih. Zaradi preventivnih ukrepov obiskov v varstvenih ustanovah niso opravljali med 10. marcem in 31. decembrom 2020.

Pripravljen je bil tudi poseben protokol dela v razmerah COVID-19, ki se je prilagajal epidemiološki situaciji.

Zaradi ponovne zaostritve epidemiološke slike so senati IK od 22. oktobra do 31. decembra 2020 ponovno potekali v odsotnosti zavarovancev, obiski zavarovancev na domovih pa se niso izvajali. V času omejitev so izvedenski organi podajali izvedenska mnenja na podlagi dokumentacije, če je bila ta zadostna za podajo ocene.

Od 1. novembra 2020 je dejavnost IK I. stopnje Koper v celoti prenesena na IK I. stopnje Ljubljana. Na IK I. stopnje Koper je namreč s tem datumom prenehalo delovno razmerje predsedniku IK. Navedene organizacijske spremembe s prenosom dejavnosti iz IK Koper na IK

Ljubljana je zavod izvedel tudi zaradi deficitarnosti zdravniškega kadra v naši državi ter v zvezi z dolgoročno vizijo zavoda po zmanjševanju števila invalidskih komisij z namenom večje stopnje poenotenja dela izvedenskih organov.

V letu 2020 so IK I. in II. stopnje obravnavale 401 zahtevke CSD in MDDSZ, in sicer zahtevke za oceno dodatka za pomoč in postrežbo ter trajne nezmožnosti za delo po ZSVI, po ZSVarPre za oceno dodatka za pomoč in postrežbo ter ocene za družinske pomočnike po ZSV. Podanih je bilo tudi 34 ocen na podlagi 54. člena ZSVarPre, ko so zavarovanci sami (ali preko CSD) plačali izvedenska mnenja. Skupaj je bilo tako v sodelovanju s CSD in MDDSZ obravnavanih 435 zahtevkov.

V IK se je tudi v letu 2020 izvajal notranji nadzor nad delom izvedencev. V notranjem nadzoru je bilo pregledanih 1771 izvedenskih mnenj na I. stopnji in 1303 izvedenskih mnenj na II. stopnji. Notranja kontrola se izvaja predvsem zaradi preprečevanja administrativnih in vsebinskih napak v izvedenskih mnenjih.

V skladu s 94. členom ZPIZ-2 (kontrolni pregled po uradni dolžnosti) je bilo v letu 2020 obravnavanih 54 ovadb, ki navajajo neustrezno ravnanje uživalcev pravic, ki so pridobili pravice iz invalidskega zavarovanja, ali pa te pravice zavarovancem naj ne bi pripadale, 28 zavarovancev je bilo vabljenih na kontrolni pregled.

V zavodu je bilo 31. 12. 2020 v rednem delovnem razmerju 20 zdravnikov (6 na II. in 14 na I. stopnji). Med zaposlenimi zdravniki je zaradi delnih upokojitev in deljenih zaposlitev veliko število zaposlenih za krajši delovni čas, za polni delovni čas je zaposlenih le 11 zdravnikov. V obravnavanem obdobju kljub razpisom niso bila zasedena vsa načrtovana delovna mesta v izvedenskih organih zavoda.

Leta 2020 sta v izvedenskih organih zavoda sodelovala 202 izvedenca medicinskih in nemedicinskih strok (10 manj kot v letu 2019).

Svet Zavoda je v letu 2020 sprejel spremembe Pravilnika o organizaciji in načinu delovanja izvedenskih organov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za ureditev problematike zdravniških licenc poklicnih izvedencev. Namen sprememb je bil ohraniti zaposlitev zdravnikov izvedencev na zavodu.

Zavod je v letu 2020 skupaj z ZZZS, Zvezo izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije Slovenije in Thermano d. d., Laško, začel s pripravo 6. mednarodnega kongresa medicinskih izvedencev Slovenije, ki se bo odvijal marca 2021 v spletnem okolju v skladu z epidemiološko sliko v naši državi.

Prizadevanja zavoda za novo organizacijo medicinskega izvedenstva (enotni in samostojni izvedenski organ v RS) zaradi drugih prioritet na področju javnega zdravstva in pandemije niso bila uspešna.

Za zagotovitev racionalnejših postopkov pri priznanju začasne nezmožnosti za delo na ZZZS in pri postopkih o ugotavljanju trajne nezmožnosti za delo na ZPIZ ter z namenom čimprejšnje vrnitve zavarovanca v proces dela s poklicno rehabilitacijo se je zavod vključil v pilotski projekt s področja poklicne rehabilitacije v okviru Univerzitetnega rehabilitacijskega inštituta Soča. Projekt, ki je financiran s strani Evropske unije, bo omogočil preizkus sodelovanja izvedenskih organov ZZZS, ZPIZ ter izvajalcev poklicne rehabilitacije v enotnem postopku.

Zavod je v letu 2020 aktivno sodeloval v kar nekaj misijah OECD za projekt SRSS s področja zdravstvenega in invalidskega zavarovanja.

V okviru misij OECD se je zavod osredotočil predvsem na delovanje sistema v praksi in na potrebo po spremembah. Na konferencah s predstavniki OECD je zavod izpostavil vizijo za ureditev sistema medicinskega izvedenstva v socialnih zavarovanjih (racionalizacija postopkov, enotni izvedenski organ in podobno).

IV. 2. 4. Nakazovanje pokojnin in drugih prejemkov

Zavod je na področju nakazovanja pokojnin sledil uresničevanju ciljev in strategiji poslovanja, ki temelji na osredotočanju k poslovni uspešnosti, zadovoljstvu uživalcev pokojninskih prejemkov in zniževanju stroškov, povezanih z izplačevanjem prejemkov. Tudi v letu 2020 je izvajal aktivnosti v skladu z razvojnim programom zavoda, kot so zagotavljanje tekočega izplačevanja prejemkov in zagotavljanje pravilnosti finančnih podatkov o obdelavi nakazil in prepovedi v SEPA okolju, realizacija odločb o priznanih pravicah, obračunavanje akontacije dohodnine v skladu z davčno in dohodninsko zakonodajo, plačilo obveznosti za obvezno zdravstveno zavarovanje uživalcev, izvrševanje sodnih in davčnih sklepov o izvršbi ter administrativnih prepovedi v skladu z ZIZ in ZDavP-2. Veliko pozornosti je zavod posvetil tudi preprečevanju neupravičenih izplačil po smrti z dnevnim osveževanjem podatkov iz e-CRP in z mesečno elektronsko izmenjavo podatkov s tujimi nosilci socialnega zavarovanja, preprečevanju nastanka preplačil in skrajševanju časa od izdaje do realizacije odločbe. Zniževanje odhodkov za nakazilo pokojninskih in ostalih prejemkov se je nadaljevalo tudi v letu 2020. Po stanju december 2020/2019 se je za 16,8 odstotka znižalo število nakazil preko poštne dostave. V decembru 2020 je bilo preko poštne dostave izplačanih 15.042 nakazil (18.089 decembra 2019) v znesku 6.607.222 evrov (7.535.452 evrov decembra 2019), kar predstavlja 1,4 odstotka vseh decembrskih nakazil (1,7 odstotka v decembru 2019).

Zavod je izvedel 9.191.344 posamičnih nakazil, kar predstavlja 0,3 odstotni porast glede na leto 2019. Uživalcem je bilo skupno nakazanih 10.719.399 pokojnin in drugih denarnih prejemkov (10.705.138 v letu 2019), kar je 0,1 odstotka več kot preteklo leto.

Preglednica IV.15

ŠTEVILO NAKAZIL PO VRSTI NAKAZILA, 2019 IN 2020			
VRSTA POKOJNINE	ŠTEVILO NAKAZIL V 2019	ŠTEVILO NAKAZIL V 2020	STOPNJA RASTI (%)
Nakazila prejemkov v RS	8.149.919	8.147.310	0,0
Nakazila dodatkov k tuji pokojnini v RS	8.519	7.928	-6,9
Nakazila v države EU	515.948	559.120	8,4
Nakazila v ostale države	485.835	476.986	-1,8
SKUPAJ NAKAZILA	9.160.221	9.191.344	0,3

V primerjavi z letom 2019 so najbolj porasla nakazila v države EU za 8,4 odstotka. Nakazila v RS so primerljiva s številom nakazil v predhodnem letu, medtem ko zavod beleži zmanjšanje nakazil dodatkov k tuji pokojnini v RS za 6,9 odstotka in v ostale države za 1,8 odstotka.

V letu 2020 je zavod v skladu z EU uredbo in bilateralnimi mednarodnimi sporazumi izplačal pokojnine in druge denarne prejeme v povprečju 94.211 uživalcem iz tujine v 55 držav. Povprečno število uživalcev pokojnin z bivališčem v tujini se je v obdobju med letoma 2011 in 2020 povečalo za 47,4 odstotka, kar je razvidno iz preglednice IV.16.

Preglednica IV.16

POVPREČNO ŠTEVILO UŽIVALCEV POKOJNIN S PREBIVALIŠČEM V TUJINI IN STOPNJE RASTI, 2011-2020										
VRSTA										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Povprečno število	63.912	70.808	76.342	80.384	83.091	85.108	87.482	89.859	91.646	94.211
Stopnja rasti (%)	12,5	10,8	7,8	5,3	3,4	2,4	2,8	2,7	2,0	2,8

Zavod je 95.347 uživalcem, ki prebivajo v tujini, v decembru 2020 izplačal pokojnino in druge prejemke, in sicer:

- 44.175 uživalcem iz držav območja EU in EGS;
- 40.185 uživalcem iz držav, s katerimi je sklenjen bilateralni sporazum;
- 2563 uživalcem iz držav, s katerimi je uveljavljena reciprociteta z RS ter
- 8424 uživalcem iz tujine na osebni račun, odprt pri slovenski banki v RS.

IV.2.4.1 Izvedene aktivnosti v letu 2020

V skladu z veljavno zakonodajo je zavod konec januarja 2020 vsem uživalcem pokojnin, nadomestil iz invalidskega zavarovanja, priznavalnin ter drugih denarnih prejemkov, rezidentom RS, posredoval povzetek obračuna pokojninskih in invalidskih prejemkov, izplačanih v obdobju od 1. januarja 2019 do 31. decembra 2019. Povzetek obračuna pokojninskih in invalidskih prejemkov je bil posredovan tudi vsem nerezidentom RS, katerim je bila med letom od prejemka obračunana in odtegnjena akontacija dohodnine, kot tudi zavezancem, ki so v letu 2019 prejeli prejemke, ki se skladno z davčno zakonodajo povprečijo.

Zavod je v januarju 2020 na podlagi ZPIZ-2G akontativno preračunal delne pokojnine iz 20 odstotkov na 40 odstotkov.

Redna uskladitev pokojnin in drugih prejemkov je bila izvedena v februarju 2020 za 3,2 odstotka z izplačilom razlike za januar 2020 in izredna uskladitev v decembru 2020 za 2,0 odstotka. O redni uskladitvi prejemkov so bili uživalci obveščeni z obvestilom o nakazilu.

Na podlagi ZSVI je zavod vsakokrat ob uskladitvi pokojnin in drugih prejemkov ustrezno uskladil tudi razlike nadomestil po ZSVI, na podlagi podatkov, prejetih s strani MDDSZ.

Aktivnosti na projektu druge faze prenove programske opreme za nakazovanje pokojnin v okviru izgradnje novega IS zavoda (razvoj in prenos obdelav nakazil v nov IS) so se nadaljevale tudi v letu 2020. Na izvajanje nalog na projektu so vplivale izredne razmere zaradi epidemije COVID-19, saj je bilo potrebno prioritarno izvajati naloge po interventni zakonodaji. Nove rešitve bodo pripomogle, da se bo del glavne prenove s prenosom obdelav nakazovanja prejemkov in izdelavo programske opreme za nakazovanje pokojnin izvedel v novem IS zavoda.

Zavod je v letu 2020 na podlagi ZIPRS2021 izplačal letni dodatek, pri čemer je podatke o višini tuje pokojnine za potrebe obračuna letnega dodatka pridobil s strani uživalcev preko izpolnjenih izjav. Od posredovanih 131.727 izjav o višini tuje pokojnine (v letu 2019: 128.751) je zavod prejel podatke o višini tujih pokojnin za 107.025 uživalcev, od tega za 84.423 v papirni obliki, 22.602 uživalcev pa je podatke oddalo v elektronski obliki preko spletnega portala, kar je za 100,7 odstotka več kot v letu 2019. Obračun in izplačilo letnega dodatka sta bila skladno z zakonodajo izvedena pravočasno v juniju, septembru in novembru 2020.

Pospešeno so se nadaljevale aktivnosti na področju mednarodne izterjave prispevkov v skladu z Uredbo 883/2004 in določbami 75. do 86. člena Uredbe št. 987/2009 (ES), vključno z razčiščevanjem odprtih vprašanj, ki so se pojavila predvsem na strani nosilcev socialnih zavarovanj v tujini ter tudi na strani FURS. V letu 2020 je zavod v tujino posredoval 715 zadev in prejel plačilo v 15 zadevah v višini 29.680,39 evra, praviloma pa dolžniki po navedenih izvršilnih naslovih izvajajo plačila direktno FURS.

Na podlagi ZIUZEOP je zavod izplačal enkratni solidarnostni dodatek za upokojene uživalcem s stalnim prebivališčem v RS, katerih prejemek je znašal 700 evrov ali manj. Za izvedbo je bilo treba izdelati novo programsko opremo. Ob rednem izplačilu pokojnin in drugih prejemkov za april 2020 ga je najprej izplačal na podlagi 57. člena ZIUZEOP upokojenecem in uživalcem nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki so brezposelne osebe. Po sprejemu novele ZIUZEOP-A ga je izplačal na podlagi novega desetega odstavka 58. člena ZIUZEOP tudi uživalcem nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki delajo krajši delovni čas in so bili na

začasnem čakanju na delo oziroma odsotni z dela zaradi višje sile ter imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji na podlagi podane zahteve, vložene do 30. 6. 2020.

Na podlagi nove določbe 58.a člena ZIUZEOP pa je zavod v juniju 2020 izplačal uživalcem nadomestil za invalidnost, priznanih po ZSVI, tudi enkratni solidarnostni dodatek za dodatne druge ranljive skupine oseb.

Po 93. členu ZIUZEOP, ki predpisuje odlog izvrševanja nenujnih sklepov o izvršbi do 31. 5. 2020, zavod v aprilu in maju 2020 ni bremenil pokojninskih in drugih prejemkov na podlagi sklepov o izvršbi, izdanih po ZIZ in ZDavP-2.

Vežano na izplačilo dodatkov za najbolj ranljive skupine oseb na podlagi interventne zakonodaje, je zavod izvedel več izmenjav podatkov z MDDSZ in MKGP, da upravičenci do enkratnega solidarnostnega dodatka tega ne bi prejeli iz več naslovov.

Elektronska izmenjava podatkov o smrti je bila v letu 2020 izvedena povprečno mesečno za 68.586 uživalcev pokojnin, kar predstavlja 71,7 odstotka vseh uživalcev pravic s stalnim bivališčem v tujini in nižanje stroškov za izvajanje preverjanja upravičenosti do nadaljnjega izplačevanja. Za preostalih 26.597 uživalcev pokojnin pa je zavod v novembru 2020 posredoval v izpolnitev in ustrezno overovitev obrazce še v fizični obliki, kar po podatkih v novembru 2020 predstavlja 72,1 odstotka vseh uživalcev pravic s stalnim bivališčem v tujini in nižanje stroškov za izvajanje preverjanja upravičenosti do nadaljnjega izplačevanja. Delež avtomatizacije je nižji, kot v letu 2019, ko je znašal 78,8 odstotka, ker se je povečal delež izplačil v tujino.

Aktivnosti na področju elektronske izmenjave podatkov o smrti s tujimi nosilci socialnega zavarovanja so se nadaljevale tudi v letu 2020, vendar z bistveno manjšo intenziteto zaradi izvajanja interventne zakonodaje in izrednih epidemioloških razmer. V teku je usklajevanje dogovora z italijanskim nosilcem. Nadaljevala se je priprava in izgradnja tehnične podpore za izmenjavo podatkov o smrti z nemško pošto upoštevajoč že podpisan dogovor, prav tako so potekale tudi aktivnosti z avstralskim nosilcem zavarovanja, da bi se čim prej vzpostavil elektronski način izmenjave podatkov o smrti.

Uspešno je potekala elektronska izmenjava podatkov z enotno evidenco MIZŠ o statusu šolanja za uživalce družinskih pokojnin. Na ta način je bilo podaljšanje upravičenosti nadaljnjega izplačevanja družinske pokojnine zagotovljeno v povprečju mesečno 5164 uživalcem družinskih pokojnin, kar pomeni 76,8 odstotno avtomatizacijo na tem področju. Delež avtomatizacije je višji kot v letu 2019, ko je znašal 66,5 odstotka, ker se je število uživalcev, šolajočih v tujini znižalo iz 2642 v letu 2019 na 1564 v letu 2020. Status šolanja za šolajoče uživalce v RS pa se v celoti preverja z elektronsko izmenjavo.

Nadaljevale so se aktivnosti s FURS, s ciljem, da se omogoči avtomatiziran prevzem sklepov o davčni izvršbi na dolžnikove denarne prejemke v XML obliki preko portalskih aplikacij in kasneje tudi za avtomatiziran prenos podatkov preko sistema UDG v aplikacijo odtegljajev, ki bo zagotavljal avtomatičen obračun sklepov o davčni izvršbi na dolžnikove denarne prejemke v skladu z ZDavP-2.

IV.2.4.2 Aktivnosti za izvedbo obračuna pokojninskih in drugih prejemkov

Izvrševanje izdanih odločb sodi med pomembnejše naloge področja nakazovanja pokojnin. Posledica obračuna prejetih in pripadajočih zneskov je lahko nakazilo ali preplačilo. V letu 2020 je bilo realiziranih 110.136 odločb, kar je za 32 odstotkov več kot v letu 2019. Od skupnega števila odločb se 55,1 odstotka nanaša na odločbe o prvem priznanju pravice in 44,9 odstotka na odločbe o ponovni odmeri že priznane pravice. Število odločb o prvem priznanju pravice se je v primerjavi z letom 2019 zvišalo za 26,7 odstotka, medtem ko se je število odločb o ponovni odmeri pravice zvišalo za 39,2 odstotka. Zavod si vseskozi prizadeva, da uživalci pripadajoča sredstva prejmejo v najkrajšem možnem času, in odločbe o prvem priznanju pravice rešuje prioritarno. Povprečni čas od izdaje odločbe do priprave podatkov za obračun

nakazila za leto 2020 znaša 9,3 dneva, kar je v primerjavi z letom 2019 manj kar za 6,9 dneva in predstavlja najboljši rezultat v vseh letih, od kar zavod zasleduje ta cilj. To je posledica popolne avtomatizacije prenosa izdanih odločb v realizacijo in prehoda realizacije vseh odločb v brezpapirno poslovanje.

Zavod je na področju nakazovanja pokojnin izvedel še 353.555 drugih opravil, kar je za 8,3 odstotka več kot v letu 2019. Največji delež predstavlja realizacija izjav o višini tuje pokojnine, in sicer 23,9 odstotka, ter potrdil, s katerimi užívalci izkazujejo, da so živi, 14,2 odstotka. Med druga zahtevnejša opravila sodijo zahtevki za spremembo naslova za nakazilo in za pošiljanje obvestil v deležu 5,1 odstotka, zahtevki dedičev za izplačilo pripadajočih neizplačanih pokojnin na podlagi izdanih sklepov o dedovanju v deležu 3,7 odstotka, priprava specifikacij in pojasnil sodiščem in drugim institucijam ter izvedeni različni kontrolni mehanizmi.

Epidemija COVID-19 v letu 2020 je vplivala tudi na porast števila umrlih užívalcev, saj je zavod prejel 29.351 potrdil o smrti, kar je za 18,8 odstotka več kot v letu 2019 (24.712). Posledično se je povečalo tudi število izstavljenih zahtevkov za povračilo neupravičeno izplačanih prejemkov po smrti užívalcev, ki jih zavod posreduje bančnim institucijam. Skupno je bilo izstavljenih 8304 tovrstnih zahtevkov (7400 v letu 2019), kar je 12,2 odstotka več kot preteklo leto. Od 8304 zaprtih terjatev je bilo v letu 2020 zaprtih 6693.

V letu 2020 je zavod obdelal 68.814 davčnih in sodnih sklepov o izvršbi in 6544 administrativnih prepovedi. Skupno je bilo pri obračunu mesečnih pokojnin odtegnjenih 3.115.092 vseh prepovedi od pokojninskih in drugih prejemkov.

Preglednica IV.17

ŠTEVILO POSAMEZNIH VRST OBRAČUNANIH IZVRŠILNIH NASLOVOV OZIROMA ODTEGLJAJEV, 2019-2020			
LETO	ŠTEVILO OBRAČUNANIH PREMIJ ZA PZZ	ŠTEVILO OBRAČUNANIH DAVČNIH, SODNIH SKLEPOV TER ADMINISTRATIVNIH PREPOVEDI	SKUPAJ
2019	2.961.933	300.852	3.262.785
2020	2.865.500	249.592	3.115.092

Zavod beleži v letu 2020 glede na leto poprej znižanje, tako števila obračunanih premij za dopolnilno zdravstveno zavarovanje (za 3,3 odstotka) kot tudi števila obračunanih davčnih in sodnih sklepov o izvršbi ter administrativnih prepovedi (za 17 odstotkov). Slednje je posledica nižje plačilne sposobnosti užívalcev pokojninskih in invalidskih prejemkov, večjega števila umrlih in odloga izvrševanja davčnih in sodnih sklepov o izvršbi po 93. členu ZIUZEOP.

Zavod je tudi v letu 2020 veliko pozornosti namenil izboljšanju kakovosti storitev pri podajanju informacij s področja nakazovanja pokojnin.

Preglednica IV.18

ŠTEVILO POSREDOVANIH INFORMACIJ, 2019 IN 2020			
VRSTA INFORMACIJE	ŠTEVILO		STOPNJA RASTI (%)
	2019	2020	
Pisni odgovori, dopisi in druga pojasnila	78.183	88.079	12,7
Telefonske informacije	50.745	66.838	31,7
Izdana posamična potrdila o višini prejemkov	10.989.359	11.160.180	1,6
Informacije ob uradnih dnevih na informacijski točki	12.954	6.003	-53,7

Število pisnih odgovorov, dopisov in pojasnil se je v primerjavi z letom 2019 povečalo za 12,7 odstotka. Število avtomatsko kreiranih dopisov predstavlja 12 odstotkov vseh posredovanih

dopisov. Med pisnimi odgovori prevladujejo pojasnila sodiščem, vezana na pripadajoča sredstva dedičem, in dopisi na poizvedbe tujih zavodov o višini pokojnine.

V primerjavi z letom 2019 zavod beleži porast števila podanih telefonskih informacij za 31,7 odstotka in upad podajanja informacij na informativni točki za 53,7 odstotka. Navedeno je posledica epidemije COVID-19. Ker se je podajanje informacij na informativni točki močno omejilo, se je posledično povečalo podajanje informacij po telefonu. Prav tako pa je nižje število podanih informacij tudi posledica zavodovega prizadevanja, da uživalce prejemkov o aktualnih novostih obvešča preko sredstev javnega obveščanja in zavodove spletne strani ter individualno preko zapisov na obvestilih o nakazilih.

V letu 2020 se je znižalo tudi število ročno izdanih posamičnih potrdil o višini prejemkov, in sicer za 14,5 odstotka. Potrebo po pripravi pisnih potrdil znižujejo predvsem storitve, ki jih je zavod razvil za področje elektronske izmenjave podatkov v obliki e-posredovanja podatkov za potrebe zunanjih institucij (8.351.722 za FURS, 903.759 za MDDSZ, 8906 za tuje zavode in 1233 za ARSKTRP), e-poizvedb s strani zunanjih institucij (preko storitve e-sociala je bilo izvedenih 1.841.983 poizvedb, sodišča pa so uporabila storitev e-sodišče v 7954 primerih), e-vpogledov s strani uživalcev preko spleta (29.207 vpogledov), avtomatskega telefonskega odzivnika (1733 poizvedb) ter digitalnega potrdila o nakazanih prejemkih (172 uživalcev). Fizično izdana potrdila (13.511) tako v letu 2020 predstavljajo samo 0,1 odstotka vseh izdanih oziroma s strani zavoda posredovanih potrdil o višini prejemkov.

IV.2.5. Ostale aktivnosti in statistika

IV.2.5.1. Ostale aktivnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja

V prvi polovici leta 2020 je bil precejšen del dodatnih aktivnosti zavoda namenjen nadaljevanju priprav in izvedbi določb novele ZPIZ-2G, ki je bila uveljavljena s 1. januarjem 2020. Potrebne so bile obsežne spremembe in prilagoditve programske podpore zaradi spremembe odmerne lestvice za starostno pokojnino za zavarovance in delno tudi za zavarovanke ter za postopno izenačitev odmerne lestvice po spolu s 1. januarjem 2025, prav tako pa tudi zaradi možnosti dodatnega odmernega odstotka zaradi skrbi za otroke in spremembe ugodnejše odmere pokojnine po izpolnitvi pogojev za starostno pokojnino po četrtem odstavku 27. člena ZPIZ-2. Precejšen del sprememb, uveljavljenih z ZPIZ-2G, je predstavljala drugačna ureditev t. i. dvojnega statusa, saj je bilo treba zavarovancem, ki so ostali v obveznem zavarovanju za polni delovni oziroma zavarovalni čas tudi po izpolnitvi pogojev za starostno pokojnino in so bili ob uveljavitvi novele upravičeni do izplačila 20 % starostne pokojnine, v roku šestih mesecev od uveljavitve novele izplačilo dela starostne pokojnine po uradni dolžnosti preračunati na 40 % starostne pokojnine, pri čemer se je upoštevala tudi pokojninska doba, dopolnjena do 31. decembra 2019. Tudi uživalcem delne pokojnine na 1. januar 2020, odmerjene od starostne pokojnine, ki so ostali v obveznem zavarovanju vsaj za 4 ure dnevno ali 20 ur tedensko, in uživalcem sorazmernega dela starostne pokojnine na 1. januar 2020, ki so se pred tem ponovno vključili v obvezno zavarovanje za vsaj 4 ure dnevno ali 20 ur tedensko, je moral zavod delno pokojnino oziroma sorazmerni del starostne pokojnine po uradni dolžnosti povečati za sorazmerni del od 40 % starostne pokojnine. Začetek izvajanja določb 40.a člena ZPIZ-2 o omejitvi izplačevanja 40 % starostne pokojnine ter povečanja delne pokojnine oziroma sorazmernega dela starostne pokojnine za čas začasne zadržanosti z dela po predpisih o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju nad 30 delovnih dni oziroma za čas, ko samozaposleni zavarovanci nimajo poravnanih prispevkov za socialno varnost, je bil odložen do 1. oktobra 2020, do takrat pa je moral zavod z ZZZS in FURS dogovoriti in urediti način izmenjave podatkov za izvajanje te zakonske določbe.

V preteklem koledarskem letu je bilo v Državnem zboru RS v obravnavi več predlogov sprememb in dopolnitev ZPIZ-2 – predlog ZPIZ-2H, predlog ZPIZ-2I (predlog za skrajšanje prehodnega obdobja za postopno izenačevanje odmerne lestvice za moške z odmerno lestvico za ženske) ter predlog ZPIZ-2J (predlog za ponovno priznavanje pravice do invalidnine za telesno okvaro, nastalo kot posledica bolezni oziroma poškodbe izven dela), od katerih pa je bil

zaključen le postopek sprejetja novele ZPIZ-2H. Zavod je predhodno resornemu ministrstvu posredoval predloge in pripombe k predlogom posameznih novel ZPIZ-2.

Novela ZPIZ-2H, ki se začne uporabljati 1. januarja 2021, se nanaša na drugačno ureditev pojma pokojninska doba brez dokupa oziroma delovna doba, (v katero po novem sodi tudi dokup, opravljen do 31. decembra 2012) in na izenačitev pravic t. i. drugih (individualnih) kmetov, obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanih po 11. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. SRS, št. 27/83 s spremembami – v nadaljevanju ZPIZ83), s pravicami t. i. združenih kmetov, obvezno zavarovanih po 10. členu ZPIZ83, ki so plačevali prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od enako visokih zavarovalnih osnov.

Na pobudo zavoda je bila konec leta 2020 dopolnjen 101. člen Uredbe o upravnem poslovanju tako, da se elektronska vloga lahko vloži brez elektronskega podpisa, enakovrednega lastnoročnemu podpisu, v postopkih: uveljavljanja pravice do pokojnine, pravice na podlagi invalidnosti, pravice do letnega dodatka, pravice do dodatka za pomoč in postrežbo ter vlaganja zahtev in izdaje potrdil na področju matične evidence zavarovancev in uživalcev pravic, če je zahteva vložena preko informacijskega sistema eZPIZ. Zavod lahko vložnika identificira z elektronskim podpisom, ki ni enakovreden lastnoročnemu podpisu, z uradno dodeljeno identifikacijsko številko ali drugim enoličnim identifikatorjem, ki ga za potrebe elektronskega poslovanja določi organ. V primeru dvoma, kdo je vložil vlogo, organ postopa po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, kot če vloga ni podpisana oziroma če dvomi v pristnost podpisa.

Zavod je v preteklem letu sodeloval z MDDSZ s pripravo pripomb k predlogu ZIUZEOP (in njegovih sprememb), k predlogu ZZUSUDJZ, prav tako pa tudi ob pripravi novele zakona o izplačilu dodatka za nego otroka in predloga zakona o izplačilu neizplačanega dodatka za pomoč in postrežbo. Poleg navedenega je sodelovanje z MDDSZ potekalo tudi glede izvajanja novele ZUTD-E, z ZRSZ pa glede izmenjave podatkov v skladu s to novelo.

S pripravo pripomb, predlogov in mnenj se je zavod odzval tudi na predlog zakona o dolgotrajni oskrbi, ki je bil v javni obravnavi.

V zvezi s pripravo Poročila o izvajanju neratificiranih delov Evropskega kodeksa o socialni varnosti za obdobje od 1. julija 2018 do 30. junija 2020 je zavod za MDDSZ posodobil besedilo poročila in ustrezne izračune.

V letu 2020 je Evropska komisija nadaljevala delo na dveh mednarodnih poročilih, ki sta pomembni za sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji in bosta objavljena v letu 2021. To sta Poročilo o staranju 2021 in Poročilo o ustreznosti pokojnin 2021, ki se pripravljata periodično na tri leta in sta rezultat sodelovanja Evropske komisije z državami članicami EU-27.

Pri izdelavi Poročila o staranju je zavod v letu 2020 sodeloval v medresorski delovni skupini, ki jo je imenovala Vlada RS za pripravo dolgoročnih projekcij javnih izdatkov, ki so posledica staranja prebivalstva. Delovna skupina je iz zavodovih evidenc na zahtevo Evropske komisije pridobila še podrobnejše podatke kot v prejšnjih letih, da je računsko ovrednotila učinke demografskih, socialnih in ekonomskih dejavnikov in pripravila dolgoročno projekcijo teh učinkov.

Poročilo o ustreznosti pokojnin je, za razliko od Poročila o staranju, osredotočeno na nivo posameznika in njegov gmotni položaj. Z analitičnim pristopom poskuša najti ravnovesje med uradnim pokojninskim sistemom in posameznikom pri treh osnovnih elementih: pokojnini, obdobju prejemanja pokojnine in zaščiti pred revščino. V letu 2020 je zavod dejavno sodeloval v mednarodni tehnični skupini za pripravo pokojninskih indikatorjev na komiteju za socialno zaščito pri Evropski komisiji. Vključno z veljavno zakonodajo je ovrednotil sedanje razmere na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji, pripravil izračune nadomestnih stopenj po vrstah pokojnine z enotno metodologijo, ki jo definira Evropska komisija za vse države članice, z namenom medsebojne primerljivosti. Izboljšava izračunov v primerjavi s prejšnjimi leti je upoštevanje dohodnine pri plači in pokojnini ter regresa za letni dopust

zaposlenega in letnega dodatka pri uživalcu pokojnine. V procesu izdelave dolgoročnih projekcij je zavod opozoril na nekatere pomanjkljivosti, ki jih bo Evropska komisija upoštevala v svojih poročilih.

Na mednarodnem področju je treba posebej predstaviti tudi EK - OECD Projekt reforme pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji. Slovenija je na razpisu Evropske komisije za tehnično pomoč pridobila sredstva za izvedbo projekta proučitve in predloga izvedbe sprememb pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Tehnično pomoč in sredstva zagotavlja Evropska komisija (EK), projekt pa bodo izvedli strokovnjaki pokojninskega in invalidskega zavarovanja pri Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD). Ti bodo pregledali sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji ter predlagali nadaljnje spremembe sistema z namenom zagotavljanja njegove dolgoročne vzdržnosti.

V okviru projekta tehnične podpore EK na področju sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki se je začel z uvodnim sestankom v januarju 2020, sodelujejo tudi slovenski strokovnjaki s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, t.j. predstavniki zavoda in predstavniki Inštituta za ekonomska raziskovanja (IER). Nosilec projekta na slovenski strani je MDDSZ. Zavod pri projektu strokovnjakom OECD nudi tako pomoč pri vsebinskem pojasnjevanju posameznih institutov in pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja kot tudi pri zagotavljanju podatkov iz izvajanja zavarovanja. V letu 2020 je s predstavniki OECD potekalo več sestankov, in sicer 29. in 30. januarja 2020 uvodni sestanek, kjer je bil predstavnikom EK in OECD podrobneje predstavljen sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji, podana pa so bila dodatna pojasnila glede zadnjih sprememb tega sistema in načrtovanih sprememb v prihodnosti. Na tem sestanku so sodelovali predstavniki MDDSZ, zavoda ter IER. Na naslednjih štirih sestankih, ki so potekali 16. junija 2020 in 1. julija 2020, 14. septembra 2020 in 14. oktobra 2020, so bili izvedeni ločeni razgovori predstavnikov EK, OECD ter zavoda. Na omenjene datume so izmenično potekali sestanki glede zagotavljanja potrebnih podatkov s področja pokojninskega zavarovanja in s področja invalidskega zavarovanja. Tako je bila tema dveh sestankov (16. junij 2020 in 14. september 2020) zagotavljanje podatkov s področja pokojninskega zavarovanja, tema drugih dveh sestankov (1. julij 2020 in 14. oktober 2020) pa zagotavljanje podatkov s področja invalidskega zavarovanja. Na vseh sestankih so se predstavniki zavoda in OECD ter EK poleg vsebinskih vprašanj dogovorili tudi o naboru podatkov, ki bodo zagotovljeni s strani zavoda. Poleg vsebinskega pojasnjevanja so predstavniki zavoda strokovnjakom OECD sprotno, na mesečni ravni, zagotavljali tudi podatke iz izvajanja zavarovanja.

V letu 2020 je na druge aktivnosti zavoda na mednarodnem področju močno vplivala epidemija COVID-19. Predvsem v prvi polovici leta je bila večina aktivnosti na tem področju namenjena medsebojnemu obveščanju o načinu poslovanja pokojninskih nosilcev držav članic EU in držav pogodbenic v času epidemije. Potekali so medsebojni dogovori in obveščanje glede načina izmenjave ter priznavanja dokumentov. Posebna pozornost je bila namenjena izmenjavi informacij o načinu preverjanja ter potrjevanja potrdil, ki izkazujejo, da je oseba živa.

Zaradi epidemije je odpadla večina načrtovanih mednarodnih srečanj. Tako ni bilo že tradicionalnega srečanja generalnih direktorjev pokojninskih zavodov oziroma fondov pokojninskega in invalidskega zavarovanja držav, nastalih na območju nekdanje SFRJ. Odpadli so tudi sestanki organov za zvezo držav pogodbenic, prav tako pa je odpadla tudi večina dogovorjenih svetovalnih dni, ki jih za boljšo obveščenost strank zavod vsako leto organizira skupaj s pokojninskimi nosilci iz Avstrije, Nemčije in Hrvaške. V letu 2020 je bil tako izveden le svetovalni dan strokovnjakov zavoda marca v Münchnu.

Poleg navedenega je zavod tudi v preteklem letu skrbel za sprotno obveščanje javnosti o vseh novostih in spremembah glede pravic in obveznosti na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja kot tudi o spremembah načina poslovanja zavoda, pogojenih z epidemijo. V okviru že v predhodnem letu prenovljene spletne strani zavoda je bil vključen in izpopolnjen tudi pripomoček Digitalni pomočnik, ki uporabnika na prijazen način usmerja k želenim podrobnejšim informacijam. V okviru vladnega projekta SI-SDG za izvedbo enotnega digitalnega vstopnega mesta je zavod pripravil spletne strani z informacijami v tujih jezikih, ki se povezujejo v enotni evropski portal »Moja Evropa«. Del prenove spletnih strani, ki

zagotavlja dostopnost vsebin za uporabnike z različnimi oblikami oviranosti, je bil izveden na podlagi ZDSMA.

Zavod je tudi v preteklem koledarskem letu pripravljala odgovore in pojasnila s področja obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter posredoval podatke na zaprosila javnih institucij, najrazličnejših medijev, fizičnih in pravnih oseb.

IV.2.5.2. Statistika

V letu 2020 je zavod redno objavljala statistične podatke na spletni strani v skladu s koledarjem objav. Pripravljala in posredovala je podatke notranjim in zunanjim uporabnikom (domačim in tujim) v skladu s sprejetimi dogovori in obveznostmi, ki jih ima Slovenija kot članica EU in OECD, ter pripravljala odgovore na vprašanja javnosti. MDDSZ so bili posredovani zahtevani podatki in finančne ocene ob pripravi sprememb zakonodaje, ki posega v pokojninsko področje.

Zavod je v letu 2020 kot osnovna vira za statistični zajem podatkov začel uporabljati in objavljati podatke iz dveh statističnih podatkovnih skladišč, o uživalcih pravic iz PIZ in drugih prejemkov ter o zavarovancih. Osnovna baza podatkov za uživalce pravic iz PIZ je Matična evidenca uživalcev pravic, za zavarovance pa MEZ. Podatkovni skladišči delujeta na sodobnih programih in omogočata pripravo podatkov za zahtevnejše analize.

Na področju upravne statistike je mesečno pripravljala poročila o rezultatih dela, s katerimi zavod sproti spremlja reševanje zahtevkov in drugih opravil ter sprejema ustrezne kadrovske in organizacijske ukrepe.

IV.3 INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

IV.3.1 Razvoj informacijskega sistema zavoda

Leto 2020 je minilo v znamenju učinkovitega odziva na pandemijo COVID-19. V teh kriznih javnozdravstvenih razmerah se je nazorno pokazalo, kaj pomenita pojma digitalna preobrazba in digitalno poslovanje. Med drugim omogočata, da se lahko poslovni procesi nemoteno odvijajo ne glede na fizično lokacijo zaposlenih in strank – kar je v razmerah epidemije ključno za preprečevanje širjenja okužbe, varovanje zdravja strank in zaposlenih ter s tem za ohranitev poslovanja organizacij.

Že v februarju 2020 je zavod sprožil dejavnosti za zaščito poslovanja zavoda in kritičnih storitev IT. Do začetka aprila se je število zaposlenih na zavodu, ki so delali od doma, strmo povečevalo in preseglo številko 560, skupno pa je število uporabnikov, ki so se dnevno oddaljeno povezovali v informacijsko okolje zavoda, preseglo številko 600. Upošteva zaposlene, ki so delali (od doma ali v poslovnih prostorih, je celoten april od doma delalo 80 do 85 odstotkov zaposlenih.

Zagotovitev možnosti dela od doma tako velikemu deležu zaposlenih ni običajna in samoumevna. Za ta dosežek je bil ključen dolgoleten strateški in sistematičen razvoj IKT za podporo digitalizacije poslovanja, ki med drugim pomeni tudi to, da lahko zaposleni svoje postopke izvajajo kjerkoli, z vsem kar pri delu potrebujejo, vključno z dokumenti v digitalni obliki, varnostjo in vsemi ostalimi prvinami.

Prijavljene potrebe po oddaljenem delu so se marca iz dneva v dan povečevale. Zato je zavod v marcu in aprilu interventno izvedel tri nakupe prenosnikov, s katerimi je kupil skupaj 540 prenosnih računalnikov za delo na domu. Naročila so bila pripravljena in izvedena v izjemno kratkem času in v težavnih okoliščinah, ko je bilo takšno opremo na trgu težko dobiti, kljub temu pa jo je dobil po cenah, ki niso odstopale od običajnih.

Po nabavi je bil nov izziv prenosnike pripraviti v kratkem času. Takšna priprava enega prenosnika traja več ur. Sodelavci Sektorja informacijskih tehnologij so za potrebe množične priprave prenosnikov v čim krajšem času razvili postopek, ki je omogočal hkratno pripravo tudi 50 in več prenosnikov dnevno. Prenosniki iz posamezne nabave so bili hitro pripravljene in tudi razdeljeni, vključno z uvedbo uporabnikov. Večjih težav uporabnikov pri delu na domu ni bilo, število klicev v kontaktni center za pomoč uporabnikom se je le zmerno povečalo.

Ko je začel zavod povečevati število zaposlenih, ki so delali od doma, je hitro trčil ob meje sistema za varno oddaljeno povezovanje (VPN). Ta je omogočal kakšnih 70 hkratnih uporabnikov, kar je bilo v običajnih razmerah dovolj, s hitrim povečevanjem števila zaposlenih, ki so delali od doma, pa je to številko dosegel že 20. marca. S predčasnim prehodom v produkcijsko uporabo nove glavne požarne pregrade sistema, ki je bila sicer v okviru prenove komunikacijskega omrežja predvidena nekoliko kasneje, je to omejitev učinkovito odstranil. Na novem sistemu VPN lahko danes brez težav hkrati dela 600 in več oddaljenih uporabnikov, lahko pa bi jih še veliko več.

Za dodatno podporo sodelovanju pri oddaljenem delu je zavod vzpostavil tudi sistem za telekonference, ki je nameščen na zavodovi infrastrukturi in je posledično varnejši.

Po nastopu epidemije in ob začetku veljavnosti ZZUSUDJZ je zavod takoj pristopil k zasnovi in razvoju digitalnih storitev, ki bi pomagale pri varovanju zdravja strank in zaposlenih ter hkrati poglobljale digitalno poslovanje. Te storitve so: eVloge za VSE, avtentikacija strank in digitalni prevzem dokumentov (SMS odprema). Storitve in povezane procese je zelo hitro uskladjal in učinkovito razvil. Prvo storitev (eVloge za VSE) je imel od zasnove do produkcije implementirano v treh tednih, ostali dve pa v naslednjih dveh tednih.

Z novo storitvijo eVloge za VSE je zavod strankam omogočil tudi oddajo eVlog brez digitalnega podpisa. Storitve je namenjena predvsem strankam, ki so doslej vloge izpolnjevale na papirju – torej ranljivi skupini strank, za katero je možnost oddaje vloge od doma najpomembnejša. Z novo storitvijo je v preteklem letu prejel skoraj 30 tisoč vlog.

Z novo storitvijo digitalnega prevzema dokumentov (SMS odprema) je zavod strankam omogočil tudi razširitev digitalnega prevzema dokumentov. S tem je strankam omogočil, da svoje dokumente dobijo hitreje in brez nepotrebnih poti, za zavod pa je takšen način prevzema dokumentov bistveno učinkovitejši.

Z uporabo novih digitalnih storitev je zavod poglobil digitalno poslovanje in vanj vključil tudi stranke, ki zaradi digitalne ločnice sicer le v manjšem deležu ali sploh ne uporabljajo digitalnih storitev. Poudariti pa je treba, da nove digitalne storitve nikakor niso bile razvite samo za namen epidemije, ampak gre za logično zaokrožitev in poglobitev digitalnega poslovanja zavoda v skladu z dolgoletnimi strateškimi usmeritvami.

Zavod je v letu 2020 poglobil tudi druge vidike digitalnega poslovanja. Indeks digitalne preobrazbe je presegel 98 odstotkov, zaradi razvoja novih storitev in povečane uporabe obstoječih je močno je narastla uporaba digitalnih storitev za zavarovance in upokojence (eZPIZ) – 34 odstotkov in za organizacije (BiZPIZ) – 12 odstotkov. Obseg zavodovega elektronskega dokumentnega sistema se je z 41 milijoni dodatnih dokumentov v letu 2020 približal 300 milijonom dokumentov.

V letu 2020 je zavod povečal dostopnost vsebin spletišča za ranljive skupine uporabnikov in uvedel novo storitev (Chatbot) Digitalni pomočnik, ki strankam pomaga pri iskanju vsebin in odgovorov na vprašanja na spletni strani.

V lanskem letu je zavod izvedel številne pomembne naloge pri razvoju programske opreme. V okviru prenove upokojitvenih postopkov so bili tako v produkcijsko delovanje predani ključni postopki za odmero starostne, predčasne, delne in dela pokojnine.

Na področju razvoja in upravljanja IKT infrastrukture so glavne naloge obsegale zagotovitev dodatne potrebne opreme za zagotovitev nemotenega dela od doma za delavce zavoda, zaključek projekta prenove komunikacijskega omrežja, vzpostavitev okolja za upravljanje vsebnikov in aplikacij, posodobitev varnostnih sistemov ter posodobitev klimatizacije glavnega računalniškega centra.

Veliko povečanje obsega dela od doma predstavlja tudi izziv na področjih informacijske varnosti in varovanja osebnih podatkov. V tem kontekstu so bila pripravljena dodatna navodila zaposlenim za ustrezno varovanje osebnih podatkov v spremenjenih razmerah, za povečanje varnosti v tehničnem smislu pa je bila vzpostavljena nova požarna pregrada nove generacije z naprednim varnostnim spremljanjem spletnega prometa, vzpostavljena je bila nova, na umetni inteligenci temelječa rešitev za zaznavo in odziv na kibernetске grožnje, z dodatnimi varnostnimi funkcionalnostmi so bile nadgrajene protivirusne rešitve ter rešitve za varnostno preverjanje e-poštnega prometa.

Ob razvojnih in operativnih nalogah je bila osrednja pozornost usmerjana v zagotavljanje varnosti, zanesljivosti in razpoložljivosti informacijskih storitev za podporo dejavnosti zavoda.

IV.3.1.1 Projektno delo in informacijska izvedba projektov zavoda

Na področju projektne dela in izvedbe projektov je zavod nadaljeval z uresničevanjem zastavljenih nalog in ciljev, ki so opredeljeni v razvojnem programu zavoda za obdobje 2017–2021 in v strategiji razvoja in prenove informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Delo se je nadaljevalo na štirih projektih:

- Izvedbeni projekt poslovanja z dokumentarnim gradivom (UDG II),
- Modernizacija upokojitvenega postopka (MUP),
- Druga faza prenove programske opreme za nakazovanje pokojnin v okviru izgradnje novega IS zavoda – razvoj in prenos obdelav nakazil v nov IS (MNP) in
- Izgradnja podatkovnega skladišča in spletnega pokojninskega kalkulatorja (evropski projekt My Work.My Pension).

Izvedbeni projekt poslovanja z dokumentarnim gradivom (UDG II)

Z zaključitvijo postopkov temeljne dejavnosti je storjen pomemben korak k digitalizaciji poslovanja zavoda, zato se cilji projekta usmerjajo v postopke poslovne dejavnosti. Zaradi pomembnosti hrambe elektronskih dokumentov v eHrambo zavoda, so prioriteta postopki kadrovskega sistema.

V letu 2020 se je nadaljevalo vključevanje postopkov temeljne dejavnosti v procesno informacijske rešitve za upravljanje zadev in dokumentarnega gradiva, kar zajema prenovo postopkov in njihovo digitalizacijo.

Vključitev postopka izdaje izvedenskega mnenja v procese UDG je pomenila dokončanje prenosa večjih postopkov v nov sistem, za kar so bila izvedena tudi izobraževanja uporabnikov in v naslednjih mesecih pripravljena tudi različna pojasnila in dopolnitve postopka in navodil.

Nadaljevale so se dopolnitve in izboljšave obstoječih postopkov: različne dopolnitve poslovnih pravil (v postopkih pravne službe, pravila, povezana z ugotovitvami inšpekcije za javno upravo), vzpostavitev kontrol (npr. ob odpremi, da se uporabijo elektronski načini odpreme), kontrolni list, vnos podatka o smrti kot posledici prometne nesreče v postopkih reševanja družinske/vdovske pokojnine, kar pomeni kvalitetnejše podatke za evidentiranje regresnih zahtev. Za zmanjšanje obremenitve uslužbencev, ki rešujejo zadeve, je bil pripravljen postopek za vnos datuma vročitve v glavnih pisarnah, ki se dopolnjuje s funkcionalnostjo avtomatskega vnosa datuma dokončnosti in avtomatske hrambe. Nadgrajene so bile različne funkcionalnosti za delo z dokumenti v UDG, med drugim tudi vtičnik za prikazovanje PDF dokumentov. Vključen je bil postopek za odgovor državnim organom in institucijam.

Nadgrajevala se je statistika UDG. Na novih ekranih BPM sta bili izdelani funkcionalnost delnega evidentiranja in prenovljena oddajna knjiga.

Sprememba zakonodaje, povezane s CRP, je narekovala dopolnitev prikaza imena in priimka (oseba ima lahko več imen in več priimkov).

Pripravljen je bil proces reševanja zahtev mednarodnega zavarovanja, kjer komunikacija s tujimi zavodi poteka z dokumenti v fizični obliki. Za prehodno obdobje je bil pripravljen proces odpreme v UDG za zadeve, ki se rešujejo v CICS.

Izredne razmere ob izbruhu epidemije COVID-19 so terjale takojšnjo prilagoditev procesov, po preklicu epidemije pa vrnitev v prvotno stanje. Hkrati je bilo treba za zadeve, ki so se reševale v času epidemije, zagotoviti, da so se zaključile skladno z zakonskimi zahtevami, sprejeti med in po epidemiji (naknadni vnos datuma vročitve ter posledično datuma dokončnosti). Pripravljena je bila funkcionalnost novega rokovnika – odložena odprema za odpremo v države, kamor pošiljanje ni bilo mogoče. V UDG so bili dodatno vključeni tudi manjši procesi s področja nakazovanja pokojnin, ki so se še izvajali s fizično dokumentacijo, s čimer je bilo delo od doma omogočeno večjemu številu zaposlenih.

Da bi strankam zagotovili nemoten dostop do zavoda in uveljavljanja pravic je zavod pripravil postopek vložitve zahtev brez digitalnega podpisa – eVloge za VSE – kar je zahtevalo oblikovanje novih eVlog za ta način vložitve zahteve. V času izrednih razmer je bila vpeljana tudi SMS odprema – pošiljanje podatkov za prevzem dokumentov na mobilno številko. Za identifikacijo strank je bil uveden proces avtentikacije, v katerem se preverijo podatki stranke za namen vložitve in pošiljanja dokumentov z novo storitvijo. V postopku je tudi rešitev za SMS odpremo z osebnim vročanjem.

Prav tako je bilo treba izvesti aktivnosti, ki jih je zahtevala sprememba zakonodaje – ZPIZ 2G, npr. odločanje o dodatku za pomoč in postrežbo po smrti zavarovanca, ustavitev izplačila 20 % predčasne oziroma 40 % starostne pokojnine na podlagi podatkov ZZZS in FURS. Nameščena je nova rešitev za informativni vpogled v povezavi z EKC in rešitve za izvedbo reševanja zadeve zaradi bolniških nad 30 dni v povezavi s spletno rešitvijo z ZZZS in postopki pravne službe za reševanje zadev v zvezi z odškodninami in terjatvami.

Skupaj z delovno skupino za e-Dokumente so bile pripravljene in v procese vključene nove eVloge, pripravljen je bil postopek objave obrazca na intranetu v povezavi z aplikacijo UDG.

Modernizacija upokojitvenega postopka (MUP)

Cilj projekta MUP je načrtovanje, izdelava in potrditev poslovnega procesa novega upokojitvenega postopka v okolju za upravljanje poslovnih procesov z vključitvijo aplikativnih rešitev, s testiranjem ter potrditvijo celotnega procesa upokojitvenega postopka. Ta postopek bo zajel vse procese reševanja zahtev za vse vrste pokojnin, vključno s pokojninami, priznanimi na podlagi mednarodnih pogodb oziroma Uredb EU, zahtev za priznanje kratkoročnih dajatev iz invalidskega zavarovanja, zahtev za predhodno pisno informacijo o datumu izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine in zahtev za predhodno pisno informacijo o višini starostne pokojnine. V upokojitveni postopek bodo vključeni procesi od faze, ko strokovni delavec prejme zadevo v reševanje in prečrpa podatke iz matične evidence zavarovancev, do priznanja pravice z vzpostavitvijo ustreznih evidenc MEUP.

V prvi polovici leta 2020 je bila v produkcijsko okolje prenesena aplikacija za izračun datuma izpolnitve pogojev in rešitev za informativni izračun višine pokojnine. Prenesla se je tudi rešitev za priznavanje in odmerjanje pravice do dodatka za pomoč in postrežbo po 130. členu ZPIZ-2G.

V drugi polovici leta 2020 je bila v produkcijsko okolje prenesena rešitev za prvo in dokončno odmero pravic po ZPIZ-2 z določili ZPIZ-2G, in sicer za odmero starostne, predčasne, delne in

dela pokojnine. Omogočeno je izvajanje postopka na podlagi podatkov matične evidence zavarovancev ali na podlagi podatkov predhodnih postopkov priznavanja pravice. Z namenom zagotavljanja boljše sledljivosti vodenja postopka je omogočeno shranjevanje odmer, izvedenih v fazi kontrole ali v drugi stopnji reševanja. Rešitev omogoča tudi prevedbo uživalcev 20 % predčasne pokojnine v 40 % starostne pokojnine – 126. člen ZPIZ-2G ter izvajanje določb 40.a člena ZPIZ-2.

Uveden je bil postopek avtomatičnega prenosa podatkov upokojitvenega postopka, vodenega preko aplikacije MUP, v evidence starega informacijskega sistema (matična evidenca uživalcev pravic, matična evidenca upokojoyencev, podatki o pokojninski dobi ipd.).

Rešitev za odmero pravic v primeru ponovne vključitve v obvezno zavarovanje – reaktivacija je v fazi intenzivnega testiranja. Kreirana je tudi rešitev za odmero invalidske pokojnine in nadomestila za invalidnost po ZPIZ-2, ki je v fazi testiranja.

Projekt druga faza prenove programske opreme za nakazovanje pokojnin v okviru izgradnje novega IS zavoda – razvoj in prenos obdelav nakazil v nov IS (MNP)

Projekt MNP sledi razvojnemu programu zavoda in strategiji prenove in razvoja IKT zavoda. V okviru projekta poteka postopna prenova procesov in programske opreme za nakazovanje pokojnin ter njihovo vključevanje v nov IS zavoda. Glavni cilji projekta obsegajo naslednje sklope nalog: priprava sodobne evidence prejemkov in terjatev uživalca (finančna evidenca in finančna kartica uživalca), izdelava programske opreme za izvajanje obdelav v smeri priprave univerzalnega procesa obdelave, ki velja tako za izvajanje rednih nakazil, izrednih nakazil kot tudi za blagajniška izplačila, ter integracija z ostalimi aplikacijami v novem IS zavoda in tudi s pripravo poročil.

V letu 2020 so se na projektu izvajale naloge, vezane na migracijo podatkov o uživalcih pravic iz starega sistema v nov IS zavoda. Februarja je bil izveden prvi test valorizacije prejemkov v novem sistemu, upoštevajoč pripravljen predlog izvedbe uskladitev pokojnin v novem sistemu. Pripravljene so bile manjše dopolnitve procedure za migracijo podatkov v nov sistem in začela se je aktivnost za prenos vseh procedur za redno obdelavo v testno okolje, da se omogoči testiranje širši skupini uporabnikov.

Začelo se je s pripravo programa za obračun letnega dodatka v novem sistemu, vzporedno se je dopolnjevala aplikacija Urejanje virov MNP, ki predstavlja evidenco o izplačilih prejemkov v novem IS zavoda. Aktivnosti na projektu so zajemale tudi testiranje prenosa podatkov o naslovih uživalcev pravic iz obstoječega sistema v UDG. Delo na projektu je v letu 2020 potekalo z velikimi omejitvami, saj je bilo treba prioritarno realizirati tako redne kot izredne aktivnosti, ki so se nanašale na ZPIZ-2G in interventni zakon, sprejet v času izrednih razmer epidemije COVID-19.

Projekt za izgradnjo podatkovnega skladišča in spletnega pokojninskega kalkulatorja (evropski projekt My Work.My Pension)

V okviru evropskega projekta My Work.My Pension (Moje delo.Moja pokojnina), katerega cilj je med drugim zagotoviti sistematično spremljanje uresničevanja strategij, politik in ukrepov, s katerimi bi se vzpostavil stabilnejši socialno-varstveni sistem in zmanjšale razlike med spoloma, na zavodu od 1. januarja 2019 poteka Projekt za izgradnjo podatkovnega skladišča in spletnega pokojninskega kalkulatorja.

Namen projekta je vzpostavitev podatkovnega skladišča, v katerem bodo časovno urejeni podatki življenjskih dogodkov posameznikov, kot jih zavod pridobi iz svojih transakcijskih sistemov, in izgradnja spletnega pokojninskega kalkulatorja, ki bo posamezniku na podlagi splošnih, ročno vnesenih osebnih podatkov (splošni informativni pokojninski kalkulator) oziroma na podlagi osebnih podatkov, zbranih v zbirkah podatkov zavoda (osebni informativni pokojninski kalkulator), omogočil izvedbo informativnega izračuna predvidenega datuma

izpolnjevanja pogojev za pridobitev pravice do starostne oziroma predčasne pokojnine ter pričakovane višine pokojnine po veljavnih predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Marca 2020 je bil zaradi izbruha epidemije na Evropsko komisijo posredovan predlog za podaljšanje roka izvedbe projekta za šest mesecev. Predlog za podaljšanje je bil odobren, zato se bo projekt namesto 31. decembra 2020 zaključil 30. junija 2021. Skladno z navedenim so bili na zavodu spremenjeni roki izvedbe večine aktivnosti za podatkovno skladišče in spletna kalkulatorja.

Največji obseg dela je leta 2020 predstavljalo nadaljevanje razvoja rešitev za podatkovno skladišče ter spletna pokojninska kalkulatorja – ključnih aktivnostih, ki jih zavod izvaja v okviru projekta.

Zavod je septembra 2020 sodeloval na mednarodni konferenci, ki je potekala v okviru medijske kampanje projekta, vodene s strani MDDSZ, v manjšem delu pa je sodeloval tudi pri pripravi osnutkov gradiv, ki jih v medijski kampanji pripravlja MDDSZ.

IV.3.1.2 E-poslovanje in digitalizacija

V letu 2020 je zavod nadaljeval razvoj digitalizacije poslovanja in elektronskega poslovanja s strankami ter organizacijami. V letu 2020 je tako razvil nove digitalne storitve: eVloge za VSE, digitalna (SMS) odprema in oddaljena avtentikacija strank. Te storitve so mu omogočile elektronsko poslovanje tudi z uporabniki, ki nimajo kvalificiranega digitalnega potrdila. Z uporabo storitve eVloge za VSE lahko uporabniki oddajo eVloge z uporabo elektronske pošte in mobilne telefonske številke, kamor dobijo tudi vsa obvestila o oddaji eVlog. Uporabniki se lahko odločijo tudi za digitalno (SMS) odpremo dokumentov. Te uporabnike zavod po prejemu zahteve avtentificira, po uspešni avtentikaciji pa jim prek storitve digitalna (SMS) odpreme posreduje podatke za digitalni prevzem dokumentov.

V okviru dopolnitev spletne strani je bila s ciljem povečanja dostopnosti vsebin uvedena nova storitev ZPIZ – digitalni pomočnik. Ta uporabnika preko vprašanj in odgovorov, ki so shranjeni v bazi znanja, hitreje pripelje do vsebin, ki jih potrebuje. V okviru delovne skupine za zagotovitev skladnosti z zahtevami Zakona o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij so bile izvedene tudi številne dopolnitve za povečanje dostopnosti vsebin uporabnikom z različnimi vrstami oviranosti. Pripravljenih je bilo 42 video vsebin, ki predstavljajo veliko večino storitev zavoda. Izboljšana je bila podpora za uporabo spletišča s pomožnimi tehnologijami, izvedenih je bilo tudi vrsto drugih dopolnitev v skladu z načrtom odprave odstopanj. Na zavodovi spletni strani je bila 11. septembra 2020 objavljena izjava o dostopnosti spletišča. Posodobljeni ali na novo pripravljeni so bili tudi prevodi spletišča v štiri jezikovne različice (italijanska, madžarska, angleška in nemška), v okviru medsektorskega projekta SDG so bile pripravljene vsebine in tehnične rešitve za povezavo vsebin zavodovega spletišča v povezan splet informacij in posamezniku prilagojene podpore na ravni EU.

Zavod je skladno z ZIPRS2021 v letu 2020 izvedel potrebne dopolnitve rešitev za digitalno podprto pridobivanje izjav o znesku višine tuje pokojnine o upravičencih, ki živijo v tujini, da je lahko določil pripadajočo višino letnega dodatka.

Na podlagi Zakona o javnih prevozih je s 1. julijem 2020 omogočena uporaba brezplačne vozovnice za upokojnence in druge izbrane kategorije prebivalstva v medkrajevem javnem potniškem prometu. Zavod je pri vzpostavitvi te storitve sodeloval kot ključni deležnik, saj je do konca junija razvil in produkcijsko objavil novo storitev BiZPIZ, s katero je za posamezno osebo omogočeno preverjanje upravičenosti do izdaje brezplačne vozovnice glede na status osebe v evidencah zavoda.

V sodelovanju z ZZS je zavod v okviru storitev BiZPIZ razvil in vzpostavil novo storitev za prevzem podatkov o zavarovancih – prejemnikih dela pokojnine, katerih bolniški stalež je daljši od 30 delovnih dni. Podatki se uporabljajo v postopkih izplačevanja dela pokojnine.

IV.3.1.3 Ostale aktivnosti

V letu 2020 je bila na področju MEZ dopolnjena aplikacija za obdelavo iREK in kreiranje M-4, tako da določa in prikazuje tudi podatke nepredloženih iREK obrazcev (rubrika I), oblikovanje rubrik za prikaz dodatnega dela in dobe s povečanjem (rubrika D) ter neplačanih prispevkov (rubrika E).

V okviru storitev BiZPIZ je bila na področju MEZ razvita nova aplikacija za pripravo in posredovanje obrazcev M-4, s katero je zavod nadomestil prejšnjo storitev zunanjega izvajalca, ki je bila vzpostavljena pred več kot desetletjem, ko zavod še ni imel zadostnih lastnih zmogljivosti. S tem se je poenostavila pot za oddajo obrazca M-4, saj niso več potrebne dodatne integracijske rešitve med zunanjo storitvijo in okoljem zavoda, uporabniki pa informacije o pravilnosti oddanih podatkov dobijo hitreje. Nova storitev za razliko od stare, poleg vnosa obrazcev in uvoza paketov obrazcev omogoča tudi oddajo paketov z uporabo spletnih storitev.

Zavod skladno s 140. členom ZPIZ-2 vsako leto zavarovancem, ki v tekočem letu dopolnijo 58 let, po uradni dolžnosti posreduje informacijo o datumu izpolnitve pogojev in pričakovani višini predčasne oziroma starostne pokojnine. Novembra 2020 je bil vzpostavljen sistem popolnoma avtomatske izvedbe postopka, priprave in odpreme dokumentov. Postopek sestavlja več korakov, med katerimi se za zadeve, ki izpolnjujejo pogoje, eDokumenti izdelajo samodejno, samodejno se izvede tudi odprema. Z avtomatično izdelavo dokumentov 140. člena ZPIZ-2 so bili v letu 2020 kreirani in odpremljeni dokumenti za 16.477 oseb.

V letu 2020 se je nadaljevala prenova aplikativne podpore za medicinsko izvedenstvo. Prenova obsega naslednje sklope nalog:

- izdelava nove aplikacije za pripravo izvedenskih mnenj, kar pokriva pripravljalni postopek, vodenje obravnave in izdelavo izvedenskih mnenj 1. in 2. stopnje za Slovenijo, za tujino, dopolnilno izvedensko mnenje, spremembe izvedenskega mnenja na 1. stopnji po sodbi sodišča,
- migracijo podatkov iz starega v novo podatkovno okolje,
- integracijo aplikacije z EKS,
- integracijo aplikacije z UDG,
- integracijo aplikacije z MUP.

V letu 2020 so bile do 1. faze testiranja izvedene vse razen zadnje aktivnosti. V letu 2021 bo zaključeno testiranje in integracija z MUP. Po uspešno zaključenem testiranju bo aplikacija predana v produkcijo.

V okviru nakazovanja pokojnin so bile v letu 2020 izvedene obdelave uskladitve, enkratnega solidarnostnega dodatka za upokojene in letnega dodatka. Zagotovljeni sta bili storitvi, s katerima sta MDDSZ in MKGP lahko poizvedovala, če je bil osebi iz poizvedbe nakazan ESD.

IV. 3.1.4 Kazalniki razvoja informacijskih rešitev v novem tehnološkem okolju

Dinamika razvoja novih informacijskih rešitev se v letu 2020 glede na prejšnje leto ni bistveno spremenila. Največ novega razvoja je bilo na področju poslovne inteligence pri pripravi poslovnih sporočil in programov za zajem podatkov. Število javanskih programov se je v tem letu povečalo predvsem na račun razvoja novih storitev, e-ZPIZ in BiZPIZ.

Preglednica IV.19

ŠTEVILO IZDELANIH APLIKACIJSKIH OBJEKTOV PO VRSTAH, 2019 IN 2020				
VRSTE APLIKACIJSKIH OBJEKTOV		2019	2020	SKUPAJ*
OZNAKA	OPIS			
DS	Zajem podatkov v BI (ETL - DataStage)	119	32	533
QUE	Sporočilna vrsta	25	29	288
PR	Programi RASD	40	27	275
CR	Poslovna poročila (Cognos)	66	87	546
SS	Spletna storitev na aplikacijskem strežniku	17	30	580
MF	Sporočilni tokovi na storitvenem vodilu - (Message Flow projekti)	7	11	136
PL	PL/SQL programi v Oracle	19	27	227
PP	Portlet - izvaja Portal	12	50	430
PT	Šifranti	7	11	220
PC	BPM Coach - uporabniški vmesnik - izvaja Portal	12	3	180
BJ	Paketna obdelava - Java	3	4	80
IW	Izpis - izvaja aplikacijski strežnik	1	0	41
PS	Spletna storitev za portlet - izvaja Portal	5	27	357
MB	Aplikacije na storitvenem vodilu - Message broker aplikacije	15	2	54
DC	Obdelave digitaliziranih dokumentov - DataCap programi	2	2	11
	Drugo	13	0	122
SKUPAJ		363	342	4.080

*Stolpec Skupaj vključuje podatke od leta 2008.

IV.3.2 Razvoj in upravljanje infrastrukture IKT

Glavne aktivnosti na področju IKT infrastrukture v letu 2020 so obsegale zagotovitev dodatne potrebne opreme za nemoteno delo od doma za delavce zavoda, zaključek projekta prenove komunikacijskega omrežja, vzpostavitev okolja za upravljanje vsebnikov in aplikacij, posodobitev varnostnih sistemov ter posodobitev klimatizacije glavnega računalniškega centra.

IV.3.2.1 Upravljanje sistemske programske in strojne opreme

V letu 2020 je bilo vzpostavljeno novo okolje za upravljanje vsebnikov, v katerega se bo postopno selila glavnina storitev informacijskega sistema. Vpeljano je bilo orodje za pomoč pri razvoju in testiranju rešitev, razvitih za okolje upravljanja poslovnih procesov. V okviru posodobitve aplikacijskega okolja se je vzpostavilo novo ogrodje za dostop do aplikacij ter novo razvojno okolje za podporo digitalizaciji, izvajale pa so se tudi posodobitve vmesne programske opreme obstoječega aplikativnega okolja ter okolja podatkovnih baz.

Za podporo razvoja je bilo pripravljeno celovito okolje za upravljanje aplikacij skozi faze razvoja (DevOps).

Stalne naloge so bile usmerjene v zagotavljanje delovanja in nadzora nad delovanjem vseh komponent informacijskega okolja zavoda, odpravo napak in pomoč uporabnikom ter posodabljanje in avtomatiziranje postopkov upravljanja sistemov. Redno so se izvajali preventivni pregledi delovanja informacijskega okolja, na osnovi katerih so bile izvajane prilagoditve za doseganje ustrezne zmogljivosti in razpoložljivosti storitev.

IV.3.2.2 Upravljanje strežniških okolij

IV.3.2.2.1 Glavno strežniško okolje

V okviru posodobitve sistemske programske opreme je bila izvedena posodobitev namenskega sistema glavne podatkovne baze ter posodobitve strojne programske opreme shranjevalnega okolja.

V okolju glavnega strežnika, ki služi za izvajanje informacijskih rešitev, ki še niso prenovljene za izvajanje v novem aplikacijskem okolju, so bile izvedene prilagoditve za zagotavljanje nemotenega delovanja in razpoložljivosti storitev.

Stalne naloge so bile usmerjene v zagotavljanje nemotenega delovanja storitev za uporabnike.

IV.3.2.2.2 Infrastrukturni strežniki in okolje za navidezna namizja

V letu 2020 je bilo pripravljeno novo okolje navideznih namizij uporabnikov z višjo verzijo operacijskega sistema. Ob tem so bile izvedene ustrezne prilagoditve virtualnega strežniškega okolja. Začela se je postopna selitev uporabnikov, ki bo zaključena v letu 2021.

V okviru posodobitve programske podpore za delo uporabnikov sta bila v produkcijsko obratovanje predana nova sistema kadrovske evidence in kontrole pristopa. Ob vpeljavi novega sistema za protivirusno zaščito pa je bil vpeljan nov namenski sistem za zaščito elektronske pošte.

IV.3.2.3 Upravljanje računalniških komunikacij, IP telefonije in mobilnih storitev

Projekt prenove računalniškega omrežja, ki se je začel z javnim naročilom izvedenim v letu 2019, je bil v letu 2020 uspešno zaključen. V izboljšani arhitekturi računalniškega omrežja je uporabniški del omrežja logično ločen od omrežja podatkovnega centra, vsi ključni deli omrežja pa so podvojeni. V okviru prenove so bili v uporabniškem delu omrežja zamenjani vsi usmerjevalniki in stikala na centralni in oddaljenih lokacijah. Par novih visokozmogljivih stikal v omrežju podatkovnega centra omogoča bistveno izboljšanje prepustnosti omrežja, prenovljen nadzorni sistem pa izboljšanje upravljanja.

Ključno izboljšavo na področju varnosti z naprednimi tehnologijami zaznavanja in preprečevanja groženj predstavljajo požarne pregrade nove generacije. Bistveno večja zmogljivost novih požarnih naprav omogoča tudi konfiguracijo večjega števila virtualnih privatnih povezav, s čimer je zavod vzpostavil možnost dela od doma za večino zaposlenih na zavodu. Začet je bil projekt posodobitve protivirusnih rešitev, ki bo zaključen v začetku leta 2021.

V letu 2020 je bil zaključen tudi projekt prenove hlajenja varne sobe podatkovnega centra, ki s tremi redundantnimi in usklajeno delujočimi napravami poleg izboljšanja zanesljivosti hlajenja v vročih poletnih dneh prinaša tudi velike prihranke energije v mrzlih zimskih dnevih.

Stalno so se izvajale tudi redne naloge, kot so posegi na zahteve uporabnikov, potrebne spremembe na napravah računalniškega omrežja, odpravljanje težav uporabnikov, spremembe pri dostopih do storitev in vzpostavitev varnih dostopov do virov na omrežju.

IV.3.2.4 Upravljanje računalniške opreme

Najpomembnejši projekt na področju upravljanja računalniške opreme je bil nujni interventni nakup večjega števila prenosnih računalnikov v prvi polovici leta 2020, ki jih je zavod ob izjemno prizadevnem in inventivnem delu skrbnikov uporabniške računalniške opreme v zelo kratkem času ustrezno konfigurirali in razdelili uporabnikom zavoda, s čimer je omogočil delo od doma.

Poleg tega so se redno izvajale tudi standardne naloge, kot so selitve računalniške opreme na zahtevo uporabnikov, priprava potrebne opreme za različne dogodke, številni posegi v okviru pomoči uporabnikom in redni pregledi delovanja ter preventivno vzdrževanje infrastrukture varnih sistemskih prostorov.

IV.3.2.5 Nadzor delovanja informacijskega sistema

V letu 2020 je bila v nadzornem centru vzpostavljena video stena z več zasloni, ki omogoča na pregleden način spremljati nadzorovane vsebine, ki so vključene v obstoječi sistem nadzora delovanja ključnih okolij zavodovega informacijskega sistema, izvajanja obdelav in storitev. V obstoječi sistem nadzora je vključen dodatni nadzorni mehanizem za podrobnejše spremljanje in vizualizacijo parametrov delovanja strežniške virtualne infrastrukture. Na področju kibernetske varnosti je v sistem nadzora vključena nova naprava za zaznavo naprednih kibernetskih varnostnih grožnjah v realnem času.

V obstoječi sistem nadzora so bile vključene tudi vse posodobitve in ostale spremembe infrastrukturnega okolja.

IV.3.3 Podpora uporabnikom in računalniška operativa

IV.3.3.1 Izvajanje obdelav in prenosi

Zaradi vedno večjih poslovnih potreb po obdelavi velike količine podatkov, ki nastajajo hkrati z razvojem številnih novih storitev, zavod tudi v preteklem letu beleži porast števila izvedenih obdelav. Tako je bilo v letu 2020 skupaj izvedenih 74.458 obdelav, od tega 17.496 v starem tehnološkem okolju, preostalih 56.962 pa v novem tehnološkem okolju, kar je 17 odstoten porast števila obdelav v primerjavi s preteklim letom. Poleg že navedenih razlogov vpliva na stalno rast števila izvedenih obdelav v novem tehnološkem okolju tudi prenova obdelav zaradi postopnega prehoda iz starega v novo tehnološko okolje.

Med tujimi in domačimi institucijami je zavod v letu 2020 po rokovniku in po naročilu, z uporabo različnih transportnih protokolov, v skladu z zahtevami zakonodaje s področja varstva osebnih podatkov v registru izmenjav podatkov, v programu Raft evidentiral 790 prenosov in izmenjav osebnih podatkov.

Varnostne kopije so bile izvedene v skladu z načrtom varovanja in obnove podatkov.

IV.3.3.2 Zagotavljanje pomoči uporabnikom

Zavod tehnično podporo uporabnikom storitev informacijskega sistema zagotavlja znotraj EKC v rednem poslovnem času oziroma tudi izven rednega delovnega časa v skladu z urnikom delovanja storitev, ki se je zaradi povečanega števila zaposlenih, ki delajo od doma, ustrezno prilagodil. Zaradi zmanjšanja tveganja okužbe in preprečevanja širjenja nalezljive bolezni COVID-19, je zavod v preteklem letu prilagodil delo v centru za pomoč uporabnikom na način, da je bila ves čas zagotovljena prisotnost ene osebe na lokaciji zavoda, ostalo osebje pa je izvajalo naloge od doma.

V sklopu EKC delujeta kontaktni center za podporo zunanjim uporabnikom elektronskih storitev eZPIZ in BiZPIZ ter kontaktni center za podporo notranjim uporabnikom zavodovih storitev. V letu 2020 je kontaktni center za pomoč notranjim uporabnikom zabeležil 14.112 klicev ob nekaj nad 88 odstotni učinkovitosti. Glede na leto 2019 (6660 klicev v drugem polletju), se je število klicev v letu 2020 kljub velikem obsegu oddaljenega dela delu povečalo le za 6 odstotkov. Kontaktni center za pomoč zunanjim uporabnikom storitev eZPIZ in BiZPIZ je v letu 2020 prejel 7219 klicev ob 92 odstotni učinkovitosti. Glede na leto 2019 (1947 klicev v drugem polletju), se je število klicev v letu 2020 povečalo za 85 odstotkov, kar je posledica povečanja uporabe digitalnih storitev in uvedbe novih digitalnih storitev.

V letu 2020 je center za pomoč uporabnikom zabeležil 3563 prijavljenih težav uporabnikov. Od tega je bilo na I. ravni podpore, rešenih 35 odstotkov prijavljenih težav, na II. ravni podpore pa preostalih 65 odstotkov. Zaradi povečanega števila nadgradenj in prilagoditev postopkov v sistemu UDG, je bilo v preteklem letu evidentiranih 977 prijavljenih težav uporabnikov iz tega področja, kar je 18 odstotkov več v primerjavi z letom 2019.

Osebe iz centra za pomoč uporabnikom je ob interventnem nakupu večjega števila prenosnih računalnikov v prvi polovici leta 2020 sodelovalo s skrbniki uporabniške računalniške opreme, tako pri konfiguriranju kot pri razdeljevanju nakupljene opreme uporabnikom zavoda za delo od doma.

IV.3.4 Reševanje zahtevkov uporabnikov

V letu 2020 je bilo na področju dopolnitve in razvoja informacijskih rešitev rešenih 929 zahtevkov, na področju urejanja pooblastil in računalniške opreme 757 zahtevkov, na področju IKT infrastrukture pa 162 zahtevkov. Izvedenih je bilo 1189 naročenih namestitev programske opreme.

IV.3.5 Razvoj delovnih postopkov

COVID-19 predstavlja veliko tveganje za delovanje IT storitev, ki omogočajo delovanje zavoda. Zato je bilo delo v sektorju informacijskih tehnologij organizirano tako, da se je kar najbolj zmanjšala prisotnost na lokaciji in s tem omejila tveganja. Sektor informacijskih tehnologij je zagotavljal potrebno prisotnost na lokaciji, sicer pa je spodbujal delo na domu. Na lokaciji sta bila stalno prisotna dva sodelavca, ki sta zagotavljala podporo za tiste uporabnike, ki so delali na lokaciji, vsa ostala prisotnost na lokacijah pa je bila odrejena po potrebi. Z uporabo rešitev za oddaljeno sodelovanje so uspešno potekali vsi delovni postopki (tudi najzahtevnejši postopki razvoja, testiranja in uvedbe programske opreme) na način, da rezultati dela niso bili v ničemer slabši kot v času polne prisotnosti na lokaciji, ampak so bili v določenih pogledih (osredotočenost, zmanjšanje motenj in ključnih intervencij iz okolja) celo boljši.

Nadaljevalo se je postopno uvajanje razvoja »Cloud Native«, ki vključuje celovit razvoj in uvedbo postopkov Continuous Integration in DevOps. V letu 2020 je zavod uspešno implementiral razvojne postopke za področja javanskih aplikacij in baznih programov. Med temi so najpomembnejši programi razviti z agilnim odprtokodnim orodjem RASD.

IV.3.6 Upravljanje informacijske varnosti

Odziv na varnostne incidente je postal pomemben sestavni del aktivnosti informacijske tehnologije. Napadi, povezani s kibernetiko, so postali ne le številčnejši in raznoliki, temveč tudi bolj škodljivi in moteči. Pogosto se pojavljajo nove vrste incidentov, povezanih z varnostjo. Preventivne dejavnosti, ki temeljijo na rezultatih ocen tveganja, lahko zmanjšajo število incidentov, vendar vseh incidentov ni mogoče preprečiti. Zmogljivost odzivanja na incidente je torej potrebna za hitro odkrivanje incidentov, zmanjšanje izgub in uničenja,

ublažitev izkoriščenih slabosti in obnovo IT storitev. Zato zavod dopolnjuje svoj portfelj sistemov za zagotavljanje informacijske varnosti. V letu 2020 je bila v informacijski sistem zavoda dodana naprava za zaznavanje in preprečevanje naprednih kibernetičnih varnostnih groženj na podlagi analize omrežnega prometa. Opravljena je bila tudi nadgradnja protivirusnih sistemov na višjo raven.

Poleg tega je zavod v letu 2020 v okviru vzpostavljenega sistema upravljanja informacijske varnosti spremljal, evidentiral in obravnaval varnostne dogodke v svojem informacijskem okolju in na osnovi ugotovitev sprejel ustrezne preventivne in korektivne ukrepe. Spremljal je tudi objave globalnih varnostnih tveganj in izvedel vse s strani varnostnih institucij priporočene ukrepe za omejevanje oziroma preprečevanje posledic odkritih globalnih tveganj na delovanje informacijskih storitev zavoda.

Sodelovanje z Informacijskim pooblaščenecem je potekalo v okviru inšpekcijskih nadzorov, ki so bili uvedeni bodisi po uradni dolžnosti bodisi na podlagi prijav neustreznih zavarovanj osebnih podatkov oziroma sumov kršitev varnosti osebnih podatkov.

Ko je bilo zaradi pojava epidemije večini zaposlenim omogočeno delo od doma, je zavod pripravil napotke in pravila za varovanje podatkov in informacij pri delu na domu. Podrobno pa je načine ravnanja, s katerimi se zmanjšujejo varnostna tveganja, značilna za opravljanje dela izven lokacij zavoda, opredelil v Navodilu za varovanje podatkov pri opravljanju dela na domu.

Zavod je z rednimi obveščanji in nasveti uporabnikom, posredovanimi preko elektronske pošte ali pa preko usposabljanj za zaposlene in novo zaposlene, nadaljeval z ozaveščanjem in izobraževanjem zaposlenih o pomembnosti varstva osebnih podatkov in varovanja informacij na delovnem mestu.

IV.3.7 Glavni kazalniki uporabe informacijskega sistema

IV.3.7.1 Spletna stran zavoda

Zavodovo spletišče je v letu 2020 obiskalo 23 odstotkov več obiskovalcev kot leto prej. Glede na preteklo leto se je število sej zmanjšalo za 14 odstotkov, število ogledov strani pa povečalo za 5 odstotkov. Povprečni čas, ki ga uporabnik porabi na strani, se je povečal za več kot 60 odstotkov, za skoraj 30 odstotkov se je zmanjšala tudi stopnja odboja.

Preglednica IV.20

OBISKANOST SPLETNE STRANI ZAVODA, 2019 IN 2020		
OBISKANOST SPLETNE STRANI	2019	2020
Obiskovalci	539.421	663.579
Seje	1.576.486	1.362.905
Ogledi strani	4.075.704	4.295.812
Povprečno trajanje seje	02:10	03:30
Stopnja odboja	63,23%	45,19%

IV.3.7.2 E-storitve za državljane (e-ZPIZ)

Zavod je v letu 2020 nadaljeval z razvojem in širitvijo uporabe e-storitev za zavarovance in uživalce, ki jih ponuja prek portala e-ZPIZ, in katerih varna uporaba je mogoča za registrirane uporabnike z uporabo kvalificiranih digitalnih potrdil ali računa SI-PASS, nekatere storitve pa so na voljo tudi za neregistrirane uporabnike. Skupna uporaba storitev e-ZPIZ je v letu 2020 narasla za 34 odstotkov.

Za uporabo storitev e-ZPIZ se je v letu 2020 na novo registriralo nekaj več kot 14.000 uporabnikov, njihovo skupno število se je povečalo na 82.778 (od tega je 2946 registracij imetnikov računa SI-PASS). Število uporabnikov se je v letu 2020 povečalo za petino, število prijav registriranih uporabnikov v portal eZPIZ pa za več kot tretjino.

V letu 2020 je zavod razvil nove e-storitve: eVloge za VSE, digitalna (SMS) odprema in oddaljena avtentikacija strank. Te storitve so zavodu omogočile elektronsko poslovanje tudi z uporabniki, ki nimajo kvalificiranega digitalnega potrdila. Njihova uvedba je bila pomembna tudi z vidika zmanjšanja tveganj ob epidemiji.

Storitev eVloge za VSE lahko uporabljajo vsi uporabniki, ki imajo elektronski naslov in mobilno telefonsko številko. V letu 2020 je zavod s to storitvijo prejel skoraj 29.000 eVlog. Uporabniki se pri oddaji eVloge lahko odločijo tudi za digitalni prevzem dokumentov. Za tiste, ki se tako odločijo, se izvede telefonska avtentikacija. V letu 2020 je bilo izvedenih 26.321 avtentikacij.

Z novo storitvijo digitalna (SMS) odprema je bilo v letu 2020 opremljenih 20.353 kod za digitalni prevzem dokumentov, uporabniki pa so prevzeli skoraj 20.000 dokumentov.

Storitev eVloge za VSE je namenjena registriranim uporabnikom, ki z njeno uporabo lahko na sodoben in varen način prek spleta oddajajo varno digitalno podpisane eVloge za različne zavodove storitve. Število oddanih vlog uporabnikov je bilo letu 2020 skoraj 9000 in se je glede na prejšnje leto povečalo za 58 odstotkov. 2954 prejetih vlog je bilo oddaljeno podpisanih s storitvijo SI-PASS, ki je bila uvedena leta 2019. Gledano skupaj s storitvijo za elektronsko oddajo e-izjav o višini pokojnine v tujini (LD) pa je bilo prejetih e-vlog v letu 2020 več kot 31.000, kar je 86 odstotkov več kot v preteklem letu.

Storitev informativna osebna evidenca je namenjena registriranim uporabnikom. V letu 2020 se je njena uporaba glede na preteklo leto povečala za skoraj 10 odstotkov na 47.326 uporab. Sočasno pa je zaradi spremenjenih okoliščin za 90 odstotkov upadla uporaba storitve Pregled obdobj zavarovanja in osnov - 18. člen ZPIZ-2.

Storitev e-poizvedba o stanju zadeve je namenjena registriranim uporabnikom. Uporabnikom je na voljo po spletu in s telefonskim odzivnikom. V letu 2020 se je njena uporaba po spletu povečala za 6 odstotkov na več kot 58.000 uporab, s telefonskim odzivnikom pa za 250 odstotkov, na več kot 17 tisoč uporab.

Tudi storitev e-Nakazila je namenjena registriranim uporabnikom. Uporabnikom je na voljo po spletu in s telefonskim odzivnikom. V letu 2020 se je njena uporaba po spletu povečala za skoraj 25 odstotkov, uporaba s telefonskim odzivnikom pa več kot za tretjino.

Storitev informativni izračuni lahko uporabljajo tudi neregistrirani uporabniki. Njena uporaba se je v letu 2020 zmanjšala za četrtno na skoraj 97.000 uporab.

Storitev Mesečna statistična poročila uporabnikom omogoča dostop do glavnih statističnih informacij s področja delovanja zavoda prek spleta z uporabo orodja za poslovno inteligenco Cognos. Na voljo je tudi neregistriranim uporabnikom, registrirani uporabniki pa se lahko na poročila naročijo. V letu 2020 se je uporaba storitve povečala za 15 odstotkov.

Storitev ePredal je namenjena registriranim uporabnikom, ki jim zavod elektronsko vroča dokumente v njihov elektronski predal na portalu eZPIZ. Storitev je v letu 2020 uporabljalo 1.389 uporabnikov, ki jim je zavod elektronsko vročil 4.953 dokumentov. Ker storitev znižuje stroške zavoda z vročanjem dokumentov, uporabnikom pa omogoča njihovo hitrejše prejemanje, bo zavod v naslednjem letu izvedel različne ukrepe za boljše seznanitev strank in povečanje uporabe storitve.

Nov avtomatski telefonski odzivnik (ATOZPIZ) in enotni kontaktni center (EKC) zavoda za podajanje telefonskih informacij delujeta od 20. junija 2019. V letu 2020, ki je prvo polno leto delovanja, je bilo v ATOZPIZ zabeleženo več kot 533 tisoč klicev strank, v EKC pa so zavodovi

strokovni delavci telefonsko svetovali več kot 325 tisoč uporabnikom. Glede na lani se je uporaba ATOZPIZ povečala za 234 odstotkov, EKC pa za 245 odstotkov. Povečala se je tudi učinkovitost EKC (razmerje med odgovorjenimi in prejetimi klici), in sicer iz 93,9 odstotka na 95,6 odstotka.

Preglednica IV.21

E-STORITVE ZA ZAVAROVANKE IN UPOKOJENCE (E-ZPIZ), 2019 IN 2020		
e-storitve	2019	2020
Registrirani uporabniki (od tega SI-PASS)	68.474	82.778/2.946
Prijave registriranih uporabnikov v spletni portal	76.385	103.612
Uporaba storitve Informativni izračuni preko portala (neregistrirani uporabniki)	130.247	96.757
Uporaba storitve Informativna osebna evidenca preko portala (registrirani uporabniki)	43.261	47.326
Uporaba storitve Poizvedbe o stanju zadeve preko portala (registrirani uporabniki)	54.921	58.540
Uporaba storitve Nakazila preko portala (registrirani uporabniki)	23.544	29.207
Uporaba storitve Poizvedbe o stanju zadeve preko telefonskega odzivnika*	6.755	17.151
Uporaba storitve Nakazila preko telefonskega odzivnika	1.289	1.733
Uporaba storitve Mesečni statistični pregled	4.134	4.793
Uporaba storitve e-vloge: oddane vloge (registrirani uporabniki)	5.654	8.936
Uporaba storitve LD - e-izjava o pokojnini v tujini (registrirani uporabniki)	11.260	22.602
Uporaba storitve za preverjanje istovetnosti fizičnega prepisa - zahteve za prevzem izvornika dokumenta prek spleta	1.093	2.555
Uporaba storitve Pregled obdobj zavarovanja in osnov - 18. člen ZPIZ-2 (registrirani uporabniki)	16.106	1.789
Uporaba storitve ePredal za eVročanje dokumentov (število registriranih uporabnikov / vročenih dokumentov)	385/395	1.389/4.953
Število oddanig eVlog s storitvijo eVloge za VSE		28.857
Število izvedenih avtentikacij za Digitalno (SMS) odpremo		26.321
Število aktivnih predalov-naslovov za digitalno (SMS) odpremo		22.788
Število izvedenih digitalnih (SMS) odprem		20.353
Število prevzemov dokumentov - digitalna (SMS)odprema		19.537
Čezmejnost storitev eZPIZ (število držav prijavljenih uporabnikov)		20
EKC (skupno število odgovorjenih telefonskih klicev prek Enotnega kontaktnega centra)	132.995	325.374
ATOZPIZ (skupno število uporab (klicev) avtomatskega telefonskega odzivnika)	228.108	533.662
Skupaj uporaba izbranih storitev (brez ATOZPIZ in EKC)	445.537	602.628

IV.3.7.3 E-poslovanje z organizacijami (BiZPIZ)

Zavod je v letu 2020 nadaljeval razvoj sistema elektronskega poslovanja z organizacijami BiZPIZ in spodbujal njegovo uporabo. Skupna uporaba storitev BiZPIZ oziroma število

izmenjanih dokumentov in poslovnih sporočil v izbranih storitvah BiZPIZ je v letu 2020 narasla za 12 odstotkov, na skoraj 57 milijonov.

V letu 2020 so bile na novo razvite storitve za potrebe integracije z MZI (uvredba enotne vozovnice), ZZZS (izmenjava podatkov o dolgotrajnih bolniških odsotnostih), MKGP (izmenjava podatkov o statusu oseb z uporabo storitve BiZPIZ REDI).

V letu 2020 je zavod od FURS prejel več kot 28,7 milijonov obrazcev REK-IPP in REK 18. člen, kar je 16 odstotkov več kot v letu 2019.

Zavod je na FURS poročal i-REK za uživalce pravic. V letu 2020 je na FURS posredoval REK obrazce z več kot 8,3 milijona analitičnih zapisov za uživalce pravic, kar je približno odstotek več kot v prejšnjem letu.

V letu 2020 je zavod na UJP elektronsko posredoval več kot 9,5 milijona elektronskih nakazil v obliki SEPA, kar je slabe tri odstotke več kot v preteklem letu.

V okviru zavodovih storitev BiZPIZ za organizacije je najbolj pogosto uporabljena storitev e-Sociala, ki na podlagi zahtevka strokovnega delavca centra za socialno delo posreduje podatke o izplačilih prejemnikov pravic zavoda. V letu 2020 je zavod s storitvijo eSociala centrom za socialno delo posredoval 1,8 milijona odgovorov o izplačilih, kar je dva odstotka več kot v prejšnjem letu.

Z uporabo rešitve za množično dnevno ažuriranje podatkov o statusih oseb iz CRP je zavod v letu 2020 prejel nekaj manj kot 623.000 sprememb stanj oseb. Zavod v eCRP poizveduje tudi interaktivno, prek lastne portalne rešitve z uporabo spletnih storitev. V letu 2020 je bilo v različnih postopkih zavoda skoraj 94.000 interaktivnih vpogledov uporabnikov v eCRP. Gledano skupaj je uporaba CRP ostala na skoraj enaki ravni kot lani.

V letu 2020 je zavod prejel več kot 22 tisoč paketov obrazcev M-4, v katerih je bilo nekaj manj kot 253.000 obrazcev M-4, dajalcem pa je posredoval nekaj nad 24.000 povratnih sporočil. Število prejetih obrazcev M-4 se je v letu 2020 zmanjšalo za 12 odstotkov. Konec leta 2020 je zavod prešel na novo storitev za pripravo in posredovanje obrazcev M-4.

Od sistema e-VEM je zavod v letu 2020 prevzel skoraj 900.000 elektronskih obrazcev prijav, odjav in sprememb zavarovanja, kar je nekaj več kot v prejšnjem letu. Od ZZZS je prevzel skoraj 17.000 elektronskih obrazcev prijav, odjav in sprememb zavarovanja.

S storitvijo za prijave uživalcev pravic v zdravstveno zavarovanje preko sistema e-VEM je zavod v letu 2020 posredoval nekaj več kot 57.000 prijav in odjav, kar je skoraj 10 odstotkov več kot leto prej.

V letu 2020 se je povečala uporaba zavodove čezmejne večstranske storitve BiZPIZ REDI za izmenjavo podatkov o datumu smrti prejemnikov pravic v tujini z nekaterimi tujimi nosilci zavarovanja. Zavod je prejel skoraj četrtno več sprememb podatkov kot v preteklem letu. Celotna uporaba storitve BiZPIZ REDI se je v letu 2020 povečala za 18 odstotkov.

V letu 2020 se je močno povečala tudi uporaba storitve eVloge za registrirane uporabnike BiZPIZ. Storitve uporablja 235 registriranih organizacij, ki so v letu 2020 pripravile in posredovale 17.800 elektronskih vlog v različnih postopkih, kar je skoraj petkrat več kot v preteklem letu.

Tudi e-vročanje pošiljk dokumentov organizacijam v varen elektronski predal sistema BiZPIZ se je v letu 2020 glede na preteklo leto povečalo za več kot štirikrat. Zavod je v varne predale 39 organizacij posredoval nekaj manj kot 18.800 dokumentov.

V okviru storitev BiZPIZ je zavod nadaljeval s ponujanjem in uporabo storitve za elektronsko izmenjavo podatkov za poklicne pokojnine s KAD. V letu 2020 se je njena uporaba povečala za 18 odstotkov.

Vrhovno sodišče uporablja zavodovo storitev za vpogled v plačila. V letu 2020 je uporaba narasla za 5 odstotkov na nekaj več kot 8.700 uporab.

Za četrtno se je v letu 2020 zmanjšala uporaba storitve eVŠ/CEUVIZ s potrdili in podatki o spremembah statusov šolajočih oseb. Storitve omogoča interaktivne vpogleda in prevzem potrdil.

Storitve za izmenjavo podatkov o statusu oseb z ARSKTRP je imela v letu 2020 več kot 821 tisoč uporab, vendar pa je vsebinsko povečanje uporabe po zagotovilih uporabnika 8-kratno, pretežni del povečanja pa je tehnične narave, v kontekstu avtomatizacije postopkov na strani ARSKTRP.

Preko informacijskega sistema BiZPIZ EESSI se je v letu 2020 izmenjalo preko 7.800 elektronskih dokumentov z 20 državami. Glede na preteklo leto se je število izmenjanih dokumentov podeseterilo.

Preglednica IV.22

E-POSLOVANJE ZAVODA Z ORGANIZACIJAMI (IZBOR STORITEV), 2019 IN 2020		
E-POSLOVANJE Z ORGANIZACIJAMI (BiZPIZ)	2019	2020
Prejeti M4 (paketi obrazcev)	31.017	22.473
Prejeti M4 (obrazci)	286.589	252.894
Poslani M4-odgovor	31.017	24.006
Prejeti M1-M3 od ZZS	17.386	16.900
Prejeti M1-M3 prek E-VEM	877.691	899.452
Poslani M1-M2 za uživalce pravic prek e-VEM (UPZZ)	52.534	57.450
Vpogledi v eCRP	106.060	93.997
Prejete spremembe stanj oseb iz CRP	612.287	622.938
Poslana nakazila SEPA na UJP	9.244.435	9.530.043
Število posredovanih odgovorov eSOCIALA	1.802.703	1.841.983
BiZPIZ (P) KAD: prejete / poslane vloge za pridobitev podatkov-poklicna pokojnina	1.552/1.602	1.682/2024
BiZPIZ REDI - poslane zahteve / spremembe	4.484.365/21.311	4.510.569/449.598
BiZPIZ REDI - prejete zahteve / spremembe	16.403/4.171	389.779/3.310
BiZPIZ (P) - eI. odpremljeni dokumenti organizacijam v e-predal iz UDG / št. organizacij	3.527/21	18.798/39
Prejeti e-dokumenti prek storitve eVloge v različnih postopkih (registrirane organizacije, št. organizacij)	2.981/232	17.841/235
Poizvedbe eSodišče	8.301	8.716
Število posredovanih odgovorov ARSKTRP	12.042	821.201
eVŠ / CEUVIZ online vpogledi / prevzeta potrdila*	7.036/8630	3206/8517
Oddani i-REK na FURS (i-REK obrazci/analitični zapisi - uživalci pravic)	215/8.266.620	157/8.369.139
Prejeti i-REK s FURS (plače in prispevki - REK-IPP in REK 18. člen - zavarovanci)	24.805.144	28.724.650
Število prejetih / poslanih EESSI dokumentov /SED-ov/ vključenih držav v EESSI izmenjavo	213/463/16	3.426/4347/20
MZI - enotna vozovnica (vpogledi)		265.774
ZZS - eBOL (vpogledi/prevzeti dokumenti)		689/3968
Skupaj izbrane izmenjave poslovnih sporočil in dokumentov	50.675.063	56.946.208

IV.3.7.4 Digitalizacija poslovanja

Zavod zaključuje digitalno preobrazbo, v okviru katere digitalizira svoje poslovne procese. Elektronski dokumentni sistem je vpeljal v letu 2012. Od tedaj se njegova uporaba povečuje skladno z dinamiko digitalizacije poslovanja. V letu 2020 je v dokumentni sistem dodal nekaj več kot 41,5 milijona dokumentov v oblikah XML in PDF/A oziroma 12 odstotkov več kot leto prej. Skupno število dokumentov v dokumentnem sistemu (brez upoštevanja različnih verzij) pa se bliža 300 milijonom.

V letu 2014 je zavod začel uporabljati sistem za zakonsko skladno dolgotrajno hrambo dokumentov, ki temelji na sintaksi evidenčnega zapisa, nato pa je postopno vključeval različne vrste gradiva. V letu 2020 je v sistem e-hrambe dodal 11 odstotkov več dokumentov kot leto prej, oziroma več kot 43 milijonov dokumentov.

Preglednica IV.23

DIGITALNO POSLOVANJE - DOKUMENTNI SISTEM IN E-HRAMBA, 2019 IN 2020		
DOKUMENTNI SISTEM IN E-HRAMBA	2019	2020
ŠTEVILO DODANIH DOKUMENTOV V DOKUMENTNI SISTEM	37.117.869	41.647.485
- Oblika: XML	33.498.125	38.193.208
- Oblika: PDF/A	3.619.744	3.454.277
ŠTEVILO DODANIH DOKUMENTOV V SISTEM E-HRAMBE	39.031.845	43.468.471

Veliko večino elektronskih dokumentov zavod prejme v visoko avtomatiziranih integracijskih rešitvah elektronskega poslovanja z drugimi organizacijami. V teh postopkih je zavod v letu 2020 prejel več kot 36 milijonov elektronskih dokumentov, ki jih je vložil v dokumentni sistem in z njimi samodejno nadaljeval poslovne postopke.

Na podoben način zavod v poslovne postopke integrira tudi svoje poslovne aplikacije. Z integracijami aplikacij je zavod prejel 1,2 milijona elektronskih dokumentov in z njimi nadaljeval poslovne postopke.

Elektronske vloge in druge vhodne dokumente od zunanjih uporabnikov zavod zajema prek portalnih storitev e-ZPIZ in BiZPIZ. V letu 2020 so zunanji uporabniki tako posredovali nekaj več kot 78 tisoč elektronskih vlog, kar je skoraj štirikrat več kot v preteklem letu. 29 tisoč vlog je prispevala v letu 2020 vzpostavljena storitev eVloge za VSE, ostalo pa povečana uporaba storitev eVlog za registrirane uporabnike storitev eZPIZ in BiZPIZ ter storitve elektronska izjava za Letni dodatek (eLD).

Za elektronsko zajemanje vlog, prejetih v poslovnih prostorih, je zavod v letu 2014 vzpostavil rešitev za lastnoročno elektronsko podpisovanje vlog s podpisnimi tablicami. V letu 2020 je bilo s sistemom podpisnih tablic zajetih nekaj več kot 71 tisoč, kar je skoraj 40 odstotkov manj kot leto prej. Padec je seveda posledica razmer v povezavi z epidemijo, ki je zahtevala omejitev fizičnega poslovanja s strankami.

Vhodne in lastne elektronske dokumente v dokumentni sistem dodajajo tudi strokovni delavci v poslovnih postopkih z uporabo rešitve eDokumenti znotraj UDG. V letu 2020 so tako ustvarili in dodali v dosjeje več kot 1,1 milijona elektronskih dokumentov, kar je 53 odstotkov več kot leto prej. V dosjeje so dodali tudi skoraj milijon (34 odstotkov več kot leto prej) elektronskih dokumentov, ki so jih v rešitev UDG uvozili.

Fizične dokumente v papirni obliki zavod prejema po pošti in v poslovnih prostorih, ko stranka izpolnjeno vlogo prinese s seboj. Takšnih dokumentov je zavod v letu 2020 prejel nekaj več kot 507 tisoč, od tega nekaj več kot 466 tisoč (16 odstotkov več kot leto prej) po pošti in nekaj čez 41 tisoč (29 odstotkov manj kot preteklo leto) osebno od strank. Te dokumente je zavod digitaliziral in jih dodal v ustrezne elektronske dosjeje.

Preglednica IV.24

DIGITALNO POSLOVANJE - VHODNI IN LASTNI DOKUMENTI, 2019 IN 2020		
VHODNI IN LASTNI DOKUMENTI	ŠTEVILO	
e-vloge in elektronski vhodni dokumenti	2019	2020
e-vloge in e-dokumenti prejeti od strank prek interneta s storitvijo eVloge (e-ZPIZ, BiZPIZ, eVloge za VSE, eLD)	19.895	78.236
Elektronsko zajete vloge in dokumenti od strank v prostorih zavoda (lastnoročni podpis stranke s podpisno tablico)	118.326	71.290
Elektronski vhodni in lastni dokumenti, ki so jih dodali referenti z aplikacijo eDokumenti	720.215	1.105.286
Elektronski vhodni dokumenti, ki so jih dodali referenti z uvozom v UDG (PDF/A, XML)	741.987	999.083
Elektronski dokumenti prejeti z integracijami organizacij	32.438.558	36.477.580
Elektronski dokumenti, prejeti z integracijami aplikacij	1.675.985	1.182.776
Fizične vloge in dokumenti, prejeti po pošti (naknadno digitalizirani)	401.245	466.269
Fizične vloge in dokumenti, prejete osebno v prostorih zavoda (naknadno digitalizirani)	58.069	41.283

V letu 2014 je zavod razvil rešitve in vzpostavili sistem za digitalizacijo dosjejev zavarovancev, prejetih papirnih vlog in prilog ter drugih papirnih dokumentov. Skladno z uvajanjem postopkov v UDG je digitaliziral dosjeje in papirno gradivo v teh postopkih. V letu 2020 je digitaliziral več kot 6,8 milijona listov dokumentov, kar je 13 odstotkov manj kot v prejšnjem letu. Zmanjšanje je v največji meri posledica zmanjšanja potrebe po digitalizaciji dosjejev.

Preglednica IV.25

DIGITALNO POSLOVANJE, DIGITALIZACIJA DOKUMENTOV, 2019 IN 2020		
DIGITALIZACIJA DOKUMENTOV	2019	2020
ŠTEVILO DIGITALIZIRANIH DOSJEJEV	65.532	46.343
- število listov	5.966.456	4.365.788
- povprečno število listov v dosjeju	91,0	94,2
ŠTEVILO DIGITALIZIRANIH VLOG	685.680	762.839
- število listov	1.598.749	2.148.365
- povprečno število listov v vlogi	2,3	2,8
ŠTEVILO DIGITALIZIRANIH POTRDIL O ŽIVETJU	7.891	36.449
- število listov	9.572	36.449
- povprečno število listov v dokumentu	1,2	1,0
ŠTEVILO DIGITALIZIRANIH VROČILNIC	181.549	184.815
- število listov	181.549	184.815
- povprečno število listov v dokumentu	1,0	1,0
ŠTEVILO DIGITALIZIRANIH IZJAV LD	92.733	83.447
- število listov	107.156	101.393
- povprečno število listov v dokumentu	1,2	1,2
SKUPAJ DIGITALIZIRANIH DOKUMENTOV (število listov)	7.863.481	6.836.810

V letu 2020 je zavod pripravil 1,4 milijona izvorno elektronskih izhodnih dokumentov, kar je približno 4 odstotke manj kot preteklo leto. Število odločb in sorodnih dokumentov (148 tisoč) je približno enako kot leto prej.

Poleg dokumentov in poslovnih sporočil, ki jih zavod strankam posreduje popolnoma elektronsko, s sredstvi elektronskega poslovanja in vročanjem v varen elektronski predal, največji del dokumentov fizičnim osebam posreduje prek elektronske odpreme. Elektronska odprema se izvaja v digitaliziranih poslovnih postopkih, ko so vsi dokumenti za stranko pripravljene in upravljani v izvorno elektronski obliki, vključno z digitalnimi podpisi strokovnih delavcev in direktorjev. Zavod dokumente pripravi na elektronsko odpremo in jih elektronsko posreduje izvajalcu storitve tiskanja in strojnega kuvertiranja, ki natisne en izvod, ga strojno kuvertira in posreduje stranki prek izvajalca poštne storitve. V elektronskem arhivu zavod hrani elektronske izvornike. V ročni odpremi, pred digitalizacijo poslovnega procesa, je nastalo več izvodov vsakega dokumenta, ki so se v papirni obliki tudi hranili.

V letu 2020 je zavod elektronsko odpremil več kot 861 tisoč pošiljk (v letu 2019 729 tisoč), v katerih je bilo skoraj 1,5 milijona dokumentov s približno 2,1 milijona listov (v letu 2019 1,4 milijona dokumentov z 1,9 milijona listov). V letu 2020 je elektronska odprema, merjeno po listih, preseгла 98 odstotkov, kar je glede na leto prej 2 odstotno povečanje.

Ker se elektronska odprema izvaja v digitaliziranih postopkih, z njo merimo tudi stopnjo digitalne preobrazbe. Zavod je samo zaradi doseženega obsega elektronske odpreme v letu 2020 natisnil ocenjeno več kot 10 milijonov manj listov oziroma 50 ton manj papirja, s čimer je ob pomembnih neposrednih organizacijskih, ekonomskih in okoljskih učinkih digitalne preobrazbe dosegel tudi velike prihranke arhivskega prostora.

Preglednica IV.26

DIGITALNO POSLOVANJE - ELEKTRONSKI IZHODNI DOKUMENTI IN ELEKTRONSKA ODPREMA, 2019 IN 2020		
IZHODNI DOKUMENTI	2019	2020
ŠTEVILO IZVORNO ELEKTRONSKIH IZHODNIH DOKUMENTOV	1.490.370	1.420.148
- Različni izhodni dokumenti	1.341.711	1.271.954
- Odločbe	148.659	148.194
ŠTEVILO ELEKTRONSKO ODPREMLJENIH DOKUMENTOV		
- Pošiljke	729.722	861.608
- Dokumenti	1.397.819	1.474.593
- Listi	1.889.833	2.134.503
- Listi v pošiljki	2,6	2,5
ŠTEVILO ROČNO ODPREMLJENIH DOKUMENTOV		
- Pošiljke	41.376	10.714
- Listi	74.861	35.077
- Listi v pošiljki	1,8	3,3
KAZALEC DIGITALNE PREOBRAZBE (odstotek el. odpreme)	96,2	98,4

IV.4 OSTALE DEJAVNOSTI

IV.4.1 Pravna dejavnost

Splošna pravna dejavnost

V letu 2020 je bilo pred rednimi in specialnimi sodišči ter drugimi organi razpisanih 55 obravnav, od tega je bilo preklicanih 30 obravnav. Zavod se je udeležil 22 obravnav, udeležba je bila 88 odstotna.

V letu 2020 je bilo evidentiranih, pripravljenih, pregledanih oziroma parafiranih 322 pogodb ter 143 aneksov. Največ pogodb in aneksov je bilo sklenjenih na področju poklicne rehabilitacije, in sicer 146 (45 odstotkov) in na področju avtorskih del 39 (12 odstotkov). Zavod je podal 22 pravnih mnenj in izdal 6 izbrisnih pobotnic.

Regresne zadeve

V primerih, ko zavod zaradi nastanka zavarovalnega primera, za katerega je odgovorna tretja oseba, delodajalec ali zavarovalnica (v primeru prometne nesreče) zavarovancem prizna določene pravice, zavod z vložitvijo regresnih zahtevkov zahteva povrnitev škode. V letu 2020 je zavod na novo evidentiral 184 regresnih zadev (12 odstotkov več kot leta 2019), 173 je bilo zaključenih, od tega 117 iz preteklih let in 56 iz leta 2020. Vloženih in razširjenih je bilo 29 tožb (70,6 odstotka več kot leta 2019) v višini 107.421,45 evra.

Po določbi drugega odstavka 193. člena ZPIZ-2 ima zavod pravico zahtevati odškodnino v primerih iz tretjega odstavka 119. člena, 190., 190.a, 191. in 192. člena ZPIZ-2, ki obsega nastale stroške, celotne zneske pokojnin in vseh drugih prejemkov, ki jih izplačuje, ne glede na omejitve, določene v drugih zakonih, kot tudi škodo iz naslova izpadlih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje po zakonu, ki ureja obvezna zavarovanja v prometu (ZOZP). Zavod tako v regresnih zadevah zahteva povrnitev škode iz naslova izplačanih prejemkov in/ali škodo iz naslova izpadlih prispevkov po 18. členu ZOZP. Zavod si prizadeva za določitev vnaprejšnje pavšalne odškodnine, kot je za ZZS že določena v 18. členu ZOZP. Ustavno sodišče bo presojalo zahtevo za oceno ustavnosti prvega odstavka 18. člena ZOZP, vloženo v zadevi III Ips 42/2019. V drugi regresni zadevi pa je zavod v letu 2020 vložil ustavno pritožbo zoper sodbo Vrhovnega sodišča RS III Ips 60/2019, ki se vodi pod številko Up 393/2020.

Izterjava preplačil, zahtevki zoper zavod

Zavod opravlja izterjavo preplačil preko izdanih odločb o ugotovitvi preplačila. V primerih, ko plačila v roku ni, se postopek nadaljuje z vložitvijo predloga za upravno izvršbo. V letu 2020 je zavod začel z izterjavo v 637 zadevah, 792 pa je bilo zaključenih. Na FURS je vložil 572 predlogov za upravno izvršbo (330 v letu 2019) v skupnem znesku 273.970,88 evra glavnice in 7.463,03 evra obresti.

V letu 2020 je zavod prejel 7 tožb zoper odločbe o ugotovitvi preplačila v skupnem znesku 12.469,73 evra. Zaključenih je bilo 9 zadev, vse prejete v preteklih letih.

Zavod preplačila, ki nastanejo zaradi izplačil po smrti, izterjuje tudi preko rednih sodišč (kot upnik v zapuščinskem postopku oziroma z vložitvijo tožbe zoper dediče oziroma pooblaščenca na računih). V letu 2020 je začel z izterjavo 233 zadev (v letu 2019 960) v skupnem znesku 82.966,05 evra. Skupaj je zavod v letu 2020 zaključil 348 takšnih zadev, od tega 262 iz preteklih let in 86 iz leta 2020. S 1. 10. 2019 je bilo reševanje prvih pozivov na vračilo pri terjatvah po smrti (7. odstavek 111. člena ZPIZ-2) prerazporejeno na področje nakazovanja

pokojnin. Zaradi uspešnosti izterjave v navedenih postopkih se je število obravnavanih zadev v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 zmanjšalo.

Za tuje nosilce zavarovanja je zavod v letu 2020 v izterjavo prejel 55 zadev (37,5 odstotka več kot v letu 2019).

V letu 2020 je zavod na novo evidentiral 8 odškodninskih zadev (60 odstotkov manj kot leta 2019), od tega je v 6 zadevah prejel zahtevke oziroma tožbe v skupnem znesku 15.621,13 evra, s tem, da v nekaterih tožbah višina tožbenega zahtevka še ni opredeljena. Zaključenih je bilo 16 zadev, od tega 13 iz preteklih let in 3 iz leta 2020.

Zavod je v letu 2020 v reševanje in izterjavo prejel še 18 drugih zadev oziroma zahtevkov (poklicna rehabilitacija, vračilo štipendij, izterjava neplačanih računov, delovnopravne zadeve) v skupnem znesku 65.894,84 evra, kar je 48,6 odstotka manj kot v letu 2019. 44 zadev je bilo zaključenih, od tega 40 iz preteklih let in 4 iz leta 2020.

Insolventni postopki

Zavod je v letu 2020 kot upnik prijavljal terjatve iz naslova preplačil – osebni stečaji. V letu 2020 je bilo evidentiranih 7 novih zadev (36 v letu 2019) in prijavljene terjatve v skupni višini 23.194,54 evra. Skupaj je bilo v letu 2020 zaključenih 632 zadev, vse prejete še iz preteklih let.

Število teh zadev se zmanjšuje, saj za zavod od 20. novembra 2017 dalje terjatve iz naslova neplačanih prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje prijavlja državno odvetništvo, ki zavod tudi zastopa (12. člen ZDOdv).

IV.4.2 Organizacijska in kadrovska dejavnost

V decembru 2019 je svet zavoda sprejel Program dela in kadrovske načrt za leto 2020, ki je temeljil na Razvojnem programu zavoda za obdobje 2017-2021, FN 2020, ZPIZ-2 s spremembami in dopolnitvami, ZMEPIZ-1 in ZMEPIZ-1A, ZIPRS2021, ZUPPJS2021 ter drugih aktih.

Zavod je imel konec leta 2020 799 zaposlenih oziroma isto število kot leto poprej po kadrovskem načrtu. Skupna prizadevanja zavoda, sveta zavoda, MDDSZ in MJU po dodatnem povečanju števila zaposlenih za 12 v letu 2020, zaradi napovedanega povečanega obsega dela, žal niso pripeljala do zvišanja, tudi zaradi situacije, vezane za obvladovanje epidemije.

Kadrovske načrt v dovoljenem številu zaposlenih je bil realiziran v celoti. Od števila vseh zaposlenih 848 se je v skladu z metodologijo preračuna po Pravilniku o vsebini in postopkih za pripravo in predložitev kadrovskih načrtov odštelo 49 zaposlitev, ki se ne štejejo v realizacijo kadrovskega načrta, saj so bile realizirane zaradi nadomeščanja začasno odsotnih zaposlenih oziroma zaradi popolnitve do polnega delovnega časa delno ali invalidsko upokojenih.

V letu 2020 je zavod sklenil delovno razmerje s 43 zaposlenimi. Od teh je 6 sklenilo delovno razmerje za nedoločen čas in 37 za določen čas na različnih področjih dela zavoda. Zaposleni se nadomeščajo glede na potrebe delovnega procesa, sicer pa se izvajata prerazporeditev dela in prenos nekaterih področij dela med organizacijskimi enotami.

Zavod ima že vrsto let težave pri pridobivanju strokovnjakov deficitarnih poklicev s področja informacijskih tehnologij in zdravnikov izvedencev. Za nekatera razpisana delovna mesta s teh področij v letu 2020 ni bilo prijav oziroma ustreznih kandidatov. Zavod je zato razpise, podobno kot v preteklih letih, večkrat ponavljal. Navedeno predstavlja kadrovske tveganje glede zagotavljanja izvajanja nalog na področju IT in medicinskega izvedenstva. Na področju medicinskega izvedenstva na prvi stopnji sta dodatno organizacijsko težavo v letu 2020

predstavljala dlje časa nezasedeni delovni mesti vodje službe za izvedenstvo II. stopnje in zdravnice predsednice I na IK Novo mesto ter odhod zdravnika predsednika I na IK Koper.

Fluktuacija v letu 2020 je bila 6,4-odstotna in je za 0,4 odstotne točke višja kot v letu 2019 (6-odstotna). V letu 2018 je bila 6,6-odstotna, v letu 2017 4,6-odstotna, v letu 2016 4,5-odstotna in v letu 2015 3,4-odstotna. V letu 2020 je prenehalo delovno razmerje 53 zaposlenim zaradi; upokojitve (18), sporazumnega prenehanja oziroma dogovora (16), zaradi poteka pogodbe za določen čas (14) in ostalih razlogov (5).

V letu 2020 je bila prisotnost na delu 89,4 odstotna (v navedenem odstotku je upoštevana efektivna prisotnost zaposlenih na delu, z urami letnega dopusta in praznikov, študijskega dopusta in strokovnega izobraževanja) in je za 0,4 odstotne točke nižja kot v letu 2019 (89,8 odstotna). Odsotnost zaradi bolezni je bila 5,5 odstotna in je za 0,8 odstotne točke nižja kot leta 2019 (6,3 odstotna). Odsotnost zaradi nege je bila 0,7 odstotna in je za 0,2 odstotni točki nižja kot v letu 2019 (0,9 odstotna). Se pa kot posledica epidemije na zavodu zabeležena odsotnost zaposlenih (višja sila, napotitev čakanja na delo, karantena, izolacija) izkazuje v višini 1,9 odstotka. Zavod zadnja leta še s posebno pozornostjo spremlja bolniško odsotnost, analizira vzroke in sprejema potrebne ukrepe s ciljem zmanjšanja le-te.

Povprečna odmera letnega dopusta na zaposlenega je bila v letu 2020 enaka kot zadnji dve leti in je znašala 33 dni (največ odmerjenih dni je iz naslova pokojninske dobe, sledijo delovni pogoji in starost delavca).

V letu 2020 je bilo obračunanih 9.844,76 ur dela izven rednega delovnega časa (od tega je bilo 959,43 ur obračunanih pri plači za mesec december 2019) in izplačanih 146.666,22 evra (od tega je bilo v januarju 2020, za nadure, obračunane pri plači za mesec december 2019, izplačano 16.323,89 evra), kar je 56,4 odstotka planiranih sredstev za leto 2020. Večina nadurnega dela je bila opravljena na območnih enotah v začetku leta pred razglasitvijo epidemije in je bila vezana predvsem na opravljanje dodatnih del in nalog zaradi ZPIZ-2G.

Na zavodu je v letu 2020 bilo opravljenega študentskega dela 6.849 delovnih ur, kar pomeni, da je v primerjavi s predhodnim letom bilo opravljeno za 66,2 odstotka manj študentskih ur (porabljeno 33,5 odstotka planiranih sredstev za leto 2020), kar je posledica ustavitve študentskega dela oziroma spremenjenega načina dela zaradi COVID-19. Študentje so pripravljali dosjeje za skeniranje, urejali stalno zbirko dosjejev in opravljali druga enostavna dela v glavnih pisarnah in administraciji.

V letu 2020 je izven zavoda bilo organiziranih in izvedenih 69 izobraževanj, ki se jih je udeležilo 376 zaposlenih. Pri izvedbah izobraževanj so bile upoštewane usmeritve iz preteklih let in sledenje aktualnim dogodkom in novostim na različnih področjih dela (predvsem za področje izvedenstva in za področje informacijskih tehnologij). Na ostalih področjih dela zavoda je potrebno izpostaviti množično udeležbo na 3. Konferenci pokojninskega in invalidskega zavarovanja, 46. Dnevih slovenskih pravnikov in XIX. Dnevih delovnega prava in socialne varnosti. Porast števila udeležencev, ki so bili napoteni na ta izobraževanja, je pripisati med drugim tudi epidemiji COVID-19. Seminarji in konference so se namreč odvijali preko spletnih platform, s čimer je bila uporabnikom omogočena tudi lažja in cenejša dostopnost (med drugim so odpadli potni stroški, stroški nočitev in dnevnice). Zavodu se je uspelo dodatno tudi dogovoriti za nižje kotizacije. Vsebine dogodkov so bile zelo koristne za udeležence in pomembne za nadaljnje delo ter razvoj zaposlenih, saj je pri opravljanju dela na domu še posebej potrebno poskrbeti, da zaposleni pridobijo potrebne informacije in nadgradnjo svojega znanja, da lahko delo poteka strokovno in ažurno. Ob navedenih nam je uspelo organizirati tudi 9 internih izobraževanj, kjer so se obravnavale predvsem naslednje teme: Upoštevanje tuje zavarovalne dobe, Analiza vodstvenih kompetenc in coaching, Evidenca delovnega časa – KADRIS in drugo. Zavod je preko spleta organiziral tudi uvajalni seminar za novo zaposlene, katerega se je udeležilo 43 zaposlenih. Poleg tega je zavod zaposlenim omogočil izobraževanja preko portala »MojeZnanje.si«, kjer so zaposleni lahko kadarkoli dostopali do spletnih vsebin ponujenih izobraževanj.

Zavod v zadnjih letih stremi k izboljšanju izobrazbene strukture. Ob koncu leta 2020 je imelo 613 zaposlenih ali 72,3 odstotka sedmo stopnjo izobrazbe ali višjo od te (VII/1 in več). Še vedno v strukturi zaposlenih prevladujejo diplomirani pravniki ter magistri prava sledijo jim diplomanti upravnih ved in diplomirani ekonomisti, kar sovпада z dejavnostjo, ki jo izvaja zavod.

Med 848 zaposlenimi je bilo 675 žensk (79,6 odstotka) in 173 moških (20,4 odstotka). Povprečna starost zaposlenih v zavodu je znašala 46,6 leta in se je v primerjavi z letom 2019 zvišala, ko je bila 44,5 leta. Največ zaposlenih 301 oziroma 35,5 odstotka je starih od 40 let do 50 let. Status invalida II. oziroma III. kategorije je imelo 32 zaposlenih, kar predstavlja 3,8 odstotka vseh zaposlenih. Od teh opravlja delo 21 zaposlenih po 20 ur tedensko in 6 zaposlenih po 30 ur tedensko. S polnim delovnim časom opravlja delo 5 invalidov.

S krajšim delovnim časom od polnega je opravljal delo 51 zaposlenih (6,0 odstotka) in sicer na podlagi: predpisov o invalidskem zavarovanju (27 zaposlenih), predpisov o starševskem varstvu (10 zaposlenih), ZDR-1; pogodbe o zaposlitvi za krajši delovni čas z enim ali več delodajalci (13 zaposlenih) in predpisov o pokojninskem zavarovanju (1 zaposlen).

Zaradi sprostitve redne delovne uspešnosti od 1. julija 2020 dalje je bilo sprejeto Navodilo o ugotavljanju redne delovne uspešnosti javnih uslužbencev zavoda, s katerim so se določili pogoji za izplačilo dela plače za redno delovno uspešnost, postopek za ugotavljanje izpolnjevanja kriterijev za določitev dela plače iz naslova redne delovne uspešnosti in obdobje, za katerega se ugotavlja doseganje kriterijev.

V sodelovanju z zunanjim izvajalcem za varnost pri delu je zavod v letu 2020 revidiral obstoječo Izjavo o varnosti z oceno tveganja, predvsem zaradi dodane ocene tveganja za dela na domu in dodane ocene tveganja ob pojavu nalezljivih bolezni zaradi COVID-19.

Zavod je že pred uvedbo in tudi po uvedbi epidemije dne 12. marca 2020 sledil določilom sprejetih interventnih zakonov, odlokov, priporočilom NIJZ, mnenjem MJU in MDDSZ ter s tem v zvezi sprejemal potrebne ukrepe na kadrovske in organizacijske področju ter varnem delu zaposlenih (izdajal potrebna obvestila, odredbe, sklepe, izplačal dodatek za delo v kriznih razmerah, spremenil način obračunavanja potnih stroškov- v času, ko ni bil možen javni prevoz in ostali ukrepi).

Da bi zaposlenim omogočili lažje usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter s tem še povečali zadovoljstvo zaposlenih se je zavod odločil, da je v prvem valu epidemije in še posebej od julija 2020 dalje omogočil delo od doma in skladno z določili ZDR-1 pripravil pravilnik, v katerem so določeni pogoji za uresničevanje pravic in izvrševanje obveznosti zaposlenih, ki bodo opravljali delo na domu. Hkrati s pravilnikom so bila izdana tudi podrobnejša navodila in napotki zaposlenim, kako opravljati delo od doma oziroma kako si leto organizirati. Za zagotavljanje varnega in zdravega dela na domu je bil izdan tudi dokument Zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na domu. Na podlagi sprejetega pravilnika se je za delo od doma odločilo oziroma je bilo omogočeno 683 zaposlenim. Je pa potrebno navesti, da je bilo opaziti, da se je z omogočanjem dela od doma, nižal tudi odstotek bolniške odsotnosti zaposlenih.

Za uresničitev zastavljenih ciljev na področju izvajanja zavarovanja zavod redno spremlja obremenjenost zaposlenih, kar v praksi pomeni, da se mesečno ukrepa na področju izvajanja zavarovanja s preusmeritvami dotoka zadev, in sicer s prerazporeditvijo zadev med območnimi enotami oziroma spremembami kvot dotoka zadev za posameznega strokovnega delavca pri sistemu avtomatskega razdeljevanja zadev.

Istočasno se z uvedbo novega kadrovskega programa uvaja tudi nov program za evidentiranje delovnega časa in je večina dejavnosti na tem področju (uvedba v produkcijo, priprava uporabniških zahtev, testiranje in ostalo) potekala tekom celega leta 2020. Zavod je ob epidemiji COVID-19 zaznal nova tveganja, katera je uvrstil v register tveganj in ob tem tudi določil ukrepe ter odgovorne osebe za obvladovanje novih tveganj.

IV.4.3 Splošna dejavnost

IV.4.3.1 Izvedbene aktivnosti zavoda v zvezi s pojavom epidemije SARS-CoV-2 (COVID-19)

Zavod je, ob pojavu prvih okužb s koronavirusom (COVID-19) v Sloveniji, nemudoma pristopil k aktivnostim za zaščito zaposlenih in strank ter za nemoteno poslovanje zavoda. Že 24. 2. 2020 so bili vsi zaposleni obveščeni o potrebnih preventivnih ukrepih in ravnanjih za preprečitev okužbe. Na razširjenem kolegiju generalnega direktorja 27. 2. 2020 so bili sprejeti dodatni sklepi za preventivna ravnanja. Dne 3. 3. 2020 je bila imenovana delovna skupina za ukrepanje in pripravo načrta pripravljenosti na koronavirus (COVID-19), ki jo je vodil direktor splošnega sektorja. V obdobju od 6. 3. 2020 do 13. 3. 2020 je generalni direktor izdal številne odredbe o potrebnih ravnanjih in načinu poslovanja organizacijskih enot zavoda, vse z namenom, da se prepreči širjenje okužbe v zavodu in omogoči nemoteno nadaljnje poslovanje zavoda. Zavod je sprejel navodilo o izvedbenih ravnanjih v primeru okužbe s COVID-19, ki natančno določa protokol ravnanja v primeru okužbe v zavodu. Zavod je tveganje epidemije vključil v svoj register tveganj z namenom, da se ga spremlja in obvladuje.

Zavodu je uspelo od konca februarja do sredine marca 2020 nabaviti več kot 400 razkužil za roke in površine za vse enote zavoda, kljub izrednemu pomanjkanju teh na trgu. Zavod je na vseh enotah na vhodih namestil brezkontaktno senzorske podajalnike za razkužila. Za delavce v svetovalnih pisarnah na vseh lokacijah je bilo v začetku marca 2020 dobavljeno 67 zaščitnih pregrad za večjo varnost pri poslovanju s strankami. Prvih 10.000 zaščitnih mask je zavodu uspelo nabaviti 8. 4. 2020, nadaljnjih 10.000 kosov 15. 4. 2020 in v prvi polovici meseca maja od Uprave RS za zaščito in reševanje (donacija) še 20.000 kosov. Zavod je po prvih nujnih nabavah izvedel javno naročilo za dobavo zaščitnih mask, tako da je potekala dobava ob izbruhu drugega vala koronavirusa nemoteno. V izvedbo postopkov javnih naročil za dobavo potrošnega materiala so bila vključena tudi vsa ostala zaščitna sredstva (razkužila za roke in površine, razkužilni robci ter zaščitne rokavice).

IV.4.3.2 Upravljanje z dokumentarnim gradivom

Zavod postopke s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja po prenovi upravljanja z dokumentarnim gradivom vodi v sistemu UDG. V glavnih pisarnah tako poteka evidentiranje zadev in dokumentov, priprava dokumentov za skeniranje in njihovo skeniranje, zatem se postopki nadaljujejo v elektronski obliki (brezpapirno).

Elektronsko poslovanje omogoča racionalizacijo pri pošiljanju zadev med posameznimi organizacijskimi enotami. S sprejemom vlog v elektronski obliki (e-ZPIZ, BiZPIZ, podpis vloge s podpisno tablico na sprejemnih mestih zavoda) zavod zmanjšuje napake pri vnosu podatkov na vloge, saj se osnovni podatki o osebi prenesejo na vlogo iz zavodovih evidenc. Na ta način se tudi zmanjšuje tiskanje in uporaba vlog v papirni obliki. Preko projektov in delovnih skupin se povečuje izmenjava podatkov, potrebnih za izvajanje dejavnosti ter usmerja fizične in pravne osebe na uporabo elektronskega poslovanja, kar posledično zmanjšuje dotok dokumentov v fizični obliki v glavne pisarne zavoda. V letu 2020 je zavod uvedel tudi možnost oddaje vloge preko storitve eVloge za VSE. Z uvedbo storitve SMS odprema zavod zmanjšuje tudi število natisnjenih listov in ovojníc, istočasno pa stranke hitreje prejmejo dokumente.

Z delom nadaljuje posebna skupina, zadolžena za sistematično urejanje podatkov o zavarovancih in uživalcih pokojnin, kar dodatno pripomore, da so zavodove evidence točnejše in prispeva k učinkovitejšemu vodenju postopkov.

Priprava za skeniranje in skeniranje tečeta na vseh območnih enotah zavoda. Digitalizacija dokumentov, tako iz papirne, kot mikrofilmske oblike je pomemben element pri podpori učinkovitega reševanja zadev s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Na področju hrambe dokumentarnega in arhivskega gradiva je zavod sodeloval z Arhivom RS. Zavod je v letu 2020 nadaljeval s popisom mikrofilmov namenjenih oddaji Arhivu RS v arhivsko hrambo.

IV.4.3.3 Gospodarsko tehnična dejavnost

Zavod je v letu 2020 izvedel zamenjavo krmilnikov za klimatske naprave in konvektorje v poslovni stavbi v Ljubljani, zamenjavo osebnih dvigal v poslovni stavbi v Ljubljani, dograditev varnostnih sistemov, obnovo okolice počitniške hiše v Barbarigi in tretji del nabave pisarniških stolov. Poleg tega je zavod izvedel tudi nakup novega električnega vozila, za katero je pridobil nepovratna sredstva Sklada za podnebne spremembe in nakup novih poslovnih prostorov za OE Murska Sobota.

Zavod je v veliki meri realiziral naloge iz načrta investicijskih odhodkov za leto 2020 in investicijsko vzdrževalna dela v poslovnih prostorih in počitniških stanovanjih.

Zavod je v letu 2020 izvedel tudi aktivnosti s področja varnosti in zdravja pri delu in pred požarom, ki se izvajajo po periodiki in določilih izjave o varnosti z oceno tveganja.

IV.4.3.4 Javna naročila

Zavod je v letu 2020 začel izvedbo 24 postopkov oddaje javnih naročil po ZJN-3 od tega 13 javnih naročil po odprtem postopku (od tega 2 skupni javni naročili izvedba MJU), 7 javnih naročil po postopku naročila male vrednosti in 4 javna naročila po postopku s pogajanjem brez predhodne objave. Na portalu javnih naročil je bilo z obvestilom o javnem naročilu objavljenih 18 postopkov oddaje javnih naročil, od tega 11 tudi v Uradnem listu EU. Za 4 postopke oddaje javnih naročil ni bila potrebna objava obvestila o javnem naročilu, so pa bila za 3 od teh postopkov na portal javnih naročil prostovoljno posredovana obvestila za predhodno transparentnost in obvestila o oddaji naročila (1 postopek še ni zaključen, zato navedenih objav v letu 2020 ni bilo).

16 postopkov oddaje javnih naročil je bilo v celoti pravnomočno uspešno zaključenih z izbiro najugodnejšega ponudnika (poleg teh so bili zaključeni tudi 3 postopki iz leta 2019), medtem ko se pri 1 postopku oddaje javnega naročila, ki se je oddajal po posameznih sklopih, 1 sklop ni zaključil z izbiro najugodnejšega ponudnika (zavrnitev ponudbe). 1 postopek oddaje javnega naročila, ki je obsegal 9 sklopov, se je v 3 sklopih zaključil s pravnomočno izbiro najugodnejšega ponudnika, medtem ko odločitev o oddaji javnega naročila za 6 sklopov v letu 2020 še ni bila pravnomočna (vloženi revizijski zahtevki). Na podlagi uspešno izvedenih postopkov oddaje javnih naročil v letu 2020 je bilo sklenjenih 38 pogodb. 7 postopkov, ki so se začeli izvajati v letu 2020, v navedenem letu še ni bilo pravnomočno zaključenih z izbiro najugodnejšega ponudnika, z izjemo enega, ki je bil delno zaključen - zgolj za nekaj sklopov, medtem ko za ostale sklope odločitev o oddaji javnega naročila do zaključka leta 2020 še ni bila pravnomočna.

V letu 2020 je zavod prejel 4 zahtevke za revizijo. 1 zahtevek je Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil zavrnila kot neutemeljen, tri revizijske zahtevke pa bo Državna revizijska komisija obravnavala v 2021.

IV.4.4 Notranja revizija

Notranje revidiranje poslovanja je zakonska obveznost zavoda. Določeno je v zakonu o javnih finančah in drugih predpisih.

Notranja revizijska služba je opravljala notranje revidiranje na podlagi predpisov in sprejetega letnega načrta notranjega revidiranja. V letu 2020 je opravila revizijske naloge, ki so navedene

na prvi strani izjave o oceni notranjega nadzora javnih financ, v trajanju 568 revizor - dni in svetovalni storitvi: svetovanje v zvezi z izjavo o oceni notranjega nadzora javnih financ in svetovanje v zvezi z registrom tveganj zavoda. Notranja revizijska služba s svojim delovanjem, ki ga izvaja na podlagi predpisov za državno notranje revidiranje, prispeva k boljšemu poslovanju zavoda. Za izvrševanje priporočil iz revizijskih poročil in svetovalnih storitev, za vzpostavitev in delovanje učinkovitega sistema notranjih kontrol ter za pravilnost in gospodarnost poslovanja so odgovorna pristojna vodstva na vseh nivojih poslovanja zavoda.

IV.5 POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH TER IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

Poslanstvo zavoda so v letu 2020 določali ZPIZ-2, ZPIZ-2G in številni drugi zakoni: ZMEPIZ-1, ZPFOPIZ-1, ZIPRS2021, mednarodni predpisi ter statut in drugi splošni akti zavoda. Opredeljujejo ga z uresničevanjem socialne varnosti zavarovancev in uživalcev pravic. Njegovo uspešno uresničevanje se odraža predvsem v popolnosti podatkov MEZ, pravočasnem in kakovostnem uveljavljanju in varstvu pravic ter izplačevanju pokojnin in drugih prejemkov.

Upošteva razvojni program, kot temeljni akt za oblikovanje ciljev, za obdobje 2017-2021, letni program dela s kadrovskim načrtom za leto 2020, FN 2020 in druge planske akte, so v nadaljevanju predstavljeni doseženi cilji in rezultati dela.

Pregled doseženih ciljev in rezultatov ter primerjava s preteklim letom je razviden iz preglednice IV.27, podrobna pojasnila pa so navedena v posameznih poglavjih tega letnega poročila v izogib ponavljanju.

Preglednica IV.27

PREGLED DOSEGANJA CILJEV, 2020									
ZAP. ŠT.	GLAVNI CILJI	KAZALNIKI IN CILJNA VREDNOST	ENOTA	DOSEŽENA VREDNOST V LETU 2019	CILJNA VREDNOST 2020	DOSEŽENA VREDNOST V LETU 2020			
1.	KAKOVOSTNA MATIČNA EVIDENCA	1.1	Zbiranje in obdelava M obrazcev matične evidence	Št. obdelanih obrazcev	4.969.509	4.513.000	5.230.749		
		1.2	Zbiranje in obdelava obračuna davčnih odtegljajev (REK)	Št. obdelanih obrazcev	25.398.254	25.462.000	28.724.650		
		1.3	Ureditev podatkov MEZ	Št. opravil	716.897	647.200	747.181		
		1.4	Delež popolnosti obrazcev MEZ	%	98,7	98,5	98,9		
2.	STROKOVNO, ENOTNO IN UČINKOVITO PRIZNAVANJE PRAVIC IZ OBVEZNEGA ZAVAROVANJA	2.1	REŠENI ZAHTEVKI IN OPRAVILA (SKUPAJ)	Št. rešenih zahtevkov	440.058	478.500	442.425		
		2.1.1	Rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic - I. stopnja	Št. rešenih zahtevkov	110.875	124.000	122.977		
		2.1.2	Rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - I. stopnja	Št. rešenih zahtevkov	17.777	18.000	18.581		
		2.1.3	Rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic - II. stopnja	Št. rešenih zahtevkov	5.638	6.000	4.979		
		2.1.4	Rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - II. stopnja	Št. rešenih zahtevkov	494	500	485		
		2.1.5	Rešeni ostali zahtevki, opravila in storitve	Št. rešenih zahtevkov	305.274	330.000	295.403		
		2.2	NEREŠENI ZAHTEVKI IN OPRAVILA (SKUPAJ)	Št. nerešenih zahtevkov	42.047	64.500	35.887		
		2.2.1	Nerešeni zahtevki za uveljavljanje pravic - I. stopnja	Št. nerešenih zahtevkov	16.240	15.500	15.373		
		2.2.2	Nerešeni zahtevki za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - I. stopnja	Št. nerešenih zahtevkov	5.920	6.000	6.396		
		2.2.3	Nerešeni zahtevki za uveljavljanje pravic - II. stopnja	Št. nerešenih zahtevkov	1.734	1.400	1.611		
		2.2.4	Nerešeni zahtevki za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - II. stopnja	Št. nerešenih zahtevkov	166	200	138		
		2.2.5	Nerešeni ostali zahtevki, opravila in storitve	Št. nerešenih zahtevkov	17.987	41.400	12.369		
		2.3.1	Povprečni čas trajanja postopkov za uveljavljanje pravic - I. stopnja	Št. dni	64	75	60		
		2.3.2	Povprečni čas trajanja postopkov za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - I. stopnja	Št. dni	111	110	105		
		2.3.3	Povprečni čas trajanja postopkov za uveljavljanje pravic - II. stopnja	Št. dni	146	140	158		
		2.3.4	Povprečni čas trajanja postopkov za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - II. stopnja	Št. dni	110	105	104		
		2.4.1	V roku rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic - I. stopnja	%	75,4	70,0	76,3		
		2.4.2	V roku rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - I. stopnja	%	81,6	80,0	82,8		
		2.4.3	V roku rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic - II. stopnja	%	27,0	30,0	31,5		
		2.4.4	V roku rešeni zahtevki za uveljavljanje pravic iz mednarodnega zavarovanja - II. stopnja	%	86,6	82,0	84,7		
		2.5	Kontrola v postopkih priznanja pravic	Št. kontrol	25.820	20.000	22.890		
		2.6	Delež opravljenih revizij	%	23,0	20,0	21,4		
		3.	KAKOVOSTNA ORGANIZACIJA IN IZVAJANJE MEDICINSKEGA IZVEDENSTVA	4.1	Ocena IK I. stopnje	Št. rešenih zahtevkov	35.403	35.500	30.123
				4.2	Ocena IK II. stopnje	Št. rešenih zahtevkov	9.722	9.500	8.552

nadaljevanje

PREGLED DOSEGANJA CILJEV, 2020							
ZAP. ŠT.	GLAVNI CILJI	KAZALNIKI IN CILJNA VREDNOST	ENOTA	DOSEŽENA VREDNOST V LETU 2019	CILJNA VREDNOST 2020	DOSEŽENA VREDNOST V LETU 2020	
4.	REDNO NAKAZOVANJE POKOJNIN IN DRUGIH PREJEMKOV	3.1	Čas od datuma izdaje odločbe do priprave obračuna za nakazilo	Povprečni čas (št. dni)	16,2	18,0	9,3
		5.1	Plačilna sposobnost	Poravnane finančne obveznosti ob zapadlosti	Zagotovljena finančna sredstva	Zagotovljena finančna sredstva	Zagotovljena finančna sredstva
5.	FINANČNA STABILNOST	5.2	Pravilni računovodski izkazi	Mnenje Računskega sodišča RS o računovodskih izkazih	Pozitivno	Pozitivno	Pozitivno
		6.1	Delež digitaliziranih poslovnih procesov temeljne dejavnosti	%	98,0	100	98,0
6.	UČINKOVIT IN UPORABNIKOM PRIJAZEN INFORMACIJSKI SISTEM - DIGITALNA PREOBRAZBA ZAVODA	6.2	Delež elektronske odpreme in elektronskega vročanja v skupni odpremi dokumentov strankam	%	96,2	97	98,4
		6.3	Št. elektronsko zajetih vlog (e-ZPIZ, BiZPIZ, podpisne tablice)	Št. vlog	138.221	125.000	149.526
		6.4	Dodani dokumenti v dokumentni sistem	Št. dokumentov	37.117.869	37 mio	41.647.485
		6.5	Digitalizirani in optično brani papirni dokumenti	Št. listov	7.863.481	8 mio	6.836.810
		7.1	Število zaposlenih v skladu s predpisanimi vladnimi ukrepi	Št. zaposlenih	799	799	799
7.	TRAJNOSTNI RAZVOJ ORGANIZACIJE POSLOVANJA IN KADROV	7.2	Ocena zadovoljstva zaposlenih	Sistem ocenjevanja	3,7	3,5	4,0
		7.3	Ocena zadovoljstva strank	Sistem ocenjevanja	4,0	4,0	4,0

Opomba: V preglednici so za leti 2019 in 2020 v matični evidenci pri »zbiranju in obdelavi obračuna davčnih odtegljajev« upoštevani obdelani veljavni in neveljavni REK obrazci.

1. Kakovostna matična evidenca zavarovancev in uživalcev pravic

Kakovostna MEZ je pogoj za učinkovito priznavanje pravic iz obveznega zavarovanja, zato je potrebno sprotno zbiranje in obdelava podatkov. Zavod temu cilju stalno sledi.

V zbirki podatkov zavarovancev PIZ je zavod vodil podatke o vključenosti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje za 984.183 zavarovancev, ki so jih zavezanca za posredovanje podatkov posredovali v letu 2020. V primerjavi z letom 2019 (1.007.250 zavarovancev) je to za 2,2 odstotka zavarovancev manj. Če zavarovancem, za katere se podatki o zavarovanju zbirajo tekoče, prištejemo še zavarovance iz 18. člena ZPIZ-2, je zavod v letu 2020 v zbirki podatkov vodil podatke o vključenosti v zavarovanje za 1.124.600 zavarovancev, kar pomeni za 1,9 odstotka manj v primerjavi z letom 2019 (1.147.309 zavarovancev).

Zavod je v letu 2020 prejel skupaj tudi 28.724.650 obrazcev obračuna davčnih odtegljajev (REK-1, REK-2 obrazci), kar je 12,8 odstotka več od načrtovanega dotoka. Dotok REK obrazcev v letu 2020 pa je bil sicer v primerjavi z letom 2019 višji za 15,8 odstotka.

V letu 2020 se je v bazi MEZ pridobilo oziroma uredilo 307.041 podatkov o obdobjih zavarovanja in podatkov o osnovah, kar je za 5,9 odstotka manj od načrtovanega in 20,5 odstotka manj kot v letu 2019, navedeno je posledica vedno večje popolnosti podatkov MEZ.

Od leta 2018 zavod, na podlagi 32. člena ZMEPIZ-1, v povezavi s 40. členom ZMEPIZ-1, sam oblikuje podatek o osnovi oziroma plači na obrazcu M-4 za zaposlene, ki so iz naslova delovnega razmerja zavarovani na podlagi 14. člena ZPIZ-2, posledično pa mora oblikovati tudi popravek obrazca M-4, v kolikor delodajalec vloži popravek REK-1 obrazca, na podlagi katerega je bil sicer obrazec M-4 že oblikovan. Zavod je tako na podlagi podatkov na REK obrazcih oblikoval 5.230.749 obrazcev M in jih neposredno zapisal v MEZ, kar je za 5,3 odstotka več kot v letu 2019 (4.969.509), dotok M obrazcev v letu 2020 pa je bil za 15,9 odstotka večji od načrtovanega. Razloga večjega števila dotoka M obrazcev sta večje število M-4 obrazcev zaradi oblikovanja popravkov M-4 obrazcev za delavce v delovnem razmerju v primeru, ko delodajalec vloži popravek REK-1 obrazca in nekoliko povečanega števila tako prijav kot odjav v zavarovanje (M-2) glede na leto 2019, kar je mogoče delno pripisati tudi gospodarski situaciji v letu 2020 zaradi epidemije COVID-19.

Vse navedeno je vplivalo tudi na doseganje cilja popolnosti podatkov MEZ, ki je bila konec leta 2020 98,9-odstotna (konec leta 2019 98,7-odstotna).

Zavod je tudi v letu 2020, v sodelovanju s FURS, MDDSZ in ZZZS, izvajal aktivnosti v zvezi s spremenjenim poročanjem podatkov o osnovah na obračunih davčnega odtegljaja, ki se uporabljajo za določitev pokojninske osnove za zaposlene in evidentiranje obdobja ter podatka o osnovi za zavarovance iz 18. člena ZPIZ-2, z namenom optimizacije nemotenega prejemanja čim bolj natančnih in pravih podatkov za oblikovanje osnove na obrazcu M-4. Sodeloval je tudi z Metodološko skupino za poenotenje M obrazcev, s FURS v obliki delovne skupine za reševanje tekoče problematike in izmenjave podatkov, z OZS in GZS pri izvajanju navodil ter z MJU in ZZZS pri projektu sistema e-VEM za gospodarske družbe. Prav tako je zavod interno pripravljaval navodila za nove spletne aplikacije in vsebinska navodila v zvezi z določbami ZPIZ-2 in ZMEPIZ-1.

2. Strokovno enotno in učinkovito priznavanje pravic iz obveznega zavarovanja

2.1. Zagotavljanje nemotenega in strokovno enotnega izvajanja zavarovanja

V prvi polovici leta 2020 je bil precejšen del dodatnih aktivnosti zavoda namenjen nadaljevanju priprav in izvedbi določb novele ZPIZ-2G, ki je bila uveljavljena s 1. januarjem 2020.

V preteklem koledarskem letu je bilo v Državnem zboru RS v obravnavi več predlogov sprememb in dopolnitev ZPIZ-2 – predlog ZPIZ-2H, predlog ZPIZ-2I (predlog za skrajšanje prehodnega obdobja za postopno izenačevanje odmerne lestvice za moške z odmernostno lestvico za ženske) ter predlog ZPIZ-2J (predlog za ponovno priznavanje pravice do invalidnine za telesno okvaro, nastalo kot posledica bolezni oziroma poškodbe izven dela), od katerih pa je bil zaključen le postopek sprejetja novele ZPIZ-2H.

Sodelovanje z MDDSZ je potekalo tudi ob pripravi ZIUZEOP (in njegovih sprememb), k predlogu ZZUSUDJZ, prav tako pa tudi ob pripravi novele zakona o izplačilu dodatka za nego otroka in predloga zakona o izplačilu neizplačanega dodatka za pomoč in postrežbo. Poleg navedenega je sodelovanje z MDDSZ potekalo tudi glede izvajanja novele ZUTD-E, z ZRSZ pa glede izmenjave podatkov v skladu s to novelo.

Zaradi epidemije je odpadla večina načrtovanih mednarodnih srečanj. V letu 2020 je bil tako izveden le svetovalni dan strokovnjakov zavoda marca v Münchnu.

Vodstvo zavoda sproti spremlja in analizira problematiko, povezano z reševanjem zahtevkov na celotnem področju izvajanja zavarovanja. V ta namen so bili na rednih kolegijih generalnega direktorja sprejeti potrebni ukrepi za enotno izvajanje zavarovanja. Redno se organizirajo tudi strokovni posveti po posameznih področjih izvajanja zavarovanja, s ciljem zakonitega, strokovnega in poenotenega postopanja pri reševanju zadev.

2.2. Učinkovitost izvajanja zavarovanja

Med ključne kazalce doseganja zastavljenih ciljev nedvomno sodi pravočasno reševanje zahtevkov za uveljavljanje in varstvo pravic. V največji meri odraža končno realizacijo vseh predhodnih postopkov, potrebnih za priznanje pravic iz PIZ, in omogoča vrednotenje doseženih rezultatov dela. Pravočasno reševanje zahtevkov v pretežni meri vpliva tudi na ugotavljanje stopnje ravni zadovoljstva strank, javnosti in zaposlenih.

Zavod si je za leto 2020 zastavil doseči zastavljene cilje v Programu dela za leto 2020 ter hkrati povečati strokovnosti na področju priznavanja in varstva pravic ter ME, zmanjšati število nerešenih zahtevkov, skrajšati čase reševanja in povečati število rešenih zadev v zakonitem roku.

Na gibanje zahtevkov ter posledično tudi na rezultate dela pri reševanju zahtevkov za uveljavljanje in varstvo pravic je vplivala epidemija COVID-19. Zastavljene cilje je zavod v določenih segmentih realiziral, na določenih pa je iz podatkov razvidno nedoseganje načrtovanih ciljev, ki so v večji meri posledica določenih nepredvidenih situacij, ki jih zavod ni mogel upoštevati pri zastavljanju ciljev za leto 2020. Zavod je v letu 2020 rešil oziroma opravil 442.425 zahtevkov in storitev, kar je največ v zadnjem desetletju, ampak kljub temu ni dosegel načrtovanega števila rešenih zahtevkov za leto 2020, v višini 478.500.

Dotok zahtevkov je v letu 2020 znašal 436.267 in ni dosegel postavljenega letnega načrta, ki je znašal 500.000 zahtevkov. Nižji dotok od načrtovanega se izkazuje na večini področjih, največ pa na področju ostalih zahtevkov, opravil in storitev, kjer je dotok za kar 17,8 odstotka nižji od načrtovanega, kar je predvsem odraz manjšega števila vloženih zahtevkov zaradi omejitev, ki jih je prinesla epidemija. Povečanje dotoka je razvidno le pri zahtevkih s področja mednarodnega zavarovanja na I. stopnji, kjer je dotok večji za 5,9 odstotka.

Zavod ob koncu leta 2020 izkazuje skupaj 35.891 nerešenih zahtevkov, kar je najnižje v zadnjem desetletju. Navedeno pomeni, da je zavodu v letu 2020 uspelo znižati število nerešenih zahtevkov v primerjavi s koncem leta 2019, ko je imel zavod 42.049 nerešenih zahtevkov. Zavod je imel tudi nižje število nerešenih od načrtovanega za leto 2020, in sicer za kar 44,6 odstotka, kar je delno tudi posledica nižjega števila dotoka zahtevkov od predhodno načrtovanega.

Med letom so se sprejemali potrebni ukrepi ter iskale ustrezne organizacijske, kadrovske, programske in druge rešitve na vseh področjih izvajanja zavarovanja v smislu obvladovanja zaostankov in skrajševanja povprečnih časov reševanja zahtevkov. Skladno z razpoložljivimi finančnimi sredstvi se je dodatno zaposlovalo za določen čas iz naslova povečanega obsega dela, delo in zaposleni pa razporejali med organizacijskimi enotami.

Povprečni čas reševanja zahtevkov za uveljavljanje pravic na I. stopnji s področja PIZ ob koncu leta 2020 znaša 60 dni. To pomeni, da je čas trajanja postopkov za 15 dni krajši, kot ga predvideva Program dela za leto 2020 in je tudi za 4 dni krajši kot v letu 2019. Zavod je v letu 2020 v povprečju reševal zahtevke, v zvezi s pravicami do

starostne, predčasne in delne pokojnine ter izplačilom 20 % predčasne ali 40 % starostne pokojnine 49 dni, kar je za 4 dni manj kot v letu 2019.

Povprečni čas trajanja postopkov na področju mednarodnega zavarovanja na I. stopnji se je v primerjavi z lanskim letom skrajšal za 6 dni, in sicer s 111 v letu 2019 na 105 dni v letu 2020. Načrtovani čas reševanja zahtevkov za leto 2020 na tem področju znaša 110 dni.

Pri analizi povprečnega časa reševanja zahtevkov na II. stopnji s področja PIZ zaznavamo, da je povprečni čas reševanja zahtevkov na področju varstva pravic iz PIZ v letu 2020, v primerjavi z letom 2019, daljši za 12 dni in znaša 158 dni, v letu 2019 146 dni. Načrtovani čas reševanja zahtevkov na II. stopnji s področja PIZ za leto 2020 na tem področju znaša 140 dni. Čas reševanja zahtevkov na II. stopnji s področja mednarodnega zavarovanja pa se je v primerjavi z letom 2019 znižal na 6 dni, s 110 v letu 2019 na 104 v letu 2020 in je tudi za 1 dan krajši od načrtovanega za leto 2020.

V zakonitem roku dveh oziroma štirih mesecev je bilo v letu 2020 v zavodu skupaj rešenih 76,3 odstotka zahtevkov za uveljavljanje pravic na I. stopnji s področja PIZ, v letu 2019 75,4 odstotka. S tem je zavod na tem področju za 6,3 odstotne točke nad načrtom, ki v letu 2020 znaša 70 odstotkov.

Na področju mednarodnega zavarovanja je bilo v zakonitem roku šestih mesecev skupaj rešenih 82,8 odstotka zahtevkov, kar je za 1,2-odstotne točke več kot v letu 2019 in za 2,8-odstotne točke več, kot je načrtovano za leto 2020.

Na II. stopnji je zavod na področju PIZ v zakonitem roku rešil 31,5 odstotka zahtevkov, kar je za 1,5 odstotne točke več od načrtovanih 30 odstotkov, in tudi več kot v letu 2019, ko je bilo v roku rešenih 27 odstotkov zahtevkov.

Na področju reševanja zahtevkov iz mednarodnega zavarovanja je bilo v okviru pritožb v zakonitem roku, rešenih 84,7 odstotka zahtevkov, s čimer je zavod na tem področju dosegel zastavljeni cilj, v višini 82 odstotkov rešenih zadev v roku.

V letu 2020 je bilo opravljenih 22.890 kontrol postopkov za priznanje pravic iz pokojninskega, invalidskega in mednarodnega zavarovanja ter postopkov s področja ME, kar je nekoliko manj kot v letu 2019, ko je bilo opravljenih 25.820 kontrol. Z opravljenim številom kontrol je zavod za 14,5 odstotka presejel načrtovano število opravljenih kontrol za leto 2020 v višini 20.000 kontrol.

Delež opravljenih revizij pozitivnih prvostopenjskih odločb o priznanju pravic je dosežen v višini 21,4 odstotka in je za 1,4 odstotne točke nad načrtovanim deležem opravljenih revizij za leto 2020, ki je načrtovan v višini 20 odstotkov.

3. Kakovostna organizacija in izvedba medicinskega izvedenstva

V letu 2020 so izvedenski organi obravnavali 35.499 zadev, kar je 17,4 odstotka manj kot v letu 2019 in podali 38.675 izvedenskih mnenj, kar je 18,0 odstotka manj kot v letu 2019. Večje število izvedenskih mnenj kot obravnav je posledica dejstva, da se v eni obravnavi lahko izda več izvedenskih mnenj. Razlog za manj podanih mnenj v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 je v manjšem številu zahtevkov za oceno invalidnosti, ocen potrebe po pomoči in postrežbi drugega, nekoliko nižjem številu ocen telesnih okvar predvsem zaradi izrednih razmer – COVID-19.

IK I. stopnje so v letu 2020 obravnavale 27.936 zadev, kar je 14,4 odstotka manj kot v letu 2019. Podale so 30.123 izvedenskih mnenj, kar je 14,9 odstotka manj kot v letu 2019.

Drugostopenjski izvedenski organ zavoda, ki deluje v okviru IK II. stopnje, je v letu 2020 obravnaval 7.563 zadev in podal 8.552 izvedenskih mnenj. Obravnav je bilo 9,2 odstotka manj, izvedenskih mnenj pa 12,0 odstotka manj kot v letu 2019. Razlog za manj podanih mnenj v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 je v vedno manjšem številu zahtevkov za oceno invalidnosti, ocen potrebe po pomoči in postrežbi drugega, nekoliko nižjem številu ocen telesnih okvar ter zaradi izrednih razmer – COVID-19.

Od vseh podanih pozitivnih mnenj IK I. stopnje je bilo v revizijo poslanih 5.101 mnenje, kar je za 21,7 odstotne točke manj kot v letu 2019. IK II. stopnje je v letu 2020 v reviziji na senatih podala 998 izvedenskih mnenj, 4.103 izvedenskih mnenj IK I. stopnje pa je bilo potrjenih s strani izvedencev posameznikov. Na senatih IK II. stopnje je bilo spremenjenih 233 izvedenskih mnenj ali 4,5 odstotka vseh revizij, kar je 3,4 odstotne točke manj kot v letu 2019. Glede na količino dela in pomanjkanje medicinskih izvedencev je bil zmanjšan obseg revizij naključno izbranih izvedenskih mnenj prvostopenjskega izvedenskega organa.

V pritožbenem postopku je IK II. stopnje podala 3.359 izvedenskih mnenj, kar je 3,8 odstotka manj kot v letu 2019. Na podlagi pritožbe je bilo spremenjenih 26,2 odstotka izvedenskih mnenj prvostopenjskega organa zavoda, kar je za 2,7 odstotne točke več kot v letu 2019.

Pripravljen je bil tudi poseben protokol dela v razmerah COVID-19, ki se je prilagajal epidemiološki situaciji. Od 10. marca do 17. maja 2020 so zaradi ukrepov preprečevanja okužb z virusom SARS-Cov2 invalidske komisije delovale v zelo omejenem obsegu, saj ni bilo mogoče organizirati senatov in obiskov izvedencev na domovih zavarovanih oseb in v varstvenih ustanovah. Zaradi preventivnih ukrepov obiskov v varstvenih ustanovah niso opravljali med 10. marcem in 31. decembrom 2020.

Svet Zavoda je v letu 2020 sprejel spremembe Pravilnika o organizaciji in načinu delovanja izvedenskih organov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za ureditev problematike zdravniških licenc poklicnih izvedencev. Namen sprememb je bil ohraniti zaposlitev zdravnikov izvedencev na zavodu.

4. Redno nakazovanje pokojnin in drugih prejemkov

Osrednji cilj področja nakazovanja je tekoče izplačevanje prejemkov, zagotavljanje pravilnosti finančnih podatkov o obdelavi nakazil in prepovedi v SEPA okolju, realizacija odločb o priznanih pravicah, preprečevanje neupravičenih izplačil po smrti uživalcev kot tudi neupravičenih izplačil v primeru ustavitvenih odločb, obračunavanje akontacije dohodnine v skladu z davčno in dohodninsko zakonodajo, plačilo obveznosti za obvezno zdravstveno zavarovanje uživalcev, izvrševanje sodnih in davčnih sklepov o izvršbi ter administrativnih prepovedi v skladu z ZIZ in ZDavP-2. Istočasno se ažurno spremljajo spremembe zakonodaje in implementacija zakonskih sprememb. Veliko pozornosti je zavod posvetil tudi preprečevanju neupravičenih izplačil po smrti z dnevним osveževanjem podatkov iz e-CRP in z mesečno elektronsko izmenjavo podatkov s tujimi nosilci socialnega zavarovanja, preprečevanju nastanka preplačil in skrajševanju časa od izdaje do realizacije odločbe.

Povprečni čas od izdaje odločbe do priprave podatkov za obračun nakazila za leto 2020 znaša 9,3 dneva, kar je v primerjavi z letom 2019 manj kar za 6,9 dneva in predstavlja najboljši rezultat v vseh letih, od kar zavod zasleduje ta cilj. To je posledica popolne avtomatizacije prenosa izdanih odločb v realizacijo in prehoda realizacije vseh odločb v brezpapirno poslovanje.

Zniževanje odhodkov za nakazilo pokojninskih in ostalih prejemkov se je nadaljevalo tudi v letu 2020. Po stanju december 2020/2019 se je za 16,8 odstotka znižalo število nakazil preko poštne dostave. V decembru 2020 je bilo preko poštne dostave izplačanih

15.042 nakazil (18.089 decembra 2019) v znesku 6.607.222 evrov (7.535.452 evrov decembra 2019), kar predstavlja 1,4 odstotka vseh decembrskih nakazil (1,7 odstotka v decembru 2019).

Zavod je tudi v letu 2020 na podlagi ZIPRS2021 izplačal letni dodatek, pri čemer je podatke o višini tuje pokojnine za potrebe obračuna letnega dodatka pridobil s strani uživalcev preko izpolnjenih izjav. Od posredovanih 131.727 izjav o višini tuje pokojnine (v letu 2019: 128.751) je zavod prejel podatke o višini tujih pokojnin za 107.025 uživalcev, od tega za 84.423 v papirni obliki, 22.602 uživalcev pa je podatke oddalo v elektronski obliki preko spletnega portala, kar je za 100,7 odstotka več kot v letu 2019. Obračun in izplačilo letnega dodatka sta bila skladno z zakonodajo izvedena pravočasno v juniju, septembru in novembru 2020.

Elektronska izmenjava podatkov o smrti je bila v letu 2020 izvedena povprečno za 68.586 uživalcev pokojnin, kar predstavlja 71,7 odstotka vseh uživalcev pravic s stalnim bivališčem v tujini in nižanje stroškov za izvajanje preverjanja upravičenosti do nadaljnjega izplačevanja. Za preostalih 26.597 uživalcev pokojnin pa je zavod v novembru 2020 posredoval v izpolnitev in ustrezno overovitev obrazce še v fizični obliki.

Zavod je v januarju 2020 na podlagi ZPIZ-2G akontativno preračunal delne pokojnine iz 20 odstotkov na 40 odstotkov.

V februarju in decembru 2020 je izvedel uskladitev pokojnin in drugih prejemkov.

Na podlagi ZIUZEOP je zavod izplačal enkratni solidarnostni dodatek za upokojene uživalcem s stalnim prebivališčem v RS, katerih prejemek je znašal 700 evrov ali manj. Ob rednem izplačilu pokojnin in drugih prejemkov za april 2020 ga je najprej izplačal upokojencem in uživalcem nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki so brezposelne osebe. Po sprejemu novele ZIUZEOP-A ga je na podlagi vložene zahteve izplačal tudi uživalcem nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki delajo krajši delovni čas in so bili na začasnem čakanju na delo oziroma odsotni z dela zaradi višje sile ter imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Zavod je na področju nakazovanja pokojnin izvedel še 353.555 drugih opravil, kar je za 8,3 odstotka več kot v letu 2019.

V letu 2020 je zavod izvedel 9.191.344 posamičnih nakazil, kar predstavlja 0,3 odstotni porast glede na leto 2019. Uživalcem je bilo skupno nakazanih 10.719.399 pokojnin in drugih denarnih prejemkov (10.705.138 v letu 2019), kar je 0,1 odstotka več kot preteklo leto.

5. Finančna stabilnost

Zavod je tudi v letu 2020 uspešno zagotavljal finančno stabilnost kot glavni cilj na finančnem in računovodskem področju. Dosežen je bil z zakonom in FN določen cilj o izravnanih prihodkih in odhodkih ter zagotavljanje likvidnosti brez zadolževanja. Nemoteno in pravočasno so bila izplačana vsa denarna nakazila uživalcem pravic in druge obveznosti.

Kazalnik učinkovitosti izvajanja PIZ je prikazan na dva načina, kot je razvidno v preglednici III.10. Delež 1 prikazuje delež stroškov delovanja zavoda v vseh odhodkih, Delež 2 pa delež odhodkov za plače in druge izdatke zaposlenim ter prispevke zavoda za socialno varnost zaposlenih v vseh odhodkih. V primerjavi z letom 2019 se je Delež 1 znižal zaradi nižjih izdatkov za blago in storitve ter nižje rasti plač in drugih izdatkov, prispevkov za socialno varnost zavodovih zaposlenih ter investicijskih odhodkov, kot je bila rast odhodkov zavoda. Delež 2 pa je bil nižji zaradi nižje rasti plač in drugih

izdatkov ter prispevkov za socialno varnost zavodovih zaposlenih, kot je bila rast odhodkov zavoda.

Preglednica IV.28

KAZALNIK UČINKOVITOSTI IZVAJANJA PIZ (V ODSOTOKIH), 2011-2020										
LETO	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
DELEŽ 1	1,01	0,93	0,81	0,80	0,72	0,77	0,75	0,71	0,77	0,71
DELEŽ 2	0,47	0,46	0,44	0,43	0,41	0,44	0,44	0,43	0,43	0,42

Zavod je pridobil pozitivno mnenje Računskega sodišča RS na računovodske izkaze za leto 2018.

6. Učinkovit in uporabnikom prijazen informacijski sistem

Leto 2020 je minilo v znamenju učinkovitega odziva na pandemijo COVID-19. Že v februarju 2020 je zavod sprožil dejavnosti za zaščito poslovanja zavoda in kritičnih storitev IT. Do začetka aprila se je število zaposlenih na zavodu, ki so delali od doma, strmo povečevalo in preseglo številko 560, skupno pa je število uporabnikov, ki so se dnevno oddaljeno povezovali v informacijsko okolje zavoda, preseglo številko 600.

Zavod v marcu in aprilu interventno izvedel tri nakupe prenosnikov, s katerimi je kupil skupaj 540 prenosnih računalnikov za delo na domu. Naročila so bila pripravljena in izvedena v izjemno kratkem času in v težavnih okoliščinah, ko je bilo takšno opremo na trgu težko dobiti, kljub temu pa jo je dobil po cenah, ki niso odstopale od običajnih.

Za dodatno podporo sodelovanju pri oddaljenem delu je zavod vzpostavil tudi sistem za telekonference, ki je nameščen na zavodovi infrastrukturi in je posledično varnejši.

Po nastopu epidemije in ob začetku veljavnosti ZZUSUDJZ je zavod takoj pristopil k zasnovi in razvoju digitalnih storitev, ki bi pomagale pri varovanju zdravja strank in zaposlenih ter hkrati poglobljale digitalno poslovanje. Te storitve so: eVloge za VSE, avtentikacija strank in digitalni prevzem dokumentov (SMS odprema).

Zavod je v letu 2020 poglobil tudi druge vidike digitalnega poslovanja. Indeks digitalne preobrazbe je presegel 98 odstotkov, zaradi razvoja novih storitev in povečane uporabe obstoječih je močno narastla uporaba digitalnih storitev za zavarovance in upokojujence (eZPIZ) – 34 odstotkov in za organizacije (BiZPIZ) – 12 odstotkov. Obseg zavodovega elektronskega dokumentnega sistema se je z 41 milijoni dodatnih dokumentov v letu 2020 približal 300 milijonom dokumentov.

V letu 2020 je zavod povečal dostopnost vsebin spletišča za ranljive skupine uporabnikov in uvedel novo storitev (Chatbot) Digitalni pomočnik, ki strankam pomaga pri iskanju vsebin in odgovorov na vprašanja na spletni strani. Pripravljenih je bilo 42 video vsebin, ki predstavljajo veliko večino storitev zavoda. Posodobljeni ali na novo pripravljene so bili tudi prevodi spletišča v štiri jezikovne različice (italijanska, madžarska, angleška in nemška), v okviru medsektorskega projekta SDG so bile pripravljene vsebine in tehnične rešitve za povezavo vsebin zavodovega spletišča v povezan splet informacij in posamezniku prilagojene podpore na ravni EU.

V letu 2020 je v dokumentni sistem dodal nekaj več kot 41,5 milijona dokumentov v oblikah XML in PDF/A oziroma 12 odstotkov več kot leto prej. Skupno število dokumentov v dokumentnem sistemu (brez upoštevanja različnih verzij) pa se bliža 300 milijonom. V letu 2014 je zavod začel uporabljati sistem za zakonsko skladno dolgotrajno hrambo dokumentov, ki temelji na sintaksi evidenčnega zapisa, nato pa je postopno vključeval različne vrste dokumentov. V letu 2020 je v sistem e-hrambe dodal več kot 43 milijonov dokumentov.

V letu 2020 je digitaliziral več kot 6,8 milijona listov dokumentov, kar je 13 odstotkov manj kot v prejšnjem letu. Zmanjšanje je v največji meri posledica zmanjšanja potrebe po digitalizaciji dosjejev.

Veliko večino elektronskih dokumentov zavod prejme v visoko avtomatiziranih integracijskih rešitvah elektronskega poslovanja z drugimi organizacijami. V teh postopkih je zavod v letu 2020 prejel več kot 36 milijonov elektronskih dokumentov, ki jih je vložil v dokumentni sistem in z njimi samodejno nadaljeval poslovne postopke.

Na podoben način zavod v poslovne postopke integrira tudi svoje poslovne aplikacije. Z integracijami aplikacij je zavod prejel 1,2 milijona elektronskih dokumentov in z njimi nadaljeval poslovne postopke.

Elektronske vloge in druge vhodne dokumente od zunanjih uporabnikov zavod zajema prek portalnih storitev e-ZPIZ in BiZPIZ. V letu 2020 so zunanji uporabniki tako posredovali nekaj več kot 78 tisoč elektronskih vlog, kar je skoraj štirikrat več kot v preteklem letu.

Vhodne in lastne elektronske dokumente v dokumentni sistem dodajajo tudi strokovni delavci v poslovnih postopkih z uporabo rešitve eDokumenti znotraj UDG. V letu 2020 so tako ustvarili in dodali v dosjeje več kot 1,1 milijona elektronskih dokumentov, kar je 53 odstotkov več kot leto prej. V dosjeje so dodali tudi skoraj milijon (34 odstotkov več kot leto prej) elektronskih dokumentov, ki so jih v rešitev UDG uvozili.

V letu 2020 je zavod pripravil 1,4 milijona izvorno elektronskih izhodnih dokumentov, kar je približno 4 odstotke manj kot preteklo leto. V letu 2020 je zavod pripravil 1,4 milijona izvorno elektronskih izhodnih dokumentov, kar je približno 4 odstotke manj kot preteklo leto, od tega več kot 148.000 odločb in sorodnih dokumentov.

V letu 2020 je zavod elektronsko odpremil več kot 861 tisoč pošilk (v letu 2019 729 tisoč), v katerih je bilo skoraj 1,5 milijona dokumentov s približno 2,1 milijona listov (v letu 2019 1,4 milijona dokumentov z 1,9 milijona listov). V letu 2020 je elektronska odprema, merjeno po listih, preseгла 98 odstotkov, kar je glede na leto prej 2 odstotno povečanje.

Ker se elektronska odprema izvaja v digitaliziranih postopkih, z njo merimo tudi stopnjo digitalne preobrazbe. Zavod je samo zaradi doseženega obsega elektronske odpreme v letu 2020 natisnil ocenjeno več kot 10 milijonov manj listov oziroma 50 ton manj papirja, s čimer je ob pomembnih neposrednih organizacijskih, ekonomskih in okoljskih učinkih digitalne preobrazbe dosegel tudi velike prihranke arhivskega prostora.

Glavne aktivnosti na področju IKT infrastrukture v letu 2020 so obsegale zagotovitev dodatne potrebne opreme za nemoteno delo od doma za delavce zavoda, zaključek projekta prenove komunikacijskega omrežja, vzpostavitev okolja za upravljanje vsebnikov in aplikacij, posodobitev varnostnih sistemov ter posodobitev klimatizacije glavnega računalniškega centra.

Na področju strojne opreme je bilo v letu 2020 vzpostavljeno novo okolje za upravljanje vsebnikov, v katerega se bo postopno selila glavnina storitev informacijskega sistema. Vpeljano je bilo orodje za pomoč pri razvoju in testiranju rešitev, razvitih za okolje upravljanja poslovnih procesov.

Ob razvojnih nalogah je bila osrednja pozornost usmerjena v zagotavljanje zanesljive informacijske podpore izvajanju dejavnosti zavoda.

7. Trajnosti razvoj organizacije poslovanja in kadrov

a. Posodabljanje poslovnega okolja

Zavod je v okviru danih finančnih možnosti tudi v letu 2020 zagotavljal prijazno delovno okolje za stranke in zaposlene ter skrbel, da so bili prostori dobro vzdrževani. Poleg tega pa je zaposlenim, katerim narava dela to dovoljuje, omogočil delo od doma.

b. Zagotavljanje kakovostnega opravljanja storitev

Povprečna ocena splošnega zadovoljstva je znašala 4,0 in je taka, kot je zavod načrtoval, kar kaže na visoko stopnjo zadovoljstva z delom zavoda. Kljub temu bodo potrebni dodatni naporji k ohranitvi tako visoke ocene tudi v prihodnje.

Anketa o zadovoljstvu strank se izvaja na vsaki dve leti.

c. Kadrovska politika

Kadrovski načrt v višini 799 zaposlenih na zadnji dan leta 2020 je bil v celoti dosežen.

Fluktuacija v letu 2020 je bila 6,4-odstotna in je za 0,4 odstotne točke višja kot v letu 2019 (6-odstotna). V letu 2020 je prenehalo delovno razmerje 53 zaposlenim zaradi; upokojitve (18), sporazumnega prenehanja oziroma dogovora (16), zaradi poteka pogodbe za določen čas (14) in ostalih razlogov (5).

Zavod ima že vrsto let težave pri pridobivanju strokovnjakov deficitarnih poklicev s področja informacijskih tehnologij in zdravnikov izvedencev. Za nekatera razpisana delovna mesta s teh področij v letu 2020 ni bilo prijav oziroma ustreznih kandidatov. Zavod je zato razpise, podobno kot v preteklih letih, večkrat ponavljal. Navedeno predstavlja kadrovsko tveganje glede zagotavljanja izvajanja nalog na področju IT in medicinskega izvedenstva.

Zavod se kljub temu, da izvaja aktivnosti promocije zdravja na delovnem mestu, v zadnjih letih sooča s povečano bolniško odsotnostjo zaposlenih, ki pa je bila v letu 2020 0,8 odstotne točke nižja kot v letu 2019. Se pa kot posledica epidemije na zavodu zabeležena odsotnost zaposlenih (višja sila, napotitev čakanja na delo, karantena, izolacija) izkazuje v višini 1,9 odstotka. Zavod zadnja leta še s posebno pozornostjo spremlja bolniško odsotnost, analizira vzroke in sprejema potrebne ukrepe s ciljem zmanjšanja le-te.

Zavod vodi dolgoročno naravnano kadrovsko politiko, sklepa delovna razmerja in upravlja kadrovske vire v skladu s sprejetim kadrovskim načrtom in interventnimi ukrepi države.

Izvedena je bila tudi anketa o zadovoljstvu zaposlenih z delom in pogoji dela. Splošna ocena zadovoljstva je znašala 4 in je za 0,5-odstotne točke višja, kot je bilo načrtovano in tudi najvišja do sedaj.

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

v/na **ZAVODU ZA POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE SLOVENIJE**

(naziv proračunskega uporabnika)

Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.

Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno.

Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v/na **Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije** (naziv proračunskega uporabnika).

Oceno podajam na podlagi:

- ocene notranje revizijske službe za področja:

programska oprema; odločanje o pravicah iz pokojninskega zavarovanja v Območni enoti Novo mesto in v Območni enoti Murska Sobota; odločanje o pravicah iz invalidskega zavarovanja v Območni enoti Kranj z Izpostavo Jesenice in v Območni enoti Novo mesto; matična evidenca zavarovancev in prispevki v Območni enoti Ljubljana; odločanje o pravicah iz pokojninskega zavarovanja v Območni enoti Celje z Izpostavo Trbovlje in v Območni enoti Nova Gorica; invalidske komisije I. stopnje: Koper, Kranj, Ljubljana, Novo mesto, Nova Gorica (sektor za izvedenstvo, služba za izvedenstvo I. stopnje); odločanje o pravicah iz pokojninskega zavarovanja v Območni enoti Maribor z Izpostavo Ptuj; odločanje o pravicah iz mednarodnega zavarovanja v Območni enoti Koper in v Območni enoti Ravne na Koroškem z Izpostavo Velenje; varstvo pravic s področja pokojninskega zavarovanja (sektor za izvajanje zavarovanja, služba za pokojninsko in invalidsko zavarovanje)

- samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja:

pokojninsko zavarovanje, invalidsko zavarovanje, mednarodno zavarovanje, matično evidenco, nakazovanje pokojnin, izvedenstvo, finančno računovodsko področje, splošno področje, pravno organizacijsko kadrovsko področje, informacijski sistem-informacijske tehnologije

- ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...) za področja:

Revizijsko poročilo Računskega sodišča RS: Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v letu 2018, številka: 323-1/2019/31, z dne 22. 10. 2020:

- **pozitivno mnenje o računovodskih izkazih**
- **mnenje s pridržkom o pravilnosti poslovanja: plače in drugi izdatki za zaposlene, matična evidenca zavarovancev, matična evidenca uživalcev**

pravic, matična evidenca o izplačilih prejemkov, evidenca o podanih izvedenskih mnenjih, transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam, javna naročila, preventivno cepljenje zaposlenih proti sezonski gripi, izvršba na pokojnino in izplačilo upnikom, poraba sredstev za rekreativno, športno in kulturno dejavnost upokojencev in delovnih invalidov. Glede drugih izdatkov za zaposlene, javnih naročil in preventivnega cepljenja zaposlenih proti sezonski gripi je moral zavod predložiti Računskemu sodišču RS odzivno poročilo.

V/Na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (naziv proračunskega uporabnika)

je vzpostavljen(o):

1. Primerno kontrolno okolje (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

2. Upravljanje s tveganji

2.1. Cilji so realni in merljivi, to pomeni, da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

2.2. Tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

3. Na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

4. Ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

5. Ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

6. Notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) z lastno notranjerevizijsko službo,
- b) s skupno notranjerevizijsko službo,
- c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,
- d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.

ad b) Navedite naziv **skupne notranjerevizijske službe**: /

Navedite sedež in matično številko skupne notranjerevizijske službe: /

Matična številka: /

ad c) Navedite naziv **zunanjega izvajalca notranjega revidiranja**: /

Navedite sedež in matično številko zunanjega izvajalca notranjega revidiranja: /

Matična številka: /

Ali (sprejeti) finančni načrt (proračun), za leto na katerega se Izjava nanaša, presega 2,086 mio EUR

Datum zadnjega revizijskega poročila zunanjega izvajalca notranjega revidiranja je: / (dan XY , mesec XY in leto 20XY)

ad d) **Notranjega revidiranja nisem zagotovil ker**: /

V letu 2020, ki ga je zaznamovala epidemija, (leto, na katerega se Izjava nanaša) sem na področju notranjega nadzora izvedel naslednje pomembne izboljšave (navedite 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):

izboljšave za pravočasno in enotno izvajanje postopkov, kjer je potrebna podaja izvedenskega mnenja in sicer:

- *uveljavljena je možnost vstopa dedičev v postopek za pridobivanje pravic s področja DPP ter delno pravičnejša ureditev sistema nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ni pa bila v zakon uvrščena možnost, da poda oceno delazmožnosti izvedenec posameznik. Zakon o dolgotrajni oskrbi v letu 2020 ni bil sprejet, delovna skupina je prenehala delovati v septembru 2019 s sklepom ministra za zdravje. Status v zavodu zaposlenih zdravnikov za pridobitev licence je bil v letu 2020 urejen s spremembami Pravilnika o organizaciji in načinu delovanja izvedenskih organov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje;*
- *zavod je v letu 2020 objavil več razpisov za prosto delovno mesto zdravnika izvedenca (IK II. stopnje, IK Ljubljana) in predsednika invalidske komisije (Koper, Novo mesto), ter za pogodbene zdravnike različnih specializacij. Število zdravnikov se glede na leto 2019 ni bistveno spremenilo. Pomembna sprememba pravilnika o organizaciji in načinu delovanja izvedenskih organov zavoda je omogočila nadaljnjo zaposlitev nekaterih izvedencev;*
- *zavod se je v letu 2020 moral ukvarjati z organizacijo dela in prilagajanjem delovanja izvedenskih organov zavoda v času epidemije, zato ni bilo možno izvajati aktivnosti za ustanovitev enotnega izvedenskega organa. Zavod je aktivno sodeloval v projektu OECD s področja zdravstvenega in invalidskega zavarovanja in predstavil vizijo za ureditev sistema medicinskega izvedenstva, s poudarkom na enotnem izvedenskem organu in racionalizaciji postopkov. Zavod dela tudi na pilotskem projektu s področja poklicne rehabilitacije v okviru Univerzitetnega rehabilitacijskega inštituta Soča.*

Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje):

tveganje za nepravočasno in neenotno izvajanje postopkov, kjer je potrebna podaja izvedenskega mnenja.

Predvideni ukrepi za obvladovanje tveganja:

- *pridobitev čim večjega števila zaposlenih zdravnikov z ustrezno specializacijo in strokovno usposobljenostjo ter večjega števila pogodbenih zdravnikov, predvsem za ocenjevanje dodatka za pomoč in postrežbo na domu, kar je pogojeno predvsem z ustreznim plačilom izvedenskega dela,*
- *izvajanje aktivnosti za ustanovitev enotnega izvedenskega organa oziroma zagotovitev racionalnejših postopkov pri priznavanju začasne nezmožnosti za delo na ZZZS in pri postopkih o ugotavljanju trajne nezmožnosti za delo na ZPIZ, z namenom čim prejšnje vrnitve zavarovanca v proces dela, po potrebi tudi s poklicno rehabilitacijo, kar je pogojeno tudi s spremembo zakonodaje,*
- *pobuda MDDSZ za imenovanje delovne skupine za začetek aktivnosti za pripravo sprememb zakonodaje na področju invalidskega zavarovanja.*

Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:

Generalni direktor: Marijan Papež

Podpis

Datum podpisa predstojnika:

22. 1. 2021

V ZAKLJUČEK

Letno poročilo zajema vse pomembnejše statistične podatke o zavarovancih in uživalcih pravic ter gmotnem položaju upokojencev in delovnih invalidov, računovodsko-finančne podatke ter podatke o izvajanju obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter poslovanju zavoda.

Uvodni del v zgoščeni obliki podaja temeljne značilnosti in ocene poslovanja v preteklem letu, ki ga je zaznamovala epidemija COVID-19, v nadaljevanju pa so za več let, primerjalno in analitično, prikazani statistični ter drugi podatki po posameznih področjih dejavnosti. Podrobneje so prikazane tudi ravni pokojnin v daljšem časovnem obdobju, po spolu in v bruto ter neto zneskih in v razmerju do plač.

Iz podatkov in izkazov računovodskega poročila je razvidno, da je zavod v poslovnem letu 2020 imel izravnane prihodke in odhodke, kot to zahteva ZPIZ-2. Vse zakonske in druge obveznosti do zavarovancev in uživalcev pravic je izpolnjeval nemoteno in v predpisanih rokih, saj je vse leto posloval likvidno, brez zadolževanja.

Uspešnost poslovanja zavoda v preteklem letu kažejo tudi podatki iz poslovnega poročila, ki vsebuje tudi poročilo o doseženih ciljih in rezultatih ter izjavo generalnega direktorja o oceni notranjega nadzora javnih financ v zavodu.

Zavod je tudi v letu 2020 zavarovancem in uživalcem pravic, kljub epidemiji COVID-19, uspešno zagotavljal priznavanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter pravočasno izplačeval vse pokojninske in druge prejemke ter na ta način izpolnjeval svoje poslanstvo, določeno v Razvojnem programu zavoda za obdobje 2017-2021.

Marijan Papež
generalni direktor

